

22.3.2023

3/23

TALOUS TAITO

Irtonumero

8,90€

20

RAHA

Varat suojaan
inflaatiolta

28

TALOYHTIÖ

Kovat kokoukset
edessä

92

AUTO

Mielenrauhaa
yksityisliisarista?

95

DIGI

Somerauha
vainajalle

Muista ⁴⁷
tarkistaa

Vinkit veroilmoituksen korjaamiseen ja täydentämiseen

1. kuukausi

0€

Turvaa rakkaasi jo tänään

Henkivakuutuksella turvaat läheistesi toimeentulon ja kodin. Veronmaksajien jäsenenä sinä ja puoliso saatte nyt Ifin henkivakuutuksen ensimmäisen kuukauden maksutta*. Hyödynnä etusi jo tänään!

Laske hinta ja osta helposti verkosta

if.fi/veronmaksajat

*Voimassa toistaiseksi. Vakuutuksen myöntää Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö.

Finanssikriisin kertausharjoitus

MAAILMAN TALOUDESSA on nyt ihan riittävästi epävarmuuksia. Siksi toinen amerikkalaislähtöinen pankkikriisi oli suunnilleen viimeinen asia, jota kukaan toivoi.

Noin viikko kalifornialaisen Silicon Valley Bankin kaatumisen jälkeen voi kuitenkin asiaperustein todeta, ettei SVB ole uusi Lehman Brothers. Eikä 2023 ole uusi 2008. Elämme hyvin erilaista finanssivalvonnan ja riskienhallinnan aikaa.

Lehman oli ensinnäkin investointipankki, jonka monimutkaisten sijoitustuotteiden lonkerot ulottuivat kansainvälisen finanssijärjestelmän joka kolkkaan. Lehmanin konkurssi romahdutti nopeasti lainamarkkinat mutta ennen kaikkea pankkien välisen luottamuksen. Raha ei enää liikkunut niiden välillä, joten käsillä oli systeemin kriisi.

Hätiin astuivat keskuspankit järjestelmän tukena ja turvana. Toki ne olivat sitä jo aiemmin, mutta eivät näin jyrkästi kuskin paikalla rahan määrää ja hintaa säättämällä. Samaan aikaan valtiot räpiköivät supereelvyytys ja budjettikurin välillä pelastaessaan yrityksiä ja kotalouksia finanssikriisin syövereistä.

Oppi oli kovaa ja virheitä tapahtui. Viranomaiset saivat joka tapauksessa tuoreen pelikirjan siihen, miten uusiin kriisipesäkkeisiin tulee reagoida. Ainakin nopeasti ja etupainoisesti – juuri kuten Yhdysvalloissa on toimittu SVB:n kanssa.

SITTEN SE KUULUISA mutta. Markkinoita heilauttavat yhtä lailla psykologia kuin rationaaliset tekijät. Pelkkä hermostuneisuus voi johtaa talletuspakoon, rahoituksen lopettamiseen ja investointien lykkäämiseen.

Sveitsiläisjätti Credit Suissen maksukykyongelmat olivat pitkään tiedossa mutta nousivat pintaan vasta SVB:n jälkimainingeissa. Vastaavia tapauksia voi tulla muitakin, kun sijoittajat synäävät jokaisen finanssitoimijan taseen uuden korkoympäristön lähtökohdista.

Se, että pörssipaniikki leviää yhtenä päivänä myös vakavaraisten suomalaispankkien osakkeisiin, ei kerro mitään esimerkiksi Nordean kunnosta.

Piensijoittajan on siis jälleen kerran hyvä pitää pää kylmänä. Ja tiedostaa silti, että rahoitusalan kansainväliset ristiin-kytkökset ovat vahvoja – eivätkä aina niin läpinäkyviä.

YKSI SEURAUUS ONKIN jo varma: alan sääntelyä ei voida höllentää. Päin vastoin, viranomaisten suitset voivat tiukentua Atlantin molemmin puolin.

Ainakin Yhdysvaltain finanssivalvonnassa on edelleen valuvikoja, jos pelkkä korkoympäristön nopea muutos saa vähittäispankki-toimintaa harjoittavan suur-yrityksen nurin.

Liittovaltio saa nyt suitsutusta jopa Piilaakson kasvuyrityksiltä, joiden eetos on perustunut markkinoiden totaaliseen vapauteen ja kikkailuun lainsäädännön rajamailla. Talletussuojalla on puolensa silloin kun firman rahat ovat katoamassa omasta luottopankista.

Rahansa saavat takaisin esimerkiksi monet kryptoyritykset, joiden bisnessmallissa on ekonomisti **Paul Krugmanin** havainnon mukaan paljon samaa kuin Lehmanin kohtalokkaissa subprime-lainoissa: ihmisille myydään monimutkaisia arvopaperistettuja finanssituotteita, joiden riskejä he eivät ymmärrä. ◀

ANTTI OKSANEN

PÄÄTOIMITTAJA
ANTTI.OKSANEN@
VERONMAKSAJAT.FI

**”YKSI SEURAUUS
ON JO VARMA:
ALAN SÄÄNTELYÄ
EI VOIDA HÖLLENTÄÄ.”**

TÄSSÄ LEHDESSÄ

Kavalan vieraan
paluu

Säästöt hupenevat nyt, vaikkei tekisi mitään – ja etenkin, jos et tee mitään. Inflaatio kutistaa säästöjen todellista arvoa vauhdilla, jollaista ei ole nähty neljäänkymmeneen vuoteen. Jos säästöjen ostovoiman mieli säilyttää, ne pitäisi sijoittaa niin, että niille saa tuottoa.

Tuoton tavoittelu edellyttää, että ainakin jonkin verran riskiä pitäisi ottaa. Hyvin monet suomalaiset arvostavat kuitenkin sijoituskohteen turvallisuuden korkealle, kun he miettivät, mihin säästöjensä panisivat. Heitä arveluttaa riski siitä, että säästöjen arvo laskisi sijoituskohteen, esimerkiksi osakkeiden, arvon heiluessa.

Ehkä osittain siksi perinteiset pankkitalletukset kuuluvat suomalaisten suosikkeihin sijoituskohteena, mutta talletusten korot eivät pärjää inflaatiolle. Tilillä säästöjen todellinen arvo laskee, vaikkei sitä heti huomaa.

Säästöjä pystyy suojaamaan inflaatiolta. Helppo ratkaisu on esimerkiksi sijoittaa osa säästöistä vaikka osakerahastoon. Sijoitusten kulujen kanssa pitää kuitenkin olla tarkkana.

Miten säästöt voi suojata inflaatiolta?
Juttu sivuilla 20–25.

ULLA SIMOLA

KUVAT:ISTOCKPHOTO

Asunnon ostajan ei parane suhtautua kevyesti varainsiirtoveroon. Jos maksaa veron myöhässä, saa maksaa myös suolaisen viivästyskoron. Asunnon ostajan on tehtävä myös varainsiirtoveroilmoitus, ja jos sen tekemisessä myöhästyy, joutuu maksamaan myöhästymismaksun tai pahimmillaan veronkorotuksen. Todella kimurantiksi tilanne voi mennä, jos asuntokauppa puretaan.

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA

VEROTIETO OY
TOIMITUS, KALEVANKATU 4, 5. KRS
00100 HELSINKI
VAIHE 09 618871
SÄHKÖPOSTI
ETUNIMI.SUKUNIMI@
VERONMAKSAJAT.FI

TILAAJAPALVELU JA

OSOITTEENMUUTOKSET

03010 5511 (MA-PE 9–16),
FAX 09 608 087

JASENPALVELU@VERONMAKSAJAT.FI

PÄÄTOIMITTAJA

ANTTI OKSANEN 09 61887 301

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ

ULLA SIMOLA 09 61887 319

TOIMITTAJAT

OUTI AIRAKSINEN 09 61887 214
SATU ALAVALKAMA 09 61887 352
MINNA PETÄINEN 09 61887 321

TAITTO

AD TARJA HALONEN
09 61887 332

MARKKINOINTI

ANIINA VÄNSKÄ 09 6188 7217

MAINOKSET

RIKU SUURINIEMI
RIKU.SUURINIEMI@SAARSALO.FI
040 708 8564
SANNA MÄKINEN
SANNA.MAKINEN@SAARSALO.FI
041 313 2706
MARIA TURPPA
MARIA.TURPPA@SAARSALO.FI
044 981 8239

ISSN 0788-9135

PAINO UPC PRINT, VAASA

SIVUNVALMISTUS ASTE HELSINKI OY

LEVIKKI 235 546 (LT 2021)

76. VUOSIKERTA

TÄMÄN LEHDEN KOKOSI

ULLA SIMOLA

SEURAAVA NUMERO 19.4.2023

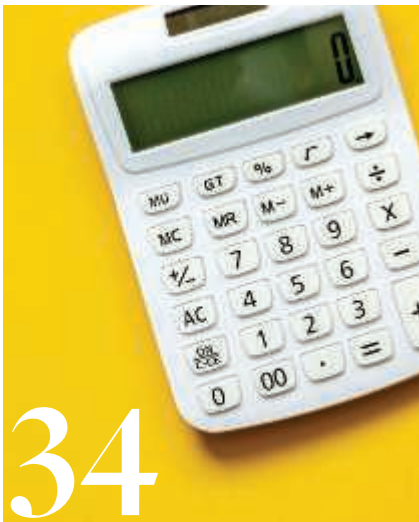
AIKAKAUSMEDIA RY:N JÄSEN

4041 0948
Painotuote

44

VERKOSTA APUVÄLINEITÄ METSÄTILAN MYyntiin

34

Kevytyrittäjä, laskutuspalveluissa ja niiden hinnoissa on eroja. Etsi juuri omiin tarpeisiisi sopiva palvelu.

AJANKOHTAISTA

- 7 Korvan taakse**
- 11 Teemu Lehtinen**
Toimitusjohtajan kolumni
- 12 Veronmaksajat.fi uudistui**
Veronmaksajien uudistetulta verkkosivustolta hyötytieto löytyy helposti. Veronmaksajien jäsenenä saat koko sivuston runsaan sisällön käyttöösi.

ASUNNON VEROT

- 14 Asunnon ostaja, varo kalliita verovahinkoja**
Varainsiirtovero on asunnon ostajan vastuulla, ja se vastuu kannattaa kantaa huolella. Vahingoista ja unohduksista tulee kallis lasku.
- 18 Kolumni: Kati Malinen**

SÄÄSTÄMINEN

- 20 Inflaatio syö suojattomat säästöt**
Hurjaan vauhtiin kiihtynyt inflaatio höylää säästöjen todellista arvoa. Säästäjä voi suojautua inflaatiolta, eikä se ole vaikeaa tai työlästäkään. Jonkin verran riskinottoa se kuitenkin edellyttää säästäjältä.

RAHATAITO

- 28 Taloyhtiöissä edessä kovia kokouksia**
Moni taloyhtiö joutuu tekemään rankkoja talouspäätöksiä kevään yhtiökokouksessa. Miten varautua kulujen ja korkojen nousuun, kun yhtiön tämän vuoden budjettia suunnitellaan?
- 31 Tunnelma laimenee pörssiyrityksissä**
Viime vuoden loppu meni pörssiyrityksillä keskimäärin kohtuullisen hyvin, mutta nyt suhdanne näyttää kääntyvän heikompaan jo muillakin kuin kuluttajatuote-yrityksillä. Harva yritys odottaa merkittävää tuloskasvua tälle vuodelle. Toisaalta heikkenemistään ei ennusteta.

34 Turvallinen kumppani kevytyrittäjälle

Hyvä laskutuspalvelu voi vapauttaa kevytyrittäjän pahimmasta hallintorumbasta. Yrittäjän kannattaa vertailla laskutuspalveluita sekä tarkistaa palveluiden kattavuus ja hinta.

39 Lykkäyskorotus kohentaa eläkettä

Jos töissä pystyy jatkamaan alimman eläkeiän jälkeen, eläke kohenee mukavasti. Lykkäyskorotus vaikuttaa jopa enemmän kuin eläkkeen normaali kartuma jatkovuosilta.

43 Taide ja keräily:

Varmista arvosteoksen aitous

44 Uusia apuvälineitä metsätilan myyntiin

Verkossa on metsänomistajalle hyödyllisiä apuvälineitä metsätilan myyntiin. Uusin on luovutusvoittoverolaskuri, jolla saa arvion myynnin veroseurauksista.

VEROILMOITUS VUODELTA 2022

47 Tarkista esitetyt veroilmoituksesi

Sivuilla 47–86 Veronmaksajien vinkit ja neuvot veroilmoituksen tarkistamiseen, korjaamiseen ja täydentämiseen. Muista myös, että monet vähennykset voit saada vain, jos itse vaadit niitä veroilmoituksellasi.

87 Tarkista kiinteistöveropäätös

Kiinteistöveropäätökset tulevat maaliskuussa. Tarkista ja korjaa tarvittaessa.

89 Verojuristi vastaa

92 Autot: Kenelle sopii yksityisleasing?

95 Digitaatio:

Näin suljet vainajan sometilit

96 TIPS:

Eksotiikkaa omalla kukkapöydällä

97 Vielä yksi kysymys:

Miten ilmoittaudun elinten luovuttajaksi?

98 Ristikko

procountor^{a+}

”Enää ei tarvitse
kuun lopussa
stressata lipuista
ja lapuista.

– Hanne Tuori-Kalliokoski
Tallipihan Suklaapuoti

Arvosta omaa aikaasi
ja ota sähköinen talous-
hallinnon ohjelmisto
käyttöön yrityksessäsi.
Kun avaat Proucountorin nyt,
säästät 95 € ja käytät kuitti-
sovellusta veloituksetta
30.6.2023 asti.*

* Tarjoukset koskevat uusia Proucountor Taloushallinto-
asiakkaita ja ovat voimassa 31.5.2023 asti

Lue lisää ja lunasta edut käyttöösi nyt!

WWW.PROCOUNTER.FI »

account⁺or finago

Kehitämme alan parhaita ohjelmistoja, jotta asiakkaamme
voivat menestyä liiketoiminnassaan joka päivä.

Korvan taakse

Lue lisää Taloustaidon ajankohtaisasiaa
netissä: taloustaito.fi

MINNA.PETAINE@VERONMAKSAJAT.FI

3 x

MAALISKUU

KUVAT: ISTOCKPHOTO

Sähköhyvitystä tulossa kahdessa erässä

TAKAUTUVASTI MAKSETTAVA sähköhyvitys täydentää jo aiemmin työkalupakkiin otettua sähkövähennystä, Kelan sähkötukea sekä sähkön arvonlisäveron alennusta.

Sähköhyvityksen ensimmäinen erä maksetaan marras–joulukuun 2022 sähköenergian kulutuksen perusteella. Toisessa erässä otetaan huomioon tammikuun 2023 kulutus kahdesti. Voit saada hyvitystä, jos sinulla on pörssisähkösopimus tai jos sähköenergian hinta ylittää sopimuksessasi 10 s/kWh.

Sähköhyvityksenä maksettava summa on 50 prosenttia omavastuuosuuden ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 700 euroa kuukaudessa. Omavastuuosuus on 90 e/kk. Maksimihyvitys on 2 800 euroa.

Suurimman 700 euron kuukausittaisen tuen saisi noin 4 300 kWh kuukausikulutuksella, jos kuluttajan sähköenergian hinta olisi 35 s/kWh. Tämä vastaa noin 33 000 kWh vuodessa kuluttavan sähkölämmittimen omakotitalon joulukuun kulutusta.

Sähköhyvityksen ensimmäinen erä näkyy monien kuluttajien sähkölaskulla näillä näkymin jo huhtikuussa. Sähköyhtiöt tekevät hyvityksen suoraan kuluttaja-asiakkaiden

sähköenergiälaskuihin (ml. kakkosasunto, kesämökki).

Lisäksi sähköyhtiöiden tulee pyynnöstä myöntää asiakkailleen enintään 120 päivää lisämaksuaikaa tammi-huhtikuun sähköenergiälaskujen maksamiseen. Yrityksille lisämaksuaika on myönnettävä enintään 60 päivää.

Sähköhyvitys ei vaikuta aiemmin päätettyihin sähkön arvonlisäveron alennukseen, verotuksen sähkövähennykseen tai Kelan sähkötukeen.

Lait takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä ja sähköenergiälaskujen maksuajan pidentämisestä tulivat voimaan maaliskuun alussa.

● *Taloustaidon 2/2023 sähkövähennysjuttu perustui hallituksen esitykseen. Lauselyksitys muuttui valiokunnan käsittelyssä niin, että lopullisessa, vahvistetussa laissa sähköhyvityksen toinen maksettava erä perustuu hallituksen esityksestä poiketen käyttöpaikan tammikuun toteutuneeseen kulutukseen.*

OUTI AIRAKSINEN

Hätänumero 112 toimii EU-maissa

Muista EU-alueella reissatessa, että hätänumero 112 toimii kaikissa EU-maissa. Puhelusi ohjautuu kohdemaan hätäkeskukseen. Muualla matkustaessa on hyvä selvittää kohdemaan hätänumero etukäteen. Voit ladata maksuttoman 112-sovelluksen puhelimeesi sovelluskaupasta.

Utalias katse maailmaan

Läpi elämänsä matkanneelta Jörn Donnerilta (1933–2020) jäi jälkeen mittava valokuva-arkisto. Näyttely *Jörn Donner – Matkalla 1951–68* Hakasalmen huvilassa Helsingissä paljastaa uusia puolia monilahjakkaasta Donnerista. Näyttely on avoinna 31.3.–3.9.

Etelä-Afrikka, Kapkaupunki 1968.

© Jörn Donner/Donner Productions

LUKIJAN KYSYMYS

Saako testamentin laatimiskulut vähentää verotuksessa?

Aion teettää testamentin. Saako testamentin laatimiskulut vähentää verotuksessa? Tai saako testamentin teettämisestä kotitalousvähennystä?

"Ei saa. Tulonhankintaan liittymättömiä yksityiskuluja eli niin sanottuja elantokuluja ei saa vähentää verotuksessa. Testamentin laatimisesta aiheutunut kulu on elantokulu", Veronmaksajien verojuristi **Georg Rosbäck** vastaa.

"Kulua ei saa vähentää siläkään perusteella, että testamentin tekijällä olisi esimerkiksi sijoitusomaisuutta tai yritystoimintaa, jonka perimyksestä on testamentissa määräys.

Kotitalousvähennys poik-

keaa muista verovähennyksistä, koska sen avulla saadaan verohyötyä elantokulu- jen vähentämisestä.

Sen käyttöalasta on kuitenkin tarkat määräykset, eikä kotitalousvähennystä myönnetä testamentin te- koon liittyvästä työstä. Juris- ti voi toki laatia testamentin asiakkaan kotona, mutta työ ei ole sellaista, josta saisi ko- titalousvähennyksen.

Juristipalvelut eivät ole ta- vanomaista kotona tehtävää kotitalous-, hoiva- tai hoito- työtä."

KIRJA

Hei, hankitaan vesimittarit

Suomessa on noin 90 000 asun- to-osaakeyhtiötä, ja asunto-osa- keyhtiölaki koskee niistä jokais- ta. Noin puolet suomalaisista asuu asunto-osaakeyhtiön omis- tamassa rakennuksessa.

Nimensä mukaisesti kirjaan on koottu sata kysymystä asun- to-osaakeyhtiömaailmasta. Kysy- mykset on valittu siten, että ne kattavat laajasti taloyhtiön arki- sia tilanteita. Osa on vaikeampia, osa helpompia. Yksi sadasta ky- symyksestä koskee vesimitta- reita.

Teksti on selkeää ja ymmärret- tävää. Kirjasta on apua erimielis- syystilanteissa, ja se auttaa nii- den ennakkoinnissa. Teos sopii

käsim kirjaksi sekä isännöitsijälle että taloyhtiön hallituksen jäse- nille.

● Timo A. Järvinen, Katri Salokorpi: 100 kysymys- tä asuntoyhtiöjuridiikasta. Alma Talent. 2022. 550 s.

Kylätasku, Ahlgrén ja Wiik nyt pinnalla

NYKYTAITEILIJOIDEN listalla kär- jessä ovat taiteilija **Ville Kylätas- ku**, kuvataiteilija **Nanna Susi** ja taidemaalari **Panu Ruotsalo**. Kärkikymmenikössä ovat myös valokuvataiteilijat **Elina Brothe- rus** ja **Meeri Koutaniemi**.

Modernilla listalla kysytyim- mät taiteilijat ovat taidemaalari Lauri Ahlgrén, kuvanveistäjä Eila Hiltunen ja kuvataiteilija Juhani Linnovaara.

KUVA: MUSEOKUVA. © KUVASTO 2023.

Klassikkolistan kärkeen nous- seesta taidemaalari Maria Wii- kistä on tullut tiedusteluja ai- kaisempaa enemmän. Taide- maalari Hugo Backmansson kiinnostaa kyselijöitä tasaisesti. Kärkikolmikossa on myös taide- maalari Albert Edelfelt.

● Kuvataiteen kuuma lista TOP 10, tutustu taloustaito.fi/kuumalistakevat2023.

*Lista perustuu tiedusteluihin, joita taidesijoittamisen asian- tuntija **Pauliina Laitiselle** on tullut eri taiteilijoiden tuotan- noista viimeisen puolen vuo- den aikana.*

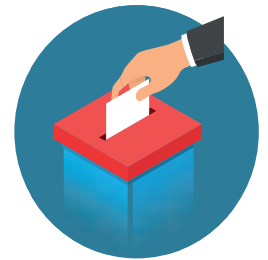
Lauri Ahlgrén:
Pisteiden ympäröimä.
Öljy. 130 cm x 79 cm.
Kansalliskallio, Valtion
taideteostoitimikunnan
kokoelma.

NUMERO

2 424

Eduskuntavaaleissa on 2 424 ehdokasta. Ennakoäänestys jatkuu 28.3. asti. Vaalipäivä on 2.4.

LÄHDE: VAALIT.FI

Autoveroa 153 000 ajokista

Autoveroa määrättiin viime vuonna 500 miljoonaa euroa. Mukana ovat sekä uudet että käytetyt autot.

TOP 5

useimmin verotetut automerkit 2022

1. Toyota 13,0 %*
2. Mercedes-Benz 10,3 %
3. Volvo 9,8 %
4. Volkswagen 9,7 %
5. BMW 7,5 %

LÄHDE: VEROHALLINTO

* kaikista verotetuista ajoneuvoista

HENKIVAKUUTUS

KUVA: ISTOCKPHOTO

Vuosi aikaa hakea henkivakuutuskorvausta

KUN LÄHEINEN KUOLEE, surun rinnalla on hoidettava käytännön asioita. Mikäli menehtyneellä on ollut voimassa oleva henkivakuutus, yksi huolehdittavista asioista saattaa olla henkivakuutuskorvauksen hakeminen.

Vakuutuskorvausta ei kuoleman tapahduttua makseta automaattisesti, sitä on erikseen haettava vakuutusyhtiöltä vuoden sisällä kuolemasta. Digi- ja väestötietovirasto toimittaa vakuutusyhtiöille tiedot menehtymisestä ja vakuutusyhtiöt ottavat yleensä yhteyttä läheisiin henkivakuutustapauksissa. Tämä kaikki saattaa kuitenkin viedä oman aikansa.

”Jos henkivakuutuksen olemassaolo on tiedossa, vakuutusyhtiöltä ei tarvitse jäädä odottamaan yhteydenottoa asiasta”, vakuutusasiantuntija **Marjo Ylönen** Vakuutus- ja rahoitusneuvonta Finestä opastaa.

Mikäli henkivakuutuksen olemassaolosta tai vakuutusyhtiöstä ei ole varmuutta, omaisten on otettava yhteyttä kaikkiin Suomessa henkivakuutusta

tarjoaviin yhtiöihin. Keskitettyä rekisteriä, josta asia selviäisi, ei ole olemassa.

Kuolemantapauskorvaus voidaan maksaa myös tapaturma-, lainaturva- tai matkavakuutuksesta, mikäli näihin vakuutuksiin on liitetty kyseinen turva.

OMAT HAKEMUKSET LIITTEINEEN

Korvauksen hakemista selkiyttää, jos henkivakuutukseen määritetyt edunsaajat on merkitty vakuutussopimukseen nimillä ja henkilötunnuksilla. Merkitsemistavalla on väliä siitä syystä, että mikäli sopimuksessa käytetään termiä ”puoliso”, se viittaa vain aviopuolisoon tai rekisteröityyn kumppaniin. Näin esimerkiksi avopuolisoa tai uusperheen puolison lapsia ei automaattisesti lueta omaisiksi.

Vakuutusyhtiöstä kannattaa täsmentää, millaisia liitteitä hakemukseen vaaditaan. Jos edunsaajia on useampia, jokaisen on täytettävä oma korvaushakemus liitteineen. Yleensä

tarvitaan vähintään jokaisen edunsaajan virkatodistus. Mikäli edunsaaja on vakuutetun sukulainen, virkatodistuksesta on käytävä ilmi sukulaisuussuhde.

Näin siinäkin tapauksessa, että edunsaajat on selkeästi nimetty vakuutussopimukseen. Virkatodistus auttaa tarvittaessa selvittämään verotuksen kannalta merkityksellistä sukulaisuussuhdetta. Jos kyse on vakuutusturvasta tapaturmaisen kuoleman varalta, edellytetään virkatodistuksen lisäksi yleensä myös kuolinsyytodistusta.

VAKUUTUS AJAN TASALLE

”Vakuutuksen tekemiseen liittyvät seikat ovat olennaisia”, Ylönen korostaa. Henkivakuutus myönnetään terveys selvityksen perusteella, joten sen täyttämässä tulee olla huolellinen ja rehellinen. Virheellisen tiedon antaminen saattaa johtaa vakuutuksen irtisanomiseen.”

Henkivakuutukseen kirjattujen edunsaajamääräysten tulee olla henkilön tahdon mukaiset

ja sopimuksen tekijän on oltava oikeustoimikelpoinen.

Ylönen muistuttaa, että vakuutuksen edunsaajamääräys on ensisijainen testamenttiin verrattuna. ”Testamenttiin ei myöskään voi kirjata henkivakuutuksen edunsaajamääräystä.”

Henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen muutokset ilmoitetaan kirjallisesti vakuutusyhtiölle. Edunsaajamääräyksen tarkistaminen on paikallaan tehdä perhetilanteiden muuttuessa eli kun erotaan, puoliso vaihtuu, syntyy lapsia tai elämään tulee mukaan puolison lapsia, jotka vakuutuksenottaja haluaa nimetä edunsaajiksi.

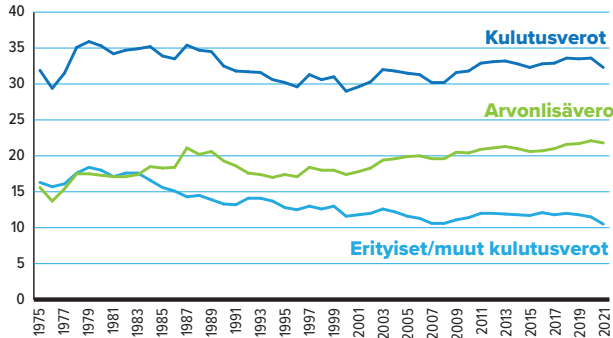
Korvauksen suuruus riippuu vakuutussopimuksesta.

Korvauksen verotus määräytyy joko perintö- tai pääomatuloverotuksen mukaan, kuolleen ja korvauksen saajan sukulaisuuteen mukaan. Tarkemman ohjeistuksen saa Verohallinnolta.

MINNA HIIDENSAARI

VERONMAKSAJIEN SELVITYS

KULUTUSVEROJEN OSUUS KAIKISTA VEROTULOISTA SUOMESSA 1975–2021

LÄHDE: TILASTOKESKUS (MACROBOND)

Vaalikauden kulutusveromuutokset nostivat veroja lähes 800 miljoonalla eurolla

PÄÄTTYVÄN VAALIKAUDEN keskeiset kulutusveromuutokset tehtiin energiaverotukseen. Liikenne- ja lämmityspolttoaineiden verotasoa korotettiin, teollisuuden sähkövero laskettiin EU:n vähimmäistasolle ja energiain tensiivisten yritysten veronpala utuksesta päätettiin luopua vaiheittain.

Lisäksi tehtiin korotuksia tupakan, alkoholin ja virvoitusjuomien kulutusveroihin. Rakenteellisia muutoksia on valmisteltu oluen ja nollapäästöisten autojen verotukseen sekä virvoitusjuomaveroon.

”Vaalikauden kulutusveromuutokset ovat kohottaneet verotuottoja yhteensä noin 780 miljoonalla eurolla”, Veronmaksajain Keskusliiton ekonomisti **Janne Kalluinen** laskee.

Muutokset käyvät ilmi Kalluinen selvityksestä *Kulutusverot meillä ja muualla 2023*. Selvityksessä on tarkasteltu Suomen kulutusverotusta ja vertailtu sitä muihin EU- ja OECD-maihin. Lisäksi selvityksessä on tarkasteltu kotimaan kulutusveromuutoksia vaalikaudella 2019–2023.

Vuonna 2021 Suomessa kerättiin kulutusveroja yhteensä noin 34,9 miljardia euroa, joka

vastasi vajaata kolmannesta kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista. Kulutusverojen suhde bruttokansantuotteeseen oli samana vuonna OECD-maiden kolmanneksi korkein.

Keskeisimpiä valmisteveroja Suomessa ovat energiaverot sekä alkoholijuoma- ja tupakkaverot. Esimerkiksi bensiinilitrin hinnasta noin kaksi kolmannesta on valmiste- ja arvonlisäveroa. Puolen litran Koskenkorva-pullon pantittomasta hinnasta veroa on 84 prosenttia, tupakka-askista peräti 90 prosenttia.

Monien valmisteverojen verotuotot pienenevät ajan myötä kulutuksen vähenemisen myötä, mikä on toisaalta myös haittaverojen tarkoitus.

Verotuottojen hiipuminen on ajankohtaista etenkin tieliikenteen verotuksessa, joka on keskeisiltä osiltaan päästöperusteista.

”Vähä- ja nollapäästöisten autojen yleistymisen autokannassa laskee tieliikenteen verotuottoja kautta linjan. Lisäksi biopolttoaineiden jakeluvetoitason voimakas nousu vuonna 2024 alentaa toteutuessaan verotuottoja tuntuvasti”, Kalluinen muistuttaa. ◀

Uusi jäsenetu – Tjäreborgin seurassa lomalle edullisemmin

Tjäreborg on Veronmaksajien uusi yhteistyökumppani. Veronmaksajien jäsenenä saat 50 euron alennuksen/varaus. Luvas sa on myös vaihtuvia tarjouksia.

Lisäksi saat nyt jäsenedun tuplana kaikista lomalennoilla toteutettavista matkapaketeista eli

säästät 100 euroa/varaus. Matkustusaika: 1.7.2023–31.3.2024. Varaa matkasi jäsensivujen kautta viimeistään 6.4.2023.

● Hyödynnä jäsenetusi osoitteessa veronmaksajat.fi/tjareborg.

VERONMAKSAJA 1949

”Eräät tehtävät ovat muodostuneet suorastaan itsetarkoitukseksi. Esi merkkinä voidaan mainita tarpeettomien raporttien ja tilastojen teko. Niinpä kerran voitiin lopettaa erään tilaston pito. Lopettaminen aiheutti sen, että vastaavaa tilastoa pidettiin toisessa virastossa.

VERONMAKSAJA NO 3/1949

● *Taloustaidon* edeltäjä *Veronmaksaja*-lehti ilmestyi ensimmäisen kerran 1.6.1948.

VERONMAKSAJAT

03010 5510

Veroneuvonta jäsenille

MA-PE 9-14

Ota valmiiksi esille jäsennumerosi. Löydät sen Taloustaito-lehden takakannen osoitekentästä. Puheluiden jäsenhinta oman liittymän mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Vaihe 09 618 871, ma-pe 8.00–15.45

Jäsenpalvelu ja osoitteenmuutokset: puhelin 03010 5511
ma-pe 9-16, jasenpalvelu@veronmaksajat.fi

Toimitusjohtaja Teemu Lehtinen, johdon assistentti Kirsi Haapala,
viestintäjohtaja Antti Oksanen, lakiasiaintohtaja Kati Malinen, talousjohtaja Mari Jerkku

Veroja ei voi kiristää, säästäkäämme siis menoja

VAALIT OVAT käsillä ja pahasti velkavetoisen julkisen talouden tasapainottaminen on vaalien tärkein kysymys.

Kaikilta puolueilta odotetaan viimeistään nyt selkeitä kannanottoja sekä tarvittavan tasapainotuksen mittaluokkaan että valittaviin toimenpiteisiin.

Säästetäänkö menoissa vai kiristetäänkö veroja? Entä kuinka paljon tehdään julkista taloutta vahvistavia rakenneuudistuksia?

Toivottavaa luonnollisesti on, että äänestäjille kerrotaan mahdollisimman tarkkaan jo ennen vaaleja, mitä puolueet aikovat valtaansa päästyään julkisen talouden alijäämille tehdä. Näin tärkeässä asiassa ei mikään puolue voi lasketella vaaleihin sammutetuin lyhdyin.

VALTIOVARAINMINISTERIÖN vaalien alla julkaisemat kartoitukset menoista, rakenneuudistuksista ja veroista ovat sopivasti elävöittäneet keskustelua.

Ministeriön kartoitukset ovat kuin keittokirjoja, joista jokainen valtiontalouden pääkokiksi haaveileva voi yrittää löytää mieleisiään reseptejä.

Vaalien jälkeen osa porukasta linnoitautuu Säätytalolle ja koettaa raapia omista lempiresepteistään kokoon toimivan aterian.

VM on laskenut myös ateriaan tarvittavat kalorit. Kahden vaalikauden aikana pitäisi julkista taloutta vahvistaa 9 miljardia euroa, ja mielellään etupainotteisesti eli ensi vaalikaudella 6 ja seuraavalla 3 miljardia.

Tämä 6+3 -malli on saanut vaalien alla lisää painoarvoa, kun kärkikahinoissa viihtyvistä puolueista kokoomus on asettanut sen jopa kynnyskysymykseksi hallitukseen menolle.

Käytännössä epämääräisyyttä ja tulkinvaraa liittyy kaikilla puolueilla sekä

sopeutustoimien mitoittamiseen että varsinkin konkreettisiin toimenpiteisiin ja niiden vaikutuksiin.

YKSI ASIA VAIKUTTAA kuitenkin jo nyt selvältä: verotuksen kiristyksistä ei tule löytymään mitään olennaisia keinoja julkisen talouden tasapainottamiseen ensi vaalikaudella.

Useimmissa VM:n verokartoituksessa tarkastelluissa kiristysvaihtoehtoissa mahdolliset lisäverotuotot on havaittu vähäisiksi, mutta verotuksen kirittämisestä aiheutuvat haitat merkittäviksi. Sellaisia kiristyksiä ei tietenkään pidä toteuttaa.

Arvonlisäverotuksessa vaikkapa alennettujen alv-kantojen korotus tuottaisi kyllä merkittävästi lisää verotuottoja, mutta kaikki puolueet ovat niitä vastaan. Se ei ole mikään ihme, kun katsoo viimeaikaisia inflaatiolukuja. Ei jatkoon ainkaan ensi vaalikaudella.

Listamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kirittäminen on myös esillä verokartoituksessa ja joidenkin puolueiden vaaliohjelmissa, vaikka staattiset arviot verotuotoista ovat pitkälti tyhjän päällä. Lisäksi Veronmaksajien Vero2023-tapahutuman vaalipaneelissa kokoomus, perussuomalaiset ja keskusta linjasivat, että ”yritysten ja yrittäjien verotusta ei kiristetä”. Tälle jo nykyisen hallituksen noudattamalle linjalle tulee siis mitä ilmeisimmin jatkoa ensi vaalikaudellakin.

Entä ansiotulojen verotus? Käytännössä kaikki puolueet laidasta laitaan ovat torjuneet ansiotulojen verotuksen kiristämisen ensi vaalikaudella. Päin vastoin, ansiotulojen verotuksen kevennyksiä ehdottavat useimmat, eroja on lähinnä kaavailtujen kevennysten mittaluokassa ja kohdentamisessa eri tulotasolle.

Jonkin verran kiristysmahdollisuuksia on nähtävissä lähinnä vain terveys- ja ym-

TEEMU LEHTINEN

TOIMITUSJOHTAJA
VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO

**”VM:N KARTOITUKSET
OVAT KEITTOKIRJOJA,
JOISTA VOI
ETSIÄ MIELEISIÄN
RESEPTIÄ.”**

päristöhaittoihin kohdistuvissa valmisteveroissa. Lisäksi kiinteistövero rooli voisi ehkä hieman kasvaa kuntien taloudessa. Valtiontalouden kymmenen miljardin euron alijäämää ei näitä veroja kirittämillä tasapainoteta.

Verokartoituksen laihojen tulosten jälkeen on siis entistäkin selvempää, että julkisen talouden tasapainotuksessa on keskityttävä menosäästöihin ja rakenneuudistuksiin. ◀

Uusi veronmaksajat.fi palveluksessasi

Veronmaksajien uuden verkkosivuston rakentaminen on ollut liiton viime vuosien suuri kehitysponnistus. Palvelun keskeisenä tavoitteena on parantaa jäsenkokemusta ja jäsenyyden tuomaa hyötyä digiympäristössä.

Veronmaksajat.fi on visuaalisesti ja käyttökokemukseltaan selkeä irtiotto vanhasta. Olemme kasvattaneet kuvien ja eri sisältöelementtien pinta-alaa ja helpottaneet liikumista sivuilla. Jokaisen jutun ja tiedon pitäisi olla vähempien klikkien päässä.

Etusivulta löydät Veronmaksajien ajankohtaisimmat sisällöt ja tietysti peruspalvelujen esittelyt.

Sivun oikealla palstalla on otsikkolisäyksenä *Taloustaidon* uusimmat verkkojutut.

Ylänavigaation kautta pääset sivuston pääosastoihin kuten esimerkiksi uudistuneeseen Veroneuvontaan.

Huomaat pian hakutuloksistakin, että jäsenille on huomattavasti enemmän neuvonta-artikkeleita ja vinkkejä tarjolla kuin muille. Samoin *Taloustaidon* Bonus-sisällöt ja näköislehtiarkisto ovat vain jäsenten saatavilla.

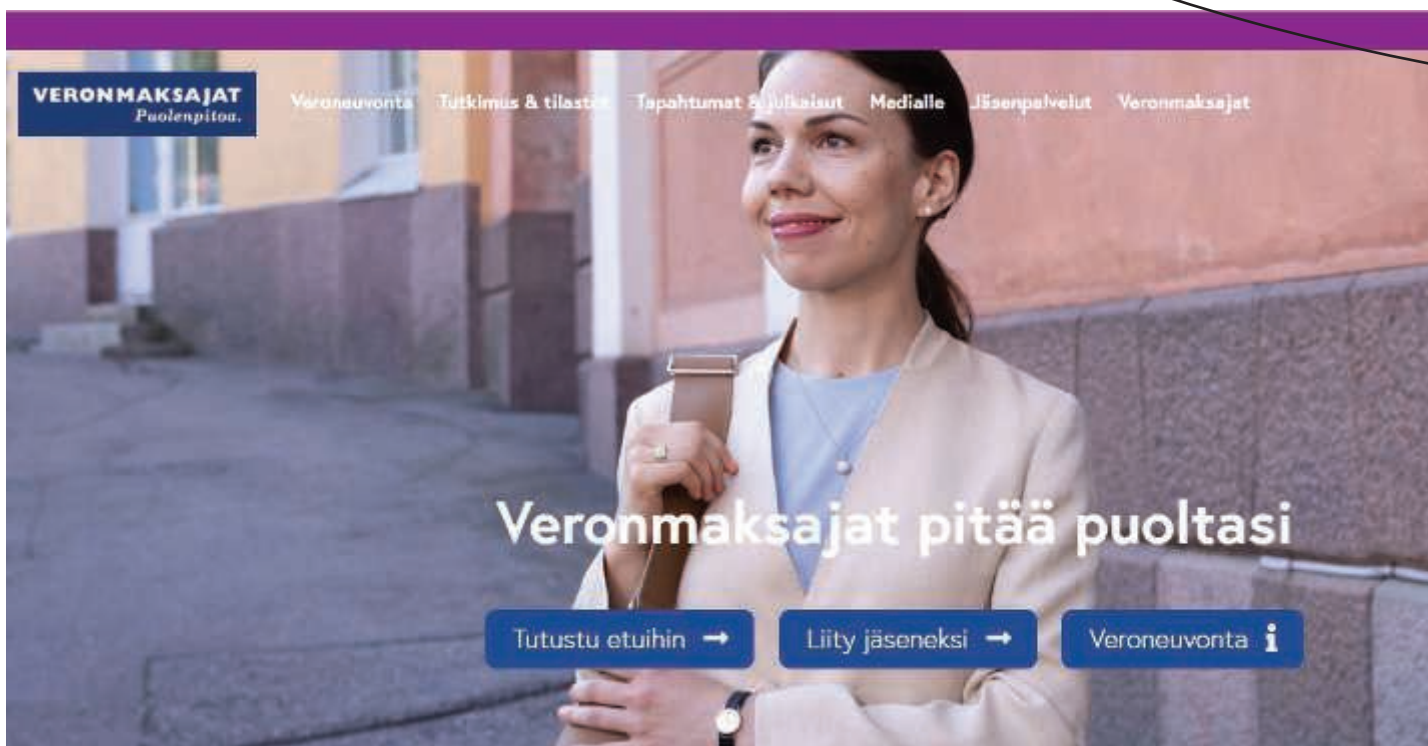
Jäsensisältöihin pääseminen edellyttää, että olet myös luonut käyttäjätunnuksen Veronmaksajien digipalveluihin. Nyt on siis korkea aika hoitaa rekisteröityminen ohjeiden mukaisesti klikkaamalla oikean ylälaidan kirjautumislinkkiä.

HUOM. Uusi kirjautumisjärjestelmä otettiin käyttöön 12.1.2022, joten jos olet luonut itsellesi tunnuksen sen jälkeen, ei sinun tarvitse luoda enää uusia tunnuksia.

ANNA PALAUTETTA!

Uudessa *veronmaksajat.fi:ssä* on tuhansia sivuja, joten työtä riittää varmasti jatkossakin.

Sivustolla on palautelomake, jolla voit raportoida meille omat havaintosi ja kehitysideasi. Antoisaa selailumatkaa!

Veronmaksajien ekonomisten kokoamat verotilastot, selvitykset ja grafiikat löytyvät **TUTKIMUS & TILASTOT**-osastolta. Huomaa, että grafiikat ovat osin interaktiivisia eli saat lisää tietoa, kun viet hiiren yksittäisen kuvaajan päälle.

Vaihtoehtoinen, mobiililaitteille optimoitu navigaatio löytyy oikean yläkulman "hampurilais-painikkeen" takaa.

VERONEUVONTA perustuu älykkääseen hakuun, joka ehdottaa sopivia sisältöjä jo yhden hakusanan perusteella. Kokeile hakua rohkeasti!

TAPAHTUMAT & JULKAISUT-osiossa voit tutustua Veronmaksajien lukuisiin tuotteisiin kuten verojuristien kirjoihin ja ostaa niitä jäsenhintaan verkkokaupasta. Kertyneet ostokset näkyvät sivujen oikean yläkulman ostoskärkykuvakkeen kautta. Myös ilmoittautuminen tapahtumiin ja koulutuksiin käy kätevästi näillä alasisivuilla.

Oletko perillä kaikista Veronmaksajien jäsenpalveluista tai yhteistyökumppanien eduista? **JÄSENPAVELUT**-osastolla ne esitellään kootusti. Samassa paikassa voit myös tarkastella omia tietojasi ja tehdä tarvittaessa muutoksia. Jäsenpalvelujen alla voit myös liittyä sähköisesti Veronmaksajiin, jos et ole vielä jäsen.

TIETOA VERONMAKSAJISTA-sivuilla pääset tutustumaan tarkemmin liiton toimintaan, historiaan ja ihmisiin palvelujen takana. Myös liiton edunvalvonnan teemat ja tavoitteet on avattu tässä osiossa.

Asunnon ostajan ankara varainsiirtovero

Harvaan veroon liittyy niin ankaria sanktioita kuin varainsiirtoveroon. Laiminlyönnistä voi joutua maksamaan tuntuvan veronkorotuksen, vaikka itse vero olisi maksettu ajoissa ja oikein. Asunnon ostajalle on monta ansaa, joihin langeta, jos ei ole huolellinen.

TEKSTI: PÄIVI KAARI // PIIRROS: SAMI KAARAKAINEN

VARAINSIIRTOVERO ON asunnon ostajan vero. Vero lasketaan ja maksetaan oma-aloitteisesti.

Veron maksamisen lisäksi ostajan pitää antaa veroilmoitus sekä kiinteistökaupassa hakea lainhuutoa. Asunto-osakkeiden kaupassa kiinteistönvälittäjä vastaa veron tilittämisestä ja veroilmoituksen antamisesta. Jos kauppa tehdään ilman välittäjää tai kyse on uudiskohteesta, vastuu on ostajalla.

Varainsiirtovero lasketaan ostohinnasta. Kiinteistön, kuten omakotitalon, kauppahinnasta ostaja maksaa 4 prosentin varainsiirtoveron. Huoneiston eli asunto-osakkeen vero on 2 prosenttia. Vuokratontilla olevan omakotitalon sekä pelkän rakennuksen kaupasta maksetaan myös 4 prosentin vero.

Vero lasketaan ostohinnasta myös silloin, kun kauppa on alihintainen tai lahjanluonteinen. Vero on sama riippumatta siitä, ovatko ostaja ja myyjä keskenään sukulaisia vai eivät.

Asunto-osakkeiden varainsiirtovero maksetaan myös mahdollisesta yhtiölainaosuudesta myyntihinnan lisäksi eli vero menee ns. asunnon velattomasta hinnasta. Jos samalla kauppakirjalla myydään irtaimistoa, tulee sen arvo eritellä kauppakirjassa, muuten vero lasketaan koko kauppahinnasta.

Varainsiirtovero koskee kaupan lisäksi vaihtoa. Jos esimerkiksi kaksi huoneistoa vaihdetaan keskenään, varainsiirtovero maksetaan molemmista.

Muista maksaa vero ajoissa

Kiinteistön ja rakennuksen varainsiirtovero on maksettava kuuden kuukauden sisällä kaupanteosta.

Asunto-osakkeen varainsiirtovero maksetaan joko kaupantekotilaisuudessa välittäjälle tai jos välittäjää ei ole, ostajan on maksettava vero kahden kuukauden sisällä kaupanteosta.

Asunto-osakkeiden uudiskohteissa ostaja maksaa varainsiirtoveron, vaikka kaupassa olisi mukana kiinteistönvälittäjä. Lisäksi kahden kuukauden maksuaika lasketaan eri tavalla kuin muissa asunto-osakkeiden kaupoissa. Uudiskohteissa kahden kuukauden aika lasketaan omistusoikeuden siirtymisestä ostajalle.

Varainsiirtovero maksetaan oma-aloitteisesti Omaverossa tai verkkopankissa

käyttämällä asiakaskohtaista viitettä. Viite-numeron saa Omaverosta tai puhelimitse Verohallinnolta. Jokaisella ostajalla on eri viitenumero.

Jos varainsiirtovero maksetaan myöhässä, kertyy verolle viivästyskorkoa 7 prosenttia vuonna 2023. Korkoa maksetaan normaalisti ajan kulumisen perusteella siihen saakka, kun vero maksetaan.

Myös veroilmoitus ja lainhuuto ajoissa

Ostajalla on varainsiirtoveron maksamisen lisäksi muitakin velvoitteita. Lainhuudon laiminlyönnistä tai veroilmoituksen myöhästymisestä seuraa pahimmillaan tuntuva veronkorotus.

Jokaisen asunnon ostajan on annettava oma varainsiirtoveroilmoituksensa.

Kiinteistönvälittäjä hoitaa varainsiirtoveroilmoitukset ns. vanhojen asunto-osakkeiden kauppojen yhteydessä. Jos kyse on uudiskohteesta tai ilman välittäjää tehdystä kaupasta, asunto-osakkeen eli huoneiston ostaja antaa aina itse varainsiirtoveroilmoituksen.

Ilmoitus pitää antaa samassa ajassa, jona vero pitää maksaa.

Kiinteistön kaupoissa ostaja vastaa myös aina itse ilmoituksen antamisesta. Jokaisen ostajan tulee maksaa ja ilmoittaa erikseen oma osuutensa varainsiirtoverosta. Tämä koskee myös puolisoita.

Kiinteistön lainhuuto on haettava kuuden kuukauden sisällä kauppakirjan allekirjoituksesta Maanmittauslaitokselta. Varainsiirtoveron pitää olla maksettuna sitä ennen ja myös varainsiirtoveroilmoitus pitää antaa viimeistään lainhuutoa haettaessa. Jos varainsiirtoveroilmoitus tehdään vasta lainhuudon hakemisen jälkeen, ilmoitus on annettu myöhässä, vaikka kaupanteosta olisi kulunut alle kuusi kuukautta.

Kiinteistöjen varainsiirtoveroilmoitus on koskenut kauppvoja, jotka on tehty 1.11.2019 jälkeen. Kyseessä on siis melko uusi kiinteistön ostajan velvoite.

Myöhästymisestä tuntuva veronkorotus

Varainsiirtoveroilmoituksen myöhästymisestä seuraa myöhästymismaksu tai veronkorotus riippuen siitä, onko ilmoi-

tus annettu myöhässä enintään 60 päivää vai enemmän.

● Jos varainsiirtoveroilmoitus on myöhässä enintään 60 päivää, määrätään 50 euron myöhästymismaksu.

Tämän jälkeen sanktiot kovenevat tuntuvasti. Jos ilmoitus on myöhässä enemmän kuin 60 päivää, määrätään veronkorotus, joka on yleensä 10 prosenttia varainsiirtoveron määrästä. Esimerkiksi jos kiinteistö maksaa 250 000 euroa, siitä maksetaan varainsiirtoveroa 10 000 euroa. Jos varainsiirtoveroilmoitus on myöhässä yli 60 päivää, määrätään lisäksi 1 000 euron veronkorotus.

● Jos kiinteistön lainhuutoa haetaan myöhässä eli vasta kuuden kuukauden jälkeen, ostaja joutuu maksamaan tästä myöhästymisestä viivästyskorotusta, vaikka olisi ajoissa sekä maksanut varainsiirtoveron että antanut varainsiirtoveroilmoituksen.

Viivästyskorotus määrätään siis pelkästään siksi, että lainhuutoa ei ole haettu ajoissa. Varainsiirtoveroa korotetaan 20 prosenttia jokaiselta alkavalta kuudelta kuukaudelta siitä päivästä, jolloin lainhuutoa olisi tullut viimeistään hakea. Korotus on enintään 100 prosenttia, mutta voi siis pahimmillaan tuplata varainsiirtoveron.

Kaupan purku ja tuplaverot

Ostaja voi saada maksamansa varainsiirtoveron hakemuksesta takaisin, jos kauppa puretaan asunnossa olevan olennaisen virheen vuoksi. Tuomioistuimen päätöstä ei vaadita, mutta edellytetään, että kauppa olisi voinut tulla puretuksi tuomioistuimen päätöksellä, jos asia olisi viety käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Sopimus purusta ei siis riitä veron palauttamiseen, jos riittäviä purkuperusteita ei ole. Purkua pidetään silloin uutena kauppana eikä ostajalle palauteta varainsiirtoveroa. Sitä laitetaan maksuun lisää. Alkuperäinen myyjä joutuu nyt maksamaan varainsiirtoveroa, koska saa purun seurauksena myymänsä kiinteistön tai asunto-osakkeet takaisin.

Vaikka kaupan kohteena ollut asunto ei siis lopulta vaihtanutkaan omistajaa, varainsiirtoverot joudutaan maksamaan kahteen kertaan, jos purun edellytykset eivät täyty esimerkiksi siitä syystä, että hinnan alennus olisi ollut oikeampi tapa hyvittää ostajalle asunnon oletettua huonompi kunto.

Ensiasunnon ostajan verovapaus

Ensiasunnon ostajan ei tarvitse maksaa varainsiirtoveroa, jos hän on 18–39-vuotias, mutta 40 vuotta täyttäneet ovat jo liian vanhoja.

Pelkkä ikä ei riitä kriteeriksi. Ensiasunnosta pitää ostaa vähintään puolet eli 50 prosenttia asunto-osakkeista tai omakotitalosta. Lisäksi ostajan pitää itse muuttaa asuntoon asumaan puolen vuoden sisällä. Asunto ei ole ensiasunto, jos ostaja on jo aikaisemmin omistanut asunnosta puolet tai enemmän. Aikaisempi asunnon omistaminen vie siis veroodun, vaikka asunnossa ei olisi asunut itse.

VARAINSIIRTOVEROA KOROTETAAN, JOS LAINHUUDON HAKEMINEN MYÖHÄSTYY.

KAUPAN PURUSSA VERO VOIDAAN JOUTUA MAKSAMAAN KAHDESTI.

Jos ostohetkellä verovapauden edellytykset eivät vielä täyty, veron voi hakea takaisin myöhemmin. Näin on esimerkiksi silloin, kun nuoripari ostaa tontin ja maksaa siitä ensin normaalit varainsiirtoverot. Tontin varainsiirtoveron saa hakemuksesta takaisin, kun talo valmistuu ja sinne muutetaan asumaan. Tämän edun voi kuitenkin menettää, jos ei toimi ajoissa.

Ostajalla on vuosi aikaa hakea varainsiirtovero takaisin. Siitä ei jousteta yhtään. Hakemuksen kanssa ei siis kannata viivyttellä, vaan hyvissä ajoin tarkistaa määräajat omalta kohdalta.

Vuoden määräaika lasketaan siitä, kun verovapauden edellytykset täyttyvät. Jos kysymys on uudisrakennuksesta, aika lasketaan yleensä siitä, kun viranomaiselta on saatu lupa ottaa asuinrakennus asuinkäyttöön. Tämä voi tapahtua jo ennen loppukatselmusta ns. käyttöönottokatselmuksessa.

Myös ensiasunnon ostajan pitää antaa varainsiirtoveroilmoitus, vaikka varainsiirtoveroa ei tarvitsisi maksaa.

Perinnönjaot ja lahjat

Varainsiirtoveroa ei makseta puhtaista vastikkeettomista omistajanvaihdok-

sista eli lahjoista, perinnöistä tai osituksen yhteydessä tapahtuvista omistajanvaihdoksista.

Jos perinnönjaossa tai osituksessa käydään kauppaa eli joku osakkaista tai toinen puoliso ostaa jaon ulkopuolisilla varoilla kiinteistöjä tai huoneistoja, maksetaan varainsiirtoveroa siltä osin kuin jaossa käytetään pesän ulkopuolisia varoja. Vero menee, koska kyse ei ole puhtaasta perinnönjaosta tai osituksesta.

Edellä kerrotut sanktiot uhkaavat myös näissä tilanteissa, vaikka osapuolet eivät ole ehkä itse ymmärtäneet tekevänsä sellaisia kauppia, joista pitäisi maksaa varainsiirtovero ja tehdä varainsiirtoveroilmoitus. ◀

KIRJOITTAJA ON JOHTAVA VEROJURISTI
VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTOSSA

MUISTILISTA

VANHAN ASUNTO-OSAKKEEN OSTAJA

- Varainsiirtovero on 2 % asunnon velattomasta ostohinnasta.
- Anna varainsiirtoveroilmoitus, jos kauppa on tehty ilman kiinteistönvälittäjää. Välittäjäkaupoissa ilmoituksen hoitaa kiinteistönvälittäjä.

UUDISASUNTO-OSAKKEEN OSTAJA

- Varainsiirtovero on 2 % asunnon velattomasta ostohinnasta.
- Uudisasunnosta varainsiirtoveroilmoituksen antaa aina ostaja itse.

OMAKOTITALON OSTAJA

- Varainsiirtovero on 4 % kiinteistön ostohinnasta.
- Hae kiinteistölle lainhuuto. Varainsiirtoveron tulee olla maksettuna sitä ennen ja varainsiirtoveroilmoitus on annettava viimeistään lainhuutoa haettaessa.

HUOMAA:

Ensiasunnon ostaja on vapautettu varainsiirtoverosta, jos hän täyttää verovapauden edellytykset. Hänen on silti annettava varainsiirtoveroilmoitus.

Perheellä on painoa verotuksessa

KEVÄÄN VEROILMOITUSAIKA nostaa otsikoihin aina liudan vähennysvinkkejä veroilmoitustaan täyttävälle. Monen vinkin kohdalla muistutellaan, miten puoliso tai perhe vaikuttaa vähennyksiin.

Suomen verotus perustuu puolisoiden erillisverotukseen. Yhteisverotuksesta luovuttiin jo 1975.

Yhteisverotuksen pääajatus on, että puolisoita verotetaan heidän tulojensa yhteismäärän perusteella ja huomioidaan näin kotitalouden kokonaisveronmaksukyky. Mallin ongelmana on muun ohessa, että se kannustaa parhaimmassa työiässä olevia, yleensä äitejä, jäämään kotiin pitkäksi aikaa.

Aika ajoin julkisuudessa esitetään kuitenkin toiveita paluusta perheiden yhteisverotukseen. Toisaalta yksinasuvat ja avoparit kokevat verotuksen nykyisetkin piirteet perheettömiä syrjivänä. Miten perhetilanne pitäisi verotuksessa huomioida?

PERHE TAI SEN puuttuminen vaikuttaa edelleen verotukseen. Perheetön voi esimerkiksi saada työasuntovähennyksen työpaikkakunnan kakkoskodista vain, jos kotipaikkakunnalla on toinenkin työpaikka. Toisella paikkakunnalla työskentelyyn liittyviä viikonloppumatkoja hyväksytään myös vähennyksiin vain perheelliselle.

Alijäämähyvityksellä saatava verohyöty esimerkiksi tappiollisesta metsätaloudesta voi olla parempi, jos verovelvollisella on alaikäisiä lapsia tai puoliso. Alijäämähyvityksen tai kotitalousvähennyksen voi niin ikään siirtää puolisolle, jos omat verot eivät riitä vähennykseen.

Puolison olemassaolo myös tuplaa perheen kotitalousvähennyksen maksimin, mutta muuten perhekokoa ei huomioida – tästä kärsivät esimerkiksi yhden huoltajan suuremmat perheet.

Suurimmat veroerot löytyvät kuitenkin perintöverotuksesta, jossa avioliitto voi tiputtaa puolison perintöverot alle puoleen.

Tuloverotuksessa perhe on kuitenkin pieni: siihen luetaan vain aviopuoliso, rekisteröidyn parisuhteen puoliso ja alaikäiset lapset. Myös avopuolisot, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi, ovat verotuksessa puolisoita.

Haittaakin perheestä voi verotuksessa olla. Puolison tulot ja varallisuus vaikuttavat veronmaksukyvyn alentumisvähennykseen eikä puolisolle tai alaikäiselle lapselle maksettua palkkaa saa verotuksessa vähennyskelpoinen.

VEROTUKSEN TARKOITUKSENA on ensisijaisesti kerätä yhteiskunnalle varoja, mutta siihen liittyy aina poliittisiakin tavoitteita.

Se heijastaa myös yhteiskuntamme perhe- ja väestöpolitiikkaa. Esimerkiksi työasuntovähennyksen rajaamisen taustalla on se, että yksin asuvan ei ole katsottu olevan yhtä sidottu asuinpaikkaansa kuin perheellisen. Kuitenkin myös perheettömällä voi olla kotipaikkakuntaansa tärkeitä siteitä, joiden sivuuttaminen verotuksessa ei välttämättä ole perusteltua.

Ikääntyvässä Suomessa olisi tärkeää pohtia, ajaako verotus edelleen nykyisten arvojemme mukaista väestöpolitiikkaa ja vastaako se muuttuvia perhetilanteita. Pitäisikö esimerkiksi puolisoääritelmää verotuksessa tarkastella uudelleen?

RAJAUKSIIN LIITTYY toki myös ymmärrettäviä verovalvonnallisia syitä. Nykylaista poikkeava perheen, puolison tai muun läheisen henkilön määrittely verotusta varten olisi vaikeaa. Muihin yhteiselämän muotoihin ei liity virallisia rekisterimerkintöjä tai muita selkeitä kriteereitä, ellei osoitetietoja lasketa. Uusien selkeiden rajojen vetäminen olisi hankalaa. ◀

KATI MALINEN

LAKIASIAINJOHTAJA
VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO

**”NYKYLAISTA POIKKEAVA
PERHEEN TAI LÄHEISEN
HENKILÖN MÄÄRITTELY
VEROTUSTA VARTEN OLISI
VAIKEAA.”**

Riku Suokas vaihtoi auton sähköpyörään:

”Kunto kohenee ja säästän 4000 euroa vuodessa”

Stand up -koomikko ja käsikirjoittaja **Riku Suokas** painoi enimmillään 125 kg ja oli rapakunnossa.

Muutama vuosi sitten hän aloitti elämäntapa-remontin ja alkoi kulkea työmatkoja sähköpyörällä. Sähköpyöräilyn hyödyt, kuten liikumisen helppous, kunnon koheneminen ja suuret rahansäästöt yllättivät Suokkaan.

Suokas on havainnut sähköpyöräilyn olevan erinomaista hyötyliikuntaa, joka auttaa laihtu-
tuksessa.

- Olen kulkenut viime vuodet työmatkat ja kauppareissut sähköpyörällä, ja painoa on pudonnut jo yli 10 kiloa. Myös aikaa säästyy, kun ei tarvitse lähteä illalla erikseen lenkille. Sähköavustuksen avulla voin itse päättää,

kuinka raskasta pyöräily on, ja syke pysyy tasaisena.

Nopeus ja suuret säästöt yllättivät

Laihtumisen lisäksi Suokas on huomannut sähköpyöräilyn hyödyt myös liikenteessä ja lompakossa.

- Kuljen 13 kilometrin työmatkan sähköpyörällä 30 minuutissa eli nopeammin kuin ruuhka-aikaan autolla. Sähköpyörällä vältän ruuhkat ja parkkipaikan metsästämisen. Autoon verrattuna sähköpyöräilemällä säästän yli 4000 euroa vuodessa.

Sähköpyörien hintataso on laskenut merkittävästi viime vuosina ja nykyään laadukkaan sähköpyörän saa jo alle 2000 eurolla. Suokas

ajaa Suomessa suunnitellulla FitNord Ranger -sähköpyörällä.

- Tämä pyörä on ollut loistava! Maastopyörä sopii sekä kaupunkiin että metsäpoluille. Akku on helppo ladata ja yhdellä latauksella ajaa yli 100 kilometriä.

Fiksu tapa säästää

Suokas suosittelee sähköpyörän hankintaa kaikille:

- Auton vaihtaminen sähköpyörään on päätös, jota en ole katunut. Sähköpyörällä laihtuu, kunto kohenee ja säästää tuhansia euroja vuodessa. Vaimokin tykkää, kun mies on kevyempi ja lompakko painavampi!

**Tutustu Suomessa
suunniteltuihin
FitNord-sähköpyöriin!**

www.kuntokauppa.fi

Nyt ilmainen toimitus
kotipihaan koodilla TT0323

★★★★★ 4,6

FitNord Ranger 200 Sähkömaastopyörä

★★★★★ 4,8

FitNord Ava 300 Sähköpyörä

Säästäjä, suojaa saldosi sulamiselta

Jokaisen suomalaisen kukkaroa on keventänyt viime aikoina yllättävä rohamu, inflaatio. Monelta se on syönyt ahnaasti myös säästöjä. Haluaisitko ennemmin käyttää säästösi itse? Menetyksiltä voit välttyä, jos suojaudut inflaatiolta. Siihen on aika yksinkertaisiakin konsteja.

TEKSTI: ULLA SIMOLA // KUVA: ISTOCKPHOTO

KULUTTAJA HUOMAA inflaation selvästi ostoksilla, kun hinnat nousevat. Sen sijaan siihen, miten inflaatio syö säästöjä, ei välttämättä kiinnitä arjessa huomiota.

Esimerkiksi patjan alle tai korottomalle pankkitilille säilömäsi summa pysyy nimellisesti entisellään, mutta sen todellinen arvo laskee. Jos inflaatio on 5 prosenttia vuodessa, 100 euron ostosten hinta nousee 105 euroon. Vuoden päästä satasesi todellinen arvo on noin 95 euroa.

Inflaatio heijastuu myös korkoihin. Keskuspankit pyrkivät hillitsemään inflaatiota muun muassa korkotasoa nostamalla, millä voi olla säästäjälle huonoja tai hyviä vaikutuksia – tilanteesta riippuen.

Milloin inflaatio hellittää otettaan?

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa inflaatio eli kuluttajahintojen vuosimuutos

oli viime vuoden lopulla 9,1 prosenttia ja tämän vuoden tammikuussa 8,4 prosenttia. Viimeksi moisia lukemia on nähty 1970- ja 80-luvun vaihteessa. Koko viime vuoden keskimääräinen inflaatio oli 7,1 prosenttia.

Euroalueen keskimääräinen inflaatio kävi viime syksynä jopa yli kymmenessä prosentissa, Yhdysvalloissa käytiin kesällä yhdeksässä prosentissa.

Millaiset ovat inflaationäkymät nyt?

”Näyttäisi vahvasti siltä, että inflaatiohuitut olisivat ohi”, arvioi **Tuukka Kempainen**. Hän toimii päästrategina Index Varainhoidossa, joka on pankeista ja rahastoyhtiöistä riippumaton varainhoitoyhtiö.

Kiivaaseen inflaatioon ovat johtaneet monet tekijät alkaen koronapandemiasta, talouden elvytyspaketeista, Kiinan koronarajoituksista ja toimitusketjujen pullonkauloista päättyen Venäjän aloittamaan Ukrainan sotaan, energiakriisiin ja ruoan hinnan nopeaan nousuun. ▶

Takana on korkojen kova nousu, ja se olla tilaisuus korkosijoittajalle. ”Tavalliset hyvän luottoluokituksen yrityslainat tarjoavat tuotto-mahdollisuuksia, jollaisia ei ole nähty vuosikausiin”, sanoo päästrategi Tuukka Kemppainen.

KUVA: ISMO HENTTONEN

”Useimmat noista tekijöistä eivät enää kiihdytä inflaatiota, päinvastoin”, Tuukka Kemppainen sanoo.

”Muutama tekijä vetää kuitenkin yhä inflaatiota ylöspäin: esimerkiksi ostovoiman heikentymisestä johtuvat palkan-korotuspaineet ja asumismenojen kasvu. Niiden vuoksi inflaation pikainen hidastuminen on epätodennäköistä.”

”Suunta on joka tapauksessa alaspäin. Inflaatio on hidastumassa USA:ssa, ja Eurooppa tulee perässä. Nyt näyttää siltä, että jos energian hinta pysyy suurin piirtein nykyisellään, Euroopan inflaatio voisi hidastua jopa alle neljään prosenttiin tänä vuonna.”

Euroopan keskuspankin EKP:n tavoitteena on pitää inflaatio pidemmällä aikavälillä keskimäärin parissa prosentissa. Aika monissa talousennusteissa uumoillaan, että euroalueen inflaatio hidastuisi vuonna 2024 kohti EKP:n ”terveen talouden” tavoitetta.

Sekin sijoittajan pitäisi pystyä lyömään, jos haluaa saada säästöjensä arvon säilymään – ja mieluiten tietysti kasvamaan.

Sijoittajan puolustus vaatii riskinottoa

”Inflaatio on ongelma palkansaajalle, kun palkat eivät pysy inflaation perässä. Yleensä inflaatiossa kuitenkin monet varallisuusarvot (esim. osakkeiden sekä asuntojen ja muun reaaliomaisuuden arvo) nousevat. Inflaatio sinänsä ei siis ole sijoittajalle aina huono asia, mutta

inflaatiolosokit ja niihin liittyvät korkojennoususokit ovat”, Tuukka Kemppainen sanoo.

Juuri niitä on viime aikoina nähty. Hurjaksi riistäytyneen inflaation vuoksi keskuspankit ovat nostaneet korkoja ennennäkemättömän rajusti.

Sokit toivottavasti jäävät vuoden tai parin kuluessa taakse, mutta mitä voisin säästäjänä ja sijoittajana tehdä suojautukseni inflaatiolta? Mikä sopisi sijoituskohteeksi?

”Periaatteessa mikä tahansa kohde, jonka tuotto-odotus on suurempi kuin itse uskot inflaation olevan tulevaisuudessa”, tiivistää **Karri Mäkitalo**. Hän on Aktia Vaihtoehtoiset -erikoissijoitusrahaston salkunhoitaja.

Riskiä sijoituksissa joutuu kyllä otta- maan. ”Markkinoilta ei saa tämänhetkistä inflaatiopiikkiä vastaavaa tuottoa riskitömästi”, Karri Mäkitalo sanoo.

Pitkäjänteiselle sijoittajalle se ei välttämättä ole ongelma. Tässä kolme vaihtoehtoa, joita yhdistelemällä sijoittaja voi rakentaa vastustuskykyisen salkun:

1 OSAKE-SIJOITUKSET

Perinteisesti inflaatiosuojaa on haettu osakesijoituksista. ”Pitkällä aikavälillä osakesijoitusten tuotto on selvästi peitonnut inflaation”, Karri Mäkitalo muis-

tuttaa.

Kaikki yritykset eivät menesty inflaatio-oloissa yhtä hyvin. Olennaista on muun muassa, pystyykö yritys siirtämään inflaation kasvattamat kustannukset tuotteidensa hintoihin. Vakaat ja kannattavat laatuyhtiöt usein pystyvät ja saavat kasvatettua myyntinsä arvoa ja tulostaan nousevien hintojen avulla.

Viime aikoina etenkin energiayhtiöt ovat hyötynneet energiahintojen hurjasta noususta, mutta monilla muillakin aloilla on yhtiöitä, jotka ovat saaneet korotettua hintojaan.

Inflaation vauhdittama korkojen nopea nousu puolestaan on hyödyttänyt esimerkiksi pankkeja, kun taas kasvuyhtiöt, joilla voi olla paljon velkaa, ovat kärsineet, Tuukka Kemppainen kertoo.

Sijoittajan on hyvä seurata, miten erityyppiset yhtiöt pärjäävät muutoksissa. Toisaalta pitkäjänteisen sijoittajan ei tarvitse tehdä osakesijoittamisestaan työlästä. Jo sillä pääsee pitkälle, että on ha-

KORKOJEN NOUSU MUUTTAA RAJUSTI ASUNTO-SIJOITUSTEN TUOTTO-LASKELMIA.

jauttanut osakesijoituksensa hyvin eri yhtiöihin, eri toimialoille ja eri markkinoille.

Kannattaa hajauttaa myös ajallisesti eli ostaa osakkeita vähitellen. Se pienentää sijoittajan riskiä, koska silloin ei tule ostaneeksi kaikkia osakkeita samalla hinnalla.

Jos ei halua tehdä suoria osakesijoituksia itse, voi sijoittaa osakerahastoihin tai pörssinoteerattuihin etf-rahastoihin. Rahastojen avulla sijoitukset saa kätevästi hajautettua.

Kevään 2020 koronadippiä lukuun ottamatta osakesijoittajilla oli takanaan noin kymmenen vuoden nousuvoittoinen ajanjakso, kun kurssit toissa vuonna kääntyivät laskuun. Nyt aika saattaa taas yleisesti ottaen olla suotuisa osakkeille.

Tuukka Kemppainen kertoo, että alkuvuoden arvioiden perusteella ainakin eurooppalaisten osakkeiden hintataso on historiallisesti edullinen.

Tosin erityisesti Euroopassa kurssit ovat viime kuukausina taas nousseet.

2 KORKO-SIJOITUKSET

Korkosijoituksilla meni viime vuonna surkeasti, koska korot nousivat voimakkaasti. Osittain sen vuoksi korkosijoittajalle avautuu nyt lupaavia mahdollisuuksia. Tuukka

Kemppaisen mukaan käsillä on suorastaan *korkosijoitusten come back*. ”Aivan tavalliset hyvän luottoluokituksen yritysainat tarjoavat tuottomahdollisuuksia, jollaisia ei ole nähty vuosikausiin.”

Noussut korkotaso merkitsee kohentuneita *juoksevia tuottoja* korkosijoituksille, jotka tehdään nyt. Jos inflaatio hellittää ja yleinen korkotaso kääntyy laskuun, myös nykyisten, korkean koron aikana tehtyjen korkosijoitusten *arvo* nousee, koska uudet korkosijoitukset tehdään matalammalla korolla.

Nyt markkinoilla seurataan silmä kovan, millaisia korkopäätöksiä keskuspankeilta on odotettavissa. Spekulointi

on lähes päivittäistä.

”Varmasti EKP nostaa vielä korkoja”, Tuukka Kemppainen sanoo. Markkinoiden odotuksia koronnostoista on kuitenkin maltillistanut se, että inflaatio näyttäisi olevan rauhoittumaan päin.

Koronnostoja hillinne se, että edessä on ennusteiden mukaan vähintään lievä talouden taantuma sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Korkojen nosto taantumassa syventäisi talousongelmia. Toisaalta taantuma hillitsisi inflaatiota, joten koronnostoille ei enää olisi tarvettakaan.

Yleisesti ottaen korkosijoituksissa sekä riskit että tuottomahdollisuudet ovat

SALKUN TUOTTO-ODOTUS

Tuotto-odotukseen vaikuttaa olennaisesti se, miten salkun sijoitukset on jaettu eri omaisuuslajeihin. Taulukossa suuntaa antavat tuotto-odotukset.

	Osakesijoitusten osuus, %	Korkosijoitusten osuus, %	Tuotto-odotus %/v
Korkosalkku	0	100	4
25–75-salkku	25	75	5
50–50-salkku	50	50	6
75–25-salkku	75	25	7
Osakesalkku	100	0	8

LÄHDE: AKTIA

**RISKITÖN TALLETUS-
KORKO EI PÄRJÄÄ
INFLAATIOLE
KÄYTÄNNÖSSÄ
KOSKAAN.**

Pörssin ulkopuolelta voi löytää vaihtoehtoisia sijoituskohteita. ”Esimerkiksi listaamatomat osakkeet ovat tarjonneet keskimäärin viitisen prosenttia suurempaa tuottoa kuin pörssiosakkeet”, kertoo salkunhoitaja Karri Mäkitalo.

KUVA: ISMO HENTTONEN

4 ESIMERKKIÄ

Noora, Mikko, Seija ja Sami ovat sijoittajina erilaisia ja heillä on erilaiset tavoitteet. Miten heidän kannattaisi jakaa varojaan eri omaisuuslajeihin? Tässä **Karri Mäkitalon (KM)** ja **Tuukka Kemppaisen (TK)** ehdotukset. Ne ovat tiivistelmiä ja tarkoitettu suuntaa antaviksi esimerkeiksi ja ideoinnin pohjaksi vaikkapa omaa sijoitussuunnitelmaa laatien. Aloita, hajauta, säästä ja sijoita säännöllisesti – siinä Karri Mäkitalon ja Tuukka Kemppaisen perusneuvot kaikille neljälle.

NOORA

Noora säästää ostaakseen oman asunnon muutaman vuoden kuluessa, joten hänen sijoitusaikansa saattaa jäädä lyhyeksi. Hän on kiinnostunut sijoittamisesta. Nyt Noora ei kuitenkaan halua ottaa suurta riskiä, jotta jo kerätty säästöpotti ei ainakaan kutistuisi.

KM: Suurin osa varoista lyhyen koron rahastoon ja/tai määräaikaisiin talletuksiin eli kohteisiin, joissa tuotto mutta myös riski on melko pieni. Jos Noora haluaa parantaa tuotto-odotusta, pieni osa varoista osakerahastoihin, joissa pienetkin sijoitukset saa hajautettua.

TK: 80 % korkosijoituksiin (osa ehkä määräaikaistalletuksiin) ja 20 % osakkeisiin useassa erässä. Osakkeissa on isompi riski, mutta korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat nousseet niin paljon, että niillä voi kattaa osakkeiden mahdollisia tappioita.

MIKKO

Mikko on eläkesäästäjä. Hänen eläköitymiseensä on kolmisenkymmentä vuotta aikaa. Mikko ei karsasta riskinottoa, mutta ei pidä itseään kovin aktiivisena sijoittajana.

KM: 100 % sijoituksista osakkeisiin maailmanlaajuisesti hajauttaen. Osakesalkku voidaan rakentaa monella tavalla ja hyödyntää mahdollisesti sekä aktiivisia että passiivisia osakerahastoja. Pitkän sijoitusajan ansiosta Mikolla on monia muitakin sijoitusvaihtoehtoja.

TK: 100 % osakkeisiin olisi periaatteessa paras valinta, ja niin kannattaa tehdä ensimmäisinä vuosina. Melko nuoren Mikon yksityiselämän käänteisellä rahalle voi kuitenkin ilmetä tarvetta vuosien varrella. Siksi osan voisi sijoittaa helposti rahaksi muutettaviin pienemmän riskin kohteisiin.

SEIJA

Seija on jäämässä eläkkeelle noin vuoden kuluessa. Hänellä on säästöjä, joita hän alkaa sitten – eli aika pian – käyttää. Riskinotto arveluttaa Seijaa, koska säästöt pitäisi saada riittämään ehkä hyvinkin pitkäksi ajaksi. Toisaalta samasta syystä säästöille olisi hyvä saada vielä tuottoa.

KM: 25 % osakesijoituksiin ja 75 % korkosijoituksiin. Korkosijoitusten osuus pitää riskin kohtuullisena. Pienellä osakepainolla säästöille voi kuitenkin tavoitella hieman lisää tuottoa, vaikka näin pieni osuus ei riitä suojaamaan säästöjä inflaatiolta. Pienen siivun varoista voisi panna myös esim. kiinteistörahastoon.

TK: 80 % korkosijoituksiin (osa ehkä talletuksiin), 20 % osakkeisiin. Korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat nyt hyvät, mutta Seijan kannattaa sijoittaa myös osakkeisiin, jotta säästöille voi saada tuottoa ja rahat riittävät pidempään. Hänellä voi olla edessään vielä 15–30 sijoitusvuotta.

SAMI

Sami on päättänyt, että jotain täytyy alkaa saada palkasta säästöön. Hän ei ole miettinyt suunnitelmaa tai aikajännettä säästämislleen. Ainakin toiseksi hän säästää vain ”pahan päivän varalle”.

KM: Noin 50 % osakesijoituksiin ja 50 % korkosijoituksiin eli perussalkku, täydennykseksi ehkä ns. vaihtoehtoisia sijoituksia. Säännöllinen (kuukausi)säästäminen toimii, vaikka tuottotavoitetta tai sijoitusaikaa ei olisi vielä miettinyt.

TK: Samille sopisi säännöllinen säästäminen kustannustehokkaisiin, pienikuluisiin indeksirahastoihin. Jos sijoitusten arvovaihtelu ei pelota, kannattaa painottaa sijoituksissa osakeindeksirahastoja.

Sijoittaja voi halutessaan jättää sijoittamisen lähes kokonaan pankin, vakuutusyhtiön tai sijoituspalveluyrityksen huolessi. Tarjolla on korkoihin ja osakkeisiin sijoittavia yhdistelmärahastoja sekä monenlaisia sijoitustuotteita, joissa palve-

luntuottaja valitsee sijoituskohteet vaikkapa sijoittajan tuottotavoitteen mukaan. Jokin näkemys sijoittajalla on silloinkin oltava.

Karri Mäkitalo kannustaa miettimään tuota näkemystä ja itselleen sopivia rat-

kaisuja kaikessa rauhassa. ”Ja aina kannattaa vielä nukkua yön yli ennen kuin päättää. Toisaalta – kun päätös on tehty, kannattaa toimia ripeästi.” ◀

Qred VISA, se yrittäjän luottokortti

Kuluton Qred VISA
tekee maksamisesta
ja kirjanpidosta
helpompaa

- ✓ Maksutapaetua joka ostosta
- ✓ Korotonta maksuaikaa jopa 45 päivää
- ✓ Laitat kulut ja kuitit kätevästi kirjanpitoon
- ✓ Maksat ostolaskuja helposti

**Kokeile
Qred Visaa**

Ota kuva QR-koodista

Tai mene osoitteeseen
qred.fi/visa

Suomen tyytyväisimmät asiakkaat

★ Trustpilot

Qred.fi ♦ asiakaspalvelu@qred.com ♦ 09 424 503 99

RAHATAITO

Asuntomarkkinat montulla, mutta taka- vai etureunalla?

TEKSTI: ULLA SIMOLA // KUVITUS: PETRA LUONELA, SPARKSOF

ASUNTOKAUPPA lähestulkoon kivettyi viime vuoden lopulla.

Kuukausittainen kauppamäärä pieneni pitkin syksyä, ja pohja (ainakin toistaiseksi) nähtiin tämän vuoden tammikuussa. Silloin välittäjäkauppoja tehtiin 38 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin ja liki viidenneksen vähemmän kuin asuntomarkkinoiden pahimpana koronakuukautena, huhtikuussa 2020. Tämä selviää Kiinteistönvälitysalan Keskusliiton tilastosta.

Hinnatkin ovat olleet reippaassa alamässä.

Asuntomarkkinoita painaa monen tekijän yhteisvaikutus. On Ukrainan sota, elinkustannusten kiivas nousu, energian kallistuminen, korkojen nousu. Kukaan ei tiedä, mitä on edessä, mutta ehkä mihinkään romahdustunnelmiin ei kannata vajota.

Ensinnäkin vuodenvaihte on usein tahmeahko asuntokaupassa. Nytkin helmikuussa kaupankäynti jo hivenen piristyi.

Toiseksi koronan vaikutuksia näkyy yhä: huhtikuun 2020 koronasokin jälkeen asuntokauppa oli pari vuotta hurjassa vauhdissa. Osa asuntomarkkinoiden luisusta lieneekin paluuta – joskin aika rajua – arkeen. ”Pandemiapomppu on sulanut hinoista”, kuten Handelsbanken kuvailee. Tammikuussa hinnat olivat noin vuoden 2020 alun tasolla.

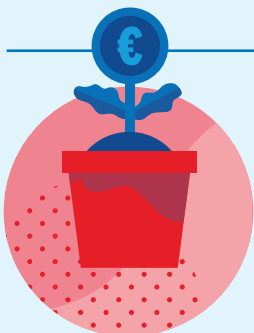
Asuntorahoittaja Hypo ennustaa, että hinnat laskevat tänä vuonna 6–7 prosenttia, mutta kääntyvät ensi vuonna loivaan nousuun. Sama viesti on monessa ennusteessa.

Hypo vertailee myös eri kriisien vaikutusta asuntomarkkinoihin. Hypo arvioi,

että markkinat toipuvat tämänkertaisesta alamäestä hitaammin kuin vuoden 2008 finanssikriisistä. Toisaalta 1990-luvun lama on syvyydessään ja pituudessaan erittäin kaukana näistä myöhemmistä kriiseistä.

Korkojen nousu tekee nyt kiusaa, mutta Nordean kyselyn mukaan useimmat asuntovelalliset ovat varautuneet siihen jollain tavalla ja pärjäävät lainakulujensa kanssa.

Danske Bankin kyselyn mukaan viime marraskuussa 35 prosenttia vastaajista ei tiennyt lainansa korontarkistuspäivää – nyt vain 18 prosenttia ei tiedä. Koron merkitykseen on siis todellakin havahduttu. Hypo huomauttaa, että se voi myös viivyttää asuntokaupan elpymistä, sillä esimerkiksi korkosuojausta ei yleensä voi siirtää sellaisenaan uuteen asuntolainaan. ◀

KUUKAUDEN JUTTU: Taloyhtiön tiukka budjettikevät

ASUNNOT: Asuntojen hinnat, lainojen korot

SÄÄSTÄMINEN: Talletusten korot, sijoitusrahastot, kulutusluotot

OSAKESIJOTUKSET: Pörssiyritykset käyneet varovaisiksi odotuksissaan

Taloyhtiön tiukka budjettiävät

Taloyhtiöissä laskimet soivat, kun budjettiesityksiä laaditaan kevään yhtiökokouksiin. Kustannukset ovat kovassa nousussa. Miten yhtiöissä pitäisi nyt suunnitella taloutta? Taloustaidon kysymyksiin vastasi Kiinteistöliiton pääekonomisti Jukka Kero.

ULLA.SIMOLA@VERONMAKSAJAT.FI

Kiinteistöjen hoitokulut lähtivät nopeaan nousuun viime vuonna, joten paineet korottaa hoitovastikkeita ovat jo sen vuoksi isot. Miten suureen hoitokulujen nousuun taloyhtiöissä olisi tänä vuonna syytä varautua?

Yleisesti ottaen näkymä on samanlainen kuin viime vuonna, joten kustannustaso nousee edelleen keskimäärin useilla prosenteilla. Kaukolämpöä käytävissä yhtiöissä nousu saattaa olla lähellä kymmentäkin prosenttia isoissa kaupungeissa. Korotuksia on tullut ja tulossa hyvin monenlaisiin kustannuksiin jätahuollosta veteen ja vaakuuksiin.

Vaihtelu alueellisesti ja taloyhtiökohtaisesti on kuitenkin suurta. Kaikilla yhtiöillä kulut eivät kasva kovinkaan paljon. Tärkeintä on, että yhtiöissä otetaan kustannustason nousu nyt vakavasti, kun talouspäätöksiä valmistellaan.

Millaisia alueellisia eroja on?

Monessa kaupungissa kaukolämmön hintaa ei korotettu vielä viime vuonna ollenkaan. Toisaalta esimerkiksi Helsingissä kaukolämpö kallistui jo 2021. Viime vuonna helsinkiläisten kaukolämpökustannukset nousivat noin 10 prosenttia, ja samansuuruinen kustannusten li säys on luvassa tänä vuonna.

Kulut nousivat Helsingin tahtiin myös muun muassa Kouvolassa, jossa lämmityspolttoai

neena on käytetty paljon maakaasua.

Tänä vuonna kaukolämpö on kallistumassa reippaasti Helsingin lisäksi ainakin Turussa, Hämeenlinnassa, Oulussa ja Vantaalla.

Sähkön hinta ei ehkä kohoa viime syksyn lukemiin, mutta voi vaihdella paljon. Miten siihen kannattaisi varautua?

Taloyhtiön riskinottohalu vaikuttaa sopimustyyppin valintaan. Jos hinnan heilumisen riski ei hirvitä eikä sähköä kulu yhtiössä kovin paljon, pörssisähkösopimus saattaa olla toimiva ratkaisu. Jos taas hinnan vaihtelun riski tuntuu liian suurelta, kannattaa harkita määräaikaista, kiinteähintaista sähkösopimusta. Asiasta on hyvä käydä perusteellinen keskustelu yhtiössä.

Myös mahdollisessa siirtymässä kaukolämmöstä maalämpöön investointilaskemia on syytä kokeilla erilaisilla sähkön hinnan ennusteilla.

Onko sähkön hinnalla lopulta iso merkitys sellaiselle taloyhtiölle, joka ei lämpimiä sähköillä?

Ei välttämättä esimerkiksi vanhalle kaukolämpötalolle, jossa ei ole paljon sähköllä toimivaa talotekniikkaa. Mutta jos sähkön hinta nousee vaikkapa kaksin- tai kolminkertaiseksi aiempaan nähden, kyllä se niissäkin tuntuu euroilla mitattuna.

Talotekniikan lisääntyminen

”Talotekniikan lisääntyminen ja monet lämmitystapojen muutokset kasvattavat sähkön hinnan merkitystä taloyhtiöille.”

PÄÄEKONOMISTI JUUKA KERO,
KIINTEISTÖLIITTO

sekä erilaisten lämpöpumppujen yleistymisen ja muut lämmitystapojen muutokset kasvattavat sähkön merkitystä taloyhtiöille.

Miten paljon budjettiin ja hoitovastikkeeseen olisi nyt viisasta sisällyttää pelivaraa? Olisiko fiksumpaa korottaa vastiketta vai valtuuttaa hallitus tarvittaessa perimään ylimäärisiä vastikkeita?

Talouden puskureista pitää päättää taloyhtiössä yhdessä sopien. Tällä hetkellä yleinen suositus on, että yhtiöllä olisi tilillään 3–4 kuukauden hoitovastikkeita vastaava summa.

Tarvittavien puskureiden suuruuteen vaikuttavat arviot hoitokulujen kasvusta, mutta myös menneiden vuosien mahdolliset yli- tai alijäämät. Jos alijäämää on, kannattaa selvittää, onko se seurausta pääasiassa kertaluonteisista tekijöistä vai siitä, että hoitovastike on jo pidempään ollut liian pieni. Silloin ylimääristen vastikkeiden periminen

ei korjaa tilannetta.

Ei pidä unohtaa myöskään menopuolta – olisiko siellä säästämahdollisuuksia? Onko hankintoja, joita voitaisiin lykätä tai supistaa? Onko sopimuksia, jotka voitaisiin neuvotella uudelleen, onko palveluita tai hankintoja, jotka kannattaisi kilpailuttaa?

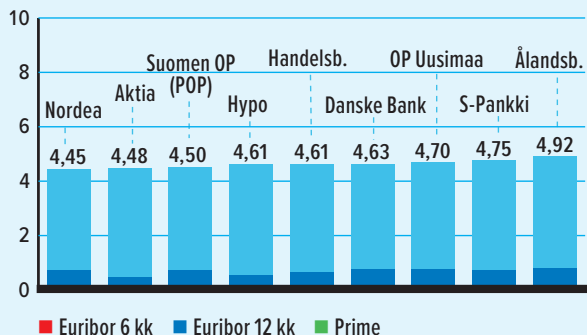
Jos yhtiöllä on lainaa, miten huomioida pääomavastikkeessa, että korko ja lainakulut todennäköisesti nousevat vuoden aikana? Jos kevään yhtiökokouksen jälkeen tulee tarve nostaa pääomavastiketta, onnistuuko se vain ylimääräisessä yhtiökokouksessa?

Kun pääomavastikkeesta päätetään yhtiökokouksessa, voidaan antaa hallitukselle valtuus määrittellä pääomavastike vuoden aikana uudelleen siten, että vastikkeen taso vastaa korkotassossa tapahtuneita muutoksia. Silloin ylimääräistä yhtiökokousta ei tarvita. ◀

RAHATAITO

ASUNTOLAINAN KORKO, %

Tarjoukset pyydetty 3.3.2023, laina 150 000 euroa, 20 vuotta

Pankkien Taloustaidolle antamat esimerkkitarjoukset. Tarjouksen korko on lainan kokonaiskorko. Se sisältää marginaalin (palkin tumma osa), viitekorkoon sidotun osuuden sekä lainan nosto- ja hoitokulut.

LÄHDE: TALOUSTAITO

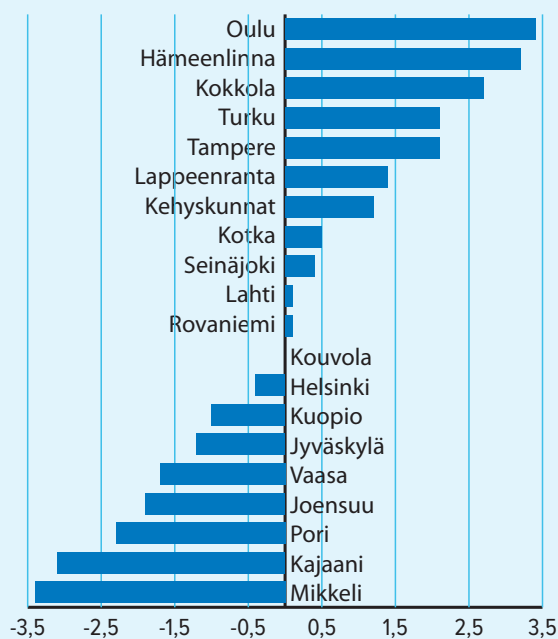
2,3 %

Ennuste vapaarahoitteisten vuokrien noususta 2023.

LÄHDE: PTT

ASUNTOHINTOJEN VUOSIMUUTOS

Vanhojen osakeasuntojen hintojen vuosimuutos 2022

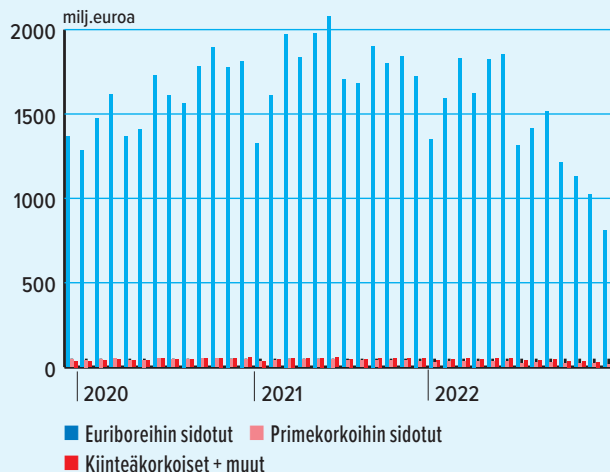

Vuosimuutos on indeksin suhteellinen muutos vuotta aiempaan ajankohtaan verrattuna. Esim. Oulussa hinnat nousivat 2022 yli 3 %, Mikkeliissä laskivat yli 3 %.

LÄHDE: TILASTOKESKUS

SUOSITUIN VIITEKORKO

Eri viitekorkojen osuus uusissa asuntolainasopimuksissa

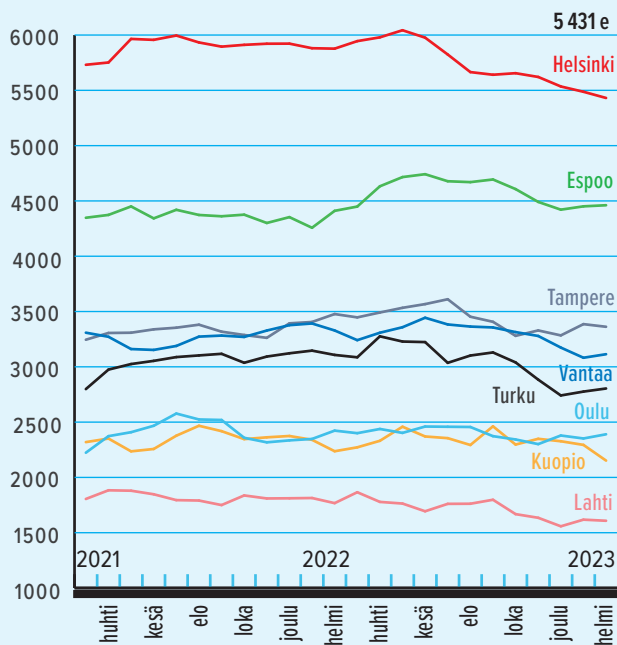

Uuden asuntolainan kokonaiskorko (= viitekorko + keskimääräinen korkomarginaali) 3.3. eri viitekorkoilla: Euribor 12 kk: 4,54 %, kiinteä korko 3 v: 4,37 %, kiinteä korko 5 v: 4,22 %, pankkien primet: 1,21-2,91 %.

LÄHTEET: SUOMEN RAHATIETO JA SUOMEN PANKKI

ASUNTOJEN HINNAT, KAKSIOT e/m²

KOLMEN EDELTÄVÄN KUUKAUDEN KESKINELIÖHINNAT, EI SIS. UUDISASUNTOJA.

LÄHDE: KIINTEISTÖNVÄLITYSALAN KESKUSLIITTO KVKL RY/ KVKL-HSP-HINTASEURANTAPALVELU

SIOJITUSRAHASTOT

Vertailussa ovat mukana rahastot sellaisista rahastoyhtiöistä, jotka ovat Finanssiala ry:n (FA:n) jäseniä. Muista rahastoyhtiöistä ovat mukana Suomeen rekisteröidyt rahastot. Kaikkia rahastoja koskevana edellytyksenä on, että rahasto on toiminut vähintään 3 vuotta ja rahaston minimisijoitus on enintään 5 000 euroa tai rahastossa on mahdollisuus kuukausisäästämiseen. Kehittyville markkinoille sijoittavien osakerahastojen tuottoja 28.2.2023, parhaat 3 vuoden tuoton mukaan:

Rahasto	Vuosituotto %				Volatili-teetti, %
	12 kk	3 v	5 v	12 kk	
Keski- ja Itä-Eurooppaan sijoittavat					
Danske Invest Itä-Eur. Konvergensi K	16,3	8,4	1,3	19,8	
OP-Venäjä A	-	-6,7	-0,6	-	
Seligson Russian Prosp. Fund Euro	-	-11,8	-6,6	-	

Koko maailmaan sijoittavat

Evli Emerging Frontier B	1,7	20,6	7,9	13,7	
Evli GEM B	-6,3	5,7	2,7	14,6	
EQ Frontier Osake 1 K	-1,7	4,8	0,5	11,0	
EQ Kehittyvät Markkinat Pieniyhtiö 1K	-5,4	4,5	3,1	13,7	
EQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 K	-12,5	4,5	1,9	17,2	

Kaukoitään sijoittavat

Nordea Intia	-4,3	12,6	5,6	15,3	
Fourton Komodo Indonesia	7,2	8,9	1,2	14,4	
OP-Intia A	-4,0	6,5	2,6	16,8	
Nordea 1 Far Eastern Equity BP	-8,7	4,6	3,8	18,1	
Danske Invest India	-6,9	3,9	3,6	19,14	

Latinalaiseen Amerikkaan sijoittavat

Nordea 1 Latinalainen Amerikka BP	7,6	2,1	0,8	26,3	
Seligson & Co Tropic LatAm A	-5,6	-6,7	-2,0	33,9	

LÄHDE: SUOMEN SIOJITUSTUTKIMUS

21 %

Kotitalouksien osuus sijoitusrahastojen pääomasta.

LÄHDE: SUOMEN PANKKI JA FINANSSIALA

SUURIMMAT RAHASTOT

Omistajamäärältään suurimmat sijoitusrahastot

Rahasto	Omistajien lkm	Vuosituotto, %		
		12 kk	3 v	5 v
OP-Maltillinen A	206 196	-5,5	1,9	1,6
OP-Rohkea A	101 186	-3,0	5,8	3,9
Nordea Maailma Osinko A kasvu	97 086	0,7	11,4	7,7
Nordea Strategia Korko	81 554	-11,7	-4,9	-3,1
Nordea Säästö 50	73 396	-6,2	3,6	3,3
S-Pankki Varainhoito 100 A	71 959	-2,4	9,5	7,3
Nordea Maailma A K	65 142	-0,1	12,9	9,6
Nordea Eurooppalaiset Tähdet A	64 708	6,4	12,6	7,2
OP-Varovainen A	64 417	-8,1	-2,1	-0,8
OP-Maailma Indeks A	63 444	-1,7	10,8	9,6

LÄHDE: SUOMEN SIOJITUSTUTKIMUS

MÄÄRÄAIKAISTALLETUKSET

Määräaikaistalletus 10 000 euroa, tarjoukset 1.3.2023

Pankki	Vuosikorko %		
	6 kk	12 kk	24 kk
Aktia	2,29	2,83	2,85
Bigbank	2,25	2,70	2,90
Danske Bank	1,903	2,428	0
Fellow Pankki*	2,10	2,60	2,75
Handelsbanken **	-	-	-
Hypo	1,60	2,30	2,60
Nooa Säästöpankki	2,00	2,50	2,50
Nordea	-	-	-
OP Uusimaa	0	1,90	2,10
Suomen OP (POP)	0	2,30	2,50
S-Pankki	0	2,55	2,45
Svea Ekonomi	0	2,30	2,60
Ålandsbanken	0	2,50	0

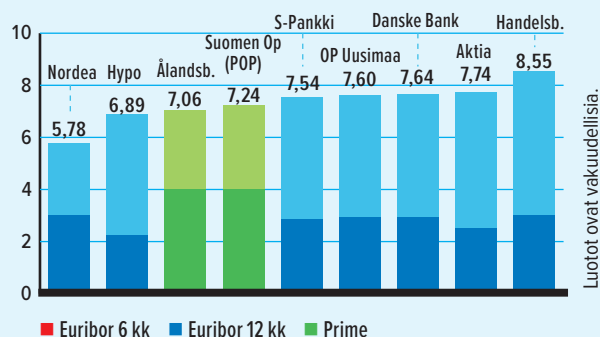
*Korko 3 kk välein

Nordea ei tällä hetkellä tarjoa määräaikaistalletuksia.

**Handelsbanken tarjoaa vuoden määräaikaistalletukselle 2,10 % (talletussumma 50 000 e) ja 2,20 (talletussumma 100 000 e).

KULUTUSLUOTON KORKO, %

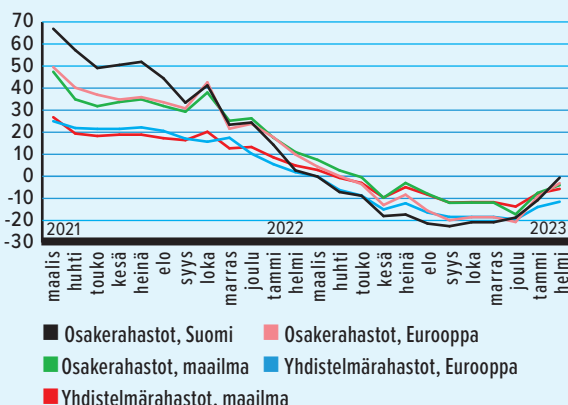
Tarjoukset pyydetty 3.3.2023, laina 20 000 euroa, 5 vuotta

Pankkien Taloustaidolle antamat esimerkkitarjoukset. Tarjouksen korko on lainan kokonaiskorko. Se sisältää marginaalin (palkin tumma osa), viitekorkoon sidotun osuuden sekä lainan nosto- ja hoitokulut.

LÄHDE: TALOUSTAITO

RAHASTOJEN TUOTTO, %, 12 KK

LÄHDE: SUOMEN RAHATieto

LÄHDE: SUOMEN SIOJITUSTUTKIMUS

Pörssiyhtiöt käyneet varovaisiksi odotuksissaan

Helsingin pörssiyhtiöt selvisivät loppuvuodesta varsin hyvin, mutta arvioivat varovasti tulevaa. Osakekurssit kehittyivät vahvasti alkuvuonna, mutta kestääkö kurssitaso, kun korotkin ovat vielä nousussa?

TEKSTI: MATTI REMES

KOHTUULLISEN HYVÄ tuloskausi. Näin analyysiyhtiö Inderesin osakestrategi **Juha Kinnunen** tiivistää Helsingin pörssiyhtiöiden osavuositarkastusten annin viime vuoden viimeiseltä neljännekseltä.

Yhtiöiden tuloksissa oli haajontaa, mutta keskimäärin yhtiöt selvisivät loppuvuodesta kohtuullisesti.

”Jopa hyvin, kun ottaa huomioon talouden heikot tunnelmat vielä muutama kuukausi sitten. Syksyllä puhuttiin energiakriisistä ja varmasta taantumasta Euroopassa. Talous on kuitenkin kestänyt ennakoitua paremmin. Se näkyi yhtiöiden tuloksissa”, Kinnunen sanoo.

Inderesin keräämien tietojen mukaan Helsingin pörssiyhtiöiden liikevaihdon kasvu oli keskimäärin noin kymmenen prosenttia. Keskimääräinen tuloskasvu jäi nollan pintaan.

Kinnusen mukaan yhtiöiden kannattavuutta nakersivat muun muassa kohonneet energiakulut ja työvoimakustannukset.

”Moni pörssiyhtiö on pystynyt kuitenkin kohtalaisen hyvin siirtämään kohonneita kustannuksia myyntihintoihin.”

ISOT KONEPAJAT HYVISSÄ ASEMISSA

Helsingin pörssin suurten konepajayhtiöiden liikevaihdot ja tulokset olivat loppuvuonna pääosin nousu-uralla. Kinnusen

mukaan myös tilausten määrä on pysynyt hyvällä tasolla, joten valtaosa yhtiöstä on päässyt aloittamaan tämän vuoden hyvissä asemissa.

”Yhtiökohtainen hajonta etenkin pienempien konepajojen tuloksissa oli kuitenkin suuri.”

”Yleisesti ottaen parhaiten on mennyt alan yrityksillä, jotka ovat jollakin tavalla tekemisissä energian tai raaka-aineiden kanssa.”

Esimerkiksi Metso Outotecin kaltaisilla kaivosalan teknologiayhtiöillä meni varsin hyvin. Teräsyhtiöt Outokumpu ja SSAB tekivät viime vuonna erinomaiset tulokset, mutta alan suhdanne on jo jäähtynyt selvästi.

Suhdannehuippu näyttäisi olevan ohi myös metsäteollisuudessa, mikä Kinnusen mukaan näkyi jo Stora Enson ja Metsä Boardin loka-joulukuun tuloksissa. Merkittävänä sähkön tuottajana UPM hyötyi energian korkeista hinnoista, mutta yhtiö pystyi tekemään kovaa tulosta muissakin liiketoiminnoissaan.

KULUTTAJIEN VAROVAISUUS PAINAA TULOKSIA

Loppuvuonna vaikeinta oli odotetusti pörssiyhtiöillä, joiden liiketoiminta perustuu tavalla tai toisella harkinnanvaraiseen kulutukseen. Esimerkiksi elektroniikkaa myyvän Verkkokauppa.comin ja autokauppayhtiö Kamuxin liikevaihdot laskivat

”ON VIELÄ EPÄSELVÄÄ, MITEN KIINA PYSTYY KASVUA KIIHDYTTÄMÄÄN.”

loka-joulukuussa.

Myös asuntokauppa kärsii merkittävästi, kun kuluttajat ovat entistä varovaisempia ja koronnousu nostaa asuntolainan hintaa.

Tämä painaa rakennusyhtiöitä, joiden uusien asuntojen kauppa käy tällä hetkellä heikosti. Vuoden viimeisen neljänneksen tulokset jäivät vaisuiksi. Myös kuluvan vuoden näkymät ovat heikot, kun uusia asuntorakennushankkeita ei lähde käyntiin.

”Toisaalta kuluttajat eivät ole laittaneet kaikkea kulutusta jäihin. Esimerkiksi ravintolayhtiö Noho Partners teki loppuvuonna mainion tuloksen.”

YRITYKSILTÄ VAROVAISIA ARVIOITA TULEVASTA

Pörssiyhtiöiden esittelemät näkymät tulevasta ovat olleet Kinnusen mielestä pääosin odotusten mukaisia. Ohjeistukset eli arviot taloudellisen tuloksen kehityksestä ovat olleet varovaisia.

Niiden perusteella voi päätellä, että kovin moni yhtiö ei odota tälle vuodelle merkittävää tuloskasvua. Toisaalta on vähän yrityksiä, jotka arvioivat tuloksen heikkenevänsä.

”Yhtiöt ovat selvästi varuillaan ja puntaroivat, onko talouden positiivinen vire kestävä. Myös inflaation kehitystä ja vaikutuksia palkka- ja muihin tuotantokuluihin on vaikea ennakoida.”

Kustannuspaineissa on kaksijakaisuutta. Energian, raaka-aineiden ja rahdin rajuihin hintapiikki näyttäisi olevan ohi. Toisaalta henkilöstökulut kasvavat kohoavien palkkojen vuoksi.

Suomalaisia konepajayhtiöitä kiinnostaa on myös Kiinan talouden tuleva kehitys. Maa purkaa korona-ajan tiukkoja sulkua ja pyrkii vauhdittamaan kasvua.

”Maan taloudessa ongelmia kuitenkin riittää muun muassa kiinteistösektorilla. On epäselvää, miten Kiina pystyy kasvua lopulta kiihdyttämään.”

Talouden parantuneet näkymät ovat näkyneet alkuvuonna vahvana osakekurssien nousuna Helsingin pörssissä. Tämän vuoden iso kysymys kuitenkin kuuluu, kuinka kestäväällä pohjalalla nykyinen kurssitaso oikein on.

Kinnunen muistuttaa, että yleisen talouskehityksen ohella pörssikursseihin vaikuttaa korkotasoa. Nyt näyttää siltä, että korkealla pysyttelevän inflaation vuoksi keskuspankkien on jatkettava koronnostoa, mikä voi painaa osakekursseja alaspäin. ▶

Kurssiraketit kiihdyttävät vauhtia

Kempower ja Qt Group ovat olleet Helsingin pörssin kurssiraketteja, joiden kasvuvauhti pysynee edelleen kovana. Tässä Inderesin poiminnat loka–joulukuun tuloksista.

ONNISTUJAT

Kempower

Sähköautojen latauslaitteita valmistava yhtiö jatkoi hurjaa kasvuvauhtiaan, mutta myös kannattavuus kehittyi vakuuttavasti. Yhtiön ohjeistuksen mukaan tämän vuoden liikevaihto noin kaksinkertaistuu viime vuodesta.

Qt Group

Ohjelmistoyhtiön asettama vaatimustaso loka–joulukuulle oli kova ja odotettiin jo, että yhtiö joutuu antamaan vuoden lopulla jopa tulosvaroituksen. Liikevaihdon ja tuloksen kasvu yllätti kuitenkin positiivisesti. Yhtiön antama ohjeistus kertoo, että hitain vaihe jää jo taakse ja yhtiö hakee tänä vuonna kovaa kasvua korkealla voittomarginaalilla.

Apetit

Elintarvikealan yhtiön liikevaihto kasvoi 15 prosenttia ja tulos koheni viime vuoden vertailukaudesta. Inflaatio nosti tuotantokustannuksia, mutta yhtiö pääsi viemään hinnankorotuksia myyntihintoihinsa.

Kemira

Vesikemikaaliyhtiön liikevaihto ja operatiivinen käyttökate kasvoivat odotettua selvästi vahvemmin. Erinomaiseen tulokseen vaikutti se, että yhtiö sai siirrettyä korkean sähkön hinnan lopputuotteiden hintoihin.

Consti

Korjausrakentamiseen erikoistunut yhtiö ylitti odotukset. Liikevaihto nousi 13 prosenttia ja liikevoittokin kohosi reilusti 4,8 miljoonaan euroon. Merkittävästi odotuksia parempi tulos rohkaisee ajattelemaan, että jatkuvat tulosparannukset ovat jatkossakin mahdollisia.

PETTYMYKSET

Nokian Renkaat

Rengasvalmistajan vaikeudet olivat jo ennestään tiedossa, mutta loppuvuosi oli odotettua heikompi. Lisäksi ohjeistus tämän vuoden kannattavuudesta oli selvästi odotuksia heikompi, kun tuotanto Venäjän- ja Ukrainan taustalla poistuu luvuista.

KEMPOWERIN KURSSI

QT GROUPIN KURSSI

APETITIN KURSSI

NOKIAN RENKAAT

Orion

Lääkeyhtiön liikevaihto kasvoi loka–joulukuussa 6,5 prosenttia. Kannattavuus jäi kuitenkin selvästi odotettua heikommaksi kustannusten laaja-alaisen nousun takia. Myös tälle vuodelle annettu ohjeistus jäi erityisesti liikevaihdon kehityksen osalta pehmeäksi.

Rapala

Kalastustarvikevalmistajan liikevaihto laski puolivuotiskaudella ja vertailukelpoinen liikevoitto vajosi tappiolle. Etenkin tärkeillä Pohjois-Amerikan markkinoilla näkymät ovat haastavat. Jälleenmyyjien varastot ovat edelleen huomattavat, kun aiempi kalastusbuumi on hiipunut.

Pihlajalinna

Terveystieteen yhtiön liikevaihto kasvoi 22 prosenttia, mutta tulos jäi erittäin heikoksi. Koronatestien hiipuminen ja henkilöstön sairauspoissaolot selittävät osittain tulospetymystä. Kuluinflaatio painoi kannattavuutta lähes kaikilla osa-alueilla.

Solteq

It-yhtiön liikevaihto laski loka–joulukuussa vuodentakaisesta vertailukaudesta ja tulos meni miinukselle. Myös kuluvalle vuodelle odotettu käänne näyttää surkastuvan. Yhtiö ohjeisti liikevaihdon pysyvän samalla tasolla ja liikevoiton nousevan positiiviseksi. ◀

KUVIOIDEN LÄHDE:
FACTSET DIGITAL SOLUTIONS

ORIONIN KURSSI

⑧ MANDATUM

MANDATUM HENKIVAKUUTUSOSAKEYHTIÖ

ARVONLISÄERO

Olemme enemmän kuin osiemme summa. Luomme asiakkaillemme ja sidosryhmillemme merkittävää arvonlisäeroa. Parasta, mitä ei pelkällä rahalla saa.

**MANDATUM.FI/
ARVONLISAERO**

Kevytyrittäjän iso valinta

Moni itsensä työllistäjä käyttää apunaan laskutuspalveluja. Uusia yrityksiä syntyy alalle jatkuvasti. Miten löytää itselle sopiva kumppani? Vaikka valinta onnistuisi aivan nappiin, tietyistä asioista kevytyrittäjän pitää itse huolehtia.

TEKSTI: SATU ALAVALKAMA // KUVA: ESKO JÄMSÄ

OLETKO PALKANSAAJA, itsesi työllistäjä, opiskelija, eläkeläinen tai sovitellun työtömyysetuuden saaja ja teet työkeikkoja itse hankkimillesi asiakkaille? Pohdit ehkä, että olisi mukavaa siirtää hallintohommat toisaalle.

Tiesitkö, että vaikka laskutuspalvelu hoitaa suuren osan toimestotöistä puolestasi, et vapaudu ihan kaikista? Tässä muutama asia, joita niin sanotuksi kevytyrittäjäksi aikovan on hyvä miettiä.

Miten vertailla?

Valtaosa vanhoista laskutuspalveluista osaa tulkita oikein ansiotuloihin, vakuutuksiin, verotukseen ja eläkkeisiin liittyviä lakeja. Uusien tulokkaiden kohdalla asia voi olla toisin. Alalla on tavattu myös väärinkäytöksiä.

”Ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttö on valitettavan yleistä. Viranomaisten mukaan joillakin laskutuspalveluilla on yhteyksiä jopa järjestäytyneeseen rikollisuuteen”, sanoo **Jenni Karjalainen**, laskutuspalveluyritysten kattojärjestön Uusi Työ ry:n toiminnanjohtaja.

Karjalainen muistuttaa, että vastuu omasta toiminnasta on kevytyrittäjällä itsellään. Turvallisin kumppani on iso palvelu, joka on ollut pidempään markkinoilla ja vakiinnuttanut asemansa.

Luotettavan laskutuspalvelun tuntomerkkejä:

- Onko yrityksellä asialliset verkkosivut? Kertooko se, kenelle palvelua myydään ja miten prosessit toimivat?
- Osaako yritys selittää, mitä kevytyrittäjyys on ja mitä lainsäädäntöä siihen liittyy?
- Markkinoidaanko palvelua nimenomaan kevytyrittäjille – vai työnantajille, jotka haluavat ulkoistaa työntekijänsä ja kiertää työnantajan velvoitteita?

Jos suunnittelet kevytyrittäjäksi ryhtymistä, voit saada maksutonta neuvontaa paikallisesta uusyrityskeskuksesta. Helsingin Uusyrityskeskuksen toimitusjohtaja Valentin Babitzin sanoo, että uusyrityskeskus voi auttaa myös hahmottamaan, onko laskutuspalvelu vai oma kirjanpitiä sinulle paras ratkaisu.

FAKTA

OSAATKO YRITTÄJÄN PERUSASIAT?

- Liikeidea kirkas
- Asiakkaat kartoitettu
- Palvelut määritelty
- Kannattavuus = menot < tulot
- Yrittäjän pakolliset ja vapaaehtoiset vakuutukset
- Toimialalla tarvittavat luvat
- Kirjanpito ammattilaiselle
- Myynti ja markkinointi
- Käsitys yrityksen ja markkinoiden nykytilasta
- Verot
- Kasvutavoitteet

LÄHDE: VALENTIN BABITZIN, HUK

Hinta vai turva?

Halvalla ei saa hyvää. Useimmat laskutuspalvelut perivät noin 6–8 prosentin palkkion kevytyrittäjän laskutuksesta. Jos palvelu kertoo palkkionsa olevan vain muutaman prosentin suuruinen, katso tarkkaan, puuttuvatko paketista vakuutukset. Tai peritäänkö vakuutusmaksut erikseen? Onko mahdollisia muita lisämaksuja?

”Uusi Työ ry:n jäsenyritykset ovat vakuuttaneet kaikki työntekijänsä vastu- ja tapaturmavakuutuksella. Se on valmiiksi mukana palvelun käyttäjältä perityssä palkkiossa muutaman prosenttiyksikön suuruisena”, Karjalainen sanoo.

Vinkki 1: selvitä, riittääkö laskutuspalvelun hankkima vakuutusturva sinulle. Käsiteletkö esimerkiksi kalliita laitteita tai voiko työvirheesi rikkoa arvokkaita rakenteita?

Vinkki 2: Laske laskutuspalvelujen verkkosivuilta löytyvillä laskureilla, paljonko laskutuksestasi jäisi käteen. Vertaile useampaa palvelua.

Muista eläke

Kevytyrittäjänä olet vastuussa omasta sosiaaliturvastasi, kuten muut yrittäjät. Yli 8 575 euron (v. 2023) vuosittaisella työpanoksella sinun pitää ottaa YEL-vakuutus. On kallis yllätys, jos YEL-maksuja joutuu maksamaan takautuvasti.

”Toimeksiannolla moni laskutuspalvelu pystyy auttamaan YEL-vakuutuksen

Vinkit Y-tunnuksella toimivalle

Y-tunnuksella toimiva liikkeen- ja ammatinharjoittaja voi saada verohyötyjä, joiden avulla laskutuksesta jää enemmän itselle. Osa laskutuspalveluista tarjoaa asiakkuutta Y-tunnuksella. Miten niitä voisi vertailla? Toimitusjohtaja **Valentin Babitzin** Helsingin Uusyrityskeskus ry:stä vastaa.

1) Selvitä mistä palvelussa maksat. Sisältyykö kirjanpidon ohkeen esimerkiksi neuvontaa, koulutuksia, tapahtumia, verkostoitumista tai vero-osaamista?

2) Saatko nopeasti apua pulmiisi? Testaa asiakaspalvelua. Pääsetkö keskustelemaan ihmisen kanssa vai vastaako sinulle chattibotti?

3) Selvitä miten laskutus, palkanmaksu ja mahdolliset muut korvaukset – kuten kilometrikorvaukset – hoidetaan. Jos asiakas ei maksakaan, kuka huolehtii maksuistutuksista tai perinnästä?

4) Selvitä myös, millaisia vakuutuksia tarvitset. Esimerkiksi toimiala vaikuttaa vakuutusehtoihin tapaturmavakuutuksessa.

5) Kysy muiden käyttäjien kokemuksia.

6) Ymmärrätkö, millaiseen sopimukseen sitoudut? Onko asiakkuudesta tarvittaessa helppo irtautua?

7) Tee muistilista, mitkä asiat sinun pitää hoitaa itse. Yrittäjän velvoitteista saat hyviä, maksuttomia neuvoja uusyrityskeskuksista kautta maan. Uusyrityskeskus voi auttaa myös hahmottamaan, onko laskutuspalvelu vai oma kirjanpitiä sinulle paras ratkaisu.

”Yrittäjän kannattaa keskittyä siihen, missä itse on hyvä. Jos et itse ole kirjanpitiä, anna kirjanpito muiden tehtäväksi. Itse tehtynä se voi tulla yllättävän kalliiksi”, sanoo Babitzin.

Helsingin Uusyrityskeskuksessa ei ole huomattu, että heidän asiakkaillaan olisi ollut erityisiä ongelmia laskutuspalvelujen käytössä.

KUVA: JENNIKOO.FI

”Turvallisin kumppani on iso palvelu, joka on ollut pidempään markkinoilla”, sanoo Jenni Karjalainen, laskutuspalveluyritysten kattojärjestön Uusi Työ ry:n toiminnanjohtaja.

ottamisessa”, Karjalainen sanoo.

Laskutuspalvelu ei voi valvoa, milloin tarvitset YEL-vakuutuksen. Vain kevytyrittäjä itse tietää tulojensa määrän. Moni on esimerkiksi asiakkaana useammassa laskutuspalvelussa.

Työtulot arvioidaan YEL-vakuutukseen etukäteen, mikä on monelle kevytyrittäjälle teoreettista ja vaikeaa.

”Jos tekee satunnaista keikkaa ja toimeksiantajat vaihtuvat, tulot ovat toiveiden ja arvailujen varassa”, Karjalainen sanoo.

Uusi Työ ry esittää, että YEL-vakuutusta uudistettaisiin siten, että työtulo seuraisi TyEL-vakuutuksen tavoin toteutuneita ansioita. Eläkemaksu vähennettäisiin tuloista automaattisesti.

Turvaa työttömälle

Jos työllistät itse itsesi, et voi saada palkansaajan ansiosidonnaista työttömyysturvaa. Palkansaajan työttömyyskassa ei maksa työttömyysetuutta, vaikka olisit ollut kassan jäsen, jos TE-toimisto katsoo sinut oman aktiivisuutesi vuoksi yrittäjäksi.

”Mieti tämä tarkkaan jo ennen laskutuspalvelun valintaa”, sanoo Karjalainen.

Jos TE-toimisto toteaa, että kevytyrittäjyytesi on niin vähäistä, että se ei haittaa kokopäivätyön hakemista ja vastaanottamista, voit saada palkansaajan soviteltua ansiopäivärahaa. Jos aloitat yritystoiminnan työttömänä työttömyysetuuden saajana, TE-toimisto arvioi neljän kuukauden kuluttua, miten työsi vaikuttaa työttömyysetuuden saamiseen.

”Henkilö, joka tekee töitä sekä palkansaajana että yrittäjänä, on tässä mallissa häviöjä. Tarvittaisiin yhdistelmävakuutus, josta voisi saada työttömyysturvan sekä palkansaajan että yrittäjän tuloille”, Karjalainen sanoo.

Onko aloilla eroa?

Suomessa on yli 40 000 aktiivisesti toimivaa kevytyrittäjää, kertoo Tilastokeskus. Uusi Työ ry:n jäsenyrityksiin on kirjautunut peräti 217 000 henkilöä. Laskutuspalvelun asiakkuus on helppo aloittaa ja vaihtaa. Onko jokin palvelu toista parempi tietyllä toimialalla?

”Voi olla, että laskutuspalvelun toiminta on alkanut tietyltä alalta, mutta osaaminen on myöhemmin kasvanut kaikenkattavaksi. Näin on ainakin isoissa palveluissa”, sanoo Jenni Karjalainen.

Laskutuspalvelu sopii henkilölle, joka myy omaa osaamistaan ja työpanostaan. Kevytyrittäjäksi voi ryhtyä myös alle 18-vuotiaana. Laajamittainen tavarann myminen ei palveluun sovi. ◀

ESIMERKKI

Kevytyrittäjä voi tilauksesta maalata muotokuvan tai kutoa asiakkaan mittojen mukaan pipon. Jos haluat myydä Kiinasta maahantuotuja maisemamaalauksia tai valmiita vaatteita varastosta, sinun pitää perustaa perinteinen yritys.

”TYÖTTÖMYYSTURVA, TURVA SAIRAUDEN VARALLE JA VEROTUS KAIPAAVAT KEHITTÄMISTÄ.”

LÄHDE: KEVYTYRITTÄJYYSKYSELY 2022

LASKUTUSPALVELUN KÄYTTÄJÄN MATKAKULUT

Laskutuspalvelun käyttäjä voi saada päivärahoja ja kilometrikorvauksia verovapaasti tai tehdä matkakuluista vähennyksiä verotuksessa. Asiaan vaikuttaa se, oletko sopinut laskutuspalvelun kanssa palkkion maksusta palkkana vai työkorvauksena.

	Saat palkkaa	Saat työkorvausta
Verovapaat matkakorvaukset laskutuspalvelusta	KYLLÄ , voit saada esimerkiksi päivärahoja sekä km- ja matkalippukorvauksia, jos tapauksessa on... - erityinen työntekemispaiikka, - sovittu korvauksista asiakkaan kanssa ja kulut on eritelty laskulla, - ylitetty verottajan päivärahoista vaatimat aika- ja kilometrirajat, - tehty matkalasku.	EI , et voi saada... ...mutta sinulle voidaan maksaa päivärahoja sekä km- ja matkalippukorvauksia ennakonpidätystä toimittamatta, jos... - korvauksista on sovittu asiakkaan kanssa ja kulut on eritelty laskulla, - noudatetaan Verohallinnon päätöstä verovapaiden matkakorvausten perusteista ja määristä.
Vähennykset työmatkoista erityiselle työntekemispaikalle	KYLLÄ , voit vaatia vähennettäväksi tulonhankkimismenoina jos... matkakuluja ei ole korvattu verovapaasti. Matkat voi vähentää todellisten kulujen mukaan (ei halvimman kulkuneuvon vaatimusta). Lisäksi mahdollinen vähennys lisääntyneistä elantomenoista.	KYLLÄ , voit vaatia vähennettäväksi - Ilman Y-tunnusta: esitetyllä veroilmoituksella muiden kuin palkkatulojen tulonhankkimismenoina. - Y-tunnuksella: elinkeinotoiminnan veroilmoituksella.
Vähennykset työmatkoista varsinaiselle työntekemispaikalle	KYLLÄ , esitetäytetyllä veroilmoituksella asunnon ja työpaikan välisinä matkoina (halvimman kulkuneuvon mukaan).	

LÄHDE: TALOUSTAITO.FI: KEVYTYRITTÄJÄ, TULIKO KEIKASTA MATKAKULUJA? 1.2.2023. LUE JUTUSTA TARKEMMAT OHJEET VÄHENNYKSISTÄ.

Työmatka on tilapäinen matka, joka tehdään erityiselle työntekemispaikalle työtehtävien vuoksi.

Erityinen työntekemispaiikka on paikka, jossa palkansaaja työskentelee tilapäisesti.

Varsinainen työpaikka on paikka, jossa verovelvollinen vakituisesti työskentelee.

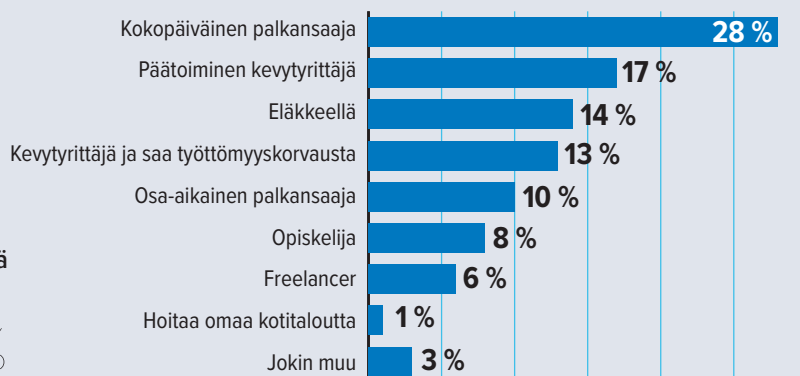
LÄHDE: VERO.FI

KEVYTYRITTÄJILTÄ KUULTUA

ELÄMÄNTILANNE

TYÖTILANNE

LÄHDE: KEVYTYRITTÄJYYSKYSELY 2022, UUSI TYÖ RY & KANTAR, N =1 133

Sen huomaa, kun sijoittaa LähiTapiolassa

LähiTapiolassa sijoitamme asiakkaidemme varoja kuin omiamme: pitkäjänteisesti, vastuullisesti ja hötkyilemättä. Kanssamme voit sijoittaa kohteisiin, jotka ovat yleensä vain suursijoittajien saatavilla.

Sijoita kanssamme:
lahitapiola.fi/sijoittaminen

Palveluntarjoajat: LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy, Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö. Huomioithan, että kaikkeen sijoittamiseen liittyy aina riski sijoituksen arvonkehityksestä.

Samalla puolella.

 LÄHITAPIOLA

Lykkäämällä enemmän eläkettä

Eläkkeelle jäämisen lykkääminen parantaa eläkettä kahdella tapaa. Lykkäyskorotus kasvattaa eläkettä enemmän kuin lisävuosilta kertyvä peruskarttuma.

TEKSTI: KATRI ISOTALO

VAIN NOIN PUOLET suomalaisista tietää, että työssä jatkaminen alinta eläkeikää pidempään parantaa tulevaa eläkettä pysyvästi. Parhaiten tämän tietävät 35–64-vuotiaat, mutta heistäkin vain vähän yli puolet. Tämä käy ilmi Eläketurvakeskuksen tuoreesta eläkebarometrasta.

Työssä jatkaminen pidempään parantaa eläkettä kahta reittiä: eläkettä kasvattaa sekä lykkäyskorotus että työnteosta karttuva eläke. Näistä suurempi vaikutus on lykkäyskorotuksella.

Lykkäyskorotus tarkoittaa, että työeläkettä korotetaan 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudesta, jolla henkilö lykkää eläkkeelle jäämistä sen jälkeen, kun hän on saavuttanut alimman eläkeikänsä. Vuodessa korotusta kertyy siis 4,8 prosenttia.

Tuolla prosentilla korotetaan alimpaan eläkeikään mennessä ansaittua eläkettä. Alin eläkeikä riippuu henkilön syntymävuodesta.

Esimerkiksi 2 000 euron eläkettä lykkäyskorotus kasvattaa kahdeksan euroa kuukaudessa jokaiselta työssä jatkettua kuukaudelta. Vuosi pidempään töissä parantaa siis eläkettä pysyvästi 96 euroa kuukaudessa. Kaksi vuotta parantaa sitä vastaavasti 192 euroa kuukaudessa.

Korotuksen voi saada vaikka ei jatkaisi töissä

Lykkäyskorotuksen tavoitteena on arvaustenkin mukaan jatkaa työuria. Siksi onkin mielenkiintoista, että lykkäyskorotus ei ole sidoksissa työnteeseen, vaan sen saa riippumatta siitä, työskenteleekö alimman eläkeiän jälkeen vai ei.

Jos siis on riittävästi muita tuloja tai säästöjä tai vapaaehtoinen eläkevakuutus, joka takaa toimeentulon esimerkiksi kahdeksi vuodeksi, voi jättää nostamatta työeläkkeen noilta vuosilta ja kerätä lykkäyskorotusta.

Lykkäyskorotusta voi kerätä niin pitkään kuin pärjää ilman työeläkettä. Toki siinä jää ansaittua eläkettä saamatta, ja tuleva perikunta voi olla päätöksestä toista mieltä.

Lykkäyskorotus on ollut käytössä vuoden 2017 eläkeuudistuksesta lähtien. Jotkut muistelevat ehkä kaiholia sitä edeltäviä ns. superkarttumia. Superkarttumien isommat prosenttiluvut lihoittivatkin mukavasti niiden eläkkeitä, joiden palkka oli huipussaan juuri ennen eläkkeelle jäämistä.

”Nykyinen laki on tasa-arvoisempi niitä kohtaan, joiden palkkakehitys ei ole niin nousujohteinen, sillä lykkäyskorotuksessa otetaan huomioon koko työura”, muis-

tuttaa Eläketurvakeskuksen ekonomisti Sanna Tenhunen.

Kaikesta työstä kertyy eläkettä

Jos jatkaa töissä, lykkäyskorotuksen lisäksi työstä kertyy 1,5 prosenttia uutta eläkettä vuodessa. Tuo prosenttikorotus lasketaan vuosiansioista. Jos työskentelee vuotta pidempään suomalaisen noin 3 500 euron keskipalkalla, josta kertyy noin 2 000 euron eläke, 1,5 prosenttia tarkoittaa noin 53 euroa parempaa eläkettä kuukaudessa ilman lykkäyskorotusta.

Lykkäyskorotuksen kanssa vuosi lisää tarkoittaa siis noin 3 500 euron palkalla himpun vajaat 150 euroa parempaa eläkettä joka kuukausi. Toki verotuksen progressio haukkaa euroista osansa.

Töitä voi tehdä myös eläkkeellä. Jos irtisanoudun töistä ja jään eläkkeelle mutta jatkan keikkatyöläisenä, keikkatyöstä kertyy eläkettä samat 1,5 prosenttia kuin jos olisin jatkanut työuraani siirtymättä eläkkeelle.

Vain joka toinen jää täysin palvelleena

Muutama vuosi sitten tehtyjen tutkimusten mukaan työssä jatkavat alinta eläkeikää pidempään erityisesti miehet ja ne, joiden puoliso on vielä kokopäivätyöissä. Usein tämä onkin sama ryhmä. Julkisella ▶

LYKKÄYS-KOROTUKSESSA OTETAAN HUOMIOON KOKO TYÖURA.

JOS JATKAA TÖISSÄ, LYKKÄYSKOROTUKSEN LISÄKSI TYÖSTÄ KERTYY UUTTA ELÄKETTÄ.

puolella pidempään jatkavat kuitenkin naiset.

Yhteistä jatkajille on hyvä terveys ja keskimääräistä korkeampi koulutus. Kuntatyöntekijöitä koskeneessa tutkimuksessa tosin todettiin, etteivät pidentäjien ja ei-pidentäjien terveys ja toimintakyky eronneet eläkeiän jälkeen.

”Olennaista työssä jatkamisessa yli

alimman eläkeiän onkin se, että pystyy jatkamaan työssä edes alimpaan eläkeikään asti”, korostaa Sanna Tenhunen.

Vaikka tilanne on viime vuosina parantunut, vanhuuseläkkeelle siirtyneiden joukosta vain noin puolet siirtyy vanhuuseläkkeelle ansiotyöstä. Toinen puoli eläkkeelle siirtyneistä on ollut viimeksi esimerkiksi työttömänä, työkyvyttömyyseläkkeellä tai

KUVA: KARI HILTUNEN

Liikuntaa, ulkoilua, mökin laittoa – Timo Virmalalla on riittänyt tekemistä työvuosien jälkeenkin. Hän hankki myös oikeudet sähköasennusten tekemiseen.

osa-aikaeläkkeellä, jonka tosin on viime vuosina korvannut osittainen vanhuuseläke.

Rahan lisäksi muita syitä jatkaa töissä

Eläkkeelle siirtyminen ei tietenkään riipu vain euroista tai terveydentilasta, vaan

työssä jatkamiseen voi kannustaa mukava työyhteisö tai työn merkityksellisyys. Esimerkiksi yrittäjille tehdyn kyselyn mukaan reilut 60 prosenttia yrittäjistä arvelee jatkavansa työskentelyä vanhuuseläkeiän jälkeen, mutta vain kahdeksan prosenttia aikoo jatkaa taloudellisista syistä.

Jos on terve ja siinä onnellisessa ase-

massa, että voi itse päättää, kuinka pitkään työskentelee, eläkelaskelmissa on tietenkin hyvä muistaa, että palkka on aina eläkettä suurempi. Parempi eläke on toki mukava lisäbonus.

Arvion omasta eläkkeestään saa osoitteesta työeläke.fi löytyvällä laskurilla. Myös eläkeyhtiöillä on vastaavia laskureita. ◀

NÄIN LYKKÄYSKOROTUS VAIKUTTAA. KAKSI ESIMERKKIÄ:

	Palkka 3 500 e/kk	Palkka 6 000 e/kk
	Kertynyt eläke 2 000 e/kk	Kertynyt eläke 3 000 e/kk
Lykkäyskorotus	= 12 kk*0,4 %/kk*2 000 e/kk = 96 e/kk	= 12 kk*0,4%/kk*3 000 e/kk = 144 e/kk
Työstä karttuva eläke	= 1,5 %/v*12 kk*3 500 e/kk = 630 e/v = 52,50 e/kk	= 1,5 %/v*12kk*6 000 e/kk = 1 080 e/v = 90 e/kk
Korotus yhteensä	148,50 e/kk	234 e/kk

Laskelmassa ei ole huomioitu karttuneeseen eläkkeeseen vuosittain tehtävää palkkakertoimen mukaista indeksikorotusta. Laskelmassa ei myöskään ole mukana elinaikakerrointa, joka pienentää eläkkeen määrää. Elinaikakerroin riippuu henkilön syntymävuodesta, ja se leikkaa eläkettä yhtä paljon riippumatta siitä, milloin eläkkeen aloittaa.

Palkka ja inspiroiva työyhteisö houkuttelivat

”Uuden oppiminen ei ole iästä kiinni.”

”TUNNETUSTI HYVÄNÄ päässälaskijana tiesin koko ajan, paljonko eläkkeeni parane, kun jatkan töissä”, kertoo vuoden 2021 alussa eläkkeelle jäänyt **Timo Virmala**. Virmalalla oli tuolloin ikää 65 vuotta ja 8 kuukautta, mikä on reilut kaksi vuotta enemmän kuin miehen alin eläkeikä.

”Ensin seuraajani GRK Railin toimitusjohtajana ei päässyt heti aloittamaan, ja hänen aloitettuaan jatkoin vielä toisen vuoden”, Virmala perustelee. GRK:lle Virmala oli päätyntä yrityskaupan myötä muutama vuosi aiemmin, ja elämänsä ensimmäisen toimitusjohtajan pestin hän

aloitti 62-vuotiaana.

Työssä pitivät kiinni mielenkiintoiset tehtävät, joissa pääsi oppimaan uusia asioita. Oman pojan ikäiset työkaverit piristivät ja työyhteisö oli inspiroiva.

”Jos ajattelee työssä jatkamista taloudellisesta näkökulmasta, niin palkkan siinä ensisijaisesti houkutteli. Eläke on joka tapauksessa niin paljon palkkaa kehnompaa, että ajatus elintason merkittävästä laskusta tuntui ikävältä, kun oli vielä hyvässä kunnossa ja työt sopivan haasteellisia. Eläkkeen karttumisen lykkäyskorotuksineen oli lisäkannustin.”

Virmala arvelee, ettei olisi ollut yhtä

tyytyväinen jatkovuosiin, mikäli työt olisivat olleet osa-aikaisia tai keikkaluonteisia. Täysipäiväisenä työntekijänä pysyi työyhteisön täysivaltaisena jäsenenä. Veteraanien SM-tason lentopalloilija on myös sitä mieltä, ettei itseään pidä päästää liian helpolla.

”Uuden oppiminen ei ole iästä kiinni, jos vain on halua.”

Eläkevuodet ovat kuluneet mökillä ja hiihtoladuilla. Sähköinsinööri hankki heti eläkeläisenä myös asennusoikeudet, joten mökkihiha Puulan rannalla on saanut lisävalaistusta ja naapurinkin sähköt päivityksen. ◀

Mene *minne tahansa!*

ADRIA. Suunniteltu elämää varten.

Jos etsit vapautta ja seikkailuja, matkailuauton omistaminen on loistava valinta. Kaikki Adrian matkailuautot on suunniteltu suoriutumaan loistavasti. Ne on muotoiltu, kehitetty ja testattu huolellisesti turvallisuuden, mukavuuden ja tyytyväisyytesi takaamiseksi. Suunnittelun ja rakentamisen tiede, jossa kaikella on paikkansa, on opittu vuosikymmenien aikana. Adria tuo tämän kokemuksen mukaan jokaiseen pohjaratkaisuunsa. **Adria. Inspiraatio seikkailuihisi.**

Tuotteitamme on esillä Caravan Show'ssa Turun Messukeskuksessa 21. – 23.4.2023. Tule tutustumaan!

COMPACT AXESS

TWIN SUPREME

MATRIX

CORAL PLUS

Ostaja tarkistaa aitouden

TAITEEN ARVOTEOS on osa kulttuuriperintöä, mutta myös ylellisyyskäden, joten arvotuksen ostoprosessikin on omanlaisensa. Arvoteos ei saa olla myynnissä kuin lyhyen hetken, muuten sen rahallinen arvo laskee väliaikaisesti.

On selvää, että vaikkapa Ferdinand von Wrightin lintumaalauksia myydään juhlavasti: asiantunteva myyjä tarjoaa korkeakulttuurista henkivässä tilassa lasin kuplivaa ostokynnyksen laskemiseksi. Tunnelmassa on mukana riipaus teatteria.

Taidemarkkinoilla asioi-
dessa on hyvä muistaa, että taiteen myynti on jokaiselle myyjälle bisnestä. Taidekauppa on vahvasti riippuvaista yleisestä taloustilanteesta. Arvotaidetta hankkivan on oltava yhtä tarkka ostettavan teoksen aitoudesta sekä huonoina aikoina, kun kauppa käydään tavallista vähemmän, että noususuhdanteessa, kun myyntivolymymit kasvavat.

Tärkeää on tarkistaa muun muassa proveniensi eli teoksen omistus- ja näyttelyhistoria teoksen valmistumisesta nykypäivään. Provenienssilla on suuri merkitys arvotaiteen kaupassa. Se on usein peruste saman taiteilijan kahden hyvin samankaltaisen teoksen hin-
taeroon.

MITEN ARVOTEOKSESTA käytännössä tehdään kaupat?

Esimerkiksi Suomen kal-
leimman taiteilijan Helene Schjerfbeckin arvomaalauksen ostaminen yksityiseltä myyjältä vaatisi sen, että ensin myyjä ja ostaja sopivat keskenään myyntihinnasta. Sen jälkeen tehdään vähintään kevyt aitoustutkimus ja tarkistetaan provenienssin jokainen tieto. Näillä toimilla vahvistetaan oikea hintataso.

KUVA: KANSALLISGALLERIA/HANNU AALTONEN

Miljoonien arvoisten taideteosten myyntejä hoitavat yleensä ainoastaan asianajaja ja pankinjohtaja. Ostaja ja myyjä eivät aina edes saa tietää toisistaan. Taidekauppiat varjelevat asiakkuuksiaan, mutta samalla myös huolehtivat, ettei tule välistä vetoja.

Ostajan tehtävä on tarkistuttaa teoksen aitous teknisesti ja taidehistoriallisesti. Mitä merkittävämpi teos on taiteilijan tuotannossa, sitä todennäköisempää on, että teos on ollut mukana taiteilijan uraa käsittelevissä taide-
näyttelyissä, jolloin aitouden tarkistaminenkin on helpompaa. Hinnoittelussa jokainen tämänkaltaisen merkintä on rahanarvoinen.

Teoksen ostosta pitää saada yksilöity dokumentti, jossa on tarkistetut ja vahvistetut tiedot teoksesta.

VÄÄRENNÖS VAI aito? Ateneumin kokoelmaan kuuluu Paul Gauguinin maalaus *Maisema, sika ja hevonen* vuodelta 1903. Teos ostettiin vuonna 1908 ja sillä on kolme tärkeää tietoa provenienssissa:

Taiteilijan oman taidekaup-

Ateneumissa Antel-
lin kokoelmassa on maailmankuulun taiteilijan Paul Gauguinin teos *Maisema, sika ja hevonen* (1903) jota Gauguin-asiantuntija Fabrice Fourmanoir epäilee väärennökseksi. Teoksen aitous on tutkinnassa.

5 VINKKIÄ

Arvotuksen ostoprosessi on pielessä, jos...

■ myyjä on vihainen ja tunnet olosi epävarmaksi.

■ ainoina dokumentteina teoksesta tarjotaan aitoustodistusta, taiteilijan ansio-
luetteloa ja kuvailua teoksesta.

■ oston kylkiäisenä tulee toinen, edullisempi teos toiselta taiteilijalta. Tämä on tyypillistä väärennosten myyjillä, samoin äkillinen hinnan alennus.

■ sinulle esitetään dokumentti taiteilijan toisesta samankaltaisesta teoksesta ja sen myyntihinnasta. Tämä viittaa ylihinnoiteluun.

■ tarjolla on paljon selityksiä ja vahvistamattomia faktoja tai jos joudut odottelemaan dokumentteja pitkään.

piaan Ambroise Vollardin ko-
koelmaan kuuluminen sekä maininta toisen maailman-
kuulun taidekauppiaan Georges Wildensteinin tekemässä Gauguinin katalogissa (1964). Lisäksi maalaus on kirjattu Gabriel Mandelan hyvin kat-
tavaan Gauguinin katalogiin (1972).

Gauguin-asiantuntija **Fabrice Fourmanoir** on väittänyt Ateneumin maalauksen olevan väärennös. Maalauksessa on liian monta sellaista yksityiskohtaa, jotka eivät tue teoksen aitoutta. Teos on maalattukin vain muutamia viikkoja ennen Gauguinin kuolemaa, vaikka taiteilija oli tuolloin jo lähes sokea.

Fourmanoir uskoo, että maalaus on tehty taiteilijan kuoleman jälkeen, jolloin Vollard halusi rahastaa taiteilijan kuoleman jälkeen nousseella valtavalla kysynnällä ja tilasi väärennöksiä. Fourmanoir väittää Vollardin myös myyneen väärennöksiä ulkomaille.

Teoksen aitous on nyt tutkinnassa. Fourmanoir on saanut useita maailman museoiden Gauguineja todistettua väärennöksiksi. ◀

PAULIINA LAITINEN

FILOSOFIAN TOHTORI,
TAIDESIJOITAMISEN
ASiantuntija
PALAUTE@TALOUSTAITO.FI

LUE LISÄÄ: taloustaito.fi/vapaalla

www.

Metsätilan myyntiin apua verkosta

Metsätilan myyntiin on tarjolla apuvälineitä metsänomistajalle. Ne ovat kätevästi saatavilla verkossa. Kaupan verotuskin voi lopulta osoittautua kevyemmäksi kuin usein etukäteen kuvitellaan.

TEKSTI: ULLA SIMOLA // KUVA: ISTOCKPHOTO

METSÄNOMISTAJALLA voi olla hyviä syitä panna metsätilansa myyntiin.

Hyvä syy on esimerkiksi rahan tarve.

Myyntiä kannattaa miettiä hyvissä ajoin myös, jos metsätilalla tarvittaisiin sukupolvenvaihdos, mutta perheestä ei löydy halukasta jatkajaa (*jos löytyy, kauppa voi toki olla hyvä tapa myös tehdä sukupolvenvaihdos perheen sisällä, ks. Taloustaito 1/2023*).

Joskus myyminen on paras vaihtoehto metsän tulevaisuutta ajatellen: jos omistajalla ei ole mahdollisuutta tai kiinnostusta huolehtia metsän hoidosta, metsä on parempi myydä kuin jättää räystymään.

Metsänomistajan myyntiaikeet saattavat kuitenkin jäädä suunnitteluasteelle. Jos metsäkaupoista ei ole kokemusta, myynti voi tuntua työläältä ja hankalalta. Miten selvittää metsätilan arvo, mistä ostajia tavoittaisi, kuka kaupan voisi käytännössä hoitaa?

Verotuskin arveluttaa. Haukkaako verotus ison osan kauppahinnasta?

Ostajia metsille on kyllä

viime vuosina löytynyt. Metsästä on tullut suosittu sijotuskohde.

”Metsätilakauppojen määrä on kymmenen viime vuoden aikana kasvanut jyrkästi. Vapailla markkinoilla tehtiin vuonna 2021 noin 5 200 kauppaa yli kahden hehtaarin suuruisista puhtaista metsätiloista”, kertoo metsätilarakenteen johtava asiantuntija **Antti Pajula** Suomen metsäkeskuksesta.

Maanmittauslaitoksen tilaston mukaan kauppamäärä oli suurin ainakin sitten vuoden 1990. Viime vuonnakin kaupoja tehtiin yli 4 500, kun kymmenkunta vuotta sitten vuotuiset kauppamäärät pyörivät enintään 3 500 kaupan tienoilla.

Myyjän avuksi uusi verolaskuri

Suomessa metsänomistus on sirpaleista. Metsätilojen keskikoko on noin 30 hehtaaria. Valtiovallan tavoitteena on keskikoon kasvattaminen, jotta metsätalous kehittyisi ja olisi yrittäjämäistä, jolloin

voitaisiin saada myös lisättyä metsien kasvua. Siksi valtion intressissä on edistää suunnitelmallisia sukupolvenvaihdoksia ja metsätilojen kaupoja.

Esimerkiksi Suomen metsäkeskuksen verkkosivuille on rakennettu metsänomistajalle tietopaketteja ja apuvälineitä, jotka helpottavat metsätilakaupan suunnittelua ja toteuttamista.

Metsäammattilaisten kokemuksen mukaan epätie-toisuus veroseuraamuksista hidastaa metsätilojen omistajanvaihdoksia. Uusin metsänomistajan apuväline onkin verolaskuri metsätilakaupan luovutusvoiton ja -tappion laskentaan. Laskuri palvelee sekä yksityisiä henkilöitä että kuolinpesiä.

Laskuri on tehty Metsäkeskuksen, Tapio Oy:n ja Maanmittauslaitoksen yhteishankkeena maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella. Laskuri ohjaa täyttämään myytävästä kohteesta oikeat ja riittävät tiedot lopputuloksen laskemista varten.

Esimerkiksi kaikki myytä-

vän kohteen hankintamenoon ja verotettavaan luovutusvoittoon vaikuttavat tekijät tulevat mukaan laskelmaan, kunhan täyttää sähköisen lomakkeen huolella.

”Jos metsätila on saatu vaihteittain, tiedot voidaan syöttää ja laskelmat tehdä saantokohteisesti. Laskurilla voi vertailla, onko luovutusvoiton laskemisessa edullisempaa käyttää ns. hankintameno-olettamaa vai metsätilan todellista hankintamenoa”, kertoo laatu- ja koulutusasiantuntija **Ari Nieminen** Tapio Oy:stä.

”Laskurin avulla voi arvioida, millaisia veroseuraamuksia kaupasta on tulossa, vaikka lopulliseen veroon vaikuttavat myös myyjän muut pääomatulot.”

Antti Pajula lisää, että myyjän on hyvä päästä etukäteen ainakin suurin piirtein haarucoimaan, miten iso osa metsätilan myyntitulosta kannattaa panna sivuun veron maksamista varten.

Tosin verotus saattaa yllättää jopa myönteisesti. ”Jos metsätila on omistettu yli 10 vuotta, verotettavan luovutusvoiton laskennassa voi käyttää todellisen hankintamenon asemesta 40 prosentin hankintameno-olettamaa. Silloin veroa menee 18–20 prosenttia myyntihinnasta, ellei myyjällä ole metsävähennystä tuloutettavaa”, Antti Pajula sanoo.

Myyjän aiemmin käyttämä metsävähennys tuloutetaan ja lisätään luovutusvoittoon, jos myytävä metsätila on ollut oikeutettu metsävähennykseen. Laskurissa on kohta tällekin.

Jos kaupasta tulee tappiota, käytetty metsävähennys pienentää tappiota. Myyjä voi vähentää luovutustappion pääomatulojensa verotuksessa

TIETOA JA PALVELUITA METSÄTILAN MYYJÄLLE:

metsakeskus.fi >

Metsän käyttö ja omistus

>Metsätilan omistajanvaihdos

>Metsätilan omistajanvaihdoksen palvelut ja laskurit

Näiltä sivuilta löytyy:

■ **Tietoa** omistajanvaihdoksesta kauppana. Maakunnittain yhteystietoja yrityksiin ja yhteisöihin, jotka tarjoavat metsätilan omistajanvaihdospalveluita.

■ **Linkki** Maanmittauslaitoksen sähköiseen kiinteistövaihdannan palveluun (maksullinen), jossa voi tehdä kiinteistöjen luovutukseen liittyviä sopimuksia ja hakemuksia.

■ **Laskurit:**

- Metsätilakaupan luovutusvoittoverolaskuri
- Metsälahjavähennyslaskuri
- Lahjaverolaskuri
- Perintöverolaskuri

yhteismetsat.fi

■ **Tietoa** yhteismetsään liittymisestä ja yhteismetsien toiminnasta ja hallinnosta. Yhteystiedot laajeneviin yhteismetsiin maakunnittain.

tappion syntymävuonna tai viiden seuraavan vuoden aikana.

Yhteismetsä voi olla vaihtoehto

Mikä neuvoksi, jos metsätilalle ei ole jatkajaa, mutta oman metsän myyminen vapailla markkinoilla vieraille omistajille ei tunnu hyvältä? Tietynlainen välimuoto voisi olla metsätilan liittäminen yhteismetsään. Sekin estää metsäomaisuuden pirstoutumista. Ennen kaikkea se turvaa metsien säilymisen aktiivisessa hoidossa.

”Yhteismetsäosuudet ovat helppo tapa omistaa metsää, ja omistaja saa yhteismetsästä edelleen tuottoa”, Ari Nieminen sanoo.

Myös kuolinpesän metsät voidaan liittää yhteismetsään. ”Jo ennen liittymistä kannattaa päättää, kumpi lähtee yhteismetsään osakkaaksi, kuolinpesä vai kuolinpesän osakkaat.”

Yhteismetsiä on nykyään vajaa 600, mutta vain osa niistä on valmis ottamaan uusia osakkaita. ”Laajenemishaluisia on eniten 2000-luvulla perustetuissa yhteismetsissä”, Antti Pajula kertoo.

Verkossa yhteismetsat.fi-sivustolla on yhteystietoja eri puolilla Suomea sijaitseviin yhteismetsiin, jotka ovat kiinnostuneita laajenemaan. Kaikki laajenemishaluisetkaan yhteismetsät eivät ota kaikenlaisia metsäalueita eivätkä mistä tahansa. Metsänomistajan kannattaa aloittaa tunnustelut jostain oman metsänsä seutuvilla sijaitsevasta yhteismetsästä. ◀

// Verovalitus tehokkaasti //

Verojuristi Päivi Kaari

VEROJURISTIENTOIMENKANNOT

Kun maksuton puhelinneuvontamme ei riitä, laativat verojuristimme myös tarvitsemasi asiakirjat ja selvitykset. Autamme sinua tekemään verotuksen näkökulmasta järkeviä ratkaisuja. Veronmaksajien verojuristeilla voit teettää esimerkiksi verotukseen ja perheoikeuteen liittyviä toimeksiantoja. Toimeksianto on maksullinen palvelu.

- › Perunkirjoitus
- › Perinnönjako
- › Avioehto
- › Testamentti
- › Edunvalvontavaltakirja
- › Verovalitus
- › Ennakkoratkaisu
- › Yritysjärjestelyt

Ota yhteyttä

puh. **03010 5510** (ppm/mpm) tai täytä yhteydenotto-
lomake osoitteessa **veronmaksajat.fi/toimeksianto**

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

VEROILMOITUS VUODELTA 2022

Rahanarvoiset vinkit veronmaksajalle

*Esitäytetyllä veroilmoituksella on suurin osa tiedoista valmiina,
mutta tiedoissa voi olla virheitä tai puutteita.*

Monia vähennyksiä pitää myös muistaa itse vaatia.

Jos et vaadi, ne jäävät saamatta.

*Tästä lehdestä sivuilta 48–86 saat Veronmaksajien verojuristien
vinkit esitäytetyn veroilmoituksesi tarkistamiseen. Ennen kuin alat
tarkistaa veroilmoitustasi, lue seuraavalta sivulta alkava juttu.*

*Siitä selviää, mitä yleistä sinun on hyvä tietää
veroilmoituksesta.*

Veroilmoitus vuodelta 2022

ALOITA TÄSTÄ!

VUODEN 2022 ESITÄYTETTY veroilmoitus postitetaan koteihin maaliskuussa. Voit ilmoittaa osan vuoden 2022 tiedoista veroilmoitusta varten jo nyt Omaverossa. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi matkakulut, kotitalousvähennys, työasuntovähennys, vuokratulot sekä luovutusvoitot ja -tappiot muusta omaisuudesta kuin arvopapereista.

Loput tiedot, esimerkiksi palkat ja arvopapereiden luovutusvoitot tai -tappiot, voit tarkistaa ja korjata, kun saat esitetyt veroilmoituksesi tai kun veroilmoitus näkyy Omaverossa.

Jos olet valinnut Suomi.fi-palvelussa sähköisen viranomaisasioinnin, tietoja ei postiteta kotiin eli tiedot näkyvät vain Omaverossa.

Tarkista tulo- ja vähennystiedot esitetyt veroilmoituksesta.

Verotuksen lopputuloksen näet verotuspäätöksestä tai alustavasta verotuspäätöksestä. Verotuspäätökseen on laskettu valmiiksi verotuksen lopputulos niillä tiedoilla, jotka on saatu työnantajilta, pankeilta jne.

Verotuspäätöksestä selviää, joudutko maksamaan vai saatko palautusta. Jos joudut maksamaan jäänösvero, saat maksutiedot jo tässä vaiheessa. Kyseessä on kuitenkin arvio. Verotus muuttuu, jos ilmoitat lisää tuloja tai vähennyksiä. Tällöin saat Verohallinnolta uuden verotuspäätöksen ja tiedon maksusta tai palautuksesta. Uusi päätös tulee usein kesän aikana, mutta viimeistään lokakuun loppuun mennessä.

MÄÄRÄPÄIVÄT TOUKOKUUSSA

Veroilmoituksen määräpäiviä on kolme. Oma päiväsi on merkitty valmiiksi esitetyyn veroilmoitukseen ja se on ilmoitettu myös Omaverossa.

Määräpäivä on jokin seuraavista toukokuun tiistaipäivistä: **9.5.**, **16.5.** tai **23.5.** Puolisoilla se on aina sama päivä. Jos esitety-

tettyä veroilmoitusta ei ole tullut lainkaan ja ilmoitettavaa on, määräpäivä on **23.5.** Liikkeen- ja ammatinharjoittajien ja maanviljelijöiden sekä heidän puolisoittensa veroilmoitusten määräpäivä on huhtikuussa **3.4.2023.**

MILLOIN JA MITEN

OMAVEROSSA TAI OMALLA LOMAKKEELLA

Kaikki korjaukset ja lisäykset tehdään joko verkossa Omaverossa tai omalla lomakkeellaan, jotka postitetaan veroimistoon. Kotiin ei lähetetä valmista lomaketta, johon tietoja voisi lisätä tai korjata, eikä palautuskuorta.

Omaverossa voit verkon kautta ilmoittaa kätevästi kaikki puuttuvat tiedot, jos sinulla on esimerkiksi henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset. Omaverossa ei tarvita liitelomakkeita.

Jos teet veroilmoitusta toisen puolesta, asia on mutkikkaampi. Jos kuolinpesällä on esimerkiksi vuokratuloja, paperilomake on ainoa mahdollinen, jos pesällä ei ole Y-tunnusta. Kuolinpesällä on Y-tunnus ainakin silloin, kun se harjoittaa metsätaloutta. Tällöin se osakkaista, jolla on suomi.fi-tunniste, voi ilmoittaa Omaverossa kuolinpesän vuokratulot.

NÄIN HANKIT PAPERILOMAKKEET:

- Jos haluat ilmoittaa puuttuvat tiedot paperilomakkeella, esitetyt tiedot veroilmoituksesta näet tarvittavan lomakkeen numeron. Esimerkiksi vuokratulot osakehuoneistosta ilmoitetaan lomakkeella 7H.

- Varmista etukäteen, että sinulla on käytössäsi oikeat lomakkeet.
- Lomakkeet voi tulostaa Verohallinnon sivulta www.vero.fi. Lomakkeita sekä palautuskuoria voi tilata verohallinnon numerosta 029 497 030 tai hakea veroimistoista.
- Lomakkeet voi postittaa myös omassa kirjekuussa.
- Muista silloin maksaa postimaksu
- Osoite on: Verohallinto, PL 700, 00052 VERO. Osoite on mainittu myös paperilomakkeen yläkulmassa.

Perillä määräpäivänä

Veroilmoituksen pitää olla **perillä** määräpäivänä. Huomioi tämä erityisesti, jos annat tietoja postitse paperilomakkeella.

Jos annat veroilmoituksen myöhässä, joudut yleensä maksamaan 50 euron myöhästymismaksun. Käytännössä maksu peritään yleensä vain, jos ilmoitus on myöhässä enemmän kuin kolme päivää.

Myöhästymismaksua ei kuitenkaan määrätä, jos veroilmoituksella vaaditaan vähennyksiä eli verot alenevat, vaikka ilmoituksen antaisi myöhässä.

Jos ilmoitat tuloja myöhässä vasta sen jälkeen, kun verotus on jo valmistunut, myöhästymismaksun sijaan voidaan määrätä veronkorotus. Veronkorotuksen määrä on yleensä kaksi prosenttia lisätystä tulosta.

Myös Omaverossa voi antaa veroilmoituksen määräpäivän jälkeen.

TARKISTA

- Henkilötiedot
- Tilinumero (erityisesti jos olet saamassa veronpalautusta)
- Ansiotulot kuten palkat
- Osinkotulot erityisesti noteeraamattomista yhtiöistä
- Luovutusvoitot ja luovutus-tappiot
- Ay-jäsenmaksut
- Eläkemaksut
- Vapaaehtoisen eläke-vakuutuksen ja ps-tilien maksut
- Velkojen korot
- Ennakkonpidätykset, ennakkoverot ja lisäennakot
- Varallisuus ja velat (erityisesti velan käyttötarkoitus)

ILMOITA

- Puuttuvat ansiotulot (Omavero tai lomake 50A)
- Vuokratulot (Omavero tai lomakkeet 7H ja 7K)
- Luovutusvoitot ja luovutus-tappiot (Omavero tai lomakkeet 9 ja 9A)
- Muut kuin lähdeverotetut korkotulot (Omavero tai lomake 50B)
- Muut pääomatulot (Omavero tai lomake 50B)
- Puuttuvat pääomanpalautukset, ellei vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta (Omavero tai lomake 9A)

VAADI

- Matkakustannukset (Omavero tai lomake 1A, 1B, 1C tai 1D)
- Tulonhankkimiskulut (Omavero tai lomake 50A)
- Kotitalousvähennys (Omavero tai lomake 14A, 14B tai 14C)
- Työasuntovähennys (Omavero tai lomake 19)
- Elatusmaksut (Omavero tai lomake 50A)
- Veronmaksuvyyn alentumisvähennys (Omavero tai lomake 50A)
- Puolisosiirrot (Omavero tai lomake 50B)
- Tulontasaus (Omavero tai lomake 50A)

TARKISTA JA ILMOITA

LISÄÄ PUUTTUVAT TULOT JA VÄHENNYKSET

Monet vähennykset eivät tule itsestään, vaan niitä pitää erikseen vaatia.

Esitätetty veroilmoitus pitää ja kannattaa tarkistaa sekä tarvittaessa korjata – muuten et tiedä, millaisen veroilmoituksen olet antamassa.

Muista tarkistaa myös palkkatulot sekä ilmoittaa puuttuvat tulot. Työnantajat ovat ilmoittaneet viime vuoden palkkatiedot tulorekisterin kautta.

Pääomatulojen ryhmässä on perinteisesti eniten korjattavaa ja ilmoitettavaa. Esimerkiksi vuokratulojen määrä voi näkyä valmiina, mutta se voi myös puuttua kokonaan, vaikka vuokratuloista olisi maksettu ennakkoveroa. Summat eivät myöskään välttä-

mättä ole oikein.

Kauppojen tarkistaminen on myös tärkeää. Vaikka esitätetyllä veroilmoituksella on tiedot viime vuonna myymistäsi osakkeista, rahasto-osuuksista, kiinteistöistä ja asunto-osakkeista, pitää sinun tehdä erikseen luovutusvoittolaskelma, ellei luovutusvoittoja ole laskettu valmiiksi. Ja vaikka olisikin, ole silloinkin tarkkana, että luovutusvoitot on laskettu sinulle edullisimmalla tavalla ja niiden määrät ovat oikein.

HUOMAA

Myös **ulkomailla asuvan** täytyy antaa veroilmoitus Suomeen, jos hän saa Suomesta muita kuin lähdeverotettavia tuloja. Ilmoitettavia tuloja ovat esimerkiksi luovutusvoitot Suomessa olevan kiinteistön myynnistä sekä vuokratulot.

Veronpalautukset ja jäännösverot

*Veronpalautukset maksetaan pankkitilille
heinäkuun ja joulukuun välisenä aikana.*

Asiaan vaikuttaa se, milloin verotus päättyy. Ajankohta vaihtelee toukokuun ja lokakuun välillä. Suurimmalla osalla verotus päättyy kesäkuussa ja mahdollinen veronpalautus kolahtaa pankkitilille elokuussa. Verotus voi päättyä kuitenkin vasta lokakuussa, jolloin veronpalautus maksetaan joulukuussa.

Myös jäännösverojen eräpäivä on riippuvainen verotuksen päättymiskuukaudesta. Jos verotus valmistuu kesäkuussa, jäännösveron ensimmäinen eräpäivä on elokuun alussa. Jos verotus valmistuu heinäkuussa, jäännösveron eräpäivä on syyskuussa jne.

Puolisoiilla verotus päättyy samaan aikaan. Kotiin saadussa verotuspäätöksessä näkyy verotuksen päättymispäivä. Se on kuitenkin vain arvio ja voi muuttua.

Samalla muuttuu myös veronpalautuksen maksupäivä tai jäännösveron eräpäivä.

Veronpalautus maksetaan pankkitilillesi, jos se on Verohallinnon tiedossa. Tilinumero on merkitty tietoihisi. Muussa tapauksessa veronpalautus maksetaan maksuosoituksena Osuuspankin välityksellä.

Jos tilinumero puuttuu tai haluat muuttaa sitä, ilmoita oikea tili Verohallinnolle. Voit ilmoittaa tilinumeron Omaverossa.

● OMAVERO tai LOMAKE 7208

Myös paperilomakkeella ilmoittaminen on mahdollinen (lomake 7208 Henkilöasiakkaan ilmoitus tilinumerosta). Kuolinpesille on oma lomake.

VERO- ILMOITUS- OHJEET JA VINKIT MYÖS VERKKO- SIVUILLAMME :

veronmaksajat.fi

SÄILYTÄ JA KIRJAA

TOSITTEET TÄYTYY PITÄÄ TALLESSA

Veroilmoitukseen ei liitetä kuitteja tai muita tositteita, joista selviää esimerkiksi osto, myynti tai maksu. Tositteiden on kuitenkin säilyttävä omassa arkistossa yleensä kolme vuotta. Vuoden 2022 verotukseen liittyvien tositteiden on siis oltava tallessa vielä vuonna 2025.

Monet tositteet ja asiakirjat on syytä kuitenkin säilyttää paljon pidempään kuin kolme vuotta.

Se on oman etusi mukaista. Koska luovutusvoitto on lähes aina veronalaista tuloa, kannattaa säilyttää esimerkiksi kaikki kuitit kesämökin rakentamiskustannuksista. Jos mökki joskus myöhemmin myydään, pystyy tositteiden avulla selvittämään todellisen hankintamenon. Tietoa tarvitaan voiton laskemisessa.

Tositteiden säilyttämistavasta ei ole mitään säännöksiä. Riittää, että pyydettyä selvitykset voidaan saada paperille.

MUISTIINPANOT TULONHANKINNASTA

Pelkkä tositteiden säilyttäminen ei aina riitä, vaan tulonhankkimistoinnista täytyy pitää muistiinpanoja.

Muistiinpanovelvollisuus koskee niitä tuloja, joista ei tarvitse pitää varsinaista

kirjanpitoa. Näitä ovat esimerkiksi maa- ja metsätalous, vuokraustoiminta ja arvopaperikauppa.

Yksi vuokralainen ei vielä edellytä muistiinpanojen tekemistä. Tietenkin kaikki tulo- ja menotositteet on tällaisestakin vuokraustoiminnasta säilytettävä.

Monella arvopaperivälittäjällä on sähköinen palvelu, jossa säilytetään tiedot verovuoden aikana hankituista ja luovutetuista osakkeista sekä saaduista osingoista. Tällainen riittää sijoitustoiminnan muistiinpanoiksi ja tositteiksi.

Muistiinpanovelvollisten täytyy säilyttää tositteet kuusi vuotta eli vuoden 2028 loppuun.

MAISA KATISKO

Muista etättyöhön liittyvät vähennykset!

Teitkö viime vuonna etätöitä? Tarkista tämän lehden sivulta 56, miten voit hyödyntää esimerkiksi tulonhankkimiskuluissa etättyöhön liittyviä menoja.

Muutoksenhaku aika kolme vuotta

Vuoden 2022 verotukseen sovelletaan **kolmen vuoden** muutoksenhaku aikaa ja oikaisu aikaa. Kyse on siitä, missä ajassa verovelvollinen voi hakea muutosta vuoden 2022 verotukseen ja missä ajassa Verohallinto voi oikaista jo toimitettua verotusta. Kolmen vuoden aikaa on sovellettu vuodesta 2017 alkaen.

Verohallinto voi oikaista vuoden 2022

verotusta pääsääntöisesti kolmen vuoden ajan eli vielä vuoden 2025 loppuun saakka. Verovelvollisen täytyy tehdä oikaisuvaatimus samassa ajassa, jos haluaa muutosta vuoden 2022 verotukseen. Tietyissä tilanteissa Verohallinnolla on kolme vuotta pidempi aika oikaista verotusta verovelvollisen vahingoksi.

SISÄLLYSLUETTELO

VEROILMOITUS 2022	48–50	VUOKRATULOT	66–67
● Veroilmoituksen määräpäivät ● Paperilomakkeiden hankkiminen ● Tositteiden säilyttäminen ● Muutoksenhaku aika ● Veronpalautus ja jäännösvero		● Vuokratulot ja niistä tehtävät vähennykset	
ANSIOTULOT	52–53	LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT	68–70
● Palkat ja luontoisedut ● Eläkkeet ja etuudet, eläketulojen jaksotusvaatimus ● Työkorvaukset ● Apurahat ja stipendit ● Tulontasaus ● Autoedun arvonalennus ● Ennakonpidätykset		● Kaksi tapaa laskea luovutusvoitto ● Pienet verovapaat luovutusvoitot ● Lahjan myynnin luovutusvoitto ● Pääomanpalautusten verotus	
ULKOMAAN PALKKA- JA ELÄKETULOT	54–55	OSAKASLAINAT	71
● Kuuden kuukauden sääntö ● Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen		● Omistajayrittäjän osakaslainat	
PALKANSAAJAN TULONHANKKIMISKULUT	56–58	OSINKOTULOT JA YLIJÄÄMÄT OSUUSKUNNISTA	72–73
● Työhuonevähennys ● Ammattikirjallisuus ja työvaatteet ● Työvälineet ● Vähennys tietokoneesta ● Koulutuksen kustannukset ● Työasuntovähennys ● Työmatkat ilman päivärahaa tai kilometrikorvausta ● Rakennusalan ateriakorvaus		● Noteerattujen ja noteeraamattomien yhtiöiden osingot ● Ylijäämät osuuskunnista ● Ulkomailta saadut osingot ja osuuskuntien ylijäämät	
MUITA VÄHENNYKSIÄ	59	ULKOMAAN PÄÄOMATULOT	74
● Veronmaksukykyyn alentumisvähennys, elatusmaksuvähennys, opintolainavähennys, lahjoitusvähennys, invalidivähennys ym.		● Ulkomailta saadut osingot, korot, vuokratulot, luovutusvoitot ja -tappiot jne.	
MATKAKULUT	60–62	PÄÄOMATULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET	75–77
● Asunnon ja työpaikan väliset matkat ● Viikonloppumatkat kotiin ● Erityisalan matkat ja tilapäiset työmatkat		● Pääomatulojen tulonhankkimiskulut ● Maatalousyhtymän osakkaan korot ja tappiot ● Korkojen vähentäminen ● Asuntolainan korot ja alijäämähyvitys	
KOTITALOUSVÄHENNYS	63–65	ELÄKESÄÄSTÄMINEN	78–79
● Yritykseltä ostettu työ tai työntekijän palkkaaminen ● Kotitalousvähennys ulkomailla		● Vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksut ● Ps-sopimuksen maksut	
PÄÄOMATULOT	66	VARAT JA VELAT	80–82
● Ilmoitettavat pääomatulot		● Mitä täytyy ilmoittaa, mitä ei ● Hallintaoikeuden ilmoittaminen	
YRITTÄJÄ JA VEROILMOITUS	82–83	MITEN OMAT VÄHENNYKSESI VAIKUTTAVAT VEROIHISI?	84–86
● Ilmoitusten määräpäivät ● Yrittäjän vähennyksiä		● Ohjeita vähennysten vaikutusten laskemiseen	

ANSIOTULOT

Tarkista, että kaikki palkkatulot, työkorvaukset, eläkkeet ja etuudet on merkitty veroilmoitukselle. Täydennä tarvittaessa. Tietojen ilmoittaminen on sinun vastuullasi. Tiedot kannattaa ilmoittaa Omaverossa.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 50A • 11 • 10

PALKAT JA TYÖKORVAUKSET

Tarkista, että kaikkien työnantajiesi vuodelta 2022 maksamat palkat ja luontoisedut on merkitty esitetyille veroilmoitukselle. Jos tiedot puuttuvat tai ovat virheelliset, ilmoita ja korjaa ne. Työnantajan antamalta laskelmalta ilmenee rahapalkkojen ja luontoisetujen määrä. Korjaa myös työkorvauksia koskevat virheelliset tai puuttuvat tiedot.

Työnantaja tai muu suorituksen maksaja ilmoittaa maksetut palkat, luontoisedut, palkkiot, työkorvaukset sekä muut ansiotulot tulorekisteriin. Myös verovapaat ja veronalaiset kustannusten korvaukset ilmoitetaan.

Vaikka maksaja ei olisi tietoja ilmoittanut, verovelvollisen vastuulla on ilmoittaa tiedot esitetyllä veroilmoituksellaan. Tulonsaajan on myös hyvä pyytää maksajaa korjaamaan virheelliset tai puuttuvat tiedot tulorekisteriin.

Yhtä lailla maksajan on puolestaan ilmoitettava tiedot tulorekisteriin huomattuaan puutteellisuuden. Näitä puuttuvia tietoja voivat maksajat siten ilmoittaa vielä esitetytyn veroilmoituksen saavuttuakin.

Huomaa, että voit joutua maksamaan veronkorotusta, jos veroilmoituksessa tai muissa vaa-dituissa tiedoissa on puutteita tai virheitä etkä ole oma-aloitteisesti korjannut niitä ennen verotuksen päättymistä. Veronkorotus on vähintään 75 euroa. Veronkorotuksen määrään vaikuttavat muun muassa veroilmoituksen virheiden tai puutteiden suuruus ja laiminlyönnin toistuvuus.

Ilmoitatko paperilomakkeella?

● **LOMAKE 50A** *Ansiotulot ja niistä tehtävät vähennykset*

● **LOMAKE 11** *Tulonhankkimistoiminta*

● **LOMAKE 10** *Apurahat*

Palkkatuloja ovat myös **tilapäisestä työstä saadut palkat tai palkkiot**. Myös **työkorvaukset** ilmoitetaan silloin, kun et ilmoita niitä liikkeen- ja ammatinharjoittajan veroilmoituksella. Työkorvaus on työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksettava korvaus, joka tehdään toimeksiantosuhteessa.

Jos olet saanut palkkana verotettavaa työpanososinkoa ja se on ohjattu holdingyhtiösi, josta nostat sen osinkona, tarkista, ettei samaa tuloa veroteta palkan verotuksen lisäksi vielä uudelleen osinkona.

ELÄKKEET JA ETUDET

Eläkkeet ja etuudet ovat yleensä valmiina esitetyllä veroilmoituksella omissa kohdissaan. Esimerkiksi Suomesta saadut työ- ja yrittäjäeläkkeet, kansaneläkelain mukaiset eläkkeet ja ansiotulona verotettavat vakuutuksiin perustuvat eläkkeet sekä taaku-eläkkeet on merkitty valmiiksi esitetyille veroilmoitukselle.

Mikäli tietoja puuttuu, ilmoita ne sekä etuuden tai eläkkeen määrän lisäksi myös maksajan nimi sekä toimitetun ennakonpidätyksen määrä.

Tarkista myös, että maksetut etuudet, kuten sairausvakuutuslain mukaiset päivä-, äitiys- tai isyysrahat, työttömyyspäivärahat,

opintorahat ja aikuiskoulutustuet löytyvät esitetyiltä veroilmoitukselta.

ELÄKETULOJEN JAKSOTUSVAATIMUS

Jos eläke on kertynyt aiemmilta verovuosilta, mutta se maksetaan yhdellä kertaa, verotusta voidaan lieventää verrattuna siihen, että koko eläketulo verotettaisiin kerralla normaalisti maksuvuoden tulona.

Eläkkeet voidaan verotuksessa jaksottaa, jos olet vuonna 2022 saanut takautuvaa eläkettä vähintään 500 euroa ja eläke kohdistuu vähintään kolmen kuukauden ajalta verovuotta edeltäneeseen aikaan. Jaksotusvaatimus on esitettävä ennen eläkkeen maksuvuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä. Jos olet vaatinut eläketulojen jaksottamista jo ennakoperinnässä ja jaksotus on vaatimuksen perusteella huomiotu muutosverokorttia laskettaessa ja ennakonpidätystä toimitettaessa, sinun ei tarvitse vaatia uudelleen jaksotusta.

Takautuvasti maksettava lakisääteinen eläke voidaan jaksottaa tai siihen voidaan soveltaa tulontasausta eläkkeensaajan vaatimuksesta. **Sama lakisääteinen eläketulo voi täyttää sekä eläketulon jaksotuksen että tulontasauksen edellytykset.** Molempia menettelyjä ei kuitenkaan voida soveltaa samaan tuloon.

TULONHANKKIMISTOIMINTA JA SIIHEN LIITTYVÄT MENOT

Tulonhankkimistoiminta

Tällaisia tuloja ovat esimerkiksi taiteellisesta ja freelancetoiminnasta saadut tulot. Myös

esimerkiksi yksityisopetuksesta saadut tulot ja järjestysmiesten ja tarjoilijoiden palvelurahat sekä ennakoperintärekisteriin kuuluvan yksityisen perhepäivähoitajan tulot ilmoitetaan tulonhankkimistoimintana.

Apurahat

Apurahat ja stipendit, jotka on saatu opin-
toja tai tieteellistä tutkimusta tai taiteellista
toimintaa varten, ovat joko kokonaan verot-
tomia tai veronalaisia tietyn euromäärän jäl-
keen.

Valtiolta, kunnalta, muulta julkisyhteisöltä
tai Pohjoismaiden neuvostolta saadut apura-
hat ovat verottomia ilman ylärajaa. Yksityisen
myöntämät apurahat ovat veronalaisia siltä
osin kuin niiden yhteismäärä yhdessä edel-
lä mainittujen kokonaan verottomien apura-
hojen kanssa ylittää menojen vähentämisen
jälkeen vuotuisen taiteilija-apurahan määrän.

Taiteilija-apurahan verovapaa määrä vuon-
na 2022 oli 24 761,09 euroa.

Apurahan tai stipendin verovapaus on tar-
vittaessa selvitettävä.

Muulta kuin julkisyhteisöltä tai Pohjoismai-
den neuvostolta saadun apurahan veron-
alaista määrää laskettaessa apurahasta vä-
hennetään ensin siihen kohdistuvat luonnol-
liset vähennykset. Luonnollisia vähennyksiä
ovat esimerkiksi kustannukset opintomateri-
aalista, apuhenkilöistä, matkoista, puhtaaksi-
kirjoituksesta ja muista välittömästi tutkimus-
toimintaan liittyvistä menoista.

Jos stipendi tai muu apuraha on annet-
tu jotain tiettyä työtä, matkaa tai tutkimusta
varten, siihen ei kohdisteta muita kuin tähän
työhön tai tutkimukseen liittyviä menoja.

Jos kyseessä on ns. elatusapuraha tai
työskentelyapuraha, joka on tarkoitettu elin-
kustannusten rahoittamiseen, siitä ei voida
vähentää tutkimustyön kustannuksia, mutta
ne voidaan vähentää henkilön muista tu-
loista.

Taiteellisesta työstä johtuneet menot eivät
edes osaksi kohdistu valtion taiteilija-apura-
haan, joka on myönnetty työskentelyedelly-
tysten turvaamiseksi ja parantamiseksi. Ela-
tus- tai työskentelyapurahaan ei siten voida
kohdistaa taiteellisen toiminnan menoja,
vaan ne vähennetään taiteilijan muista tu-
loista. Jos muita tuloja ei ole, taiteilijalle vah-
vistetaan tappio.

TULONTASAU

Kun luonnollinen henkilö tai kuolinpesä
saa kerralla suurehkon ansiotulon, joka on
kertynyt kahdelta tai useammalta vuodelta,
voidaan tulontasauksella lieventää valtion-
veron progression vaikutusta. Tulontasaus-
mahdollisuus ei koske kunnallisveroja eikä

sitä sovelleta pääomatuloihin.

Tulontasauksen toimittamista on vaaditta-
va ennen verotuksen päättymistä. **Verotuk-
sen päättymispäivä on henkilökohtainen.**
Vuoden 2022 verotus voi päättyä vuoden
2023 toukokuun ja lokakuun välisenä aika-
na, suurimmalla osalla kuitenkin jo kesällä.

Voit vaatia tulontasausta, jos olet saanut
vuonna 2022 kertosuorituksena vähintään
2 500 euron suuruisen ansiotulon, joka on
kertynyt etu- tai jälkikäteen kahdelta tai use-
ammalta vuodelta. Lisäksi edellytetään, että
tulo on vähintään neljäsosa vuoden 2022
kaikkien ansiotulojen yhteismäärästä, josta
on vähennetty tulonhankkimiskulut.

Jos olet vaatinut tulontasausta jo ennak-
koperinnässä ja tulontasaus on vaatimuk-
sen perusteella huomioitu muutosverokort-
tia laskettaessa ja ennakonpidätystä toimi-
tettaessa, sinun ei tarvitse vaatia uudelleen
tulontasausta.

Toisin kuin eläketulojen jaksotussäännös-
tä **tulontasausta voidaan soveltaa myös**

**muuhun eläketuloon kuin lakisääteiseen
eläkkeeseen.** Tulontasauksen kohteena voi
sitä olla esimerkiksi itse otetun vapaaehto-
sen yksilöllisen eläkevakuutuksen takaisinos-
ton ansiotulona verotettava osuus.

ENNAKONPIDÄTYKSET

Tarkista palkoista ja palkkioista pidätetyt
verot eli ennakonpidätykset esitetyiltä
veroilmoitukselta. Mikäli sinulla on korjat-
tavaa ennakonpidätyksiin verrattuasi niitä
palkkalaskelmiin, ilmoita korjaukset Oma-
verossa tai lomakkeella 50A Ansiotulot ja
niistä tehtävät vähennykset.

Jos korjaat tietoja, ilmoita lisäksi maksa-
jan nimi, Y-tunnus tai henkilötunnus maksa-
jan antamalta palkkatositteelta sekä palkan
ja luontoisetujen määrä.

Verohallinnon tiedossa olevat maksetut
ennakonpidätykset, ennakot ja lisäennakot
ovat esitetyillä veroilmoituksella. ◀

HARRI RAJALA

Autoedun arvonalennus

Arvon alentaminen yksityisajojen perusteella:

Voit vaatia autoedun arvon alentamista,
jos edun arvo on ennakonpidätyksessä
huomioitu suuremmasta arvosta. Alen-
nusta kannattaa vaatia, jos **yksityisajoa
on vuodessa alle 18 000 kilometriä** eli
keskimäärin alle 1 500 km/kk.

Verohallinto vahvistaa vuosittain taval-
lisimpien luontoisetujen verotusarvot.
Autoedun arvo lasketaan yleensä **kaa-
vamaisesti** siten, että esimerkiksi

■ ikäryhmässä A ns. perusarvoon li-
sätään vuonna 2022 joko 270 euroa
(vapaa autoetu) tai 105 euroa (käyttö-
etu) ja

■ ikäryhmässä B joko 285 euroa
(vapaa autoetu) tai 120 euroa (käyttö-
etu).

Jos yksityisajaja on vähän, autoedun
arvo kannattaa vaatia laskettavak-
si käyttäen edellä kerrotun kiinteän
arvon sijasta **kilometrikohdasta arvoa**
siten, että perusarvoon lisätään

■ ikäryhmässä A 18 senttiä/yksityiskilo-
metri (vapaa autoetu) tai 7 senttiä/yksi-
tyiskilometri (käyttöetu) ja

■ ikäryhmässä B 19 senttiä/yksityiskilo-
metri (vapaa autoetu) tai 8 senttiä/yksi-
tyiskilometri (käyttöetu) vuonna 2022.

Yksityisajojen määrästä on pyydet-
täessä esitettävä ajopäiväkirja tai muu
luotettava selvitys.

ESIMERKKI

Sinulla on vapaana autoetuna vuonna
2021 käyttöönotettu auto. Yksityisajaja
on 800 kilometriä kuussa. Edun arvo
kuukaudessa on 500 euroa.

Vähennä tästä 500 eurosta vapaan au-
toedun kiinteä arvo 270 euroa ($500 - 270 = 230$) ja lisää kilometrikohtainen
arvo ($800 \times 0,18 = 144$, $230 + 144 = 374$),
jolloin autoedun arvoksi jää 374 euroa.

Arvon alentaminen muusta syystä:

Voit vaatia autoedun arvon alentamista
myös, jos sinulla on työajoja yli 30 000
kilometriä vuodessa.

ULKOMAAN PALKKA- JA ELÄKETULOT

Ulkomaantyötulojen verotukseen vaikuttaa Suomen ja työntekevaltion välinen mahdollinen verosopimus ja sen sisältö.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 16A • 50A

PALKKATULO JA VEROSOPIMUKSET

Ulkomaan työskentelystä **yksityiseltä sektorilta** saatu palkkatulo voi olla Suomessa kokonaan verotonta.

Usein ulkomaan palkka on verotonta Suomessa niin sanotun kuuden kuukauden säännön perusteella. Työntekijän ulkomailla lähtevän yrityksen on syytä olla yhteydessä Eläketurvakeskukseen tai Kelaan ennen työn aloittamista. Eläketurvakeskus ja Kela selvittävät, säilyykö työntekijä ulkomaankomennuksen ajan Suomen sosiaaliturvassa. Jos sosiaaliturva säilyy, suomalainen yritys maksaa edelleen työntekijän sosiaaliturvamaksut Suomeen.

Jos kuuden kuukauden sääntö soveltuu, työnantajan sairausvakuutusmaksu maksetaan vakuutusmaksusta. Vakuutetun sairausvakuutusmaksua varten toimitetaan vakuutusmaksusta ns. minipidätys.

Yksityisoikeudelliseen työsuhteen perustuvasta palkasta saatetaan mahdollisesti verottaa myös työntekevaltiossa.

Kun työntekevaltiolla on verotusoikeus, sinne on yleensä annettava myös veroilmoitus.

Ulkomaantyötulojen verotukseen vaikuttaa Suomen ja työntekevaltion välinen mahdollinen verosopimus ja sen sisältö. Näillä sopimuksilla ja lailla kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta estetään kaksinkertainen verotus.

Vuoden 2022 lopussa Suomella oli voimassa verosopimus lähes 80 valtion kanssa.

KUUDEN KUUKAUDEN SÄÄNTÖ

Kuuden kuukauden säännön perusteella ulkomailla tehdystä työstä maksettu **palkka on verotonta Suomessa**, mikäli kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- Työskentely ulkomailla kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta.
- Suomen ja työskentelyvaltion välinen verosopimus ei estä palkan verottamista työskentelyvaltiossa (tai verosopimusta ei ole).
- Työntekijä ei oleskele Suomessa enempää kuin keskimäärin kuutena päivänä kuukaudessa ulkomaantyöskentelyn aikana.
- Työnantaja ei ole suomalainen julkisyhteisö, Business Finland Oy eikä työtä tehdä suomalaisessa laivassa tai lentokoneessa.

● **OMAVERO tai LOMAKE 16A:**
Ulkomaan palkka- ja eläketulot

● **OMAVERO tai LOMAKE 16A:**
Ulkomaan palkan tulonhankkimiskulut

● **OMAVERO tai LOMAKE 50A:**
Ulkomaanpalkkaan liittyvät eläke- tai työttömyysvakuutusmaksut

KORONAVIRUS VOI VAIKUTTAA

Koronaviruksen rajoittamistoimet voivat vaikuttaa kuuden kuukauden säännön soveltamiseen.

Verotuksessa ulkomaantyöskentelyn ei katsota keskeytyvän, jos Suomessa oleskelu on aiheutunut pakottavista matkustusrajoituksista ja jos tällaisen Suomessa oleskelun jälkeen on palattu työskentelyvaltioon jatkamaan kyseistä ulkomaantyöskentelyä.

Jos työskentely on päättynyt ennen oletettua kuuden kuukauden aikaa, ulkomaantyöskentelystä saatu palkka voi tästä huolimatta olla verovapaata, jos kuuden kuukauden säännön edellytykset muutoin täyttyvät siltä ajalta, jona työtä on tehty toisessa valtiossa.

Pakottavan syyn voimassaolo määräytyy lähtökohtaisesti Ulkoministeriön julkaisemien matkustusrajoitusten mukaan. Pakottava syy voi kuitenkin edelleen olla voimassa, jos työskentelyvaltio ei esimerkiksi päästä palaamaan maahan.

KAKSINKERTAISEN VEROTUKSEN POISTAMINEN

HYVITYSMENETELMÄ: Jos kuuden kuukauden sääntö ei sovellu ulkomaanpalkkaan ja työskentelyvaltio on verottanut tuloja, kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa yleensä hyvitysmenetelmällä. Suomen ollessa verosopimuksen mukainen asuinvaltio Suomi verottaa ulkomaantuloja, mutta vähentää verosta tuloverot, jotka

verovelvollinen osoittaa maksaneensa työskentelyvaltiossa.

Jos Suomessa verokanta on esimerkiksi 30 prosenttia, mutta ulkomainen vero on suurempi, Suomessa voidaan hyvittää kuitenkin vain 30 prosenttia.

VAPAUTUSMENETELMÄ: Joissain verosopimuksissa, esimerkiksi Pohjoismaiden välillä solmitussa verosopimuksessa, Suomi on sitoutunut ns. progressioehtoiseen vapautusmenetelmään. Tällöin esimerkiksi Ruotsissa ansaitusta palkasta ei makseta veroa Suomessa, mutta ulkomaan työskentelystä ansaittu tulo otetaan huomioon määrätessä sitä veroprosenttia, jota Suomessa sovelletaan verovelvollisen ansiotulon verotuksessa. Ruotsiin maksetulla verolla ei ole Suomen verotuksessa merkitystä. Ulkomaantulo siis tässä tapauksessa **kiristää** työntekijän mahdollisesti ansaitsemien muiden ansiotulojen verotusta Suomessa.

TARKISTA VEROSOPIMUKSEN MUKAINEN ASUINVALTIO

! Suomella ei ole verotusoikeutta yksityiseltä sektorilta saatuun ulkomaan palkkatuloon, jos työskentelyvaltiosta on tullut ulkomaille muutettuasi verosopimuksen mukainen asuinvaltioksi.

Mikäli olet Suomessa edelleen yleisesti verovelvollinen, olet kuitenkin velvollinen antamaan tietoja Suomeen ulkomailla ansaitusta palkasta, vaikkei Suomi verottaisikaan tuloa.

SELVITÄ ULKOMAILLE MAKSETTU VERO

Ilmoita palkkatulot (rahapalkka ja luontoisedut) euroina sentin tarkkuudella. Jos tulo on maksettu muussa valuutassa kuin euroissa, muunna se euroiksi Euroopan keskuspankin julkaiseman 2022 keskikurssin mukaan. Voit käyttää myös sitä valuuttakurssia, jota valuuttanvaihdossa on käytetty.

Jos olet maksanut palkasta veroa ulkomaille, ilmoita tämä kohdassa Ulkomaille maksettu vero. Älä ilmoita ulkomailla perittyjä sosiaaliturvamaksuja ulkomaille maksettuna verona.

Siinä tapauksessa, että kuuden kuukauden sääntö ei sovellu ulkomaantyötuloon, sekä Suomi että työskentelyvaltio saattavat verottaa kyseisen tulon. Tämän vuoksi on tärkeää, että lomakkeella ilmoitetaan ulko-

maille maksetun veron määrä ja vaaditaan kaksinkertaisen verotuksen poistamista.

Voit vaatia vähennettäväksi veronalaiseen ulkomaantyötuloon kohdistuvat tulonhankimiskulut.

! Ulkomaanpalkkaan liittyvät eläke- tai työttömyysvakuutusmaksut voi vaatia vähennettäväksi Omaverossa tai lomakkeella 50A, mikäli tiedot puuttuvat esitetyteltä veroilmoitukseltasi.

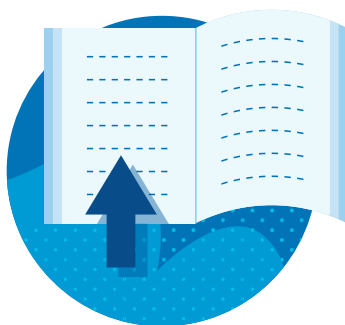
ULKOMAAN ELÄKETULOT

Ilmoita ulkomaan eläketulot euroina sentin tarkkuudella. Jos tulo on maksettu muussa valuutassa kuin euroissa, muunna se euroiksi Euroopan keskuspankin julkaiseman 2022 keskikurssin mukaan. Voit käyttää myös sitä valuuttakurssia, jota valuuttanvaihdossa on käytetty. Ilmoita myös ulkomaille eläkkeestä maksamasi verot.

Muuna valuuttana kuin euroina saadusta eläketulosta voi vähentää pankin perimät valuutan vaihtamiseen liittyvät kulut. Valuuttanvaihtokuluina voi vähentää joko todelliset kulut selvityksen perusteella tai 60 euroa vuodessa ilman muuta selvitystä.

! Ilmoita eläkkeen valuuttanvaihtokulut kuitenkin vain, jos ne ovat yhteensä yli 60 euroa vuodessa, koska Verohallinto vähentää verotuksessa eläkkeen määrästä valuuttanvaihtokuluja 60 euroa.

TUOMO LINDHOLM

VERO 2023

Verotuksen ja oman talouden tehopäivä

KATSO JA KUUNTELE!

Veronmaksajien Vero2023-tapahtuman esitykset ovat katsottavissa osoitteessa veronmaksajat.fi.

Vero2023 järjestettiin 15.3.

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa

PALKANSAAJAN TULON- HANKKIMISKULUT

Palkkatulojen hankkimisesta aiheutuneet menot ovat verotuksessa vähennyskelpoisia.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 1D • 19 • 50A

Verottaja vähentää palkkatulosta **viran puolesta** ja ilman eri selvitystä tulonhankkimisvähennyksenä **750 euroa**, kuitenkin enintään vuotuisen palkkatulon määrän.

Kustannusten selvittämiseksi ei siis kannata nähdä vaivaa, jos todelliset tulonhankkimiskulusi eivät ylitä 750 euroa. Ilmoita verottajalle yhteissummaltaan 750 euroa ylittävät kulusi täysimääräisenä vähentämättä niitä kaavamaisista tulonhankkimisvähennyistä.

Vaatimiesi kulujen on liitettävä palkkatulosesi hankintaan. Pidä tallessa tulonhankkimiskuluihin liittyvät tositteet. Verohallinto voi pyytää ne nähtäväksi.

Alla on esimerkkejä yleisimmistä tulonhankkimiskuluista.

TYÖHUONEVÄHENNYS

Jos työnantajasi ei ole järjestänyt sinulle työpistettä tai -huonetta tai työhösi liittyy huomattavasti kotona tehtävää työtä ja näistä syistä käytät itse hankkimaasi työtilaa palkkatyösi tekemiseen, voit vähentää siitä johtuvia kuluja.

Mikäli olet hankkinut työskentelyäsi varten erillisen työtilan, voit vähentää sen todelliset kustannukset, kuten vuokran tai vastikkeen. Voit vähentää myös muita työtilasta maksamiasi kuluja, esimerkiksi sähkö-, lämmitys-, korjaus- tai siivouskuluja.

Jos työskentelet kotonasi, todellisten työhuonekulujen selvittäminen voi olla hankalaa. Tällöin todellisten kulujen sijasta voit vähentää Verohallinnon yhtenäistämisohjeiden mukaisen **kaavamaisen työhuonevähennyksen** seuraavasti:

1. Niille, jotka käyttävät asuntoaan **jatkuvasti ja kokopäiväisesti** tulojensa hankkimiseen, 920 euroa/vuosi.

2. Niille, jotka tekevät tulojensa hankkimiseksi **etätöitä kokopäiväisesti ja yli 50 %** verovuoden työpäivien kokonaismäärästä, 920 euroa/vuosi.

3. Niille, jotka käyttävät asuntoaan **jatkuvasti, mutta vain osapäiväisesti** tulojensa hankkimiseen, 460 euroa/vuosi.

4. Niille, jotka tekevät tulojensa hankkimiseksi **etätöitä** säännöllisesti, mutta enintään 50 % verovuoden työpäivien kokonaismäärästä, 460 euroa/vuosi.

5. Niille, jotka käyttävät asuntoaan **satunnaisten tulojen** hankkimiseen muissa kuin yllä mainituissa tilanteissa, 230 euroa/vuosi.

6. Niille, jotka tekevät **etätöitä vain satunnaisesti**, 230 euroa/vuosi.

Työhuonevähennyksen tekeminen ei edellytä, että kotona on muusta asunnosta erillinen työhuone tai työtila varattuna työskentelyä varten. Kaavamainen työhuonevähennys kattaa työhuoneen vuokran, valon, sähkön, lämmön ja siivouksen. Kaavamainen vähennys kattaa myös kalusteet, kuten työtuolin tai työpöydän. Jos vaadit kaavamaisista työhuonevähennyistä, et voi vähentää erikseen kalusteiden hankinnasta aiheutuneita kuluja.

Kun teet kotona työtä, voit siis vähentää joko kaavamaisen työhuonevähennyksen tai työtilasta aiheutuneet todelliset kulut. Et voi vähentää niitä molempia veroilmoituksellasi.

Jos **puolisot** käyttävät samaa asuntoa etätöissä, kumpikin puoliso voi tehdä kaavamaisen työhuonevähennyksen.

Jos esimerkiksi molemmat puolisot tekevät etätöitä kokopäiväisesti ja yli 50 % verovuoden työpäivien kokonaismäärästä, kumpikin heistä voi saada täyden 920 euron kaavamaisen työhuonevähennyksen.

Jos puolisot vaativat vähennyistä todellisten kulujen mukaan, jaetaan vähennys puolisoille heidän esittämänsä selvityksen perusteella.

Etätöistä kuluja

Koronapandemia lisäsi monen palkansaajan etätöyöskentelyä. Etätöillä tarkoitetaan järjestelyä, jossa olet osonut työnantajasi kanssa, että työskentelet ainakin osan työajastasi kotona tai muussa hankkimassasi työskentelytilassa.

Etätöiden tekemiseen voi liittyä kustannuksia, joita saat vähentää verotuksessa tulonhankkimiskuluina.

Tällaisia ovat tyypillisesti kulut:

- työhuoneesta kalusteineen,
- tietokoneesta ja
- tietoliikenneyhteyksistä.

Näitäkin tulonhankkimiskuluja käsitellään tässä artikkelissa.

Jos verovelvollinen käyttää työhuonetta myös muiden tulojen, kuten esimerkiksi maatalouden ja metsätalouden tulojen tai muiden pääomatulojen hankintaan, voidaan työhuonevähennys tehdä myös näistä tuloista.

Kaikissa tulolähteissä ja tulolajeissa myönnettyjen kaavamaisten työhuonevähennysten yhteismäärä voi olla enintään 920 euroa verovuodessa, jos verovelvollinen ei esitä selvitystä suuremmista todellisista kustannuksista. Jos verovelvollinen tekee vähennyksen todellisten kulujen perusteella, kulut jaetaan eri tulojen kesken sen mukaan, mikä osuus työhuoneen kuluista kohdistuu kullekin tulolle.

AMMATTIKIRJALLISUUS JA TYÖVAATTEET

Toimialaasi tai ammattiasi käsittelevien **kirjojen ja ammattilehtien** hankintakustannukset voivat olla vähennyskelpoisia tulonhankkimismenoja. Edellytyksenä on, että tällaisen ammattikirjallisuuden hankkiminen on tarpeellista työn edellyttämän ammatillisen pätevyyden tai ammattitaidon ylläpitämiseksi. Sanoma- ja aikakauslehtien hankintakustannukset ovat yleensä vähennyskeltottomia elantomenoja.

Työvaatteet ovat vähennyskelpoisia, jos työ edellyttää esimerkiksi suojavaatteita taikka vaatteet likaantuvat tai kuluvat työn vuoksi tavanomaista enemmän tai jos työvaatteita ei voi käyttää vapaa-ajalla (esimerkiksi sotilaan, poliisin tai papin virkapuvut).

Jos työnantajasi hankkii sinulle työpuvut tai suojavaatteet, et voi saada vaatteiden hankkimiskuluista vähennystä. Jos työnantaja kustantaa vain osan työvaatteiden hankintakuluista, voit saada vähennyksen itsellesi maksettavaksi jääneiden kustannusten osalta.

TYÖVÄLINEET

Jos olet itse joutunut hankkimaan ja pitämään kunnossa työssä tarvitsemiä työkaluja, koneita ja laitteita, saat vähentää palkkatulostasi niistä aiheutuneet kustannukset. Vähennyskelpoisia ovat välineiden hankinta-, huolto- ja korjausmenot. Tyypillisiä aloja, joissa työntekijä käyttää omia työvälineitään, ovat esimerkiksi rakennusala, käsityöammatit ja taiteen harjoittaminen.

Kunnossapitomenot ja pienehköjen työkalujen ja laitteiden hankintamenot vähennetään sinä vuonna, jona ne on maksettu. Jos työvälineen todennäköinen taloudellinen käyttöaika on **yli kolme vuotta**, hankintameno vähennetään poistoina. Poisto tehdään esinekohtaisesti ja sen määrä on enintään 25 % menojäännöksestä.

Jos työvälineen hankintameno on enintään 1 200 euroa, katsotaan sen todennäköisen taloudellisen käyttöajan yleensä olevan

enintään kolme vuotta ja vähennys tehdään kerralla. Vaikka työvälineen todennäköinen taloudellinen käyttöaika olisikin ollut alun perin yli kolme vuotta ja hankintameno yli 1 200 euroa, Verohallinto hyväksyy poistamatta olevan hankintamenon vähentämisen kerralla sinä vuonna, jona se on edellisten vuosien poistojen myötä laskenut 1 200 euroon tai sen alle.

VÄHENNYS TIETOKONEESTA JA TIETOLIIKENNEYHTEYDESTÄ

Jos käytät omaa tietokonetta palkkatyössäsi, voit vähentää sen hankintahinnasta työkäyttöä vastaavan osan.

Jos tietokoneen pääasiallinen käyttö liittyy palkkatulonhankintaan, koko hankintameno on vähennyskelpoinen. Vähäinen yksityiskäyttö ei silloin vaikuta vähennykseen.

Jos voit esittää selvitystä tietokoneen jonkinlaisesta käytöstä työtehtäviisi, saat vähentää hankintahinnasta puolet.

Tulonhankinnassa käytetyn **tietoliikenneyhteyden** käytön kuluista vähennys voidaan myöntää samoja vähennysosuuksia ja periaatteita noudattaen kuin tietokoneiden hankintamenoa vähennettäessä.

Enintään 1 200 euroa maksaneen laitteen hankintameno (tai edellisten vuosien poistojen myötä 1 200 euroon tai sen alle laskenut poistamaton hankintameno) vähennetään kerralla ja sitä kalliimpien ja yli kolme vuotta käytettävien laitteiden hankintamenot **vuotuisina poistoina**. Vuotuinen poistoprosentti on enintään 25 %.

ESIMERKKI

Poisto

Tietokoneen ostohinta on 2 500 euroa. Työnantajan todistuksen mukaan työntekijä tarvitsee kotitietokonetta työtehtäviensä tekemiseen satunnaisesti. Vähennyskelpoista on silloin puolet hankintahinnasta eli 1 250 euroa.

Ensimmäisenä vuonna poisto on 0,25 x 2 500 euroa = 625 euroa, josta vähennykseksi hyväksytään puolet eli 312,50 euroa. Toisena vuonna poisto tehtäisiin jäljellä olevasta 1 875 eurosta (2 500-625). Koska verotuksessa vähennyskelpoinen hankintamenon osa eli puolet 1 875 eurosta (937,50 euroa) onkin alle 1 200 euroa, työntekijä voi

vähentää 937,50 euron vähennyskelpoisen hankintamenon kerralla jo toisena vuonna.

KOULUTUKSEN KUSTANNUKSET

Voit vähentää ammattitaidon ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tarpeellisen lisäkoulutuksen kustannukset. Vähennyskelpoisia kustannuksia ovat mm. kurssimaksu, materiaali-, matka- ja majoituskulut.

Sinun on tullut hankkia alan peruskoulutus jo aiemmin tai pätevyitä työssä siten, että lisäkoulutuksella et tähtää uuteen ammattiin, vaan koulutus täydentää sinulla jo olevaa ammattitaitoa. Voit vähentää kulut, jos tarvitset näitä uusia tietoja ja taitoja juuri siinä työssä, jossa toimit jo ennen koulutusta.

Myös normaaliin urakehitykseen eli työtehtävien tavanomaiseen kehittymiseen työnantajan palveluksessa tähtäävän koulutuksen kustannukset ovat yleensä vähennyskelpoisia tulonhankkimismenoja. Niinpä vähennyskelpoisia ovat koulutuskustannukset, jotka aiheutuvat työntekijän nykyisen työtehtävän kehittämisestä ja muuttumisesta tai hänen siirtymisestä nykyisiin työtehtäviin rinnastuviin tehtäviin saman työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan työnantajan palveluksessa.

TYÖMATKAT ILMAN PÄIVÄRAHAA

Jos olet tehnyt tilapäisen työmatkan, josta työnantajasi olisi voinut maksaa sinulle verovapaata **päivärahaa**, mutta ei ole kuitenkaan maksanut, voit tehdä verotuksessa vähennyksen, joka on matkasta aiheutuneiden ylimääräisten elantokustannusten suuruinen.

Työmatka on pitänyt tehdä **erityiselle työntekemispaikalle** – siis muulle kuin varsinaiselle tai toissijaiselle työntekemispaikalle. Edellytyksenä on, että erityinen työntekemispaikka on yli 15 kilometrin etäisyydellä joko palkansaajan varsinaisesta työpaikasta tai asunnosta riippuen siitä, kummasta matkaa on tehty, ja yli 5 kilometrin päässä sekä varsinaisesta työpaikasta että asunnosta.

Työmatkan on lisäksi oltava **tilapäinen**. Tilapäisenä työskentelynä pidetään enintään kolme vuotta kestävästä työskentelystä samassa työntekemispaikassa. Jos työskentely kestää pidempään, palkansaajalle muodostuu työntekemispaikalle varsinaisen työpaikka.

Koronapandemiasta seuranneet rajoitukset ja toimenpiteet ovat voineet hidastaa työmaiden etenemistä, jolloin kolmen vuoden määräaika saattaa ylittyä. Tämän vuoksi tuloverolakiin on säädetty väliaikainen poikkeus: Tilapäisenä työskentelynä erityisellä ▶

työntelemispaikalla pidetään enintään kolmen vuoden ja kuuden kuukauden työskentelyä samassa työntelemispaikassa, jos kolmen vuoden määräaika on päättynyt 1.1.–31.12.2021. Säännöstä sovelletaan myös vuoden 2022 verotuksessa, jos kolmen ja puolen vuoden määräaika jatkuu vuoden 2022 puolelle.

Vähennyksen määrä on joko todellisten lisääntyneiden elantokustannusten suuruisen tai Verohallinnon yhtenäistämishojjeissaan esittämän kaavamaisen vähennyksen suuruisen.

Kaavamaisen vähennyksen määrät ovat vuonna 2022 seuraavat:

- Yli 6 tuntia kestäneeltä matkalta 16 euroa ja
- Yli 10 tuntia kestäneeltä matkalta 30 euroa vuorokaudessa.

Kaavamaisen vähennyksen saamiseksi on pystyttävä selvittämään, mistä tai miten lisääntyneet elantomenot ovat syntyneet, mutta elantomenojen todellista määrää ei tarvitse selvittää.

TYÖMATKAT ILMAN KILOMETRIKORVAUSTA

Jos olet tehnyt tilapäisen työmatkan, josta työnantajasi olisi voinut maksaa sinulle verovapaata **matkustamiskustannusten korvausta**, mutta ei ole kuitenkaan maksanut, voit vähentää verotuksessa matkasta aiheutuneet matkustamiskustannukset.

Tilapäisestä työmatkasta aiheutuneet matkustamiskustannukset vähennetään **ilman omavastuusuutta ja ylärajaa**. Kulut vähennetään käytetystä kulkuneuvosta tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten mukaan. Oma autoa käytettäessä vähennys on muun selvityksen puuttuessa 0,30 euroa/km ja käyttöetuautoa käytettäessä 0,10 euroa/km. Vapaan autoedun auton käyttämisestä tilapäiseen työmatkaan ei vähennystä myönnetä, koska vapaan autoedun saaneelle ei aiheudu kuluja eikä työajo vaikuta autoedun arvon laskentaan.

TYÖASUNTOVÄHENNYS

Jos työskentelet vakituisesti eri paikkakunnalla kuin sillä, missä sinulla on yhteinen koti puolisoasi ja/tai alaikäisen lapsesi kanssa, ja **vuokraat** työskentelypaikkakunnalta itsellesi työasunnon, voit saada työasuntovähennyksen. Edellytyksenä vähennykselle on, että **vakituinen asuntosi sijaitsee yli 100 kilo-**

Rakennusalan ateriakorvaus

Jos työskentelet rakennus-, maanrakennus- tai metsäalalla eikä sinulla ole varsinaista työntelemispaikkaa, sinulla on oikeus verovapaaseen päivärahaan tai sitä vastaavaan vähennykseen vain niiltä vuorokausilta, jolloin olet yöpynyt työmatkalla.

Voit kuitenkin vaatia verotuksessa kotoa tehdyistä päivittäisistä työmatkoista ateriakorvauksen suuruisen vähennyksen. Tämä edellyttää, ettei työnantajasi ole maksanut sinulle ateriakorvausta tai päivärahaa, antanut lounasaseteleitä eikä järjestänyt ruokailua työntelemispaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä. Lisäksi erityisellä työntelemispaikalla työskentelyn on oltava tilapäistä.

Ateriakorvaus on 11,25 euroa työpäivältä vuonna 2022. Jos työnantaja on maksanut ateriakorvausta pienemmän määrän, vähennyksen määrää pienennetään työnantajan samasta matkasta maksamien korvausten määrällä.

metrin etäisyydellä sekä työasunnosta että siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu. Työasuntovähennys liittyy aina työssäkäyntiin varsinaisella työpaikalla.

Jos työnantajasi on järjestänyt sinulle työskentelypaikkakunnaltasi asunnon (työsuhteasunto), voit myös sen perusteella saada työasuntovähennyksen. Sen sijaan omistusasunnon perusteella ei voi tehdä työasuntovähennystä.

Puolisoista vain toinen voi saada työasuntovähennyksen samalta ajalta.

Jos olet **perheetön**, voit saada työasuntovähennyksen vain, jos sinulla on samanaikaisesti (vähintään) kaksi varsinaista työpaikkaa ja tämän takia kaksi asuntoa.

Vähennyksen määrä on enintään 450 euroa täydeltä kalenterikuukaudelta, ei kuitenkaan enempää kuin työasunnosta maksamasi vuokran verran. Työsuhteasunnosta vähennyksenä myönnetään enintään asunnon luontoisetuarvoa vastaava määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 450 euroa.

Työasuntovähennystä ei myönnetä, jos olet saanut verovuonna toisella paikkakunnalla asumiseen liittyvää verovapaata korvausta tai etuutta (esim. asumistukea).

Työasuntovähennyksen määrää pienentävät mahdolliset muut vähennykset, joihin sinulla on oikeus verovuoden verotukses-

sa kyseisen asunnon käytön perusteella. Työasuntovähennyksen määrään vaikuttava vähennys on esimerkiksi työhuonevähennys, jonka verovelvollinen voi saada, jos hän on käyttänyt työasuntoa työtehtäviensä suorittamiseen.

Poikkeuksena on kotitalousvähennys, joka ei vaikuta työasuntovähennyksen määrään. ◀

TERO HÄMEENAHO

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut ovat tulonhankkimisen johtuneita menoja, jotka saat vähentää täysimääräisinä. Eli palkkatulosta viran puolesta myönnettävä 750 euron tulonhankkimisvähennys ei rajoita näiden maksujen vähennysoikeutta.

Verohallinto saa yleensä tiedot maksamisesta jäsenmaksuista suoraan ammattiliitoilta ja työttömyyskassoilta. Tarkista esitetytystä veroilmoituksesta, että tiedot ovat oikein.

Työssä käytetyt kasvomaskit

Jos olet tarvinnut koronapandemian takia kasvomaskeja työtä tehdessäsi eikä työnantaja ole tarjonnut niitä sinulle, voit vähentää itse hankkimiesi maskien kulut tulonhankkimiskuluina ajalta 1.1.–14.4.2022.

Terveysten- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) antama maskisuositus on ollut voimassa 13.8.2020–14.4.2022. Tämän jälkeen maskikuluja ei voi enää vähentää verotuksessa. ◀

Ilmoita tulonhankkimiskulut!

● OMAVERO tai LOMAKE 1D:

Tulonhankkimismenoina vähennettävät matkat

● OMAVERO tai LOMAKE 19:

Työasuntovähennys

● OMAVERO tai LOMAKE 50A:

Muut palkkatulojen tulonhankkimismenot

Tulonhankkimiskulut on muistettava ilmoittaa itse. Jos olet ilmoittanut tulonhankkimismenoja aiemmin vuoden 2022 verokorttia varten, niiden pitäisi näkyä Omaveron vaiheessa "Esitetyt tulot ja vähennykset". Voit korjata kyseisiä tietoja vielä tässä vaiheessa.

MUITA VÄHENNYKSIÄ

OMAVERO tai LOMAKE • 50A

VERONMAKSUKYVYN ALENTUMISVÄHENNYS

Enintään 1 400 euron suuruisen, ansiotuloista vähennettävän veronmaksukyvyyn alentumisvähennyksen voi saada, jos verovelvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioiden olennaisesti alentunut jonkin poikkeuksellisen tapahtuman vuoksi. Näitä ovat esimerkiksi elatusvelvollisuus, työttömyys ja sairaus. Vähennys voidaan myöntää, vaikka veronmaksukyvyyn alentumisperuste on syntynyt vasta verotusvuonna.

Jos vaadit vähennystä pelkästään sairauskulujen perusteella, omien ja perheenjäsentesi yhteenlasketujen sairauskulujen on oltava vähintään 700 euroa ja niiden on oltava samalla vähintään kymmenen prosenttia ansio- ja pääomatulojesi yhteismäärästä, josta on vähennetty tulonhankkimiskulut.

Vaikka nämä edellytykset täytyisivätkin, vähennys on **harkinnanvarainen**. Harkintaan vaikuttavat omat sekä puolison tulot ja varat. Vähennys tehdään ansiotuloista, joista on vähennetty tulonhankkimiskulut.

Vähennysvaatimus on perusteltava, mutta älä liitä menotositteita mukaan, vaan säilytä ne.

MAKSETUT ELATUSMAKSUT

Suoraan valtionverosta vähennettävän elatusvelvollisuusvähennyksen saa sellainen verovelvollinen, joka on verovuoden aikana maksanut tuomion tai sosiaaliviranomaisen vahvistaman sopimuksen perusteella alaikäiselle lapselle elatusapua.

Alaikäisenä pidetään lasta, joka ei ole ennen vuoden 2022 alkua täyttänyt 17 vuotta. Vähennys on 1/8 maksetusta elatusavusta, kuitenkin enintään 80 euroa lasta kohden.

Maksamasi elatusmaksut näkyvät valmiina esitätetyllä veroilmoituksella, mutta ainoastaan silloin, kun olet ilmoittanut nämä aiemmin hakiessasi muutosverokorttia.

MUUT VÄHENNYKSET

■ Tulonhankkimisvähennys, eläketulovähennys, invalidivähennys, merityötulovähennys, opintorahavähennys, ansiotulovähennys, perusvähennys ja työtulovähennys on laskettu valmiiksi esitätetyn veroilmoituksen tietojen perusteella.

Jos korjaat ja lisäät esitätetyssä veroilmoituksessa olleita tulo- ja vähennystietoja, näidenkin vähennysten suuruus voi muuttua. Saat myöhemmin uuden verotuspäätöksen, josta näet vähennysten suuruuden.

■ Jos on aloittanut opintonsa 1.8.2005–30.7.2014 ja suorittanut ne määräajassa, saa takaisin maksamastaan opintolainasta opintolainavähennyksen. Vähennys on 30 prosenttia lainan 2 500 euroa ylittävästä osasta.

Vähennyksellä on tietty enimmäismäärä, johon vaikuttaa esimerkiksi tutkinnon laajuus sekä korkeakoulun sijaintivaltio, jossa tutkinto on suoritettu. Verohallinto saa Kelalta opintolainavähennystä varten tarpeelliset tiedot.

Verohallinto myöntää vähennyksen vuosittain Kelan antamien tietojen perusteella, eikä sitä tarvitse erikseen vaatia.

■ Saat vähentää lahjoitusvähennyksenä ansiotuloistasi vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, jos se on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle. ◀

HARRI RAJALA

VERONMAKSUKYVYN ALENTUMISVÄHENNYS

- Harkinnanvarainen
- Vähennysperusteina esimerkiksi elatus, työttömyys, sairaus
- Vähennykseen vaikuttavat verovelvollisen sekä perheen tulot ja varat
- Enintään 1 400 e
- Vähennetään ansiotuloista

ELATUSMAKSUVÄHENNYS

- Enintään 80 e/alaikäinen lapsi
- Vähennetään suoraan verosta
- Maksujen pitää perustua tuomioon tai sosiaaliviranomaisten vahvistamaan sopimukseen

LAHJOITUSVÄHENNYS

- Lahjoitus korkeakoululle tai yliopistolle tiedettä tai taidetta varten
- Lahjoituksen suuruus vähintään 850 e ja enintään 500 000 e
- Vähennetään ansiotuloista

MATKAKULUT

Matkakulujen ilmoittamisessa on tärkeää valita oikea veroilmoituksen kohta, jossa tietoja ilmoitetaan.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 1A • 1B • 1C • 1D

Jos veroilmoituksellasi on matkakuluja koskevia tietoja esitetytynä, tarkista, että tiedot ja vähennettävä määrä ovat oikein. Esitetyt tietoja voi olla, jos olet esimerkiksi itse ilmoittanut matkakuluja aiemmin verokortille tai ennakolta veroilmoitukselle

Jos ennakoon ilmoittamasi matkakulujen määrä poikkeaa toteutuneesta tai esitetyt tiedot ovat muuten virheelliset, korjaa tiedot veroilmoituksella.

Matkakulujen ilmoittamisessa on tärkeää valita Omaverossa oikea matkakulun tyyppi

tai oikea paperilomake, jossa ilmoitat tiedot. Vähennysten myöntämisperusteet ja enimmäismäärät riippuvat matkan luonteesta. Kiinnitä erityistä huomiota siihen, mitä tietoja veroilmoituksella kysytään ja pyydetäänkö sinun itse esimerkiksi vähentävän matkakuluistasi jotain. Ilmoittamalla tiedot oikeassa kohdassa ja oikean tyyppisinä matkakuluina varmistat, että vähennys lasketaan ja myönnetään Verohallinnossa oikeilla perusteilla. Vältty myös mahdollisesti asioiden jälkikäteiseltä selvittelyltä.

Huomaa, että matkakulut vähennetään verotettavista tuloistasi, ei veroistasi. **Käytännössä euomääräinen hyötysi on karkeasti laskien lisäveroprosenttisi suuruisen osuus vähennyskelpoisista kuluista.**

Matkakuluvähennykset vuoden 2022 verotuksessa:

- Oma auto 0,30 e/km
- Vapaa autoetu 0,19 e/km
- Käyttöetuauto, asunnon ja työpaikan välinen matka 0,24 e/km
- Käyttöetuauto, tulonhankkimiskuluna vähennettävä matka 0,10 e/km
- Moottoripyörä 0,17 e/km
- Mopo 0,10 e/km
- Polkupyörä 98 e/vuosi
- Maskit 2 e/päivä 14.4.2022 asti

Halvin kulkuneuvo

Voit vähentää kodin ja työpaikan väliset matkakulut halvimalla kulkuneuvolla. Vähennyksen saa omalla autolla vain poikkeuksellisesti.

Halvin kulkuneuvo on yleensä julkinen kulkuneuvo. Jos matkalla on käytettävissä useampi julkinen kulkuneuvo, lasketaan vähennys niistä halvimman mukaan.

Vähennys lasketaan lisäksi halvimman matkustustavan mukaan, joka on tavallisesti kausi- tai sarjalippu.

Oma auto tai työsuuhdeauto hyväksytään halvimaksi kulkuneuvoksi, jos

- julkisilla kulkuneuvoilla **ei pääse** kotoa työpaikalle,
- julkista kulkuneuvoa käyttäen **kävelymatka** yhteen suuntaan on vähintään 3 km,
- **odotusaika** meno-paluumatkalla on

yhteensä vähintään kaksi tuntia. Itse työmatkan kestolla ei ole verotuskäytännössä ollut merkitystä,

- työmatka alkaa tai päättyy **yöllä** klo 00.00–05.00.

Omaa autoa **ei hyväksytty** halvimaksi kulkuneuvoksi Verohallinnon ohjeistuksen mukaan esimerkiksi seuraavilla perusteilla:

- joudut kuljettamaan lapset kouluun tai päiväkotiin töihin lähtiessäsi,
- asunnon ja työpaikan väliseen matkaan kuluu selvästi vähemmän aikaa omalla autolla,
- tarvitset autoa työssäsi työpäivän aikana,
- kuulut koronaviruksen riskiryhmään tai työnantajasi on suositellut oman auton käyttöä.

Jos osalla matkaa on käytettävissä julkinen kulkuneuvo ja kulkuneuvojen vaihtopaikalla on pysäköintimahdollisuus, hyväksytään oma auto halvimaksi kulkuneuvoksi vain osalle matkaa. Matkakulut saatetaan myös hyväksyä omalla autolla ainoastaan niiltä päiviltä, jolloin mahdollisuutta julkisen liikenteen käyttämiseen ei ole ollut (esim. yövuorot). Liityntä- tai muusta pysäköinnistä aiheutuneita kustannuksia ei Verohallinnon ohjeistuksen mukaan saa vähentää verotuksessa.

Älä vaadi matkakuluja vähennettäväksi omalla autolla, jolle sinulla ole perustetta katsoa omaa autoa halvimaksi kulkuneuvoksi. Perusteettomasta vähennysvaatimuksesta voi seurata veronkorotus.

ASUNNON JA TYÖPAIKAN VÄLISET MATKAT

● OMAVERO tai LOMAKE 1A

Jos työskentelit vuonna 2022 lähtökohtaisesti aina samassa paikassa, esim. työnantajasi toimistolla, varastolla tai myymälässä, voit vähentää kulut työpaikalla käynneistä asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina. Ilmoita asunnon ja työpaikan välisinä matkoina

- päivittäisistä asunnon ja varsinaisen työpaikan välisistä matkoista aiheutuneet matkakustannukset sekä
- jos sinulla oli toissijainen työpaikka, matkakustannukset toissijaisen työpaikan ja mahdollisen toisella paikkakunnalla sijaitsevan majoituspaikkasi välillä.

Jos sinulle ei syntynyt kuluja, koska kulkisit esimerkiksi kimppakyydillä maksamatta kyydistä, et voi vähentää verotuksessa asunnon ja työpaikan välisiä matkakuluja.

VÄHENNYKSEN MÄÄRÄ

Asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen vähennysten **omavastuu on 750 euroa ja yläraja 8 400 euroa vuonna 2022**. Täyden vähennyksen saat, jos matkakulusi ovat vähintään 9 150 euroa.

Mikäli olit osan vuotta työttömänä, omavastuuta alennetaan 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuu on kuitenkin aina vähintään 140 euroa. Muilla perusteilla, esimerkiksi opiskelun tai eläkkeelle jäämisen perusteella, omavastuuta ei pienennetä.

Verohallinto laskee omavastuuosuuden ja sen alennuksen viranomaisilta saamiensa tietojen perusteella.

Et voi vähentää matkakuluja siltä osin kuin sait niihin verovapaan **työsuhdematkalipun**. Älä vähennä matkakulujen omavastuuosuutta tai käytössäsi olleen työsuhdematkalipun arvoa itse. Verohallinto tekee vähennykset viran puolesta, ja Omaverossa tiedon työsuhdematkalipusta pitäisi näkyä valmiiksi.

Jos käytit asunnon ja työpaikan väliseen matkaan **työsuhdepolkupyörää**, voit tehdä polkupyörän perusteella matkakuluvähennyksen vain, jos polkupyörän luontoisetuarvo ylitti 1 200 euroa ja siitä syntyi verotettavaa etua. Jos polkupyöräedusta osa oli veronalaista luontoisetua, voit

vähentää asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina veronalaisen osan verran, kuitenkin enintään 98 euroa. Verovapaan edun perusteella vähennystä ei voi tehdä.

Voit vähentää matkakulut vain sellaisilta päiviltä, jolloin tosiasiallisesti kävit työpaikallasi ja matkakuluja syntyi.

Esimerkiksi sairausloman, työkomennuksen tai lomapäivien ajalta taikka etätyöpäiviltä ei saa vähennystä. Jos käynnit työpaikalla olivat etätyön vuoksi vähäisiä, voi olla, etteivät matkakulusi ylitä 750 euron omavastuuta.

Jos ostit itse maskeja asunnon ja työpaikan välistä julkisen liikenteen matkaa var-

ten, voit vähentää myös maskien kulut matkakuluina ajalta, jolloin THL:n valtakunnallinen maskisuositus oli voimassa. Vuoden 2022 veroilmoituksella voit vähentää maskikuluja 1.1.-14.4.2022. Vähennyksen määrä on kaavamainen kaksi euroa niiltä päiviltä, jolloin kävit työpaikallasi.

Jos olit säännöllisesti työssä koko vuoden ja sinulla oli normaali vuosiloma, voit laskea vähennyksen 11 kuukaudelta ja 22 työpäivältä per työssäolokuukausi.

Myös yrittäjät vähentävät asunnon ja työpaikan väliset matkakulut henkilökohtaisella veroilmoituksellaan.

Oikeuskäytännön mukaan kuitenkin vain sellainen osakeyhtiön osakas, joka nostaa yhtiöstään myös palkkaa, voi vähentää asunnon ja yrityksensä välisistä matkoista aiheutuneet kulut.

MUUT MATKAKULUT

VIIKONLOPPUMATKAT KOTIIN

● OMAVERO tai LOMAKE 1B

Jos olet työskennellyt pidempään muualla kuin kotipaikkakunnallasi, voit tietyissä tilanteissa vähentää verotuksessa matkakulut kotona käynneistä. Ilmoita viikonloppumatkoina kulut matkoista kotipaikkakunnalle, jos

- työskentelit vakituisesti eri paikkakunnalla kuin missä perheesi asui ja asuit viikot työntekopaikkakunnalla tai
- työskentelit tilapäisesti erityisellä työntekeispaikalla muualla kuin kotipaikkakunnallasi.

VIIKONLOPPUMATKAT VARSINAISELTA TYÖPAIKALTA KOTIIN

Jos työskentelit vakituisesti vieraalla paikkakunnalla, voit vähentää matkat kotipaikkakunnallesi vain, jos sinulla on perhe. Matkat **perheen vakituiselle asuinpaikkakunnalle** voi vähentää kerran tai kaksi viikossa.

Perheetön henkilö ei yleensä voi vähentää viikonloppumatkojen matkakuluja tällaisessa tilanteessa. Verotuksessa perheekse-

si katsotaan

- aviopuoliso tai rekisteröidyn parisuhteen toinen osapuoli,
- avopuoliso, jonka kanssa olet ollut naimisissa tai jonka kanssa sinulla on tai on ollut yhteinen lapsi sekä
- alaikäiset, huollettavanasi olevat lapsesi. Oikeuskäytännön mukaan muukin kuin lähivanhempi saa vähentää viikonloppumatkat sille paikkakunnalle, jossa on yhteishuollossa olevien alaikäisten lasten kanssa välillä asunut (KHO 2016:188).

Viikonloppumatkat työskentelypaikkakunnalta kotiin vähennetään asunnon ja työpaikan välisiä matkoja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Vähennyksen saa halvimalla kulkuneuvolla ja vain siltä osin kuin matkakulut yhdessä muiden asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen kanssa ovat yli 750 euroa ja enintään 8 400 euroa. Käytännössä halvimaksi kulkuneuvoksi voidaan katsoa oma auto vain silloin, jos julkista liikennettä käyttäen et lainkaan ehtisi käydä kotona viikonloppu aikana tai sitä ei ole käytettävissä. ▶

VIIKONLOPPUMATKAT TYÖKOMENNUKSEN KESTÄESSÄ

Jos työskentelit **tilapäisesti vieraalla paikkakunnalla sijaitsevilla erityisellä työntekemispaikalla**, voit vähentää viikonloppumatkojen kustannukset, vaikka sinulla olisi perhettä.

Katso siis tarkasti, että vaadit viikonloppumatkojen matkakuluja veroilmoituksella vähennettäväksi oikealla perusteella. Tilapäiseksi katsotaan tavallisesti korkeintaan kolmen vuoden työskentely samassa kohteessa. Jos kolmen vuoden työskentely tuli täyteen vuonna 2021, määräaika on kuitenkin poikkeuksellisesti 3 vuotta 6 kuukautta.

Pidempi työkomennus toisella paikkakunnalla katkeaa esimerkiksi sairaus- ja vuosilomien sekä juhlapyhien ajaksi sekä tilanteissa, jossa majoitusta ei ole järjestetty tai työnantajan kanssa on sovittu työkomennuksen katkeamisesta.

Tilapäisen työkomennuksen keskeytyessä saat vähentää kotimatkat tulonhankkimiskuluina tosiasiassa käyttämäsi kulkuneuvon mukaan laskettuna ilman omavastuusuutta ja ylärajaa. Omaverossa kysytäänkin tältä osin turhaan perustetta muun kuin julkisen kulkuneuvon käytölle. Omalla autolla vähennys on 0,30 e/km.

Jos teit matkan kotiin tilanteessa, jossa komennus ei keskeytnyt, vähennetään matkakulut asunnon ja työpaikan välisiä matkoja koskevien sääntöjen mukaan.

Voit vähentää kulut vain siltä osin kuin työnantajasi ei ole niitä korvannut. Jos työnantajasi on korvannut osan kuluista, vähennä viikonloppumatkoja koskevasta omasta vähennysvaatimuksestasi työnantajasi maksama osuus. Omaverossa tämä onnistuu vain rukkaamalla matkojen kilometrimäärää tai käyntikertoja niin, että vähennysvaatimukseksi tulee työnantajan maksamalla osuudella vähennetty euromäärä.

MATKAT TOISSIJAISALLE TYÖPAIKALLE

● OMAVERO tai LOMAKE 1C

Jos työskentelit säännöllisesti kahdessa tai useammassa työnantajasi toimipaikassa eri paikkakunnilla eikä työnantajasi korvannut matkoja, ilmoita matkakulut toissijaiselle työpaikalle erikseen. Matkoina toissijaiselle työpaikalle voit ilmoittaa

- matkakulusi kotoa tai varsinaiselta työpaikaltasi toissijaiselle työpaikalle sekä
- matkakulusi kotoa tai varsinaiselta työpaikaltasi toissijaisen työpaikan sijainnin vuoksi järjestettyyn majoitukseen.

Sinulla on toissijainen työpaikka, jos työskentelet säännöllisesti kahdella tai useammalla paikkakunnalla saman työnantajan toimipaikoissa. Toissijainen työpaikka on yleensä se työnantajan toimipaikka, jossa työskentelet vähemmän. Ensisijaiselle varsinaiselle työpaikalle tehty matkat vähennetään asunnon ja työpaikan välisinä matkoina, samoin toissijaisen työpaikan ja tämän läheisyydessä sijaitsevan asunnon väliset matkakulut.

Matkakulut toissijaiselle työpaikalle vähennetään ilman omavastuuta ja enimmäismäärää tulonhankkimiskuluna. Vähennyksen määrä on 0,30 e/km, jos kuljit matkan omalla autolla.

Voit vähentää kulut vain siltä osin kuin työnantajasi ei ole niitä korvannut. Älä kuitenkaan vähennä työnantajasi mahdollisesti maksamaa korvausta itse, vaan ilmoita veroilmoituksella matkakustannusten kokonaismäärä ja erikseen työnantajan maksamien verovapaiden matkakustannusten korvausten määrä.

TILAPÄISET TYÖMATKAT JA ERITYISALOJEN MATKAT

● OMAVERO tai LOMAKE 1D

Teitkö vuonna 2022 työmatkan muualle kuin varsinaiselle työpaikallasi tai työskentelitkö erityisalalla? Jollei työnantajasi ole korvannut sinulle näitä työmatkoja tilapäisiin työkohteisiin, voit vaatia matkakuluja vähennettäväksi veroilmoituksella.

Ilmoita matkakulut tilapäisinä, tulonhankkimismenoina vähennettävänä työmatkoina, jos

- työskentelit erityisalalla eikä sinulla ollut varsinaista työpaikkaa tai
- matkustit työtehtäviesi vuoksi työskentelemään tilapäisesti muualle kuin varsinaiselle työpaikallasi.

Erityisalojen päivittäiset matkat vaihtuviin työkohteisiin ja muut asunnon ja erityisen työntekemispaikan väliset matkat voit vähentää tulonhankkimiskuluna ilman 750 euron omavastuusuutta ja asunnon ja työpaikan välisten matkojen 8 400 euron ylärajaa. Vähennyksen määrä on 0,30 e/km, jos kuljit matkan omalla autolla.

Jos kuitenkin työskentelit erityisalalla ja sinulla oli varsinaisen työpaikka, vähennä matkakulut tuohon varsinaiseen työpaikkaan asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina. Matkat vaihtuviin työkohteisiin vähennät tilapäisinä työmatkoina. Jos kävit pidemmän työkomennuksen aikana kotoa, vähennä tällaiset matkakulut viikonloppumatkoina.

Tavallisesti tilapäistä on enintään kolmen vuoden pääasiallinen työskentely samassa työkohteessa. Määräajan jälkeen työkohteeseen katsotaan varsinaiseksi työpaikaksi. Tämän jälkeen matkakulut vähennetään asunnon ja työpaikan välisinä matkoina.

Huomaa, että vuoden 2022 verotuksessa tilapäiseksi työskentelyksi katsotaan poikkeuksellisesti enintään kolmen vuoden ja kuuden kuukauden pääasiallinen työskentely samassa kohteessa, jos kolmen vuoden määräaika tuli täyteen vuoden 2021 aikana ja työskentely jatkui vielä vuoden 2022 puolelle. Vaikka veroilmoituksella kysytään, oletko työskennellyt samassa kohteessa yli kolme vuotta, merkitse rasti tähän vain, jos kolmen vuoden työskentely tuli täyteen vuonna 2021 ja työskentely kesti yli 3 vuotta 6 kuukautta. ◀

KATI MALINEN

ERITYISALOJA OVAT esimerkiksi rakennus-, maanrakennus- ja metsäala. Erityisalalla työskentelyä ei ratkaista pelkästään ammattinimikkeen perusteella, vaan olennaista ovat työskentelyolosuhteet. Esimerkiksi sähkö- ja putkiasentajat voivat työkohteiden kestosta riippuen työskennellä joko erityisalalla tai tehdä liikkuvaa työtä. Liikkuvassa työssä työkohteet vaihtuvat tyypillisesti päivittäin tai viikoittain.

Matkakulujen ilmoittamisen suhteen jaottelulla ei kuitenkaan ole merkitystä: sekä erityisalan että liikkuvan työn matkat tilapäisiin työkohteisiin ilmoitetaan samassa veroilmoituksen kohdassa. Liikkuvaa työtä tekevällä kuitenkin on usein myös varsinaisen työpaikka, josta hän hakee esimerkiksi työmääräykset tai auton tai jossa hän säilyttää työssä tarvittavia asusteita ja työvälineitä. Matkat tällaiselle varsinaiselle työpaikalle vähennetään asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina.

KOTITALOUSVÄHENNYS

Muista vaatia kotitalousvähennys, jos olet teettänyt esimerkiksi remontin kotonasi tai ostanut siivouspalvelun.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 14A • 14B • 14C

Vuonna 2022 kotitalousvähennyksen enimmäismäärää on väliaikaisesti korotettu 3 500 euroon vuodessa koskien kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä sekä öljylämmityksestä luopumista. Näistä töistä kotitalousvähennyksenä voit vähentää 60 prosenttia ennakoperintärekisteriin kuuluvalla yrittäjälle tai yritykselle maksetusta työkorvauksesta tai 30 prosenttia maksetusta palkasta ja palkan sivukuluista.

Korotus on väliaikainen siten, että se koskee kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä vuosina 2022–2023 ja öljylämmityksestä luopumista vuosina 2022–2027.

Muista kuin edellä mainituista kotitalousvähennykseen oikeuttavista töistä vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa ja vähentää voit 40 prosenttia ennakoperintärekisteriin kuuluvalla yrittäjälle tai yritykselle maksetusta työkorvauksesta tai 15 prosenttia maksetun palkan määrästä sekä palkan sivukulut.

Vähennyksen enimmäismäärään 3 500 euroon voi sisältyä enintään 2 250 kunnosapito- ja remonttityötä. Omavastuu on kaikissa tapauksissa 100 euroa vuodessa henkilöltä.

Koska kotitalousvähennys vähennetään veroista, tulojen suuruus ei vaikuta kotitalousvähennyksestä saatavan hyödyn suuruuteen. Jos saat kotitalousvähennystä esimerkiksi 500 euroa, verosi pienenevät saman verran. Jos tulosi ovat hyvin pienet, saattaa kotitalousvähennys tosin olla suurempi kuin tuloistasi määräytyvät verot. Jollei puolisonkaan veroista voida tehdä vähennystä, osa kotitalousvähennyksen hyödystä jää saamatta.

KOTITALOUSVÄHENNYS PUOLISOILLA

Voit saada puolisisi kanssa yhteensä enimmillään 7 000 euron kotitalousvähennyksen vuonna 2022. Samoja kustannuksia ei voi vähentää kahteen kertaan molempien veroilmoituksilla.

Jos verovelvolliskohtainen vähennyksen 3 500 tai 2 250 euron yläraja ei ylity, kannattaa vähennystä vaatia vain toiselle puolisolalle. Näin 100 euron henkilökohtainen omavastuu tulee vähennetyksi vain kertaalleen.

Jos vähennystä vaatineen verot eivät riitä vähennyksen tekemiseen tai vähennyksen vaadittu määrä ylittää enimmäismäärän, vähentämättä jäänyt määrä siirretään viran puolesta toiselle puolisolalle. Kotitalousvähennys tulee näin hyödynnettyä perheen sisällä.

Puolisoina pidetään myös avopuolisoi, joilla on tai on ollut yhteinen lapsi tai jotka ovat aikaisemmin keskenään olleet naimisissa.

Miten lasketaan korotettu kotitalousvähennys?

- Saat maksimivähennyksen eli 3 500 euroa (v. 2022) kotitalousvähennystä, kun maksat yritykselle työstä 6 000 euroa ($6\,000 \cdot 60\% - 100$ euron omavastuu = 3 500 euroa). Vähennys lasketaan arvonlisäverollisesta hinnasta.
- Puolisot saavat täyden vähennyksen, kun esimerkiksi yritykselle maksettu työn osuus laskulla on 12 000 euroa.
- Jos palkkaat työntekijän, maksimivähennyksen saat, kun maksat palkkaa 8 000 euroa (josta saa vähentää 30 % v. 2022) ja kokonaan palkkaan liittyviä työnantajan sivukuluja arviolta 15 % ($30\% \times 8\,000 + 15\% \times 8\,000 - 100 = 3\,500$ euroa).
- Vähennystä ei tarvitse itse laskea.

HUOMAA

Pidä vuoden 2022 laskut ja kuitit tallessa vuoden 2025 loppuun asti.

VÄHENNYSKELPOISET KUSTANNUKSET

■ Työkorvaus

Yrittäjälle tai yritykselle vuonna 2022 maksetusta työn osuudesta saat vähentää 60 prosenttia tai 40 prosenttia riippuen työstä. Vähennys lasketaan arvonlisäverollisesta hinnasta. Jos maksat myös materiaaleista tai matkakuluista, pyydä yritykseltä sellainen lasku, josta selviää työn osuus.

Vähennyksen tekeminen edellyttää, että yritys tai yrittäjä on ennakoperintärekisterissä. Voit tarkistaa asian internetistä yritys- ja yhteisörekisteristä osoitteessa www.ytj.fi tai soittamalla Verohallintoon.

■ Palkka

Jos olet maksanut palkkaa kotitaloudessasi työskentelevälle työntekijälle, saat vähentää riippuen työstä joko 30 prosenttia tai 15 prosenttia vuonna 2022 maksamasi palkan määrästä.

Lisäksi saat vähentää kokonaisuuksissaan maksamasi palkan sivukulut eli työnantajan sairausvakuutusmaksun, työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksun sekä tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksut.

VÄHENNYKSEEN OIKEUTTAVA TYÖ

Korotettua kotitalousvähennystä saa, jos teettää kotitalous-, hoiva- tai hoitotyötä tai luopuu öljylämmityksestä. Kotitalousvähennyksen saa kotona tai vapaa-ajan asunnossa teetetystä tavanomaisesta kotitaloustyöstä. Tällaista on esimerkiksi siivous, ruoanlaitto ja ruohonleikkuu.

Vähennyksen saa myös tavanomaisesta hoiva- ja hoitotyöstä, kuten lasten, vammaisten tai vanhusten hoidosta. Myös ulkoilussa auttaminen, syöttäminen ja kylvettäminen oikeuttavat vähennykseen. Vähennystä ei saa esimerkiksi kotisairaanhoidajan tai kamppaan kotona tekemästä työstä.

Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan sellaisia lämmitysjärjestelmän muutostoimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvaavaksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä.

Pienemmän kotitalousvähennyksen saa asunnon ja vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyöstä, kuten keittiön ja kylpyhuoneen remontista tai rakennusten ulkokunnostuksesta. Myös koneella tehdyn työn osuus työkorvauksesta oikeuttaa kotitalousvähennykseen. Esimerkiksi maalämpöjärjestelmään siirtymisen kustannuksista suuri osa aiheutuu poraustyöstä.

Asunnon kunnossapitotyönä ei yleensä pidetä kodin koneiden ja laitteiden korjaus- tai asennustyötä. Poikkeuksena ovat tieto- ja viestintätekniikan laitteiden, ohjelmistojen, tietoturvan ja tietoliikenneyhteyksien asennus-, kunnossapito- ja opastustyö, jotka oikeuttavat kotitalousvähennykseen.

Oikaisuvaatimuksella voi vuoden 2023 aikana vaatia jälkikäteen aiempina vuosina teetetystä töistä kotitalousvähennystä vuosilta 2020 ja 2021. Vähennyksen enimmäismäärä oli tuolloin kaikista vähennykseen oikeuttavista töistä 2 250 euroa ja vähentää voi 40 prosenttia ennakoperintärekisteriin kuuluvalla yrittäjälle tai yritykselle maksettua työkorvauksesta tai 15 prosenttia maksetun palkan määrästä sekä palkan sivukulut.

HUOMAA

Sähkövähennyksen saat vasta vuoden 2023 verotuksessa

Kotitalousvähennyksen lisäksi voit saada sähkövähennyksen, jos sähköenergian kulusi tammi- huhtikuussa 2023 ovat yhteensä yli 2 000 euroa. Sähkövähennystä ei vaadita kevään 2023 veroilmoituksessa, joka koskee vuoden 2022 verotusta. Voit kuitenkin vaatia sähkövähennystä verokortillesi jo vuonna 2023.

Osana laajempaa keittiöremonttia myös esimerkiksi jääkaapin tai uunin asennus oikeuttaa kotitalousvähennykseen.

Uudisrakentamisesta tai siihen verrattavasta rakentamisesta ei saa vähennystä. Tällaista on esimerkiksi rakennuksen laajentaminen tai kylmätilojen muuttaminen asuinkäyttöön tai grillikatoksen tai leikkimökin rakentaminen.

Lähtökohtana voidaan kuitenkin pitää sitä, että laajakin vanhan rakennuksen asuintilojen perusparannus oikeuttaa kotitalousvähennykseen. Vähennykseen oikeuttavat myös kattamattomien rakennelmien, kuten pation, aidan tai laiturin rakennuttaminen ennestään rakennetun rakennuksen yhteyteen.

VÄHENNYS ASUNTO-OSAKEYHTIÖSSÄ

Asunto-osakeyhtiön osakas saa vähennyksen **vain omalle kunnossapitovastuulleen kuuluvista töistä**. Asunto-osakeyhtiön vastuulle kuuluvista töistä kotitalousvähennystä ei voi saada.

Parvekelasituksia koskee KHO:n ratkaisuun perustuva poikkeus. Vaikka parveke kuuluisi yhtiön vastuulle, voi osakas saada kotitalousvähennyksen parvekelasituksen työ kustannusten perusteella, jos asunto-osakeyhtiö ei osallistu kustannuksiin eikä niitä veloiteta osana yhtiövastikkeita ja osakas on itse hankkinut parvekelasit.

Rivitaloyhtiöissä on asunnon välittömässä yhteydessä oleva piha-alue yleensä ainoastaan osakkaan käytössä. Myös tällaiselle piha-alueelle tehty työ voidaan katsoa

● OMAVERO tai LOMAKE 14A:

Työkorvaukset yritykselle

● OMAVERO tai LOMAKE 14B:

Palkat työntekijälle

● OMAVERO tai LOMAKE 14C:

Todistus ulkomaisen yrityksen verovelvoitteiden hoitamisesta Suomen veroviranomaisia varten

Myös työ ulkomailla voi oikeuttaa vähennykseen

Kotitalousvähennyksen saa myös toisessa **Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa** tehdystä työstä maksettua **työkorvauksesta**, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole olennaisia verotukseen liittyviä maksuja ilmoituslaiminlyöntejä tai kirjanpidon laiminlyöntejä.

Esimerkiksi Espanjassa sijaitsevan loma-asunnon remonttityöistä voi siis vaatia kotitalousvähennystä, jos työkorvaus maksetaan espanjalaiselle yritykselle.

Verohallinto haluaa selvityksen yrityksestä. Selvitys voi olla kyseisen valtion veroviranomaisen antama todistus tai lomake 14C, jossa on kyseisen valtion veroviranomaisen merkinnät. Samat tiedot voi ilmoittaa Omaverossa.

Vähennyksen edellytykset voidaan osoittaa myös sillä, että työkorvauksen saaja on merkitty kyseisessä valtiossa

Suomen ennakoperintärekisteriä vastaavaan rekisteriin. Toisessa valtiossa olevaa rekisteriä pidetään Suomen ennakoperintärekisteriä vastaavana rekisterinä, jos kyseiseen rekisteriin merkitsemisen ja sieltä poistamisen edellytykset ovat pääosin samat kuin Suomessa.

Kotitalousvähennys voidaan myöntää myös ulkomailla olevassa asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksettua **palkasta**.

Vähennyskelpoisia ovat myös palkan perusteella ulkomailla maksetut ja Suomen työnantajan sairausvakuutusmaksua, pakollista työeläkemaksua, tapaturmavakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksua ja ryhmähenkivakuutusmaksua vastaavat työnantajan maksettavaksi jäävät palkan sivukulut niiden määrästä riippumatta.

tehdynksi tosiasiallisesti osakkaan hallinnassa olevalla piha-alueella, vaikka piha-alueen hallinnasta ei olisi erikseen yhtiöjärjestyksessä mainittu. Vain henkilökohtaisessa käytössä olevalla piha-alueella tehdystä perusparannus- ja kunnossapitotöistä osakas saa kotitalousvähennyksen, jos muut kotitalousvähennyksen edellytykset täyttyvät.

TUKIEN JA KORVAUSTEN VAIKUTUS

Kotitalousvähennystä ei myönnetä, jos samaa työsuoritusta varten on saatu omaishoidon tukea, kunnan myöntämä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteli, lasten kotihoidontukea tai yksityisen hoidon tukea tai työnantajana toimivalle kotitaloudelle maksettavaa palkkatukea.

Edellä mainitut tuet ja palveluseteli estävät vähennyksen saamisen vain niissä töissä, joita varten tuki on saatu. Esimerkiksi illalla tapahtuva lastenhoito oikeuttaa vähennyksen, vaikka kotihoidontukea on saatu päivällä tapahtuvaa hoitoa varten.

Vähennystä ei myöskään myönnetä asunnon kunnossapito- tai perusparannustyön perusteella, jos asunnon korjaukseen on myönnetty valtion tai muun julkisyhteisön

varoista korjausavustusta. **Kotitalousvähennyksen ei ole oikeutta myöskään, jos on saatu energia-avustusta lämmitystapa-muutoksiin.**

Kotitalousvähennystä ei saa siitä osuudesta työtä, jonka vakuutus-yhtiö on korvannut.

TYÖN TEKEMISPAIKKA

Kotitalousvähennyksen voi saada vakituksessa asunnossa, kakkosasunnossa tai vapaa-ajanasunnossa tehdystä kotitalousvähennyksen oikeuttavasta työstä. Asuntoon kuuluvat myös piha-alue ja sillä sijaitsevat asumiseen liittyvät rakennukset, kuten autotalli ja sauna. Asunnon hallintatavalla ei ole merkitystä, kyseessä voi olla oma tai vuokrattu asunto.

Kotitalousvähennyksen voi saada myös työstä, joka on tehty sinun tai puoliso (tai kuolleen puoliso) vanhempien, isovanhempien tai edellä mainittujen henkilöiden puolisojen käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajanasunnossa, jos maksat siitä aiheutuneet kulut joko itse tai puoliso maksaa ne.

Vähennyksen voi saada myös, jos vähennyksen oikeuttavaa työtä tehdään yksityisessä palvelutalossa asuvan henkilön omissa tiloissa. Sen voi saada myös kunnallisessa palvelutalossa asuvan omissa tiloissa teetetyn vähennyskelpoisen työn perusteella, jos kunnan sopimus ei kata töitä eikä niitä varten ole saatu kunnan myöntämää palveluseteliä.

Jos kesämökki on suvun yhteiskäytössä, on kotitalousvähennyksen oikeus kaikilla mökkiä käyttäneillä, jotka ovat osallistuneet korjauskustannuksiin. Vähennys myönnetään siinä suhteessa, missä kukin on korjauskustannuksiin osallistunut.

Sijoitusasuntoon kohdistuvista töistä ei saa kotitalousvähennystä, ellei vuokralaisena ole edellä mainittu sukulainen.

Vähennys voi olla esitetyllä veroilmoituksella valmiina, jos olet hakenut muutosta verokorttiisi vähennyksen vuoksi.

Tarkista kuitenkin, onko kotitalousvähennys veroilmoituksessa. Jos tiedot puuttavat, lisää ne. ◀

MERJA-LIISA HUOLMAN-LAKARI

Verohallinnon kotitalousvähennystä koskevat ohjeet: www.vero.fi.

KAUPPAKAMARI TIETO

VEROLASKURIT

17 kätevää laskuria
talous- ja palkkahallinnon ammattilaisille.

Laske ja vertaile helposti mm.

- kannattaako yrityksestä nostaa tuloa palkkana vai osinkona
- missä suhteessa yritystulo kannattaa vaatia jaettavaksi ansio- ja pääomatuloksi
- kannattaako valita vapaa autoetu, käyttöetu vai oma auto
- mikä on polkupyöräedun verotusarvo ja onko etu kokonaan verovapaata tuloa.

Hinta Veronmaksajien jäsenille 249 € + alv. / hlö / 12 kk

kauppakamarikauppa.fi

PS. Kysy tarjous useammalle käyttäjälle: myynti@helsinki.chamber.fi

Hyödynnä etusi!
Veronmaksajien
jäsenille
-20 %

Verolaskureista vastaa 30 vuoden kokemuksella
Jarkko Kuusinen Verotaito Oy:stä.

PÄÄOMATULOT

Pääomatulojen vero on 30 000 euroon asti 30 prosenttia ja 30 000 euroa ylittävältä osalta 34 prosenttia.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 9 • 9A • 16B • 7H • 7K • 7L • 50B

Pääomatulona verotetaan varallisuuden tuottama tulo. Lähtökohtana verotuksessa on, että tulot verotetaan omaisuuden omistajalla. Omistaja on siten velvollinen ilmoittamaan sen tulon, jonka hänen omaisuutensa kerryttää. Jos kuitenkin esimerkiksi lahjoituksen tai muun omaisuusjärjestelyn yhteydessä on pidätetty omaisuuteen hallintaoikeus, verotuksessa katsotaan, että vuotuiset tuotot verotetaan hallintaoikeuden haltijalla ja hän on niistä ilmoitusvelvollinen.

Ilmoita pääomatulot. Niitä ovat esimerkiksi:

- Vuokratulot
- Omaisuuden myynneistä saadut voitot
- Pääomatulona olevat eläkkeet
- Osingot
- Korkotulot (tavallisten pankkitalletusten korkoja tai muita lähdeveron alaisia korkoja ei tarvitse ilmoittaa)
- Puun myyntitulot tonttimaalta (esimerkiksi kesämökiltä)
- Maa-ainesten myyntitulot

- **OMAVERO tai LOMAKKEET 9 JA 9A:** Luovutusvoitot ja -tappiot (ks. 68)
- **OMAVERO tai LOMAKE 16B:** Ulkomailta saadut pääomatulot (ks. sivu 74)
- **OMAVERO tai LOMAKE 7H, 7K JA 7L:** Vuokratulot (ks. sivu 75)
- **OMAVERO tai LOMAKE 50B:** Pääomatulot ja niistä tehtävät vähennykset (ks. sivu 75)

VUOKRATULOT

Vuokratuloon lasketaan vuokran lisäksi myös muut vuokralaisen vuokranantajalle maksamat maksut, esimerkiksi vesimaksu tai autopaikan vuokra.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 7H • 7K • 7L

Vuokratulo on veronalaista pääomatulona. Tavallisimpia vuokrauksen kohteita ovat osakehuoneistot ja kiinteistöt. Pääomatulojen veroprosentti on **30** ja pääomatulojen 30 000 euroa ylittävältä osalta **34**.

Voit ilmoittaa saadut vuokratulot Omaverossa tai paperilomakkeella. Verohallinnon lomake numero 7H on osakehuoneiston ja lomake 7K kiinteistön vuokratuloja varten. Muun omaisuuden, esim. auton tai veneen vuokrauksesta saadut vuokratulot voit ilmoittaa Omaverossa tai lomakkeella 7L. **Kuitteja ei liitetä veroilmoitukseen**, vaan Verohallinto pyytää niitä tarvittaessa.

Vuokratuloksi katsotaan rahana tai rahan arvoisena suorituksena maksettu korvaus.

Vuokratulon verotusta ei voi siten välttää sopimalla vuokran maksusta esimerkiksi vastavuoroisella työsuorituksella. Vuokran yhteydessä vedestä ja lämmöstä maksettu korvaus rinnastetaan niin ikään vuokraan.

Yksityishenkilön tulot ja menot käsitellään verotuksessa ns. kassaperiaatteen mukaan, joten vuoden 2022 vuokratulona ovat vuoden loppuun mennessä tilille tulleet vuokranmaksut.

Kaikki vuokrauksesta aiheutuneet kulut saa vähentää. Asunnon hankkimiseen otetun lainan korot vähennetään erikseen eikä niitä ilmoiteta suoraan vuokratuloista vähennettäväksi. Yleensä lainan myöntänyt pankki on ilmoittanut suoraan Verohallinnolle korot, jolloin niiden tulisi näkyä valmiiksi esitetyllä veroilmoituksella.

Asunnon hankinnan yhteydessä maksettu varainsiirtovero ja välittäjän palkkio vähennetään myöhemmin luovutusvoittoverotuksessa, ellei myyntivoittoa lasketa ns. hankintameno-olettamaa käyttäen.

VASTIKKEIDEN JA MUIDEN KULUJEN VÄHENTÄMINEN

Tavallisin vähennys asunto- tai kiinteistö-osaakeyhtiön osakkeen vuokratulosta on **yhtiövastike**. Yhtiövastike koostuu yleensä hoito- ja rahoitusvastikkeesta. Yhtiövastike on nimityksestä riippumatta vähennyskelpoinen siltä osin kuin se kirjataan taloyhtiön kirjanpidossa veronalaiseksi tuloksi.

Rahastoitava osuus vastikkeesta katsotaan osaksi asunnon hankintahintaa. Sitä ei saa vähentää vuokratuloista, vaan vasta asunnon myynnin yhteydessä. Vastikkeen vähennyskelpoisuuteen ei vaikuta, kuinka monessa erässä sitä maksetaan. Vastikkeen käsittelyä taloyhtiön kirjanpidossa kannattaa kysyä isännöitsijältä.

Vuokranantaja saa vähentää maksamansa **vesi-, sähkö- ja muut vastaavat maksut**. Kiinteistön omistaja saa vähentää **kiinteistöveron** siltä osin kuin kiinteistö on vuokrattuna.

Muita vähennyskelpoisia menoja ovat esimerkiksi **matkakulut asuntoon tehdyistä tarkastuksista sekä vuokralaisen hankkimisesta aiheutuvat menot**, kuten lehti-ilmoitukset tai välittäjälle maksettu palkkio. Vuokran **perintäkulut** ja vuokrattuun kiinteistöön kohdistuvat **vakuutukset** oikeutavat myös vähennykseen.

Omakotitalon tai muun rakennuksen hankintameno vähennetään vuokratulosta **poistoin**. Poisto on 4 prosenttia asuin-, toimisto- tai muun vastaavan rakennuksen poistamattomasta hankintahinnasta. Pois-

toprosentti on 7, jos kysymyksessä on myymälä-, tehdas-, varasto-, työpaja- tai muu vastaava rakennus.

REMONTTIKULUJEN VÄHENTÄMINEN

VUOSIKORJAUKSET: Vuosikorjauskulut aiheutuvat korjattaessa asunnon normaalia kulumista. Vuosikorjauksessa huoneisto saatetaan alkuperäiseen kuntoon. Asunnon ja kiinteistön vuosikorjauskulut omistaja saa vähentää kokonaisuudessaan maksuvuonna.

PERUSPARANNUKSET: Perusparannusta ovat omaisuuden laajennus-, muutos- ja uudistustoimenpiteet. Perusparannuksessa asuntoa muutetaan tasokkaammaksi. Perusparannusmenoja ei saa vähentää kerralla. Osakehuoneiston omistajan itse teettämät perusparannusremontit vähennetään 10 vuoden tasapoistoina tai vaihtoehtoisesti perusparannusmenon voi lisätä asunnon hankintamenoon. Kiinteistön omistaja lisää rakennuksen perusparannusmenon sen poistamattomaan hankintamenoon. Maapohjan tai asunto- tai kiinteistöosaakeyhtiön osakkeen hankintahinnasta ei saa tehdä poistoja vuokratuloista.

Kun remontti on tehty asunnon vuokraus- aikana, kulut ovat vähennyskelpoisia vuokratuloista. Mikäli **asunto on vuokralaisen vaihtumisen vuoksi tyhjillään** ja siellä teh-

dään tänä aikana remontti ja asunto vuokrataan tämän jälkeen uudelleen, saa remonttikulut vähentää.

Jos sen sijaan huoneisto otetaan vuosikorjauksen jälkeen **vuokrauskäytöstä muuhun käyttöön** (esim. omaksi asunnoksi), jaetaan vuosikorjausmenot vuokratulosta vähennyskelpoisiin ja vähennyskeltottomiin kuluihin. Ellei erityisistä syistä muuta johdu, kuluista hyväksytään puolet vähennyskelpoisiksi kuluiksi.

! Remonttikuluja ei hyväksytä vähennettäväksi vuokratuloista, jos remontti on tehty välittömästi osakehuoneiston hankkimisen jälkeen, mutta ennen kuin se on annettu vuokralle. Tällöin remonttikulut lisätään asunnon hankintahintaan ja kulut voi vähentää vasta, kun asunto myydään.

Silloin, kun on kyse vähennyskelpoisesta remontista, saa vähentää **materiaalikulut ja työstä maksetut korvaukset**. Oman työn arvoa ei saa vähentää.

Sen sijaan omat **matkakulut** remontoivalle asunnolle ovat vähennyskelpoisia. Vuonna 2022 vähennyksen määrä omalla autolla on 0,30 euroa kilometriltä.

Vuokralla olevan huoneiston remonttikuluista ei myönnetä kotitalousvähennystä. ◀

MIIKA HÄRKÖNEN

• OMAVERO tai LOMAKE 7H:

Vuokratulot osakehuoneistosta

• OMAVERO tai LOMAKE 7K:

Vuokratulot kiinteistöistä

• OMAVERO tai LOMAKE 7L:

Vuokratulot muusta omaisuudesta

Asunnon vuokraus kalustettuna

Vuokrattaessa asunto kalustettuna vähennys on vuodessa 25 prosenttia kalusteen poistamattomasta hankintahinnasta.

Poisto tehdään esinekohtaisesti. Jos kalusteen hankintameno on enintään 1200 euroa, voidaan sen todennäköisen taloudellisen käyttöajan yleensä katsoa olevan enintään kolme vuotta ja vähennys tehdään kerralla. Kalusteen poistamattoman hankintameno voi vähentää vuosimenona myös sinä verovuonna, jona jäljellä oleva poistamaton hankintameno on verovuoden alussa enintään 1200 euroa. Jäljellä olevan poistamattoman hankintameno voi vähentää kokonaisuudessaan myös, jos kaluste on tuhoutunut.

Jos kalusteiden hankintahintaa ei tiedetä, vähennys voidaan tehdä kaavamaisesti Verohallinnon Vuokratulojen verotus -ohjeen mukaan. Vuokralaisten lukumäärällä ei ole merkitystä.

Vähennys yksiosassa tai huoneessa on enintään 40 euroa kuukaudessa ja suuremmassa huoneistossa 60 euroa kuukaudessa. Kaavamainen vähennys kattaa kaikki kalustuksesta tavanomaisesti aiheutuvat kustannukset. Kaavamaisen vähennyksen lisäksi vähennyskelpoisia ovat muun muassa hoitovastike ja asunto-osaakeyhtiön kirjanpidossaan tulouttama pääomavastike sekä asunnon korjausmenot kuten edellä on todettu. **Kalustettuna vuokrauksesta on hyvä laittaa maininta vuokrasopimukseen.**

LUOVUTUSVOITOT JA LUOVUTUSTAPPIOT

Valitse itsellesi edullisin tapa laskea luovutusvoitot.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 9 • 9A

Omaisuu-den myynti ei automaattisesti tarkoita velvollisuutta maksaa veroja. Pääomatuloveroa maksetaan vain, jos omaisuuden luovutuksesta tulee veronalaista voittoa. Pääomatulosta maksetaan vuonna 2022 veroa **30** prosenttia 30 000 euroon asti ja tämän ylittävistä pääomatuloista **34** prosenttia.

Luovutusvoitto syntyy, kun olet myynyt omaisuuttasi korkeammalla hinnalla kuin sillä, mikä omaisuuden hinta oli hankintahetkellä. Jos kauppahinta maksetaan muulla kuin rahalla, puhutaan omaisuuden vaihdosta. **Myös omaisuuden vaihdossa voi syntyä luovutusvoittoa, jos luovutetun omaisuuden arvo on omistusaikanasi noussut.**

Luovutusvoittoa voi syntyä myös lahjana tai perintönä saatua omaisuutta myyessä, kun myyntihinta ylittää perintö- tai lahjaverotusarvon.

Luovutusvoitto verotetaan sinä vuonna, jona sitova kauppa on tehty. Rahojen saannin tai omistusoikeuden siirtymisen ajankohdalla ei pääsääntöisesti ole merkitystä.

KAKSI TAPAA LASKEA LUOVUTUSVOITTO

Luovutusvoiton voi laskea kahdella tapaa. Niistä tulisi aina valita se, joka johtaa verovelvollisen kannalta pienempään veroseuraukseen.

Luovutusvoitto lasketaan **joko** niin, että ■ myyntihinnasta vähennetään todellinen hankintahinta mahdollisine lisäyksineen ja vähennyksineen, **tai** niin että ■ vähennetään omistustajan mukaan mää-
rätty ns. hankintameno-olettama. Hankin-

tameno-olettamaa ei saa käyttää yhtä aikaa todellisen hankintahinnan ja voitonhankkimiskulujen kanssa.

Todellisella hankintahinnalla laskettaessa luovutushinnasta vähennetään omaisuuden **alkuperäinen hankintameno sekä myyntikulut ja mahdolliset perusparannusmenot**. Jos olet omaisuutta ostaessasi maksanut **varainsiirtoveroa**, saat myös vähentää sen. Luovutusvoiton sijasta syntyy luovutustappio, mikäli vähennyskelpoiset erät ylittävät myyntihinnan (*lue jäljempänä luovutustappioista*).

Perintönä tai lahjana saadun omaisuuden todellinen hankintameno on perintö- tai lahjaverotusarvo. Poikkeuksena on lahjoituksiin liittyvä niin sanottu yhden vuoden sääntö, josta kerrotaan jäljempänä.

Jos omaisuutesi on ollut tulonhankkimistoiminnassa ja olet tehnyt siitä poistoja, esimerkiksi kiinteistön vuokrauksen aikana, hankintameno pienenee poistoja vastaavalla määrällä. Kannattaakin miettiä, haluaako poistopohjan säilyttää vähennettäväksi luovutusvoitosta.

Toisessa vaihtoehdossa luovutushinnasta saa vähentää **hankintameno-olettaman, mutta ei mitään muuta**.

Hankintameno-olettama on useimmiten **joko 40 tai 20 prosenttia luovutushinnasta**. Kiinteistökauppa, joka tehdään valtion, maakunnan, kunnan tai kuntayhtymän kanssa, mahdollistaa 80 prosentin hankintameno-olettaman käytön. Samaa olettamaa voit myös käyttää, jos kiinteistösi on pakkolunastettu tai se olisi voitu pakkolunastaa.

Olettaman suuruus määräytyy **omaisuuden omistustajan perusteella**. Jos olet omistanut myydyin kohteen vähintään kymmenen vuotta, saat vähentää luovutushinnasta 40 prosenttia. Tätä lyhyemmän omistustajan perusteella vähennys on 20 prosenttia.

Omistusaika on omaisuuden hankintapäivän ja myyntipäivän välinen aika. Lahjana

tai perintönä saadun omaisuuden hankinta-aika lasketaan lahjoituspäivästä tai kuolinpäivästä.

Hankintameno-olettamalla laskettaessa ei voi syntyä luovutustappiota. Kun hankintameno-olettama on vähennetty luovutushinnasta, on jäljelle jäävä osuus luovutusvoittoa.

KÄYTÄ LUOVUTUSTAPPIOITA VEROSUUNNITTELUUN

Kun luovutustappiot on ilmoittanut heti niiden syntyvuonna, ne säilyvät verottajan tie-

Älä myy omaa asuntoa liian aikaisin

Oman vakituisen asunnon myynnistä syntyvä luovutusvoitto on veroton, jos asuntoa on omistusaikana käytetty omana tai perheen vakituksena asuntona **yhtäjaksoisesti vähintään kaksi vuotta**.

Sillä ei ole merkitystä, missä omistustajan vaiheessa asunnossa on asuttu yhtäjaksoisesti kaksi vuotta.

Jos kahden vuoden yhtäjaksoisen asumisen jälkeen asunnon myynnistä syntyykin tappiota, ei se ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Verolomakkeita täyttäessä on hyvä huomioida, että myös oman asunnon myynti ja asumisaika täytyy ilmoittaa, vaikka kyseessä onkin verovapaa luovutus.

dossa ja otetaan automaattisesti verotuksessasi huomioon. Luovutustappiot ovat vähennyskelpoisia kaupantekovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuotena.

Omaisuuksien luovutuksesta syntyneet tappiot ovat vuodesta 2016 alkaen olleet luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien verotuksessa vähennyskelpoisia luovutusvoittojen ohella myös muista pääomatuloista, kuten esimerkiksi vuokratuloista ja puun myyntituloista.

Luovutustappiot vähennetään kuitenkin **ensisijaisesti omaisuuden luovutuksesta saaduista voitoista**. Luovutustappioita ei oteta huomioon pääomatulojen alijäämää vahvistettaessa eli niistä ei voi saada niin sanottua alijäämähyvitystä.

Luovutustappioon voidaan rinnastaa sellainen arvopaperin arvонmenetys, joka on lopullinen konkurssin tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi.

HYÖDYNNÄ VEROVAPAAT PIENET LUOVUTUSVOITOT

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saama omaisuuden luovutusvoitto ei ole verotettavaa tuloa, jos vuonna 2022 luovutetun omaisuuden **yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa**.

Luovutushinnoissa ei oteta huomioon sellaisia myyntejä, joista saatu voitto on muualla laissa säädetty verovapaaksi (esimerkiksi oman asunnon myynti), eikä tavanomaisen koti-irtaimiston tai muun siihen rinnastettavan, henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetun omaisuuden luovutuksia.

Vastaavasti omaisuuden **luovutustappio ei ole vähennyskelpoinen**, jos verovuonna luovutetun omaisuuden **yhteenlasketut luovutushinnat** ovat enintään 1 000 euroa **ja lisäksi hankintamenot** enintään 1 000 euroa.

OMISTA LAHJANA SAATU OMAISUUS VÄHINTÄÄN VUOSI

Jos lahjaksi saatu omaisuus myydään ennen kuin lahjan saamisesta on kulunut vuosi, lahjaverotusarvoa ei saa vähentää myyntihinnasta luovutusvoittoa laskettaessa. Silloin hankintamenona käytetään lahjaverotusarvon sijasta sitä arvoa, jolla lahjanantaja oli omaisuuden hankkinut tai 20 prosentin hankintameno-olettamaa.

VÄLTÄ LAHJANLUONTEISEN KAUPAN VEROTUSRISKIT

Verotuksellisesti olisi usein järkevää, että maksettavaksi sovittu kauppahinta ylittää 75 prosenttia omaisuuden käyvästä arvosta.

Lahjanluonteisesta kaupasta puhutaan, jos kauppahinta on **enintään 75 prosenttia** käyvästä arvosta. Käyvällä arvolla tarkoitetaan todennäköistä luovutushintaa, joka kaupan kohteesta saataisiin vapailla markkinoilla toisistaan riippumattomien tahojen välisessä kaupassa.

Lahjanluonteisessa kaupassa ostajalle voitulla maksettavaksi lahjaveroa ja lisäksi myyjälle yllättävät luovutusvoittoveroseuraukset. Lahjanluonteinen kauppa jaetaan verotuksessa kauppaan ja lahjaan.

Myyjä saa vähentää kauppahinnasta oman hankintamenoensa vain siltä osin kuin kauppa on vastikkeellinen. Koko hankintamenoa ei voi siis vähentää, jos kauppahinta on esimerkiksi vain 60 prosenttia käyvästä hinnasta. Tällöin hankintamenoksi hyväksytään vain 60 prosenttia todellisesta hankintahinnasta.

! Myyntihinnasta voi siis esimerkiksi sukulaisten välillä tinkiä vajaan neljänneksen ilman riskiä siitä, että alennus katsottaisiin lahjaksi ostajalle.

OSOITA OSAKKEIDEN LUOVUTUSJÄRJESTYS

Osakemyyntien luovutusvoitot ja -tappiot lasketaan hankintaerä kerrallaan. Myös hankintameno-olettaman käyttö ja sen suuruus ratkaistaan jokaisen erän osalta erikseen.

Samalla arvo-osuustilillä olevat saman yhtiön osakkeet ja saman sijoitusrahaston rahasto-osuudet katsotaan myydyiksi ja niiden hankintahinnat vähennetään **siinä järjestyksessä kuin osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet on hankittu**. Tästä periaatteesta käytetään nimitystä *fifo* (*first in, first out*).

Fifo-periaatteesta voidaan poiketa, jos pystyt osoittamaan toisen myyntijärjestyksen. Käytännössä tällaista tilannetta varten on syytä avata toinen arvo-osuustili. Fifo-periaatteesta poikkeavaa luovutusjärjestystä ei ole hyväksytty saman arvo-osuustilin saman lajisten arvopapereiden kesken.

On huomattava, että **sijoitusrahasto-osuudet** eivät yleensä kuulu arvo-osuusjärjestelmään. Samanlajisten rahasto-osuuksien luovutukseen sovelletaan kuitenkin *fifo*-periaatetta, ellei verovelvollinen muuta näytä. Rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahasto-osuuksista rahasto-osuusrekisteriä, johon on merkittävä rahasto-osuudesta annetun osuustodistuksen tai rahasto-osuusmerkinnän järjestysnumero. ▶

Pääomanpalautus voi olla luovutusvoittoa

Osakeyhtiön jakaessa sidottua omaa pääomaa osakkailleen sovelletaan lähtökohteisesti luovutusvoittosäännöksiä.

Listattujen yhtiöiden varojen jakoa vapaan oman pääoman rahastosta verotetaan aina osinkoina.

Listamattoman yhtiön varojenjakoa si-
joitetun vapaan pääoman rahastosta voidaan käsitellä verotuksessa luovutuksena

eli luovutusvoittoverosäännösten mukaan, jos yhtiö palauttaa osakkeenomistajalle hänen tekemänsä pääomansijoituksen. Edellytyksenä luovutusvoittona verottamiselle on, että pääomansijoituksen tekemisestä on varoja jaettaessa kulunut enintään kymmenen vuotta ja verovelvollinen esittää luotettavan selvityksen siitä, että kyse on varojen palauttamisesta sijoituk-

sen tehneelle osakkeenomistajalle.

Kun pääomanpalautus rinnastetaan luovutukseen, osakkeen hankintahinta laskee pääomanpalautuksen verran. Verotettavaa luovutusvoittoa ei synny niin kauan kuin hankintamenoa voidaan vähentää yhtä paljon kuin pääomanpalautusta maksetaan. Vasta yli menevä osa verotetaan luovutusvoittona.

Verovelvollinen voi pyytää rahastoyhtiötä lunastamaan määrämässä yksilöidyn osuustodistuksen tarkoittamat tai määrämällä järjestysnumerolla hankitut rahasto-osuudet ja tällä tavoin poiketa fifo-periaatteesta.

OSAKEJÄRJESTELY MÄÄRÄÄ VOITON LASKENTATAVAN

Osakkeenomistajan verotukseen vaikuttavia osakejärjestelyjä ovat muun muassa yhtiöiden osakeannit ja osakkeiden splittaamiset.

Sijoittajan on hyvä osata perussäännöt yleisimpien osakejärjestelyiden luovutusvoittolaskennasta.

Esimerkiksi **osakeannissa** aikaisemman osakeomistuksen perusteella saadut uudet osakkeet katsotaan omistetuiksi yhtä kauan kuin ne osakkeet, joiden omistuksen perusteella ne on merkitty.

Omistusaika määrittää sen, miten suurta hankintameno-olettamaa saa käyttää.

Todellisen hankintamenon määrittäminen voi kuitenkin olla hankalaa. Jos osakeantiin liittyvä osakepääoman korotus on merkitty kaupparekisteriin viimeistään **31.12.2004**, ei osakemerkinnän perusteena olevan osakkeen hankintameno vaikuta merkityn osakkeen hankintameno.

Vanhon osakkeen hankintameno säi-

lyy siis entisellään ja uusien osakkeiden hankintahinnaksi katsotaan niistä maksettu todellinen merkintähinta lisätyn mahdollisten lisämerkintäoikeuksien hankintahinnalla. Maksuttomassa rahastoannissa saatujen osakkeiden merkintähinta on nolla, mutta voit silti käyttää vanhojen osakkeiden hankinta-ajankohdan mukaan määräytyvää hankintameno-olettamaa.

Jos osakeanti on toteutettu **1.1.2005 tai myöhemmin**, jaetaan merkinnän perusteena olleen osakkeen ja merkityn osakkeen yhteenlasketut hankintamenot näille kaikille osakkeille.

Hankintamenot siis tavallaan tasataan vanhojen ja uusien osakkeiden kesken, oli kyseessä sitten maksullinen tai maksuton osakeanti.

Splitissä osakkeiden lukumäärää lisätään jakamalla osake useammaksi yksiköksi osakepääomaa muuttamatta. Alkuperäisen osakkeen hankintameno jaetaan splitissä muodostuneiden osakkeiden kesken, jos saatavat osakkeet ovat keskenään samanarvoisia.

Lisätietoa luovutusvoiton laskemiseksi erilaisissa osakejärjestelytilanteissa voi lukea esimerkiksi Verohallinnon ohjeesta Arvopapereiden luovutusten verotus. ◀

GEORG ROSBÄCK

Luovutustappio konkurssissa

Vähennyskelpoiseen luovutustappioon rinnastetaan myös sellainen arvopaperin arvonmenetys, jota voidaan konkurssin tai muun siihen verrattavan synn vuoksi pitää lopullisena. Jos sinulla on esimerkiksi sijoituksia pörssissä noteeratuissa tai noteeraamattomissa yrityksissä, voit konkurssitilanteessa vähentää osakkeen hankintamenon luovutustappiona. Osakkeen hankintamenosta on esitettävä tarvittaessa selvitys.

Verotuskäytännössä on katsottu arvonmenetyksen olevan lopullinen, kun konkurssipesänhoitaja ilmoittaa, että jako-osuutta ei kerry tai kun konkurssipesän lopputilitys tehdään. Jos osakeyhtiön konkurssi raukeaa varojen vähäisyyden takia, katsotaan osakkeiden arvo lopullisesti menetetyksi, kun yhtiö poistetaan kaupparekisteristä. Luovutustappio on vähennettävissä pääomatuloista verovuonna ja viitenä seuraavana vuonna.

”Kakkua ei voi syödä sekä säästää”

KIM VÄISÄNEN

”Etätyö tuli jäädäkseen”

HANNA ISBOM

”Loistoidaan tarvitaan 3 000 ideaa”

SHADIA RASK

www.taloustaito.fi/blogit

OSAKASLAINAT

Omistajayrittäjä, muistathan ottaa osakaslainan huomioon osinkoverosuunnittelussasi.

OMAVERO tai LOMAKE • 13

Jos olet omistajayrittäjä* ja olet nostonut osakaslainaa siten, että se on ollut yhtiölle saatavana osinkoverotuksen laskennan pohjana olevalla tilinpäätöshetkellä, vähennetään osakaslainaa elinkeinotoimintaa harjoittavan yhtiön osakkeidesi arvosta. Tämä lähes poikkeuksetta pienentää verotuksessa huojaennettujen pääomatuloina verotettavien osinkojen määrää.

Jos et ole ymmärtänyt ottaa osakaslainan osakkeittesi arvoa vähentävää määrää huomioon osinkojen mitoituksessa, johtaa tämä helposti ansiotuloina verotettavien osinkojen määrän kasvuun, vaikka olisit toisin suunnitellut.

Kun taas aikanaan maksat osakaslainan takaisin yhtiölle, pyri varmistamaan, että sinulla on riittävästi pääomatuloja, joista vähentää takaisinmaksettu määrä.

Muuten voi pahimmassa tapauksessa käydä niin, että näennäisesti vähennyskel- poisesta takaisinmaksutusta osakslainasta jääkin verohyöty saamatta.

Osakslainojen nostaminen ja takaisinmaksaminen olisi verotuksen kannalta järkevää ajoittaa niin, että nostettaessa pääomatulojesi määrä ei ylittäisi 30 000 euroa, johon asti pääomatuloista maksetaan 30 prosenttia veroa. Ylittävältä osin veroprosentti on 34. Lainojen jakamisesta eri vuosille voi olla hyötyä.

Vastaavasti takaisinmaksu olisi hyvä hoitaa sellaisena vuonna, jona pääomatulot ylittävät 30 000 euroa.

***OMISTAJAYRITTÄJÄ** tarkoittaa, että omistat elinkeinotoimintaa harjoittavan yhtiön osakkeista yksin tai yhdessä perheenjäsenesi kanssa vähintään 10 % tai teillä on vastaava osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Perheenjäsenellä tarkoitetaan tässä puolisoa ja vuonna 2005 tai sen jälkeen syntyntä lasta (lapsi, joka ei ole ennen verovuoden alkua täyttänyt 17 vuotta).

tävät 30 000 euroa. Näin vähennysvaikutus kohdistuu 34 prosentin verokantaan ja verohyöty on suurempi.

Huonoin tilanne on silloin, jos osakslainaa nostettaessa joudutaan maksamaan 34 prosenttia veroa ja takaisin maksettaessa saadaan verovähennys 30 prosentin mukaan tai vähennystä ei päästä tekemään lainkaan.

Kun nostat osakslainaa, voit myös pyrkiä estämään taikka pienentämään osakslainan nostosta pääomatuloiksi tuloutuvan määrän esimerkiksi realisoimalla luovutustappioita sijoitusomaisuudestasi.

Vastaavasti jos joskus myöhemmin sinulla on vanhenemassa luovutustappioita, voit estää näiden vanhenemisen nostamalla pääomatuloina verotettavan osakslainan, josta pääset vähentämään luovutustappiot.

VEROVÄHENNYS TAKAISINMAKSUSTA

Jos maksoit vuonna 2022 takaisin sellaista pääomatulona verotettua osakslainaa, jonka olet nostonut aikaisintaan vuonna 2017 ja viimeistään vuonna 2021, takaisin maksettu määrä on merkitty esitäytetylle veroilmoitukselle pääomatuloista tehtävien vähennysten ja velkojen ryhmään.

Osakslainojen takaisinmaksuista saatava verovähennys pääomatuloista edellyttää, että pääomatuloina verotettu laina on maksettu takaisin viiden vuoden kuluessa lainan nostovuoden päättymisen jälkeen.

OSAKSLAINA PÄÄOMATULONA

Jos nostit osakeyhtiöstä osakslainaa vuonna 2022 etkä maksanut lainaa kokonaan takaisin vuoden 2022 aikana, 31.12.2022 maksamatta oleva määrä tästä lainasta on merkitty esitäytetylle veroilmoitukselle pääomatulojen ryhmään.

Osakeyhtiöstä vuoden 2022 aikana otettu laina on lainansaajan pääomatuloa, mi-

käli lainaa ei ole maksettu yhtiölle takaisin vuoden loppuun mennessä ja olet omistajayrittäjä*.

OSAKSLAINAN ILMOITTAMINEN

• OMAVERO tai LOMAKE 13

Verotusta varten osakslainaa pitää ilmoittaa ainakin kolmesta eri syystä: tulona verottamisen, verovähennyksen sekä osinkoverotuksen takia.

Tarkista kuitenkin ensin, ovatko tiedot jo valmiina esitäytetyssä veroilmoituksessa.

Jos veroilmoituksen tiedot osakslainoista ovat oikein, sinun ei tarvitse tehdä mitään.

Esitäytetyt tiedot nostetuista ja takaisinmaksetuista osakslainoista perustuvat osakeyhtiön antamaan vuosi-ilmoitukseen.

Jos osakslainaa ei ole merkitty esitäytetylle veroilmoitukselle tai esitäytetty tieto nostetusta tai takaisinmaksetusta osakslainasta ei pidä paikkaansa, ilmoita osakeyhtiöstä vuonna 2022 nostetut ja vuoden lopussa 31.12.2022 maksamatta olleet osakslainat tai takaisinmaksamasi osakslaina sekä osakeyhtiön nimi ja Y-tunnus Omaverossa tai lomakkeella 13. Jokainen osakslainaa saanut perheenjäsen antaa tarvittaessa oman ilmoituksensa.

Vaikka vuoden 2022 aikana ei olisi nostettu osakslainaa, omistajayrittäjä* täytyy muistaa antaa/tarkistaa tiedot aiemmin nostetusta osakslainasta.

Osinkoverotuksessasi tehtävää osakslainavähennystä varten osakslainan määrä on ilmoitettava, jos osakslainaa oli silloin, kun osakeyhtiön tilikausi vuonna 2021 päättyi ja olit samalla hetkellä omistajayrittäjä*. Ilmoita lainan määrä sinä päivänä, jona osakeyhtiön tilikausi vuonna 2021 päättyi. Jollei vuonna 2021 osakeyhtiöllä päättynyt lainaan tilikautta, niin ilmoita tässä tapauksessa lainan määrä vuonna 2020 päättyneen tilikauden lopussa. ◀

JUHA-PEKKA HUOVINEN

OSINKOTULOT JA YLIJÄÄMÄT OSUUSKUNNISTA

Noteerattujen ja noteeraamattomien yhtiöiden osingot sekä osuuspääoman korot ilmoitetaan bruttomääräisinä.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 50B • 13 • 16B

Verovelvollisen tulee tarkistaa, löytyvätkö maksetut osingot ja ennakonpidätykset esitetyltä veroilmoitukselta. **Jos eivät löydy, on hänen ilmoitettava osinkotulo, joka on maksettu tai ollut nostettavissa vuonna 2022.**

Puuttuvat osinkotulot tulee ilmoittaa siitä huolimatta, että osingon maksajalla on ollut velvollisuus ilmoittaa verottajalle vuonna 2022 maksetut ja viimeistään 31.12.2022 nostettavissa olleet osingot.

KOTIMAISTEN NOTEERATTUJEN YHTIÖIDEN OSINGOT

• OMAVERO tai LOMAKE 50B

! Kotimaisten julkisesti noteerattujen yhtiöiden maksamat osingot tarkistetaan esitetytyn veroilmoituksen kohdasta Osingot julkisesti noteeratuista yhtiöistä ja ilmoitetaan bruttomääräisinä. Niistä ei vähennetä jo ennakolta pidätettyä veron määrää tai verovapaata osuutta.

Julkisesti noteeratun yhtiön jakamasta osingosta on kyse, kun yhtiön osake tai osakesarja on ollut osingonjaosta päätettäessä julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin pörssissä tai vastaavalla tavalla ulkomailla. Sama on voimassa myös niiden yhtiöiden kohdalla, joiden osakkeet on otettu yhtiön suostumuksella tai hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi ns. monenkeskisessä kaupankäynnissä.

Julkisesti noteerattujen yhtiöiden maksamista osingoista 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. Osinkotuloa on myös julkisesti noteeratun yhtiön varojenjakoa vapaan oman pääoman rahastosta.

NOTEERAAMATTOMIEN YHTIÖIDEN OSINGOT

• OMAVERO tai LOMAKE 50B

Muut kuin edellä tarkoitetut osakkeet ovat julkisesti noteeraamattomia osakkeita.

! Noteeraamattomien yhtiöiden maksamat osingot tarkistetaan esitetytyn veroilmoituksen kohdasta Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä ja ilmoitetaan bruttomääräisinä, jos ne ilmoitukselta puuttuvat.

Noteeraamattoman yhtiön maksamasta osingosta on maksajan tullut toimittaa ennakonpidätys, joten tarkista myös ennakonpidätysten määrä verotuspäätöksen kohdasta Ennakonpidätykset ja ennakkovero yhteensä.

VEROHALLINTO TEKEE JAON ANSIO- JA PÄÄOMATULO-OSUUKSIIN

■ Jos osinko on enintään 8 prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta, on osingosta veronalaista tuloa 25 prosenttia **150 000 euroon saakka** ja 75 prosenttia on kokonaan verovapaata tuloa.

Lievemmin verotettava 150 000 euron raja on **verovelvolliskohtainen** eli siihen luetaan kaikki verovelvollisen eri noteeraamattomista yhtiöistä vuonna 2022 saamat pääomatulo-osingot.

■ Jos jaettu osinko on enintään 8 prosenttia omistettujen osakkeiden matemaattisesta arvosta ja **150 000 euron raja ylittyy**, on osingosta veronalaista pääomatuloa 85 pro-

senttia ja verovapaata tuloa 15 prosenttia.

■ Jos jaettava osinko **ylittää osakkeen matemaattiselle arvolle laskettavan 8 prosentin suuruisen tuoton**, on ylittävistä osasta 75 % veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa.

Osakkeen matemaattisen arvon laskenta-perusteena on **vuonna 2021** päättyneen tilikauden tilinpäätös.

Listaamattoman yhtiön osakkeen matemaattinen arvo lasketaan osingon verovuotta edeltävän vuoden nettovarallisuuden perusteella siten, että yhtiön tilinpäätöshetken nettovarallisuus (varat - velat) jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamia ja muutoin hankkimia omia osakkeita ei oteta laskelmassa huomioon.

Kannattaa esimerkiksi verrata, vastaako verotuspäätöksessä oleva osakemäärä kaupparekisteriotteessa olevaa osakemäärää.

OSINGON PÄÄOMATULO-OSUUS JA OSAKASKOHTAISET OIKAISUT

• OMAVERO tai LOMAKE 13

ASUNTO

Yrittäjäosakkaan tulee antaa selvitys osingoista Omaverossa tai lomakkeella 13 niissä tapauksissa, joissa hänellä on verovuonna 2022 ollut osinkoa jakaneen yhtiön varoihin vuonna 2021 päättyneellä tilikaudella kuullut asunto omana tai perheensä käytössä ja/tai hänellä (tai hänen perheenjäsenellään) on osakaslainaa yhtiöltä. Omistajayrittäjän tulee ilmoittaa, jos hän (tai hänen perheenjäsenensä) on ottanut lainan yhtiöltä.

Osakeyhtiöissä osakkaan tai hänen perheensä käytössä oleva asunto ilmoitetaan vain silloin, kun osakasta ei TyEL:in mukaan pidetä mainittuun yhtiöön työsuh-

teessa olevana vuonna 2021 päättyneen tilikauden lopussa. Edellytyksenä on, että henkilö on yhtiössä määrävissä asemassa ja omistaa yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa yli 50 % yhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Jos tämä kriteeri täyttyy ja **vuoden 2021 taseen mukaan yhtiön varoihin kuuluu asunto, joka verovuonna 2022 on ollut osakkaan tai hänen perheensä käytössä, vähennetään asunnon arvo osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta** osingon pääomatulo-osuutta laskettaessa. Perheenjäsenellä tarkoitetaan tässä puolisoa ja iästä riippumatta samassa taloudessa asuvia omia tai puolison suoraan etenevässä tai takenevässä polvessa olevia sukulaisia. Asunto voi olla muukin kuin vakituinen asunto.

OSAKASLAINA

Rahalaina pienentää osakkeiden matemaattista arvoa, jos henkilö omistaa vuonna 2021 päättyneen tilikauden lopussa yksin tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa **vähintään 10 prosenttia** muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön osakkeista tai äänimäärästä. Perheenjäsenellä tarkoitetaan tässä puolisoa ja alaikäisiä lapsia.

Jos tämä kriteeri täyttyy ja kyse on osakkaan tai hänen perheenjäsenensä ottamasta ja vuonna 2021 päättyneen tilikauden lopussa maksamatta olevasta rahalainasta, vähennetään lainan määrä lainan ottajan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta ja mahdollinen ylimenevä osuus perheenjäsenten omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta omistusten suhteessa osingon pääomatulo-osuutta laskettaessa.

Laina vähennetään vain elinkeinotoimintaa harjoittavan yhtiön osakkeen matemaattisesta arvosta ja sen määräisenä kuin laina oli sen tilikauden taseessa, jonka mukaan osakkeen matemaattinen arvo laskettiin.

YLIJÄÄMÄT OSUUSKUNNISTA

• OMAVERO tai LOMAKE 50B

Ylijäämää on osuuspääoman korko tai muu osuuskuntalaissa tarkoitettu osuuskunnan jakama ylijäämä. Lisäksi julkisesti noteeratusta osuuskunnasta saatua varojenjakoa vapaan oman pääoman rahastosta käsitellään verotuksessa ylijäämänä.

Jos olet saanut ylijäämää julkisesti noteeratusta osuuskunnasta, muusta kuin julkisesti noteeratusta osuuskunnasta (vähintään 500 jäsentä) tai muusta kuin julkisesti

noteeratusta osuuskunnasta (alle 500 jäsentä), tarkista ja tarvittaessa korjaa ylijäämää koskeva tieto osuuskuntaa koskevassa omassa kohdassaan. Jos korjaat tätä kohta, ilmoita **ylijäämien bruttomäärä** Oma-verossa tai lomakkeella 50B.

Jos korjaat yllä mainittuja osuuskuntien jakamaa ylijäämää koskevia tietoja, tarkista myös kohta Ennakonpidätykset ja ennakko-vero yhteensä.

Noteeraamattoman osuuskunnan (vähintään 500 jäsentä) jakamasta ylijäämästä on 25 prosenttia veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa 5 000 euroon saakka. Siltä osin kuin verovelvollisen saman ylijäämän määrä ylittää 5 000 euroa, ylijäämästä 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa.

Muutoin osuuskunnan (alle 500 jäsentä) jakamasta ylijäämästä on 75 prosenttia veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa siltä osin kuin tästä osuuskunnasta saatu ylijäämä ylittää määrän, joka vastaa 8 prosentin vuotuista tuottoa verovelvollisen kaikista kyseisen osuuskunnan osuuksista ja osakkeista ylijäämän päättämistä edeltävän tilikauden lopussa osuuskunnan omaan pääomaan merkityille määrälle. Jos 8 prosenttia ei ylity, saatua ylijäämää verotetaan samalla tavalla kuin vähintään 500-jäsenisen osuuskunnan ylijäämää.

ULKOMAILTA SAADUT OSINGOT JA ULKOMAISEN OSUUSKUNNAN YLIJÄÄMÄT

• OMAVERO tai LOMAKE 16B

(Ks. ulkomaan pääomatuloista myös tämän lehden sivu 74)

Kaikki ulkomailta saadut osingot (ja muut ulkomaan pääomatulot) ilmoitetaan Oma-verossa kohdassa Ulkomaan pääomatulot tai lomakkeella 16B, jos tieto maksetuista ulkomaan osingoista puuttuu tai on väärin veroilmoituksella. Sillä ei ole merkitystä, onko osinkoa jakaneen yhtiön osake noteerattu vai noteeraamaton.

Ulkomaan osingot ilmoitetaan **bruttomääräisinä** euroina eikä niistä vähennetä jo ennakolta mahdollisesti pidätettyä lähdeveroa.

Ulkomailta saatuja osinkoja ovat esimerkiksi Telian ja SSAB:n maksamat osingot.

Jos saamistasi ulkomaan osingoista on ulkomailla pidätetty lähdeveroa, merkitse tai korjaa Oma-verossa tai lomakkeella 16B. ◀

JUHA SALMIKIVI

Lisäetu veronmaksajien jäsenille

TALOUSTAITO
BONUS

taloustaito.fi/bonus

Päaset lukemaan bonusjuttuja samoilla tunnuksilla, joilla kirjaudut Veronmaksajien verkkosivuille.

Hyötytietoa talouteesi!

ULKOMAAN PÄÄOMATULOT

OMAVERO tai LOMAKKEET • 16B • 9A

Ulkomailta saatuja pääomatuloja ovat esimerkiksi ulkomailta saadut osinko- ja korkotulot, vuokratulot sekä luovutusvoitot tai -tappiot.

Suomalaisen välittäjän kautta saadut ulkomaiset osinko- ja korkotulot näkyvät esitetyssä veroilmoituksessa. Jos tiedoissa on korjattavaa, korjaa tiedot lomakkeella 16B. Ilmoita maa, josta osinko on saatu, sekä osingon määrä ja osingosta mahdollisesti ulkomaille maksettu vero.

Verosopimuksissa on määritelty veroprosentti, jonka mukaan tiettyyn maahan maksetaan lähdeveroa. Esimerkiksi pohjoismaisessa verosopimuksessa osinkojen veroprosentti on 15 %.

Veroilmoituksella voit ilmoittaa korkeintaan verosopimuksessa olevan veroprosentin mukaan lasketun veron, vaikka olisitkin maksanut ulkomaille enemmän veroa.

Ilmoita osinkoa jakavan yhtiön nimi ja se, onko kyseessä julkisesti noteerattu yhtiö vai muu kuin julkisesti noteerattu yhtiö. Jos olet saanut osinkotuloa muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä, ilmoitat lisäksi osakkeiden lukumäärän ja osakkeiden maataattisen tai käyvän arvon euroina sentin

tarkkuudella (käypä arvo edellisen verovuoden viimeisenä päivänä). Ilmoita myös osinkotuloon kohdistuvat mahdolliset tulonhankkimismenot.

Jos osinkotulosta on peritty ulkomaille veroa enemmän kuin verosopimuksessa on säädetty, liikaa maksetut verot haetaan takaisin lähdevaltiolta. Esimerkiksi jos olet maksanut Ruotsiin veroa enemmän kuin 15 %, sinun on haettava veroa takaisin Ruotsin verohallinnolta.

Verohallinnon verkkosivuilta löytyy taulukko Verosopimuksen mukaiset hyvitetävien verojen enimmäismäärät, kun osinkotulo on saatu ulkomailta.

Myös ulkomaille olevan asunnon luovutusvoitto voi olla verovapaa. Ilmoita ulkomaan pääomatuloissa oman asunnon myyntivoitto, jos kysymys on ulkomaille sijaitsevista asunnosta.

Luovutuksesta saamasi voitto ei ole veronalaista tuloa, jos olet luovuttanut asuinhuoneiston tai -rakennuksen, jonka olet omis-

tanut vähintään kaksi vuotta ja jota olet omistusaikanasi ennen luovutusta käyttänyt yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan omana tai perheesi vakituksena asuntona.

HUOMAA

Jos tulo on maksettu muussa valuutassa kuin euroissa, muunna tulot ja niistä mahdollisesti perityt verot euroiksi tapahtumapäivän kurssin mukaan. Voit käyttää myös Euroopan keskuspankin julkaisemaa keskkurssia.

Luovutusvoittojen ja -tappioiden osalta pitää kuitenkin käyttää omaisuuden hankintahetken ja luovutushetken kurssia. ◀

MIIKA HÄRKÖNEN

● OMAVERO tai LOMAKE 16B:

Ulkomaan pääomatulot

● OMAVERO tai LOMAKE 9A:

Ulkomaisten arvopapereiden luovutusvoitot tai -tappiot

VEROVIKKO – HYÖTYTIETOA TALOUDESTA

Verovikko tarjoaa sinulle kolme kertaa viikossa muun muassa

- hyötyneuvoja omaan talouteen
- vinkkejä säästäjälle ja sijoittajalle
- ajankohtaista tietoa verotuksen muutoksista
- verojuristien vastauksia lukijoiden kysymyksiin

Tilaa maksuton uutiskirje osoitteesta veronmaksajat.fi

**TALOUS
TAITO**

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

PÄÄOMATULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

OMAVERO tai LOMAKE • 50B

PÄÄOMATULOJEN TULONHANKKIMISMENOT

● OMAVERO tai LOMAKE 50B

Tarkista esitetyt veroilmoitus. Jos pääomatuloihin liittyvissä vähennyksissä on virheitä tai puutteita, voit korjata tiedot Oma-verossa tai lomakkeella 50B.

Jos veroilmoituksestasi puuttuu muita pääomatulojen tulonhankkimismenoja tai tiedoissa on virheitä, ilmoita tulonhankkimismenojen **yhteismäärä** kohdassa "Muut tulonhankkimismenot yhteensä/vuosi". Anna tarkempi selvitys tulonhankkimismenoista kohdassa "Perustele, mistä tulonhankkimismenot ovat syntyneet".

Pääomatulojen tulonhankkimismenoja voivat olla esimerkiksi

- puhelinkulut
- atk-kulut, kuten tietokone tai nettiyhteys
- ammattikirjallisuuden hankkimisesta syntyneet kulut
- työhuonevähennys
- matkakulut

Kulujen täytyy liittyä tulojen hankkimiseen, esimerkiksi sijoitustoimintaan.

Pääomatuloista vähennettävissä kuluissa ei ole omavastuuta, paitsi jos kulut liittyvät arvopapereiden, arvo-osuuksien tai vastaavan omaisuuden hoitoon ja säilyttämiseen, jolloin kuluista vähennetään 50 euron omavastuu.

Jos arvopapereiden hoito- ja säilyttämismenot ovat yhteensä yli 50 euroa, merkitse menot täysimääräisinä. Älä vähennä omavastuusuutta.

Merkitse myös sen maksun saajan nimi sekä Y-tunnus, jonka tiedot puuttuivat tai olivat virheellisiä.

Ilmoita tässä kohdassa 4.3. myös **jälkimarkkinahyvitys**, jonka olet maksanut myyjälle ostaessasi joukkovelkakirjan, ja tulonhankkimisvelkaan kohdistuvat muut kulut kuin korot.

Jälkimarkkinahyvitys on korkoa vastaava hyvitys, joka on kertynyt joukkovelkakirjalainoista. Jälkimarkkinahyvitystä kertyy joukkovelkakirjan luovutusta edeltäneen koronmaksupäivän ja luovutuspäivän väliseltä ajalta. Hyvitys saadaan tai maksetaan joukkovelkakirjan luovutuksen yhteydessä. Joukkovelkakirjalainan oston yhteydessä ostaja voi maksaa jälkimarkkinahyvitystä myyjälle. Jälkimarkkinahyvitys on silloin ostajalle tulonhankkimismenoa, ja hän voi vähentää sen omassa verotuksessaan.

MAATALOUSYHTYMÄN OSAKKAAN KOROT JA TAPPIOT

● OMAVERO tai LOMAKE 50B

Osakkaan maatalousyhtymään kohdistuvat korot ja vaatimus tappioiden vähentämisestä pääomatuloista: Jos olet osakkaana maatalousyhtymässä, voit vähentää yhtiön verovuoden 2022 tappiota pääomatuloistasi. Lomakkeesta 50B kyseinen kohta löytyy sivulta 3.

Jos maatalousyhtymä on lopettanut maatalouden harjoittamisen, voit poikkeuksellisesti vähentää pääomatuloistasi myös aiempien vuosien vahvistettuja tappioita. Jos haluat vähentää tappioita pääomatuloista, merkitse tähän osuutesi vähennettävän tappion määrästä joko prosentteina tai euroina. Tappion vähentämistä pääomatuloista on vaadittava ennen kuin verovuoden verotuksesi päättyy.

Tässä kohdassa voit ilmoittaa myös koron osakkaana ottamastasi velasta, joka kohdistuu maatalousyhtymän toiminnan rahoittamiseen. Ilmoita nämä tiedot: luotonantajan nimi, lainan tunnus, koron määrä euroissa, velan määrä verovuoden lopussa ja maatalousyhtymän Y-tunnus. ◀

JOHNNY ÖRNBERG

KORKOJEN VÄHENTÄMINEN

OMAVERO tai LOMAKE • 50B

Verovelvollinen saa vähentää maksamansa **asuntolainan ja tulonhankkimislainan** korot pääomatuloistaan. Lisäksi **takausvelan** korot ovat tietyissä tapauksissa vähennyskelpoisia.

KORKOJEN VÄHENTÄMINEN 2022

Paljonko saa vähentää:

- Kulutusluoton ja opintolainan koroista 0 %
- Asuntolainan koroista 5 %
- Tulonhankkimisvelan koroista 100 %

Korot vähennetään ensisijaisesti pääomatuloista. Jos pääomatuloihin kohdistuvat vähennykset, kuten korkomenot, ylittävät pääomatulojen määrän, syntyy alijäämä. Alijäämän perusteella verovelvollisella on oikeus ansiotulojen verosta myönnettävään **alijäämähyvitykseen** (ks. tarkemmin *Asuntolainan korot ja alijäämähyvitys*).

Korkojen vähennyskelpoisuus riippuu lainan käyttökohteesta. Verovelvollisen on tämän vuoksi selvitettävä, mihin tarkoitukseen velka on käytetty. Jos velan käyttötarkoitus myöhemmin muuttuu, verovelvollisen on esitettävä selvitys velan uudesta käyttötarkoituksesta.

Jos verovelvollinen joutuu esimerkiksi taloudellisten vaikeuksien vuoksi ottamaan uutta lainaa vanhan lainan pääoman tai korkojen maksamista varten, on uuden lainan käyttötarkoitus lähtökohtaisesti sama kuin vanhan lainan.

Korko, joka on maksettu ennen aikaa, jolta se on laskettu, on vähennyskelpoinen vain siltä osin kuin se kohdistuu verovuoteen ja sitä seuraavaan vuoteen. Suurempaa korkovähennystä ei siten saa maksamalla korkoja pitkältä ajalta etukäteen.

Jos koroissa on virheitä tai puutteita, voit korjata tiedot Omaverossa tai lomakkeella 50B.

ASUNTOLAINAN KOROT JA ALIJÄÄMÄHYVITYS

Asuntolainan korkovähennys tehdään ensisijaisesti pääomatuloista. Jos niitä ei ole tai niitä ei ole tarpeeksi korkomenojen vähentämiseen, syntyy alijäämä. Silloin osan vähennyskelpoisista korkomenoista voi saada vähennettyä alijäämähyvityksenä ansiotulojen verosta.

Vuonna 2022 asuntolainan koroista on **vähennyskelpoista 5 prosenttia**. (Vuonna 2023 asuntolainan korot eivät ole enää vähennyskelpoisia.)

Asuntolainalla tarkoitetaan sellaista lainaa, joka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä **vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen**.

Perheeseen verotuksessa lasketaan alaikäiset lapset ja aviopuoliso tai avopuoliso, jos hänet rinnastetaan tuloverolain mukaan aviopuolisoon. Näin esimerkiksi siinä tapauksessa, että verovuonna yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyt avopari on aikaisemmin ollut avioliitossa tai heillä on tai on ollut yhteinen lapsi.

Jos avio- tai avopuolisoilla on yhteinen velka, josta he ovat yhteisvastuussa, voi yh-

teisen velan korot maksanut puoliso vähentää ne verotuksessa kokonaan. Jos puolisoitten vaatimukset ovat ristiriitaiset, vähennetään korot puoliksi.

Muiden kuin verotuksessa puolisoina käsiteltävien henkilöiden velan korot vähentää kukin velallinen itse. Siten esimerkiksi avopuolisot saavat vähentää vain oman velkansa korkoja.

Avopuolisoiden osalta oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että avopuolisoi- ta se, joka on maksanut avopuolisoiden yhteisen lainan korot, saa vähentää ne kokonaan. Jos maksaja ei ole selvillä tai vaatimukset ovat ristiriitaiset, on oikeuskäytännössä muun selvityksen puuttuessa vähennetty kummankin avopuolison verotuksessa puolet korkojen määrästä.

ALIJÄÄMÄHYVITYS ASUNTOLAINAN KORKOMENOISTA

Jos vähennettävänä on vain asuntolainan korkoja eikä verovelvollisella ole lainkaan pääomatuloja, alijäämä on koron suuruinen. Alijäämähyvitys on **30 prosenttia** alijäämästä. Ensisijaisuuksien ostajalla alijäämähyvitys on **32 prosenttia** ja enintään **10 vuotta**.

Alijäämähyvitys vähennetään ansiotulojen verosta.

Alijäämähyvityksen maksimimäärä on 1 400 euroa verovelvollista kohden. Enimmäismäärää korotetaan 400 eurolla yhdestä lapsesta ja 800 eurolla kahdesta tai sitä useammasta lapsesta. Jos verovelvolliseen sovelletaan puolisoita koskevia säännöksiä, korotetaan sen puolison alijäämähyvityksen enimmäismäärää, jonka ansiotuloista määrättävän valtion tuloveron määrä on suurempi, elleivät puoliset ole toisin vaatineet.

Puolisoilla siirretään toisen puolison käyttämättä jäävä osa alijäämähyvityksen enimmäismäärästä toiselle puolisolalle.

MIKÄ ON ASUNTOLAINAA?

■ **Kakkosasunnon** korot ovat tietyissä tilanteissa vähennyskelpoisia. Verotuskäytännössä kakkosasuntona on pidetty sellaista verovelvollisen asuntoa, joka on työn vuoksi eri paikkakunnalla kuin hänen ja hänen perheensä yhteinen koti.

■ **Asumisoikeusasunnon** hankintaan tarvittavaa **asumisoikeusmaksua** varten otettu velka rinnastetaan asuntolainaan.

■ **Asunnon peruskorjaukseen** otetun lainan korko rinnastetaan asuntolainan korkoon. Peruskorjauksella tarkoitetaan asunnon laajennus-, muutos- ja uudistustoimenpiteitä. Peruskorjauksella asunto muuttuu tasokkaammaksi.

■ Verotuskäytännössä on hyväksytty vähennyskelpoiseksi myös **asuntoyhtiön suurehkon remontin**, esimerkiksi putkiremontin, kustannusosuuden maksamiseksi otetun lainan korko. Lainan lyhennyksiä ei saa vähentää.

■ **Vuosikorjaukseen otetun lainan korot eivät ole vähennyskelpoisia.** Vuosikorjauskuuluilla tarkoitetaan menoja, jotka aiheutuvat asunnon kulumisen korjaamisesta. Vuosikorjauksessa vaihdetaan aiempi materiaali vastaavan tasoiseen uuteen, toisin sanoen huoneisto saatetaan alkuperäiseen kuntoon.

Muiden korkojen vähentäminen

TULONHANKKIMISVELAN KOROT

Korkojen vähennysoikeus koskee myös sellaista lainaa, joka kohdistuu veronalaisen tulon hankkimiseen.

Tulonhankkimislaina kohdistuu esimerkiksi vuokralla olevaan huoneistoon, yhtiöosuuden hankintaan tai pörssiosakkeisiin.

Sellaista korkoa ei kuitenkaan saa vähentää, joka kohdistuu korkotulon lähdeverosta annetussa laissa tarkoitettuun korkotuloon tai mainitun lain mukaisen joukkovelkakirjan luovutuksen yhteydessä saatuun jälkimarkkinahyvitykseen. Myöskään vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen hankkimiseen tai pitkäaikaissäästämissopimukseen otetun lainan korkoja ei saa vähentää.

Alihintaista huoneiston vuokrausta esimerkiksi perhesyistä ei pidetä tulonhankintana eikä verotuskäytännön mukaan tällaiseen asunnon hankintaan otetun lainan korkoja saa vähentää.

TAKAUSVELAN KOROT

Takaajalla tai muun vakuuden asettajalla on oikeus vähentää sitoumuksensa

perusteella suorittamansa velan tai sen suorittamista varten ottamansa velan korot, jotka ovat kertyneet siitä alkaen, kun velallinen on todettu maksukyvyttömäksi. Nämä korot ovat kuitenkin vähennyskelpoisia vain, jos alkuperäisellä velallisella olisi ollut oikeus niiden vähentämiseen elinkeinotoimintaan tai maatalouteen kohdistuvina korkoina.

Jos alkuperäinen velallinen on vastuunsa perusteella maksanut takaajalle tai muulle vakuuden asettajalle hyvityksen, hänellä on oikeus korkoa koskevien säännösten mukaan vähentää siihen sisältyvä velan korkoa vastaava osuus.

HUOMAA

Opintolainan korkovähennysoikeus on poistettu vuoden 2015 verotuksesta alkaen. Myöskään henkilökohtaisessa käytössä olevan **kesämökin, auton, veneen tai lomamatkan** hankintaan otetut velan korot eivät ole vähennyskelpoisia. Samoin **harrastustoimintaan** liittyvän velan korot ovat vähennyskeltottomia.

ALIJÄÄMÄHYVITYS, JOTA EI VOIDA VÄHENTÄÄ VEROISTASI

Puolisoiden verotuksessa alijäämähyvityksen enimmäismäärä on yhteinen siten, että toisen puolison enimmäismäärästä käyttämättä jäävä osa voidaan siirtää toiselle puolisolalle. Eli jos saat alijäämähyvitystä, mutta tuloistasi ei peritä riittävästi veroja, joista vähennyksen voi tehdä, voit siirtää hyvityksen puolisollesi (rasti lomakkeen 50B kohtaan 5). **Vaatimus on tehtävä ennen verotuksen päättymistä.**

Jos alijäämähyvitystä ei siirrä tehtäväksi puolisoasi veroista, vahvistetaan sinulle pääomatulolajin tappio.

PÄÄOMATULOLAJIN TAPPIO JA ALIJÄÄMÄHYVITYS

Pääomatulolajin alijäämää (tappiota) syntyy,

jos sinulla on pääomatuloihin kohdistuvia vähennyskelpoisia tulonhankkimismenoja, vähennyskelpoisia korkomenoja ja vähennettäväksi vaadittuja tulolähteen tappioita enemmän kuin veronalaisia pääomatuloja yhteensä.

Saat ensin alijäämähyvitystä ansiotuloista menevistä veroista ja kun alijäämähyvitys on käytetty lain mukaan, vahvistetaan sinulle seuraavaksi pääomatulolajin tappio, sikäli kuin vielä vähennettävää riittää.

Pääomatulolajin tappio on sen syntymisvuoden jälkeen vähennyskel-poista kymmenen vuoden ajan.

Pääomatulolajin tappion vähentäminen edellyttää pääomatuloja seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Jollei niitä ole tiedossa, käyttämättä jäävä (=sinulta ei peritä riittävästi veroja, joista voi-

sit tehdä alijäämähyvityksen) alijäämähyvitys kannattaa siirtää puolisolalle.

Esimerkiksi isojen remonttikulujen vuoksi verovelvollisella voi olla vuokraustoiminnan tappiota, tai metsätaloudessa on syntynyt enemmän menoja kuin verovelvollisella on kaikkia pääomatuloja yhteensä, joihin kaikki kulut voitaisiin kuitata. Tällöin syntyy alijäämää ja siitä taas alijäämähyvitystä (ks. *Asuntolainan korot ja alijäämähyvitys*). ◀

JOHNNY ÖRNBERG

ELÄKESÄÄSTÄMINEN

OMAVERO tai LOMAKKEET • 50A • 50B

Verovelvollisen ja hänen puolisonsa ottamien vapaaehtoisten eläkevakuutusten ja pitkäaikaissästämissopimusten (ps-sopimusten) maksut vähennetään pääomatuloista.

● OMAVERO tai LOMAKE 50B

Vuonna 2022 maksetut vapaaehtoisten eläkevakuutusten vakuutusmaksut ja ps-sopimuksen maksut tarkistetaan esitetytyn veroilmoituksen kohdassa Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissästämissopimuksen maksut.

! Pankki tai vakuutusyhtiö ilmoittaa maksetut vakuutus- ja ps-sopimuksen maksut Verohallinnolle. Maksujen määrät korjataan tai ilmoitetaan ensisijaisesti Omaverossa.

Voit myös antaa ilmoituksen paperilomakkeella 50B.

Vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksut merkitään kohtaan Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissästämissopimuksen maksut riippumatta siitä, milloin vapaaehtoinen eläkevakuutus on otettu.

HUOMIOI ELÄKEIKÄ SOPIMUKSISSA

Jos vapaaehtoinen eläkevakuutus- tai ps-sopimus on tehty **ennen 11.2013**, ovat maksut vähennyskelpoisia, kun eläkettä voi sopimuksen mukaan alkaa aikaisintaan nostaa seuraavasti:

Syntymävuosi	Eläkeikä, vuotta
1957 tai aiemmin	63
1958-1961	64
1962-1972	65
1973-1984	66
1985-1997	67
1998 tai myöhemmin	68

Jos vapaaehtoinen eläkevakuutus- tai ps-sopimus on tehty **2013 tai sen jälkeen**, ovat maksut vähennyskelpoisia, kun eläkettä voi sopimuksen mukaan alkaa aikaisintaan nostaa seuraavasti:

Syntymävuosi	Eläkeikä, vuotta
1957 tai aiemmin	68
1958-1961	69
1962 tai myöhemmin	70

Vakuutus katsotaan otetuksi ja ps-sopimus tehdyksi, kun sopimusten mukaisia maksuja on alettu maksaa. Maksuja ei saa enää vähentää sinä verovuonna, jona eläkettä tai suorituksia on alettu maksaa, eikä myöskään enää maksuvuoden jälkeen.

MITEN SUURI VEROHYÖTY MAKSUISTA?

Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja ps-sopimuksen maksut vähennetään pääomatuloista. Vähennettävien maksujen enimmäismäärä on 5 000 euroa vuodessa. Vähennyksen enimmäismäärä on 2 500 euroa, jos verovelvollisen työnantaja on maksanut verovuonna työntekijälleen ottamansa vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuja.

Jos pääomatuloja ei ole tai ne eivät riitä maksujen vähentämiseen, syntyy pääomatulojen alijäämä. Tästä alijäämästä lasketaan erityinen alijäämähvyitys, joka on 30 prosenttia pääomatulojen alijäämästä. Tämä vähennetään ansiotuloista menevästä verosta. Erityisen alijäämähvyityksen enimmäismäärä on 1 500 euroa (30 % 5 000 eurosta).

Palkan tai muun ansiotulon verot alenevat siis 1 500 euroa, jos maksuja on vähintään

5 000 euroa.

Erityinen alijäämähvyitys tehdään tavallisen alijäämähvyityksen jälkeen, joka on aiheutunut esim. vuokraustoiminnan tappiosta tai asuntopöytäkoron vähennyksestä.

! Vapaaehtoisten eläkevakuutusten ja ps-sopimusten maksut voi vähentää ainoastaan vakuutetun tai ps-sopimuksen kohteena oleviin varoihin oikeutetun henkilön verotuksessa. Maksuja ei voi siirtää puolison verotuksessa vähennettäväksi, vaikka puoliso olisi maksut maksanut.

Jos vakuutetun tai ps-sopimuksen varoihin oikeutetun verojen määrä ei riitä erityisen alijäämähvyityksen täysimääräiseen vähentämiseen, siirretään vähentämättä jäänyt määrä vähennettäväksi puolison veroista ilman vakuutetun vaatimusta.

Tämä johtuu yleensä siitä, että vakuutetulla/ varoihin oikeutetulla ei ole pääomatuloja tai tarpeeksi maksettavia veroja.

Jos verovelvollisen puolisoilla on vähennettävää vapaaehtoisen eläkevakuutuksen tai ps-sopimuksen maksuja, mutta ei lainkaan tuloja tai pääoma- ja ansiotuloista maksettavia veroja, voi verovelvolliselle siirtyä hänen puolisoltaan erityistä alijäämähvyitystä toiset 1 500 euroa. Hän voi siten saada enimmillään 3 000 euron suuruisen erityisen alijäämähvyityksen.

Jos puolisonkaan verot eivät riitä erityisen alijäämähvyityksen vähentämiseen, vakuutusmaksu jää tältä osin vähentämättä, sillä vakuutusmaksujen perusteella ei vahvisteta pääomatulolajin tappiota, joka voitaisiin vähentää tulevana vuosina pääomatuloista.

Kollektiivisten eläkevakuutusten maksut vähennetään ansiotuloista

● OMAVERO tai LOMAKE 50A

Jos verovelvollinen on itse maksanut osan työnantajan ottaman kollektiivisen eläkevakuutuksen maksuista, tarkistetaan maksut esitetytetylta veroilmoitukselta ja tarvittaessa ilmoitetaan verovelvollisen maksuosuus eläkevakuutusmaksuista Omaverossa kohdassa Pakolliset eläkevakuutusmaksut muista tuloista kuin palkoista tai lomakkeella 50A.

Jos kollektiivinen eläkevakuutus on otettu **ennen 6.5.2004**, voi verovelvollinen vähentää itse maksamansa kollektiivisen eläkevakuutuksen maksut **kokonaan** omassa verotuksessaan, jos eläketurva on vastannut eduiltaan enintään rekisteröityä lisäeläketurvaa ja eläke voidaan maksaa aikaisintaan 55-vuotiaana.

Jos työntekijä on tullut kollektiivisen eläkevakuutuksen piiriin **6.5.2004–31.12.2012**, voi työntekijä vähentää itse maksamiaan vakuutusmaksuja määrän, joka on **enintään 5 prosenttia** työnantajan maksamasta palkasta ja **enintään 5 000 euroa**.

Maksetulla palkalla tarkoitetaan myös rahapalkan lisäksi tai sijaan annettuja luontoisetuja ja muita veronalaisia etuja. Maksu ei ole vähennyskelpoinen siltä osin kuin se ylittää työnantajan maksaman vakuutusmaksun määrän. Lisäksi edellytetään, että eläkettä aletaan maksaa aikaisintaan vakuutetun täy-

tettyä 60 vuotta.

Jos työntekijä on tullut kollektiivisen eläkevakuutuksen piiriin **1.1.2013 tai sen jälkeen**, maksujen vähentäminen työntekijän verotuksessa edellyttää, että eläkettä aletaan maksaa syntymävuodesta riippuen aikaisintaan 68-, 69- tai 70-vuotiaana.

Kollektiivisten eläkevakuutusten maksujen maksaminen ei rajoita yksilöllisen eläkevakuutuksen maksujen vähentämistä.

Esitetytetyt veroilmoituksen kohdassa Pakolliset eläkevakuutusmaksut muista tuloista kuin palkoista vähennetään myös **urheilijan vapaaehtoisen eläke- tai tapaturmavakuutuksen maksut**. Tarvittaessa tee korjaus Omaverossa kyseisessä kohdassa tai lomakkeella 50A.

OMA JA TYÖNANTAJAN OTTAMA VAKUUTUS

Jos vakuutetulla on lisäksi myös työnantajan ottama ja maksama yksilöllinen eläkevakuutus tai ps-sopimus, pienenee erityisen alijäämähyvityksen enimmäismäärä 750 euroon.

Se vastaa 2 500 euron suuruisen maksujen vähennysoikeutta. Sama koskee myös ns. osakastyöntekijää eli omassa yrityksessään työskentelevää yrittäjäasemassa olevaa työntekijää.

Työnantaja voi vuodessa maksaa työntekijälleen (tai yrityksessä työskentelevälle osakkaalle) ottamansa vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuja enintään 8 500 euroa ilman, että siitä syntyy työntekijälle palkkana verotettava etuus.

Jos maksut ylittävät 8 500 euroa, on ylittävä osa palkkaa. Jos useampi työnantaja on maksanut eläkevakuutusmaksuja, maksut lasketaan yhteen ja ylimenevä osa on palkkaa.

Lisäksi on muistettava, että palkansaaja ei saa vähentää ylimenevää palkaksi katsottavaa osaa omassa verotuksessaan.

Työnantajan ottamasta eläkevakuutuksesta maksettava eläke on ansiotuloa. ◀

JUHA SALMIKIVI

CHUBB®

Chubb Matkavakuutus netistä muutamalla klikkauksella

Kattavalla matkavakuutuksellamme turvaat sekä matkustajan että matkatavarat.

Voit lunastaa matkavakuutuksen jäsenetuhintaan osoitteessa: <https://bit.ly/3WYraOO>

VARAT JA VELAT

Varat ja velat on ilmoitettava sellaisina kuin ne olivat vuoden 2022 päättyessä.

OMAVERO tai LOMAKKEET • 50B • 5 • 2/2Y

Esitetyille veroilmoitukselle on merkitty Verohallinnolla olevat tiedot verovelvollisen varoista ja veloista. Varoja ovat muun muassa verovelvollisen verovuoden päättyessä omistamat arvo-osuudet, sijoitusrahas- to-osuudet, asunto-osakkeet ja kiinteistöt.

Mikäli esitetyille veroilmoitukselle ei ole merkitty varoja ja velkoja, jotka tulee ilmoittaa verottajalle, verovelvollisen tulee ilmoittaa puuttuvat tiedot. Myös tiedoissa olevat virheet on korjattava. Ilmoitusvelvollisuus koskee varoja ja velkoja sellaisena kuin ne olivat vuoden 2022 päättyessä.

• OMAVERO tai LOMAKE 50B

Jos käytetään paperilomakkeita, muutokset ja korjaukset varallisuuden osalta ilmoitetaan lomakkeella 50B kohdassa 6 (Muutokset varallisuustietoihin). Velkojen osalta tiedot ilmoitetaan lomakkeella 50B kohdassa 4.4 (Vähennyskelpoiset korot ja muutokset velkatietoihin).

Mikäli tila ei ole riittävä, kannattaa täyttää tarvittaessa uusi lomake, johon lisättävät velat listataan ja yksilöidään.

Tarkista, että velan käyttötarkoitus on merkitty veroilmoitukseen oikein, koska se vaikuttaa korkojen vähentämiseen verotuksessa.

Esimerkiksi asuntolainan koroista on verovuonna 2022 vain viisi prosenttia vähennyskelpoisia, mutta jos asunto onkin ollut vuokrauskäytössä, saat tämän käytön osalta vähentää korot täysimääräisesti. Velan käyttötarkoitus voi siis muuttua.

MITÄ VAROJA PITÄÄ ILMOITAA

Verohallinto kerää varallisuustietoja muun muassa kiinteistöverotusta ja verovalvontaa varten. Verovelvollisen tulee tarvittaessa ilmoittaa verottajalle vain ne varat, joiden osalta on säädetty ilmoitusvelvollisuus.

Ilmoitusvelvollisuus koskee myös ulkomailla olevia varoja.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on annettava veroilmoituksessaan tiedot ja niitä koskevat selvitykset vain seuraavista omistamista varoista:

- Kiinteistöt eli esimerkiksi tontit ja tilat sekä muut kiinteistörekisteriin merkittävät yksiköt.
- Erottamaton määräala.
- Rakennus ja rakennelma, joka on toisen maalla, esim. vuokrakiinteistöt.
- Asunto-osakeyhtiön osakkeet.
- Keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeet.
- Osakeyhtiön osakkeet ja yhteissijoitusyritysten osuudet.
- Osuuskunnan osuus (ei kuitenkaan osuusia osuuskunnassa, joka harjoittaa tavanomaisten kulutustavaroiden tai -palveluiden myyntiä eli kulutusosuuskuntien ja osuuspankkien tavanomaisia osuuksia).
- Sijoitusrahasto-osuudet.
- Muut arvopaperit ja arvo-osuudet, ei kuitenkaan joukkovelkakirjoja, joita verotetaan korkotulon lähdeverosta annetussa lain mukaan. Ilmoittaa ei tarvitse myöskään vastaavia yleisön merkittäväksi tarjottuja, Euroopan talousalueella olevan julkisyhteisön tai kirjanpitovelvollisen koronmaksajan Euroopan talousalueella liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja.
- Osuudet avoimeen yhtiöön, kommandiittiyhtiöön ja muuhun yhtymään. Yhtymän osakkaan on omassa veroilmoituksessaan ilmoitettava yhtymän nimi, y-tunnus sekä osuutensa yhtymän varallisuuteen.
- Hallinta- ja nautintaoikeus kiinteistöön, huoneistoon tai arvopapereihin, kun oikeus on pidätetty omaisuuden luovutuksen yhteydessä tai saatu lahjana, perintönä tai testamentilla.
- Liike- ja ammattitoiminnan sekä maatilata-

louden varat (paperilla ilmoitettaessa liike- ja ammattitoiminnan varat lomakkeella 5 ja maatalouden varat lomakkeella 2 tai 2Y).

YHTYMÄ YKSILÖIDÄÄN Y-TUNNUKSELLA

Omistusosuuden yhtymästä tulisi selvittää veroilmoituksen esitetyistä tiedoista. Mikäli osuutta ei ole merkitty, osuus tulee ilmoittaa. Yhtymän yksilöinti tapahtuu yhtymän y-tunnuksen avulla. Osuudesta on ilmoitettava yhtymän nimi ja kotipaikka sekä murtolukuna osuus yhtymän tuloon ja varallisuuteen.

Verotusyhtymä on kahden tai useamman henkilön muodostama yhteenliittymä, joka harjoittaa maatilaa viljelyä tai hallintaa, metsätaloutta tai sellaisen kiinteistön hallintaa,

Mitä omaisuutta ei tarvitse ilmoittaa

Kaikkea varallisuutta ei tarvitse ilmoittaa verottajalle, vaikka sitä ei olisi merkitty esitetyttyyn veroilmoitukseen. Verottajalle ei ilmoiteta:

- Tavanomaista omassa käytössä olevaa koti-irtaimistoa.
- Autoja, moottoripyöriä tai veneitä.
- Suomalaisessa pankissa tai Euroopan talousalueella sijaitsevassa pankissa olevia lähdeveronalaisia talletuksia ja käyttötileillä olevia varoja.
- Lähdeveron alaisia suomalaisia joukkovelkakirjoja eikä niitä vastaavia Eta-alueen joukkovelkakirjoja.
- Osuutta kotimaiseen kuolinpesään.
- Osuutta kulutusosuuskuntaan.
- Tavanomaista osuutta osuuspankkiin.

josta yhteenliittymä on arvonlisäverovelvollinen tai hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta.

Kiinteistöyhtymän käsite muuttui vuoden 2020 alusta, minkä takia esim. sisarusten yhteisesti omistamaa kesämökkiä ja sen tonttimaata ei yleensä enää pidetä kiinteistöyhtymänä. Kiinteistöyhtymänä pidetään yhteisesti omistettua kiinteistöä, joka on arvonlisäverovelvollinen tai joka on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta.

VAROJEN ARVOA EI YLENSÄ ILMOITETA

Varoista ilmoitetaan vain varojen laji, lukumäärä ja varojen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän veroilmoituksessa ei ilmoiteta varojen arvoa koskevia tietoja.

Esimerkiksi asunto-osakkeista on ilmoitettava asunto-osakeyhtiön nimi ja y-tunnus, huoneiston numero ja omistusosuus. Arvo-osuuksista on ilmoitettava yhtiön nimi ja osakkeiden lukumäärä ja sijoitusrahasto-osuuksista sijoitusrahaston nimi ja osuuk-sien lukumäärä.

Säännöstä, jonka mukaan omaisuuden varallisuuden arvoa ei ilmoiteta, on poikkeuksia.

Ilmoitettavia saatavia ovat esimerkiksi joukkovelkakirjat, joiden arvona ilmoitetaan niiden nimellisarvo. Tämä koskee vain niitä saamisia, joita ilmoittamisvelvollisuus ylittää koskee eli muita kuin korkotulon lähdeverotuksen piiriin kuuluvia.

Ilmoittamisvelvollisuus ei koske kuitenkaan esimerkiksi yksityishenkilön saatavaa toiselta yksityishenkilöltä eli esimerkiksi vanhempien antamaa korotonta lainaa lapsille.

Ilmoitus kiinteistön tiedoissa mahdollisesti tapahtuneista muutoksista annetaan kiinteistöveroilmoituksella.

Kiinteistöveroilmoitus tehdään joko Oma-vero-palvelussa tai paperilla lomakkeella 3743.

VELOISTAKIN ILMOITETAAN OSA

Veloistaan luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän on ilmoitettava lainat, jotka on saatu luotto- ja rahoituslaitoksilta, valtiolta, kunnalta, vakuutus- ja eläkelaitokselta, huoltokonttorilta ja työnantajalta. Lisäksi verovelvollisen on ilmoitettava muutkin lainansa, jos niiden korko on verotuksessa vähennyskelpoinen. Lainasta on ilmoitettava sen käyttötarkoitus, maksamatta oleva määrä verovuoden päättyessä ja lainanantaja sekä mahdollinen lainan tunnus.

Lainan korko on verotuksessa vähennyskelpoinen silloin, kun laina on käytetty tulonhankintaan (esimerkiksi vuokratulo-

Hallintaoikeuden ilmoittaminen

Nautinta- ja hallintaoikeudella tarkoitetaan muulla kuin omaisuuden omistajalla olevaa oikeutta käyttää omaisuutta ja/tai saada hyväkseen sen tuotto. Ilmoittamisvelvollisuus koskee kiinteistöihin, asunto- ja kiinteistöosakkeisiin sekä arvopapereihin kohdistuvia hallinta- ja nautintaoikeuksia, jos nautinta- tai hallintaoikeus on pidätetty tai saatu omaisuuden luovutuksen yhteydessä taikka saatu lahjana, perintönä tai testamentilla. Omaisuuden luovutuksia ovat kauppa, vaihto ja lahja.

ESIMERKKI

Oikeus asua kiinteistöllä

Kiinteistön kaupan yhteydessä myyjä on pidättänyt itselleen elinikäisen tai määräaikaisen oikeuden asua kiinteistöllä. Myyjän on ilmoitettava varoinaan nautinta- ja hallintaoikeus kiinteistöön. Ostajan on ilmoitettava kiinteistö omistaminaan varoina.

ESIMERKKI

Oikeus osinkoon

A on lahjoittanut osakeyhtiö X:n osakkeet C:lle, mutta on määrännyt, että B:llä on oikeus osakkeiden perusteella maksettavaan osinkoon. C:n on ilmoitettava

osakeyhtiö X:n osakkeet omistaminaan varoina. B:n on ilmoitettava varoinaan oikeus osakkeiden tuottoon.

ESIMERKKI

Kesämökki lesken hallinnassa

Leski on saanut testamentilla hallintaoikeuden jäämistöön kuuluvaan kesämökkiin. Lesken on ilmoitettava varoinaan kesämökkiin kohdistuva hallintaoikeus. Jakamattoman kuolinpesän on ilmoitettava kesämökki omistaminaan varoina.

Hallinta- ja nautintaoikeuden haltijan

on ilmoitettava oikeudestaan varoihin vastaavat tiedot kuin omistajan ja lisäksi hänellä olevan oikeuden laji. Jos esimerkiksi 100 kappaletta X Oy:n osakkeita on lahjoitettu siten, että oikeuden niiden tuottoon on saanut henkilö A ja omistusoikeuden henkilö B, A:n on ilmoitettava veroilmoituksessaan yhtiön nimi X Oy, osakkeiden tai arvo-osuuk-sien lukumäärä (100) ja oikeuden laji (tuoton saaja). B:n on puolestaan ilmoitettava veroilmoituksessaan yhtiön nimi, osakkeiden lukumäärä ja oikeuden laji (omistaja).

KENEN VELAT JA VARAT?

Jokainen täydentää tarvittaessa omaan veroilmoitukseensa ainoastaan **omat varansa ja velkansa**. Jos puoliset omistavat omaisuutta yhdessä (esimerkiksi asunnon), sen tulisi näkyä omistusoosuuksien mukaisen jakosuhteen mukaan kummankin puolison varoina. Jos asunto on vain toisen puolison nimissä, koko asunnon tulisi olla merkitty kokonaan hänen varallisuudekseen.

Sama periaate koskee myös velkoja. Mikäli velka on esimerkiksi molempien puolisojen nimissä, kumpikin täydentää tarvittaessa ilmoitustaan niin, että puolet velasta on merkitty omaan ilmoitukseen velaksi, mikäli velkakirjan ehdot eivät määrittele velkaosuuksia jollakin muulla tavalla.

Kiinteistö- ja metsäyhtymän osuuden hankintaa varten otetut velat käsitellään kunkin osakkaan henkilökohtaisina velkoina.

jen tai muiden pääomatulojen hankintaan). Verovuonna 2022 vakituiseen asuntoon käytetyn lainan korosta on 5 prosenttia vähennyskelpoista. Lainan korko on vähennyskelpoton, mikäli laina on käytetty esimerkiksi kulutukseen, auton ostamiseen tai vapaa-ajan asunnon hankintaan. **Mikäli lainan korko on verotuksessa vähennyskelpoinen, myös muulta kuin rahalaitokselta saatu velka on ilmoitettava.**

Yksityishenkilöltä otettua korotonta velkaa esimerkiksi asunnon tai kesäpaikan hankintaan ei tarvitse ilmoittaa, mutta yksityishenkilöiden välisestä velasta on varauduttava esittämään Verohallinnolle velkakirja ja kirjallinen selvitys velan takaisinmaksusta tai takaisinmaksusuunnitelman noudattamisesta.

Korollinen velka yksityishenkilöltä ja sen korko on ilmoitettava, jos velka on käytetty esim. oman vakituiseen asunnon hankintaan, koska osa korosta on vielä verovuonna 2022 vähennyskelpoinen.

Valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hallituksen takamaa **opintolainaa** ei tarvitse ilmoittaa, jos lainan pääoma on enintään 1 700 euroa.

Omistajayrittäjien on hyvä muistaa, että heidän on ilmoitettava osakaslainan määrä tilikauden lopussa ja tarvittaessa osakaslainan muutoksia koskevia tietoja. Jos osakaslainaa ei ole merkitty valmiiksi esitetylle veroilmoitukselle, osakkaan on ilmoitettava takaisin maksettu osakaslaina ja osakeyhtiöstä vuonna 2022 nostetut osakaslainat, joita ei ole maksettu takaisin 31.12. mennessä (ks. osakaslainoista tämän lehden s. 71).

JUHA-PEKKA HUOVINEN

Miten korjaan varallisuustietoja?

Jos varallisuustiedoissa on virhe tai jokin omaisuus puuttuu, korjauksen voi tehdä:

- Omaverossa veroilmoituksen ensimmäisessä vaiheessa kohdassa Taustatiedot > Varallisuustiedot > Lisäykset ja muutokset varallisuuteen.
- Paperilomakkeella 50B Pääomatulot ja niistä tehtävät vähennykset, kohdassa 6 Muutokset varallisuustietoihin.
- Kiinteistöön liittyvät korjaukset tehdään joko Omaverossa tai kiinteistötietoilmoituksella (lomake 3743).

Kiinteistöveropäätöksen tarkistamisohjeet sivuilla 87-88..

YRITTÄJÄ JA VEROILMOITUS

Mitä yrittäjän on tiedettävä esitetyistä veroilmoituksesta?

MÄÄRÄPÄIVÄT

Yrittäjän esitetyt veroilmoituksen määräpäivät:

■ **Ammatin-, liikkeen- tai maataloudenharjoittajan sekä hänen puolisonsa** esitetyt veroilmoituksen määräpäivä on 3.4.2023. Tämä sama päivä on myös elinkeinotoiminnan veroilmoituksen (lomake 5) ja maatalouden veroilmoituksen (lomake 2) määräpäivä sekä ammatin-, liikkeen- tai maataloudenharjoittajan metsätalouden tuloveroilmoituksen (lomake 2C) määräpäivä.

■ **Osakeyhtiön omistajan sekä kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön yhtiömiehen** esitetyt veroilmoituksen määräpäivä on 9.5., 16.5. tai 23.5.2023.

■ **Osakeyhtiön** veroilmoitus on annettava 4 kuukauden kuluessa tilikauden päättymiskuukauden lopusta laskien.

■ **Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön** vuoden 2022 veroilmoituksen määräpäivä on 3.4.2023.

TULONHANKKIMISVELKOJEN KOROT

On tärkeää, että lainan käyttötarkoitus on merkitty oikein esitetylle veroilmoitukselle.

! Tulonhankkimisvelan korot ovat (toisin kuin asuntolainan korot) kokonaan vähennyskelpoisia pääomatuloista.

Jos olet ottanut oman osakeyhtiösi osakkeiden hankintaan lainaa, tarkista esitetyt veroilmoituksesta, että laina on merkitty tulonhankkimisvelaksi ja että lainan korot on merkitty **pääomatuloista** tehtäviksi vähennyksiksi.

! Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuuden hankintaan käytetyn velan **korot** vähennetään kuitenkin **yhtiömiehen tulona verotettavasta osuudesta** yhtiön elinkeinotulosta ennen tulo-osuuden jakamista ansio- ja pääomatuloksi.

Tällainen korollinen **elinkeinoyhtymäosuuden hankintavelka** vähennetään yhtiömiehen osuudesta yhtiön elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta. Velan määrä kalenterivuoden 2022 päättyessä vähennetään vuoden 2022 nettovarallisuusosuudesta, joten se vaikuttaa vasta vuoden 2023 tulo-osuuden jakautumiseen ansio- ja pääomatuloksi. Vuoden 2022 tulo-osuus jaetaan ansio- ja pääomatuloksi vuoden 2021 nettovarallisuusosuuden, josta on vähennetty velan määrä vuoden 2021 lopussa, perusteella.

YEL- JA MYEL-VAKUUTUSMAKSUT

Ammatin- tai liikkeenharjoittajana voit veroilmoituksia antaessasi valita, vähennätkö YEL- vakuutusmaksut **elinkeinotoiminnan kuluna** vai esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä **ansiotuloista** tehtävänä vähennyksenä.

Maataloudenharjoittajana voit valita, vähennätkö MYEL-vakuutusmaksut **maatalouden menona** vai esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä **ansiotuloista** tehtävänä vähennyksenä.

Kolmas vaihtoehto on vähentää YEL- tai MYEL-vakuutusmaksut **puolison** esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä puolison ansiotuloista tehtävänä vähennyksenä. Vaatimus maksujen vähentämisestä puolison verotuksessa on tehtävä ennen verotuksen päättymistä.

Jos haluat vähentää YEL- tai MYEL-vakuutusmaksut ansiotuloista tehtävänä vähennyksenä, merkitse ne Omaverossa esitätetyn veroilmoituksen vähennyksiin tai paperilomakkeelle 50A. Jos YEL-vakuutusmaksut on kirjattu kuluiksi kirjanpitoon, merkitse vakuutusmaksut lisäksi elinkeinotoiminnan veroilmoitukselle (lomake 5) vähennyskeltomiksi kuluiksi.

Kun vähennät YEL- tai MYEL-vakuutusmaksut esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä, ne eivät pienennä yrittäjävähennyksen laskupohjaa.

Yrittäjävähennys on 5 % jaettavasta yritystulosta eli elinkeinotoiminnan tai maatalouden

■ Osingot ja osakaslainat:

Omasta osakeyhtiöstä nostetuista osingoista ja osakaskohtaisista oikaisuista ks. tämän lehden juttu *Osinkotulot ja ylijäämät osuuskunnista* s. 72. Osakeyhtiöltä saaduita lainoista ks. juttu *Osakaslainat* s. 71.

■ Yrittäjän vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut ja ps-sopimuksen maksut:

Ammatin-, liikkeen- tai maataloudenharjoittajan vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuja tai pitkäaikaissäästämissopimuksen maksuja ei saa vähentää elinkeinotoiminnan tai maatalouden veroilmoituksella, vaan ne vähennetään esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä (ks. juttu *Eläkesäästäminen* tämän lehden s. 78).

Verohallinnon ohjeissa käytettyjä termejä

Omistajayrittäjä omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa vähintään 10 % elinkeinotoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeista tai äänimäärästä (TVL 33 b § 5 mom). Perheenjäsenellä tarkoitetaan tässä yhteydessä verotuksessa puolisona pidettävää henkilöä ja alaikäisiä lapsia. Lapsi on vuoden 2022 verotuksessa alaikäinen, jos hän on syntynyt vuonna 2005–2022. Avopuolisoa pidetään verotuksessa puolisona vain, jos avopuolisoilla on tai on ollut yhteinen lapsi tai he ovat olleet aiemmin keskenään avioliitossa.

Yrittäjäosakkaalla tarkoitetaan osakasta, jota ei työeläkelainsäädännön mukaan

pidetä yhtiöön työsuhteessa olevana (TVL 33 b § 4 mom).

Osakasta ei työeläkelainsäädännön mukaan pidetä yhtiöön työsuhteessa olevana, jos hän työskentelee osakeyhtiössä johtavassa asemassa ja omistaa yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 % yhtiön osakkeista tai äänimäärästä.

Perheenjäsenellä tarkoitetaan tässä yhteydessä työeläkelainsäädännön tarkoittamaa perheenjäsentä eli avio- tai avopuolisoa tai henkilöä, joka on sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa ja asuu osakkaan kanssa samassa taloudessa.

tuloksesta, josta on vähennetty aikaisempien vuosien vahvistetut elinkeinotoiminnan tai maatalouden tappiot. **Yrittäjävähennystä ei merkitä veroilmoitukseen**, Verohallinto vähentää sen automaattisesti.

Osakeyhtiössä, avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä yhtiö yleensä maksaa ja vähentää YEL-vakuutusmaksut. Jos olet kuitenkin itse maksanut oman tai puolison YEL-vakuutusmaksun, merkitse maksu esitätetylle veroilmoitukselle ansiotuloista tehtäväksi vähennykseksi. ◀

MARJO SALIN

Yrittäjän matkakulut

● OMAVERO tai LOMAKE 1A

Yrittäjän asunnon ja työpaikan/pyssyvän toimipaikan välisistä matkoista aiheutuneet kulut ilmoitetaan esitätetyn veroilmoituksen korjauksena joko Omaverossa kohdassa *Matkakulut - Asunnon ja työpaikan väliset matkat* tai lomakkeella 1A (ks. tämän lehden s. 60 *Matkakulut*).

PALJONKO VÄHENNYS LASKEE VEROJASI?

Kun veroilmoitus on täytetty ja korjattu, on aika laskea verot ja arvioida, tuleeko maksua vai palautusta. Vaikka kone laskee verot, on hyvä, jos itsellä on jokin näppituntuma siitä, miten vähennykset vaikuttavat veron määrään.

Omat valinnat vaikuttavat veroihin. Jos matkakulut kasvavat uuden kodin vuoksi, on hyödyllistä ymmärtää, kuinka paljon lisäantuvät matkakulut alentavat veroja.

Arkipäivän verosuunnittelua on myös se, että osaa laskea, kuinka paljon verot alenevat, jos ostaa kotiin palveluita. Sijoittajan puolestaan on hyvä olla perillä siitä, miten ja missä järjestyksessä erilaisten sijoitusten tappiot vähennetään verotuksessa.

PÄÄOMATULOJEN VEROT

Pääomatulojen verot on helppo laskea itse. Pääomatuloista ei tehdä viran puolesta mitään sellaisia vähennyksiä, joissa olisi monimutkaisia laskukaavat.

Vero on 30 prosenttia, jos tulojen määrä vähennysten jälkeen ei ylitä 30 000 euroa vuodessa. Rajan ylittävältä osalta vero on 34 prosenttia. Vero on sama riippumatta siitä, kuinka suuret ansiotulot verovelvollisella on tai onko niitä ollenkaan.

Vähennyksen verohyöty on myös helppo arvioida. Se on yhtä suuri kuin summa, jonka joutuisit maksamaan veroa ilman vähennystä.

Jos sinulla on 1 000 euron vähennys, se pienentää veroja pääomatulojen veroprosentin verran.

ESIMERKKI

Jos vuokratulosta vähennetään 1 000 euron jääkaappi, jääkaapin hankinta alentaa veroja $1\,000 \times 30\%$ eli 300 euroa. Sen verran enemmän olisi pitänyt maksaa vuokratulosta veroja, jos jääkaappi olisi jäänyt vaihtamatta.

Näin laskeminen onnistuu:

Selvitä ensin, paljonko sinulla on **veronalaisia** pääomatuloja ja mitä pääomatuloja sinulla on. Ota osingoista huomioon vain veronalainen määrä ja vain ne, jotka verotetaan pääomatulona.

Veroja ei lasketa veronalaisista tuloista vaan **verotettavasta tulosta**, joka saadaan, kun veronalaisesta pääomatulosta vähennetään verotuksessa vähennyskelpoiset erät.

Vähennyskelpoisia ovat tulonhankkimiskulut, tappiot, korot ja vanhojen vuosien tappiot, jos niitä on. Jos haluat ennakoita ja laskea pääomatulojen verot oikein, sinun täytyy tietää, missä järjestyksessä nämä eri erät vähennetään. Tästä on hyötyä myös verosuunnittelussa.

Vähennä ensin tulonhankkimiskulut veronalaisista pääomatuloista. Esimerkiksi vuokratuloista vähennetään hoitovastikkeet ja vuosikorjaukset. Puun myyntitulosta vähennetään metsätalouden menot.

Ovatko vuosikulut suuremmat kuin saamasi tulo? Silloin tulon ylittävä osa kuluista vähennetään muista pääomatuloista, jotka voivat olla myös luovutusvoittoja.

Jos esimerkiksi sijoitusasunnon kulut ovat suurten vuosikorjausten takia vuokratuloja

suuremmat, vähennetään muista pääomatuloista ne kulut, joita ei pysty vuokratuloista vähentämään.

LUOVUTUSTAPPIOT VÄHENNETÄÄN IKÄJÄRJESTYKSESSÄ

Jos olet myynyt omaisuutta, laske kaupan voitto tai tappio.

Sen jälkeen luovutustappiot vähennetään luovutusvoitoista. Tarkista, onko sinulle jäänyt vuoden 2021 verotuksesta vähentämättä luovutustappiota. Vanhat luovutustappiot vähennetään ennen uusia. Eli vuoden 2022 verotuksessa vähennetään ensin vuonna 2021 ja sitä ennen syntyneet, vielä vähentämättä olevat luovutustappiot. Vuoden 2022 verotuksessa voidaan vielä vähentää vuonna 2017 ja sen jälkeen syntyneitä luovutustappioita, jos niitä ei ole vähennetty jo aikaisemmin. Vasta sen jälkeen vähennetään vuonna 2022 syntyneet luovutustappiot. Tämä hoituu verotuksessa automaattisesti.

Jos luovutustappioita on enemmän kuin luovutusvoittoja, loput tappiosta vähennetään muista pääomatuloista, kuitenkin vasta sen jälkeen kun pääomatuloista on **ensin** vähennetty niihin kohdistuvat tulonhankkimiskulut.

Luovutustappiota ei voi siis vähentää bruttovuokratulosta, vaan vasta siitä vuokratulosta, joka jää jäljelle, kun vuokrasta on ensin vähennetty vuosikulut, kuten hoitovastikkeet. Tämä kannattaa ottaa huomioon esimerkiksi tilanteessa, jossa vanhoja luovutustappioita on vähentämättä ja ne uhkaavat vanhentua.

MUUT TAPPIOT JA KOROT

Tulonhankkimiskulujen ja luovutustappioiden vähentämisen jälkeen pääomatuloista vähennetään mahdolliset osakesäästötilin, sijoitusvakuutuksen ja kapitalisaatiosopimuksen tappiot.

Tämän jälkeen pääomatuloista vähennetään korot ja sen jälkeen vanhojen vuosien pääomatulojen tappiot.

Näin saadaan lopulta verotettava pääomatulo, josta lasketaan 30 prosentin vero (tai 34 prosentin vero siltä osin kuin verotettava tulo ylittää 30 000 euroa). Jos pääomatuloihin kohdistuvat menot, korot ja muut vähennyskelpoiset erät ovat tuloja suuremmat, mitään verotettavaa pääomatuloa ei jää.

VUOSIKULUT JA KOROT VOIVAT ALENTAA ANSIOTULOJEN VEROJA

Jos pääomatuloista vähennyskelpoiset kulut ovat tuloja suuremmat, erotus on nimeltään alijäämä. Esimerkiksi metsänomistajalla on helposti sellaisia vuosia, jolloin tätä alijäämää syntyy, koska menoja on, mutta tuloja ei. Samoin jos sinulla on vähennyskelpoisia korkokuluja, mutta ei pääomatuloja, koroista syntyy tätä alijäämää.

Alijäämästä lasketaan **alijäämähyvitys**, joka on 30 prosenttia alijäämästä. Alijäämähyvitys vähennetään ansiotulojen veroista. Tällä tavalla pääomatuloista vähentämättä jääneet menot tulevat vähennettyä verotuksessa sinä vuonna, jona kulu on maksettu. Alijäämähyvitys-nimisellä vähennyksellä siis alennetaan ansiotuloista maksettavaa veroa pääomatuloista vähentämättä jääneiden kulujen ja korkojen takia.

Alijäämähyvityksen maksimi on 1 400 euroa, ja se täytyy 4 666 euron suuruisella summalla. Alaikäiset lapset korottavat tätä 1 400 euron rajaa maksimissaan 800 euroa. Jos puoliso verotuksessa ei vähennetä lainkaan alijäämähyvitystä tai vähennetään alle 1 400 euroa, sinun alijäämähyvityksesi maksimia korotetaan ilman eri vaatimusta. Voit siis omassa verotuksessa vähentää maksimissaan 2 800 euron alijäämähyvityksen ilman lapsikorotuksia, jos puoliso ei ko. hyvitystä tarvitse lainkaan.

Jos alijäämä on suuri etkä pysty vähentämään alijäämähyvityksenä koko summaa, vähentämättä jäänyt määrä jäätyy vähennettäväksi seuraavien vuosien pääomatuloista.

Jos alijäämä olisi esimerkiksi 10 000 euroa, 5 334 euron suuruisen summa (10 000 - 4 666 = 5 334) jäisi vähennettäväksi seuraavina vuosina ja siitä vahvistettaisiin **pääomatulolajin tappio**. Tämän tappion voit vähentää jatkossa vain pääomatuloista.

VÄHENNYKSET PÄÄOMATULOISTA

VÄHENTÄMISJÄRJESTYS:

Verotus toimitetaan automaattisesti tässä kerrotulla tavalla eikä vanhojen vahvistettujen tappioiden vähentämistä tarvitse erikseen vaatia.

- 1 Vähennä pääomatuloista niiden hankkimisesta aiheutuneet vuosikulut.
- 2 Vähennä luovutustappiot luovutusvoitostasi. Vähennä ensin ne vanhimmat luovutustappiosi, joita et ole aikaisempina vuosina voinut vähentää ja jotka eivät ole vanhentuneet.
- 3 Jos sinulla on niin paljon luovutustappioita, että luovutusvoitostasi eivät riitä niiden vähentämiseen, vähennä loppuosaa muista pääomatulostasi, joista on ensin vähennetty niiden hankkimisesta aiheutuneet vuosikulut.
- 4 Vähennä pääomatulostasi mahdolliset osakesäästötilin, sijoitusvakuutuksen ja kapitalisaatiosopimuksen tappiot.
- 5 Vähennä sen jälkeen korot.
- 6 Vähennä jäljelle jääneistä pääomatulostasi mahdolliset vanhat pääomatulojen tappiot, joita et ole pystynyt aiempina vuosina vähentämään.

Vähennysten jälkeen pääomatuloistasi jäljelle jäävä summa = verotettava pääomatulosi.

Luovutustappiota ei vähennetä alijäämähyvityksenä, kuten ei myöskään osakesäästötilin, sijoitusvakuutuksen tai kapitalisaatiosopimuksen tappiota. Nämä erät voidaan vähentää vain pääomatuloista. Jos vähennystä ei pysty tekemään tappion syntymisvuonna, luovutustappiot voidaan vähentää viitenä seuraavana vuonna ja muut tappiot kymmenen vuoden aikana.

Mitään tappiota ei voi siirtää puolison verotukseen. ◀

ANSIOTULOJEN VEROT

Ansiotuloista maksettavien verojen laskeminen on hieman mutkikkaampaa kuin pääomatulojen. Sinänsä periaate verojen laskeamisessa on sama: veronalaisesta tulosta vähennetään tulonhankkimiskulut sekä muut vähennykset ja erotuksesta lasketaan verot. Idea on siis sama kuin pääomatuloissa.

Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle.

Lisäksi maksetaan kahdenlaisia sairausvakuutusmaksuja: sairaanhoitomaksua sekä päivärahamaksua. Kaikista tuloista ei makseta molempia maksuja. Palkasta maksetaan kumpaakin, mutta esimerkiksi eläkkeistä vain sairaanhoitomaksua, tosin maksu on suurempi kuin palkkatulosta. Lisäksi Yle-vero menee useimmilta.

Sairaanhoitomaksu määrätään yleensä samasta määrästä kuin kunnallisverot. Päivärahamaksu sen sijaan lasketaan bruttopalkasta, ja se on vähennyskelpoinen samoin kuin eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut.

Verojen laskemisessa kannattaa käyttää apuna esimerkiksi verottajan laskuria osoitteessa vero.fi.

LISÄPROSENTTI KERTOO VEROHYÖDYN

Jos olet palkansaaja ja olet lisännyt veroilmoitukseen **matkakuluja** ja **tulonhankkimiskuluja**, vähennysten vaikutus veroihin vastaa melko tarkoin verokortillesi merkittyä lisäprosenttia. Lisäprosentti kertoo, miten paljon veroa peritään tuloistasi, jotka ylittävät verokortillesi merkityn tulorajan. ▶

Valtion tuloveroasteikko 2022

Verotettava tulo, e	Vero alarajan kohdalla, e	Vero alarajan ylittävstä tulosta, %
19 200 – 28 700	8,00	6,00
28 700 – 47 300	578,00	17,25
47 300 – 82 900	3 786,50	21,25
82 900 –	11 351,50	31,25

Eläketulosta lisäveroa 5,85 % siltä osin kuin eläketulo vähennettynä eläketulo-vähennyksen määrällä ylittää 47 000 euroa.

Kun lasket kulujen verovaikutusta, muista ensin vähentää **omavastuut**.

Asunnon ja työpaikan välisten matkojen omavastuu on 750 euroa. Jos matkakuluja on esimerkiksi 2 000 euroa, vähennystä jää omavastuun jälkeen 1 250 euroa. Jos lisäprosentti oli viime vuonna esimerkiksi 40, verosi alenevat matkakulujen takia noin 500 euroa vuodessa.

Tulohankkimiskuluissa ei ole samanlaisia omavastuuta, mutta kaikki saavat automaattisesti **tulohankkimisvähennyksen**, joka on myös suuruudeltaan 750 euroa. Siksi pääset vähentämään tulohankkimiskuluja vasta, jos sinulla on niitä enemmän kuin 750 euroa.

Vähennykset alentavat maksettavaa veroa. Saatko veronpalautusta vai joudutko maksamaan jäännösveroja – se riippuu siitä, onko jo maksamiesi verojen määrä suurempi vai pienempi kuin veron oikeaa määrä.

VIRAN PUOLESTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET LASKELMALTA

Ansiotuloista tehdään erilaisia ns. viran puolesta tehtäviä vähennyksiä, joiden määrää on hankala itse laskea tai päätellä.

Näitä **tulon määrästä riippuvaisia** vähennyksiä ovat pienituloisen perusvähennys, aktiivisen ansiotulon (kuten palkan) kunnallisverotuksen ansiotulovähennys, eläketulovähennys, opintorahavähennys ja suoraan veroista vähennettävä työtulovähennys, jonka saa vain palkasta ja muusta työhön liittyvästä ”aktiivisesta” tulosta, mutta ei esimerkiksi sosiaalietuuksista.

Kuten näiden vähennysten nimistäkin voi päätellä, eri tuloista on mahdollista saada eri vähennyksiä. Osa koskee vain kunnallisveroa ja osa myös valtionveroa. Kaikkien ansiotulojen määrä vaikuttaa vähennysten määrään. Ansiotulojen kasvaessa nämä vähennykset pienenevät ja lopulta niitä ei saa lainkaan.

Pääomatulot eivät vaikuta ansiotulosta tehtäviin vähennyksiin. Esimerkiksi henkilön on mahdollista saada pienituloisen perusvähennys tai eläketulovähennys, vaikka hänellä olisi samana vuonna pääomatuloja. Toisaalta pääomatuloista joudutaan maksamaan veroa, vaikka kokonaistulot olisivat niin pienet, ettei niistä olisi mennyt veroa lainkaan, jos tulot olisivat olleet ansiotuloja.

Omien tulojesi viran puolesta tehtävät vähennykset näet verottajan lähettämältä verolaskelmalta tai Omaverosta.

Ennen kuin ansiotulovähennyksen määrää lasketaan, palkasta vähennetään tulohankkimisvähennys 750 euroa ja sen ylittävät

Kunnallisverotuksessa verotettavaan tuloon perustuvat verot ja maksut vuonna 2022

PALKANSAAJA %	
Kunnallisvero, keskimääräinen	20,01
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu	0,53
Kirkollisvero, keskimääräinen	1,39
Yhteensä	21,93
Vähennyskelpoinen päivärahamaksu (bruttopalkasta)	1,18
Lisäksi palkasta perityt työttömyys- ja eläkevakuutusmaksut yhteensä (8,56-10,15 %) voi vähentää verotuksessa	
ELÄKELÄINEN	%
Kunnallisvero, keskimääräinen	20,01
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu	1,50
Kirkollisvero, keskimääräinen	1,39
Yhteensä	22,90

vät vaaditut tulohankkimiskulut sekä matkakulut omavastuun ylittävältä osalta. Näin saadaan ns. **puhdas ansiotulo**.

Esimerkiksi 50 000 euroa tienaaavalla ansiotulovähennys on noin 2 000 euroa ja 30 000 euroa tienaaavalla 2 900 euroa. Vähennys pienentää sitä summaa, josta verot lasketaan. Palkansaaja, jonka palkkatulo ylitti noin 94 000 euroa vuonna 2022, ei enää saa ansiotulovähennystä.

Kaikki saman kunnan asukkaat eivät tosiasiasaassa maksa tuloistaan kunnalle veroa saman veroprosentin mukaan, vaan **myös**

kunnallisvero on progressiivinen edellä kerrottujen vähennysten takia, jotka alentavat verotettavaa tuloa. Harva siis tosiasiasaassa maksaa ansiotuloistaan kunnallisveroa kunnan veroprosentin verran, vaan todellinen kunnallisvero on alempi.

VALTIONVEROTUS ON PROGRESSIIVINEN

Ansiotuloista valtiolle maksettava valtion Ansiotuloista valtiolle maksettava valtion tulo-vero lasketaan vuosittain vahvistettavan verotaulukon mukaan.

Veroista vähennettävä työtulovähennys tehdään ensi sijassa valtion veroista, ja myös se vaikuttaa maksettavaan veroon. Vähennys pienenee tulojen kasvaessa. Vähennyksen tarkka määrä löytyy omalta verolaskelmalta, mutta työtulovähennystä ei saa enää, jos puhdas ansiotulo on noin 132 200 euroa vuonna 2022. Eläketulosta saa oman vähennyksen.

Valtion tuloveroissa olennaista on hahmottaa, missä vaiheessa tulon lisäyksestä maksettava valtionvero ei enää kasva suhteellisesti. Kun verotettava ansiotulo on yli 82 900 vuonna 2022, tulon lisäyksestä maksettava vero valtiolle on 31,25 prosenttia. Koko verotaulukon näet ohessa.

Jos esimerkiksi pohtii, kannattaako suuri kertatulo jakaa maksettavaksi useammalle vuodelle, jakaminen ei lievennä progressiivista valtionveroa, jos verotettava tulo valtionverotuksessa ilman kertatuloakin on jo suurempi kuin tuloveroasteikon korkein porras 82 900 euroa vuonna 2022.

Jos tulon lisäyksestä menevä vero on jo käytännössä maksimissaan, eivät verot alene, vaikka tuloja jakaisi useammalle vuodelle. Ellei verotus sitten kevene seuraavana vuonna, mitä ei ole näköpiirissä. ◀

PÄIVI KAARI

Kotitalousvähennys vähentää suoraan veroa

Jos vaadit veroilmoituksella kotitalousvähennystä, sen vaikutus veroihin on helppo laskea: maksettavaksesi tulevat verot vähenevät saman verran kuin saat kotitalousvähennystä. Ensin lasketaan siis verot, joista vähennetään kotitalousvähennys. Ei ole väliä, onko vero ansio- vai pääomatuloista.

ESIMERKKI

Olet vaatinut vähennystä 1 000 euroa yrityksen veloittamasta remonttityöstä. Saat

siitä kotitalousvähennystä 40 prosenttia eli 400 euroa. Kotitalousvähennyksessä on 100 euron omavastuu, joten lopullinen vähennyksesi on 300 euroa. Verosi alenevat 300 euroa.

Kotitalousvähennys ei luonnollisesti alenna veroja, jos niitä ei vähäisten tulojen vuoksi makseta. Jos sinulla on puoliso, kotitalousvähennys vähennetään silloin hänen veroistaan. ◀

Kiinteistöveroilmoitus ja veron maksaminen

TEKSTI: JUHA KOPONEN

KIINTEISTÖVEROTUSTA koskeva ilmoittaminen voidaan tiivistää neljän kohdan muistilistaan:

- 1** Saat postitse paperisen **kiinteistö-veropäätöksen** ja tilisiirtolomakkeet maaliskuussa 2023. Säilytä nämä. Saat veropostin kuitenkin vain sähköisesti Omaveroon, jos olet ottanut käyttöön Suomi.fi-viestit.
- 2** **Tarkista** kiinteistöveropäätöksen tiedot. Jos kaikki on oikein, sinun ei tarvitse tehdä mitään.
- 3** **Jos tiedoissa on korjattavaa**, yksityis- henkilöiden ja kuolinpesien on ilmoitettava niistä viimeistään 9.5.2023 ja yhteisöjen 2.5.2023.
- 4** **Maksa** kiinteistövero: useimpien henkilöasiakkaiden eräpäivät ovat 7.8.2023 ja 6.10.2023.

Suurimmalla osalla yhteisöasiakkaista eräpäivät ovat 6.7.2023 ja 6.9.2023. Eräpäivät voivat siirtyä, jos lähetettyyn kiinteistöverotuspäätökseen tulee muutoksia.

Kiinteistöveroilmoitus annetaan Verohallinnon verkkosivuilla Omaverossa (vero.fi/omavero).

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät voivat antaa korjaukset myös paperilomakkeella. Erillisellä kiinteistöveroilmoituksella korjataan virheellinen tai puutteellinen tieto tai ilmoitetaan sellainen kiinteistö tai rakennus, jonka tietoja ei ole merkitty verotuspäätökseen.

Yhteisöt voivat korjata tai ilmoittaa tietoja ainoastaan sähköisesti Omaverossa.

KUKA VASTAA VEROSTA?

Kiinteistöverosta on vastuussa se, joka **omisti kiinteistön 1.1.2023**. Omistajaksi katsotaan myös omistajan veroinen haltija eli

esimerkiksi leski, jolla on lain perusteella oikeus asua puolisoiden yhteisessä asunnossa. Omistajaan rinnastuu myös henkilö, jolla on testamentin nojalla elinikäinen hallintaoikeus kiinteistöön. Kiinteistöverovelvollisina pidetään edelleen myös vanhempia, jotka ovat lahjoittaneet kesäasunnon lapselleen ja säilyttäneet siihen itsellään hallintaoikeuden. Vuoden 2023 aikana tapahtuneet kiinteistötietojen muutokset, esimerkiksi kiinteistön myynti maaliskuussa 2023, eivät vaikuta vuoden 2023 kiinteistöveroon. Vuoden 2023 aikana tapahtuneet kiinteistötietojen muutokset ilmoitetaan tarvittaessa keväällä 2024.

Mikäli kiinteistöveropäätöksen omistustiedot ovat virheelliset, omistuksessa tapahtuneet muutokset tulee korjata ja ilmoittaa. Mikäli esimerkiksi vuoden 2022 aikana tapahtunutta muutosta ei ole merkitty oikein, tiedot on korjattava. Tarvetta korjaamiselle voi olla esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- olet ostanut kiinteistön,
- saanut kiinteistön perinnönjaossa, lahjana tai muulla vastaavalla tavalla tai
- luovuttanut kiinteistön.

Rakennuksen omistusosuus määräytyy kiinteistöverotuksessa maapohjan omistuosuuden perusteella, jos muuta ei ole ilmoitettu. Jos omistusosuus on muuttunut tai omistusosuus rakennuksesta on eri kuin omistusosuus kiinteistön maapohjasta, omistusosuus on rakennuksesta korjattava ja merkittävä osuus murtolukuna.

Jos rakennuksen yhteisöomistajat ovat puolisoita, riittää yksi ilmoitus verkossa tai yksi lomake. Puolison omistama osuus ja rakennuksen muut omistajat ilmoitetaan kohdassa Lisätietoja. Jos rakennuksella on myös muita omistajia, heidän on ilmoitettava rakennuksen omistusosuudet ja niiden

muutokset omilla lomakkeillaan. Yhteinen ilmoitus avopuolison kanssa riittää vain, jos olette aiemmin olleet naimisissa tai teillä on tai on ollut yhteinen lapsi.

TIEDOT RAKENNUKSISTA

Rakennuksia koskevat tiedot on syytä tarkistaa ja tarvittaessa korjata. Ilmoita tai korjaa puuttuva rakennus, rakennuksen tai rakennuksen osan valmiusaste, rakennuksen laajennus, korjaus rakennuksen ominai-

suustietoihin, rakennuksen peruskorjaukset tai rakennuksen purkaminen. Rakennusta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se on pienempi kuin 5 m².

Kiinteistöveroa pitää maksaa myös keskeneräistä rakennuksista. Veron

määrään vaikuttaa rakennuksen valmiusaste. Vuonna 2023 maksettavan kiinteistöveron määrän ratkaisee rakennuksen valmiusaste 1.1.2023. Keskeneräisen rakennuksen verotusarvo on rakennuksen valmistumisas-tetta vastaava osuus valmiin rakennuksen verotusarvosta.

Myös rakennuksessa tehty perusparannus tai huomattava kunnossapitotyö tulee ilmoittaa, koska perusparannukset nostavat kiinteistön verotusarvoa ja samalla kiinteistöveroa. Selvitys tehdyistä korjauksista sekä niiden kustannuksista annetaan kohdassa Perusparannukset ja muut huomattavat korjaustoimenpiteet. Samassa kohdassa voidaan ilmoittaa myös sellainen ennen vuotta 2022 tehty perusparannus- tai korjaustyö, jota ei ole vielä huomioitu kiinteistöverotustiedoissa. Jos rakennuksen käyttötarkoitus-ta tai ominaisuuksia on muutettu perusparannuksen yhteydessä, tiedot ilmoitetaan niille varatuissa kohdissa. Tällaisia tietoja ovat varustetason muutokset, joita voivat olla esimerkiksi vesijohdon, viemärin, sähkön tai koneellisen ilmastoinnin lisääminen ►

rakennukseen.

Jos rakennuksessa on sen valmistumisen jälkeen tehty perusparannuksia tai huomattavia kunnossapitotöitä ennen 1980-luvun puoltaväliä, se on otettu verotuksessa huomioon muuttamalla valmistumisvuosi myöhemmäksi ikälennusten pienentämiseksi. Tämän vuoksi vanhemmilla rakennuksilla verotuspäätökseen merkitty valmistumisvuosi voi poiketa oikeasta valmistumisvuodesta. Tästä syystä tietoja ei tarvitse korjata.

RAKENNUSTEN KÄYTTÖ

Kiinteistöverotiedoissa on kerrottu rakennuksen pääasiallinen käyttötarkoitus. Kiinteistöveroprosentti määräytyy rakennuskohtaisesti rakennuksen todellisen käytön perusteella. Pääsääntöisesti veroprosentti määräytyy rakennuksen pääasiallisen käytön perusteella, mikäli rakennusta käytetään useampaan käyttötarkoitukseen. Vakituisten asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan kuitenkin koko rakennukseen, jos rakennuksen huoneistojen pinta-alasta vähintään puolta käytetään vakituiseen asumiseen. Vakituiseen asumiseen käytettäväksi katsotaan myös rakennus, jota on alettu rakentaa pääasiassa tähän käyttöön.

Kiinteistöveroilmoituksella ilmoitetaan rakennuksen käyttötarkoitus (kohta 5.6). Veroprosentti vapaa-ajan rakennuksista on monesti korkeampi kuin vakituisista asuinrakennuksista. Veroprosentin kannalta ei ole merkitystä sillä, onko rakennus tai huoneisto sen omistajan käytössä vai vuokralle annettuna. Asunnon ei myöskään tarvitse olla asuttu, jotta sitä voitaisiin pitää vakituisena asuntona. Huoneistoa tai rakennusta katsotaan käytettävän vakituiseen asumiseen myös silloin, kun se on pääosin tarkoitettu tähän käyttöön eikä se ole muussa käytössä. Esimerkiksi vanhan maatilan asuinrakennus ei ole välttämättä vapaa-ajan asunto, vaikka siellä ei kukaan enää asu vakituisesti.

Erillisen talous-, sauna- ja autotallirakennuksen veroprosentti on sama kuin pääarakennukseen. Jos erillinen talous-, sauna- tai autotallirakennus liittyy pääasiassa vakituksessa tai muussa käytössä olevaan rakennukseen, sovelletaan siihen asianomaisen rakennuksen veroprosenttia.

LAIMINLYÖNNISTÄ MYÖHÄSTYMISMAKSU TAI VERONKOROTUS

Mikäli verovelvollinen ei korjaa annetussa määräajassa kiinteistöveropäätöksessä olevia virheitä tai puutteita, hänen katsotaan antaneen tiedot lähetetyn selvityksen mu-

kaisena. Toisin sanoen myös passiivisuus voi aiheuttaa vastuun virheistä ja puutteista. Laiminlyönnistä voidaan määrätä joka myöhästymismaksu tai veronkorotus.

Myöhästymismaksu voidaan määrätä, jos virheistä ja puutteista ei ole ilmoitettu määräajassa, mutta verovelvollinen korjaa laiminlyönnin oma-aloitteisesti ennen verotuksen päättymistä. Yksityishenkilöiden myöhästymismaksu on 50 euroa ja muilla 100 euroa. Maksua ei kuitenkaan määrätä, jos on kyse vähäisestä laiminlyönnistä.

Veronkorotus määrätään esimerkiksi silloin, kun verovelvollinen jättää ilmoittamatta selvitykseltä puuttuvan kiinteistön tai rakennuksen taikka tiedon perusparannuksista tai huomattavista korjaustoimenpiteistä. Veronkorotus lasketaan lisääntyneen veron perusteella. Lisääntyneellä verolla tarkoitetaan verovuoden kiinteistöveron määrän lisäystä, joka on seurausta verovelvollisen laiminlyönnistä. Veronkorotuksen perustaso on 10 prosenttia lisääntyneen veron määräs-

tä. Luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle määrättävä veronkorotus on vähintään 75 euroa. Muille verovelvollisille määrättävä veronkorotus on vähintään 150 euroa. ◀

ASUNNON EI TARVITSE OLLA ASUTTU, JOTTA SITÄ VOITAIIN PITÄÄ VAKITUISENA ASUNTONA.

Kiinteistön käypä arvo voi olla peruste alentaa kiinteistövero

KIINTEISTÖVERO LASKETAAN kiinteistön verotusarvon perusteella, joka määritetään kaavamaisesti kiinteistön ominaisuuksien perusteella. Verovelvollisella on mahdollisuus vaatia kiinteistöveroarvoa pienemmäksi, mikäli kiinteistön verotusarvo on suurempi kuin kiinteistön markkinahinta eli käypä arvo.

Käytännössä verovelvollinen joutuu useissa tapauksissa hakemaan muutosta kiinteistöveropäätökseen, koska Verohallinnon ohjeissa vahvana pääsääntönä lähdetään siitä, että kaavamaisesti määritettyä kiinteistön verotusarvoa ei alenneta pelkästään kiinteistön kauppahinnan perusteella vaikka kyseessä olisi kauppa, joka on tehty riippumattomien osapuolten kesken. Verohallinto on joutunut kuitenkin lieventämään korkeimmassa hallinto-oikeudessa virheelliseksi todettua ohjeistusta ja käytäntöä (KHO:2018:161 ja KH:2020:105).

Uusimmassa Verohallinnon ohjeessa todetaan, että kiinteistön luovutushin-

nalla voi myös olla merkitystä määrittäessä kiinteistön käypää arvoa omistajan hallussa. Kiinteistön arvo omistajan hallussa ei voi merkittävästi poiketa sen todennäköisestä luovutushinnasta, jos kiinteistöllä on useita mahdollisia käyttäjiä ja sillä on riittävästi markkinakysyntää. Samoin todennäköinen luovutushinta voi hyvin kuvastaa kiinteistön arvoa omistajan hallussa esimerkiksi tilanteessa, jossa omistajan kiinteistössä harjoittama toiminta on päättynyt, eikä kiinteistölle ole enää käyttöä.

Toisaalta hallinnon ohjeessa todetaan vieläkin, että markkinakysynnän vähäisyys tai sen puuttuminen kokonaan taikka kiinteistöjen paikallinen alhainen hintataso eivät yksistään vaikuta kiinteistön arvostamiseen. Tällaiset seikat eivät siis Verohallinnon ohjeen mukaan yksistään osoita kiinteistön ominaisuuksien perusteella lasketun kiinteistön verotusarvon olevan sen käypää arvoa korkeampi. ◀

VEROJURISTI

VASTAA

Veroneuvontaa jäsenille puhelimitse numerosta 03 010 5510 ma–pe 9–14.

Ota valmiiksi esille jäsennumerosi. Löydät sen lehden takakannen osoitekentästä.

Liiton verojuristit vastaavat tällä palstalla verotusta koskeviin kysymyksiin. Osoitteesta veronmaksajat.fi/kysyverojuristilta pääset sähköiseen lomakkeeseen, jolla voit lähettää kysymyksen. Palstalle poimitaan vastattavaksi kysymyksiä, joilla on yleistä kiinnostavuutta.

Lisää verojuristin vastauksia ja muuta verotietoa Veronmaksajien verkkosivuilla veronmaksajat.fi.

MERJA-LIISA
HUOLMAN-
LAKARI

JUHA-PEKKA
HUOVINEN

TERO
HÄMEENAHO

MIIKA
HÄRKÖNEN

PÄIVI
KAARI

MAISA
KATISKO

JUHA
KOPONEN

TUOMO
LINDHOLM

JUUSO
LOIKKANEN

KATI
MALINEN

HARRI
RAJALA

GEORG
ROSBÄCK

MARJO
SALIN

JUHA
SALMIKIVI

HANNA
OJANEN

JOHNNY
ÖRNBERG

Voinko lyhentää poikani asuntolainaa verotta?

Aikuisella pojallani on asuntolainaa. Voinko lyhentää hänen lainaansa ilman lahjaveroseuraamuksia kertasummalla tai maksamalla kuukausittaiset lyhennyserät omalta tililtäni? En aio antaa hänelle muita veronalaisia lahjoja.

Vastaus: Toisen asuntovelan vastattavaksi ottaminen tai lyhentäminen on lahjaverotuksessa sama asia kuin rahan antaminen.

Jos lyhennettävä summa kolmen vuoden aikana on vähintään 5 000 euroa, tulisi poikasi antaa lahjaveroilmoitus lainanlyhennyksen määrästä. Kyse on lahjojen kumuloinnista eli yhteenlaskusta.

Lahjaveroasteikko alkaa nimittäin 5 000 eurosta. Esimerkiksi 1.1.2023 annettu veronalainen lahja lasketaan yhteen 2.1.2020 tai

sen jälkeen annettujen veronalaisten lahjojen kanssa. Tässä yhteenlaskussa otetaan siis huomioon myös kaikki muut pojallasi antamat veronalaiset lahjat, jos niitä on.

JUHA SALMIKIVI

Millä veroilmoituksella vähennän matkakulut?

Olen osakkaana jakamattomassa kuolinpesässä. Kuolinpesän varoihin kuuluu maatilaa, jolla harjoitetaan maataloutta. Teen töitä kuolinpesän maatilalla.

Vähennetäänkö kotini ja maatilän väliset matkakulut minun omalla veroilmoituksellani vai kuolinpesän veroilmoituksella?

Vastaus: Kotoa maatilalle tekemäsi matkat ovat asunnon ja työpaikan välisiä matkoja, jotka vähennetään kuolinpesän veroilmoituksella.

Kuolinpesän osakkaan asunnon ja kuolinpesän maatilän välisistä matkoista aiheutuneiden kustannusten vähentämistä koskevat samat rajoitukset kuin palkansaajan asunnon ja työpaikan välisiä matkakustannuksia.

Matkakuluista vähennetään ensin omavastuu. Vuosina 2023 ja 2022 omavastuu on 750 euroa. Matkakuluja saa omavastuun jälkeen vähentää enintään 8 400 euroa vuosina 2022 ja 2023.

Maksimivähennyksen saat vuonna 2022 siis silloin, jos matkakuluja on yhteensä vähintään 9 150 euroa. Matkakulut ilmoitetaan aina kokonaan, eli omavastuusuutta ei vähennetä itse.

Vuosina 2022 ja 2023 vähennyksen määrä on 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan tai todelliset kulut näytön perusteella.

Pelkkää metsätaloutta harjoittavan kuolinpesän maatilalla osalta toimitaan Verohallin-

YHTEISTYÖKUMPPANEITA:

KAUPPAKAMARI

MANDATUM

LÄMPÖPUISTO
Shell Reseller

CHUBB

if..

TALLINK | SILJA LINE

VIKING LINE

TJÄREBORG

Shell ST1

Lisätietoa:
veronmaksajat.fi/jasenedut

TAMMIRISTIKON VOITTAJAT

Petri Hartikainen, Vuorela,
Tanja Karjalainen, Ruovesi,
Eeva Kiviniemi, Ivalo

	K	O	S	K	E	T	E	L	T	A	V	A
	A	L	K	A	L	I	S	U	S		I	
	K	I	I	T	O	S	K	O	R	T	I	T
	S	O	T	A	T	U	O	M	A	R	I	T
	I	S		R		A	K	A	N	A		
	O	L	I	I	V	I	T		A		E	
	N	A	T	S	A		O	H	I	T	S	E
	V		L	A	T	T	A	N	A		D	
N	I	R	V	A	N	A	T		O	L	E	I
E	H	E	A		E	M	I	T		A	N	N
R	A	I	L	O	T		V	A	T		I	M
O	N	N	I		O	L	A	S		L	U	K
U		T	U	T	A		K	O	U	R	A	
R	U	U	T		A	L	U	S	T	A	V	A
I	S	K	A	T		K	I	T	A		K	E
C	O	J	O	S	S	A		K	A	A	R	E
K	Y	T	A	T		O	T	S	A		T	I

non ohjeen mukaan toisin, vaikka vähennyksen senttimäärä on sama. Asunnon ja kuolinpesän metsätilan välisten matkojen kulut vähennetään metsätalouden pääomatulojen verotuksessa ilman omavastuusuutta, eikä vähennyksen kokonaismäärälle ole säädettyä ylärajaa (Ohje Metsätalouden matkakustannukset Diaarinumero A24/200/2018).

HARRI RAJALA

Maksanko asunnon myyntivoitosta veroa?

Olen sinkku ja omistan asunnon Tallinnassa. Aion myydä asunnon. Onko minun maksettava myyntivoitosta veroa Suomessa, jos olen asunut asunnossa vakinaisesti ja yhtäjaksoisesti omistusaikani muutaman vuoden? Riittääkö verottomuuteen sama sääntö kuin Suomessa?

Vastaus: Suomi ei verota myyntivoittoa kyseisestä asunnosta. Tuloverolain sääntöä asumisajasta sovelletaan myös tässä tapauksessa Suomessa.

Oman asunnon luovutusvoitto on verovapaa, jos henkilö on omistusaikanaan käyttänyt asuntoa omana tai perheensä asuntona yhtäjaksoisesti vähintään kaksi vuotta.

Viron omat säännöt selvität puolesta paikallisilta veroviranomaisilta.

TUOMO LINDHOLM

Meneekö suuresta alennuksesta veroa?

Olen kuullut, että sukulaiselle myytäessä voi soveltaa ¾-säännön mukaista kauppahintaa, kun esimerkiksi myy asunnon. Pitääkö paikkansa, että vieraalle voi myydä millä hinnalla tahansa? Vaikkapa 100 000 euron auton 5 000 eurolla ilman, että ostajan on maksettava jotain veroa.

Vastaus: Jos myyt 100 000 euron arvoisen auton 5 000 eurolla kenelle tahansa, ostaja saa sinulta veronalaisen lahjan. Veronalaisen lahjan arvo on käyvän arvon ja maksetun hinnan erotus eli tässä esimerkissä 95 000 euroa, josta lähisukulainen maksaa lahjaveroa 9 500 euroa ja muut henkilöt 23 000 euroa.

Lisäksi pitää ottaa huomioon lahjojen 3 vuoden yhteenlaskusääntö, joka tarkoittaa sitä, että jos sama henkilö antaa kolmen vuoden sisällä useita veronalaisia lahjoja samalle lahjansaajalle, myöhemmin annetusta lahjasta veroa määrättäessä lahjan arvoon lisätään aiempien lahjojen arvot. Lahjojen summasta määrätään lahjavero, josta vähen-

netään aiemmista lahjoista määrätty lahjavero.

Kysymyksessä mainittu ¾-sääntö ei siis liity millään tavalla sukulaisuuteen.

MERJA-LIISA HUOLMAN-LAKARI

Mistä kuolinpesä vähentää elinkeinotoiminnan tappiot?

Perinnönjättäjä harjoitti eläessään toiminnella elinkeinotoimintaa, josta jäi vähentämättömiä tappioita. Elinkeinotoiminta oli lopetettu muutamaa vuotta ennen hänen kuolemaansa. Kaikki elinkeinotoiminnan lopettamiseen liittyvät ilmoitukset Verohallinnolle ja muut toimenpiteet on tehty asianmukaisesti.

Voiko näitä vahvistettuja elinkeinotoiminnan tappioita vähentää kuolinpesän pääomatuloista kuolinvuonna? Entä kuolinvuoden jälkeen? Kuolinpesän osakkaina ovat kaksi lasta.

Vastaus: Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen vahvistetut tappiot vähennetään poikkeuksellisesti elinkeinotoiminnan harjoittajan tai kuolinpesän pääomatuloista, kun elinkeinotoiminta on lopetettu. Tappiot voidaan siis vähentää kuolinpesän pääomatuloista, jos tappiot muuten jäisivät vähentämättä elinkeinotoiminnan lopettamisen vuoksi.

Olennaista on, että kuolinpesä saa pääomatuloja, muutoin ne jäävät vähentämättä.

Elinkeinotoiminnasta elinkeinonharjoittajalle vahvistetut tappiot ovat vähennettävissä kuolinpesän pääomatuloista tappioiden vanhenemisajan kuluessa kuolinpesän verotuksessa myös kuolinvuoden jälkeen.

Kuolinpesän verotuspäätöksistä voitte tarkistaa tappioiden vanhenemisajan. Elinkeinotoiminnan tappiota voi normaalisti vähentää 10 vuoden ajan.

Jos kuolinpesässä suoritetaan perinnönjako, kuolinpesälle vahvistetut vähentämättä olevat tappiot eivät siirry perillisille.

JUHA SALMIKIVI

Voiko myyntivoitosta vähentää kiinteistöverot?

Myimme vuonna 2012 hankitun mökkitontin kesällä 2022. Aikomuksena oli rakentaa tontille, mutta emme päässeet ikinä siihen vaiheeseen, ja nyt siis myimme tontin.

Tontti on käytännössä vain odottanut myyntiä. Voimmeko vähentää myyntivoitosta tontista maksetut kiinteistöverot?

Vastaus: Ette voi. Kiinteistövero olisi vähen-

nyskelpoinen sen maksuvuonna silloin, kun kiinteistö on tulonhankkimiskäytössä, esimerkiksi vuokrattuna käyvistä vuokrasta.

Tällöin kiinteistön vuokrausvuonna maksettu kiinteistövero vähentäisi vuokratulona verotettavaa pääomatuloa vuokrausvuonna. Tällöinkään sitä ei siis vähennettäisi myyntivoittoverotuksessa.

JUUSO LOIKKANEN

Huomioidaanko parkkimaksut kuluna?

Kuljen omalla autolla töihin. Työpaikalla on hyvin harvoin tarjolla ilmaisia firman parkkipaikkoja, joten joudun usein pysäköimään maksulliselle parkkipaikalle.

Voinko ottaa parkkimaksut huomioon, kun lasken, mikä on halvin kulkuneuvo kodin ja työpaikan välisellä matkalla? Oman auton käyttökuluksi lasken 0,30 euroa/kilometri ja sen päälle lisään parkkimaksut.

Vastaus: Valitettavasti parkkimaksuja ei lasketa mukaan. Ne katsotaan verotuksessa vähennyskelvottomiksi elantomenoiksi, kun lasketaan halvinta kulkuneuvoa asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla.

HARRI RAJALA

Maksanko myyntivoitosta veroa useampana vuotena?

Omistamme avopuolisoni kanssa puoliksi kesämökin maapohjineen. Myyn vuonna 2023 omistamani puolikkaan avopuolisoni pojalle. Hän maksaa kauppahinnan minulle viiden vuoden aikana erissä, ei siis koko summaa kerralla.

Mökki on hankittu vuonna 2006, joten käytän voiton laskemisessa 40 prosentin hankintameno-olettamaa. Maksanko joka vuosi voitosta 30 prosenttia veroa? Missä vaiheessa kaupanvahvistaja tulee mukaan kuvioihin, jos emme tee sähköistä kiinteistökauppaa?

Vastaus: Luovutusvoitto katsotaan sen verovuoden tuloksi, jona kauppa on tehty. Koko kauppa verotetaan sinulla vuoden 2023 luovutuksena.

Sitovan lopullisen kauppakirjan tekemisajankohta on ratkaiseva, kun luovutusvuotta määritetään. Sopimuksenvaraiset kaupan ehdot eivät vaikuta luovutusvuotta ratkaistaessa. Sopimuksenvarainen ehto on muun muassa sopimus kauppahinnan maksamisesta erissä kauppakirjan tekemisen jälkeen.

Kauppa syntyy vasta, kun myyjä ja ostaja tai heidän asiamiehensä ovat allekirjoittaneet kauppakirjan ja kaupanvahvistaja on vahvistanut sen todistuksellaan kaikkien kauppakirjan allekirjoittajien läsnä ollessa. Ilman julkista kaupanvahvistajaa ei siis synny kiinteistökauppaakaan, poikkeuksena mainitsemasi sähköisesti tehdyt kiinteistökaupat.

TUOMO LINDHOLM

Meneekö loma-asunnon myyntivoitosta veroa?

Minulla on ollut loma-asunto Espanjassa 18 vuotta. Onko sen mynnistä maksettava veroa? Voiko kaupassa syntyvää tappiota vähentää muista voitoista?

Vastaus: Espanjassa olevan asunnon mynnistä on maksettava Suomeen veroa, jos asut Suomessa. Espanjan verotuksen selvittämisen jälkeen Espanjan veroviranomaiselta.

Suomen verotuksessa ulkomailla olevasta omaisuudesta saatu myyntivoitto lasketaan samalla tavalla kuin Suomesta saatu.

Suomessa asuvana olet yleisesti verovelvollinen täällä kaikista saamista tulosta. Tällöin kaksinkertainen verotus poistetaan Suomen verotuksessa hyvitysmenetelmällä, koska kyseessä on Espanja.

Suomessa maksat pääomatuloista veroa 30 prosenttia 30 000 euroon saakka ja yli 30 000 eurosta 34 prosenttia. Espanjassa mahdollisesti maksettu vero hyvitetään Suomen myyntivoittoverosta.

Jos Espanjan asunnon luovutus on tappiollinen, voit vähentää tappion Suomessa ensisijaisesti luovutusvoitostasi ja sitten muista pääomatuloistasi.

MERJA-LIISA HUOLMAN-LAKARI

Yrityksen verot

Voiko palkan laskuttaa toisesta yrityksestä?

Omistan yrityksen A, joka omistaa 30 prosenttia yrityksestä B. Onko estettä sille, että yritykseni A laskuttaa yritystä B työstäni toimitusjohtajana yrityksessä B? Näin nostaisin oman palkkani yritykseni kautta.

Muutos olisi tarkoitus tehdä huhtikuun 2023 alussa.

Vastaus: Ei ole mahdollista.

Osakeyhtiön toimitusjohtajan työ on luonteeltaan henkilökohtainen tehtävä, jossa voi toimia vain luonnollinen henkilö. Toimitusjohtajan tehtävästä maksettu korvaus katsotaan siten aina kokonaisuudessaan toimitusjohtajaksi nimetyn luonnollisen henkilön palkaksi riippumatta siitä, kenelle korvaus maksetaan.

Jos korvaus maksetaan omistamallesi yhtiölle, maksettu korvaus on aina sinun veronalaista palkkatuloasi, josta maksajan on toimitettava ennakonpidätys ja maksettava työnantajan sairausvakuutusmaksu.

MERJA-LIISA HUOLMAN-LAKARI

Lisätäänkö arvonlisävero laskuun?

Suomalainen arvonlisäverovelvollinen osakeyhtiö myy rakennuksen korjaustyön yksityishenkilölle. Kiinteistö, jossa korjaustyö tehdään, sijaitsee Ruotsissa. Pitääkö laskuun lisätä Suomen arvonlisävero?

Vastaus: Ei pidä. Kiinteistöön kohdistuva palvelu on myyty Ruotsissa, eikä laskuun lisätä Suomen arvonlisävero.

Pääsäännön mukaan kuluttajalle myytävään palveluun lisätään Suomen arvonlisävero, jos palvelu luovutetaan Suomessa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Samoin toimitaan, kun palvelua ei luovuteta kuluttajalle Suomessa tai ulkomailla sijaitsevassa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Palvelu on myyty Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä.

Kiinteistöön kohdistuvia palveluja, kuten esimerkiksi rakennuksen korjaustyötä, koskee kuitenkin poikkeussäännös. Korjauspalvelu on myyty Suomessa, jos palvelu välittömästi kohdistuu Suomessa sijaitsevaan tiettyyn kiinteistöön. Kun rakentamispalvelu kohdistuu Ruotsissa sijaitsevaan kiinteistöön, palvelua ei ole myyty Suomessa vaan Ruotsissa, ja siksi laskuun ei lisätä Suomen arvonlisävero. Sama sääntö koskee sekä kuluttajaa että elinkeinoharjoittajaa.

Myyjän tulee maksaa arvonlisävero Ruotsiin, ja hän saa soveltaa ilmoitusmenettelyyn arvonlisäverotuksen erityisjärjestelmää (Unionin järjestelmä).

MIIKA HÄRKÖNEN

Yksityisleasing on vaihtoehto omistamiselle

Auton käyttövoiman valinta ahdistaa ja jälleenmyyntiarvo arveluttaa. Jos nämä tai jotkin muut asiat hankaloittavat auton ostopäätöstä, vaihtoehto voi olla leasing.

TEKSTI JA KUVA: MARKUS NIEMINEN

● **Aito leasing** tarkoittaa auton vuokraamista määräajaksi kuukausimaksulla. Sopimuskauden päättyessä auto palautetaan takaisin leasingyhtiölle. Kyse on siis vuokraamisesta, mutta pidemmäksi ajaksi kuin tavallisessa autovuokrauksessa. Yleisimmät sopimuspituaudet ovat kaksi, kolme tai neljä vuotta.

● **Rahoitusleasingissa** asiakas maksaa kuukausihintaa (leasinghintaa) mutta autolle on sovittu kiinteä jäännösarvo. Jos sopimuskauden päättyessä auton arvo on pienempi kuin sovittu jäännösarvo, asiakas joutuu maksamaan erotuksen. Asiakas siis kantaa riskiä auton jäännösarvosta toisin kuin aidossa leasingissa.

KÄSITTEIDEN KANSSA tulee siis olla tarkkana. Myös siksi, että yksityisleasing-nimitystä käytetään melko yleisesti erilaisista kuukausimaksullisista sopimuksista, myös osamaksusopimuksista. Tässä jutussa käsitellään aitoa yksityisleasingia.

Vuosittain muutama tuhat sopimusta

Suomessa autojen ”liisaus” on ollut tuttua yritysautoissa. Yksityisten kuluttajien puolella leasing on melko uusi ja monelle aika tuntematon vaihtoehto. Muualla läntisessä Euroopassa yksityisleasing on huomattavasti suosittumpaa.

Suomessa leasingin osuus yksityiskäyttöön rekisteröidyistä autoista on noin viisi prosenttia. Kaikista henkilöautojen rekis-

YKSITYISLEASING

PLUSSAT

- + Ei tarvita pääomaa
- + Helppous ja riskittömyys, kulut täysin ennakoitavissa
- + Ei huolta auton arvon alenemisesta

MIINUKSET

- Yleensä kalliimpaa kuin auton hankkiminen
- Sitoutuminen 3–4 vuodeksi
- Vuosittaiset ajokilometrit arvioitava etukäteen ja ne voivat rajoittaa auton käyttöä

teröinneistä yksityisleasingin osuus oli Suomessa viime vuonna 2,7 prosenttia.

Yksityisleasingin lähes syntyvuotena Suomessa voidaan pitää vuotta 2019. Sen jälkeen sopimuksia on tehty 2 000–3 000 kappaletta vuosittain. Ennen tätä vuosittaiset määrät olivat lähes olemattomia, vain muutama sata sopimusta vuodessa.

Määrä on ollut tasaisessa kasvussa lukuun ottamatta viime vuotta, jolloin uusien autojen rekisteröintien kokonaismäärä romahti.

Viime vuoden notkahdus ei siis johdu leasingin suosion romahtamisesta, vaan

uusien autojen saatavuusongelmista ja yleisestä automarkkinatilanteesta. Kaikkien henkilöautojen rekisteröintien määrä putosi viime vuonna 17 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Mihin tilanteeseen ja mitä maksaa?

Kuluttajalle paras mahdollinen tilanne on silloin, jos ei voi olla varma, tarvitseeko autoa enää 3–4 vuoden päästä. Silloin sopimuksen päättyessä ei ole huolta auton myymisestä ja sen arvosta.

Leasing sopii mainiosti myös tilanteeseen, jossa kuluttaja haluaa kokeilla, sopiiko sähköauto omiin tarpeisiin. Siinä tapauksessa lyhyt, 1–2 vuoden sopimus voi olla sopivin.

Keskikokoisten leasing-autojen kuukausihinta on tyypillisesti 300–700 euroa. Hintaan vaikuttavat auton lisäksi sopimuksen pituus sekä sopimuksessa määritellyt varusteet, lisäpalvelut ja maksimikilometrit. Nykyään lähes kaikki uusia autoja myyvät liikkeet tarjoavat myös yksityisleasingsopimuksia. Valittavana on myös vähän käytettyjä autoja, jolloin hinta on uusia edullisempi.

Internetistä löytyy runsaasti erilaisia ostamisen ja leasingin välisiä hintavertailuja. Usein leasing näyttyy ostamista hieman kalliimpana vaihtoehtona. Toisaalta se on luonnollista, koska riskin poistaminen ja kulujen ennakoitavuus ei voi olla ilmaista.

”Kampanjahinta oli houkutteleva”

LOHJALLA ASUVA Hellmanin perhe valitsi vuonna 2020 yksityisleasingin. **Henna Hellman** kertoo, että perheellä oli tuolloin dieselauto ja sen arvon aleneminen alkoi huolestuttaa. Lisäksi käyttövoiman valinta mietitytti.

”ALD:llä oli parhaillaan yksityisleasing-kampanja, ja hinta oli aika houkutteleva. Asian teki erityisen helpoksi se, että meiltä ostettiin vanha auto pois ja saimme sillä sopivan alennuksen kuukausihintaan.”

Hellman kertoo, että sopimuksen teon

yhteydessä ei ollut mitään tietoa korona-epidemiasta ja sen vaikutuksesta etätyöhön ja ajokilometreihin. ”Olemme maksaneet hieman turhan korkeaa kuukausimaksua, koska ajokilometrien määrä tuli arvioitua liian suureksi.”

Hellmanin leasing sopimus päättyi tänä vuonna, mutta jatkosta ei ole vielä päätetty. ”En ole varma, haluanko jatkossa sitoutua pitkäksi aikaa samaan autoon. Leasing-sopimus sitoo, ja sen muuttaminen tai purkamisen voi olla kallista.”

LUE LISÄÄ: taloustaito.fi

MARKUS NIEMINEN

TALOUSTAIIDON AUTOAINEISTON
TUOTTAJA
MARKUS.NIEMINEN@TALOUSTAITO.FI

Henna Hellman ja perheen yksityisleasingilla hankittu Volvo XC60.

**”AJOKILOMETRIEN
MÄÄRÄ TULI ARVIOITUA
LIIAN SUUREKSI.”**

Liisaajilla omat suosikkimerkkinsä

KYMMENESTÄ SUOMESSA eniten rekisteröidystä automerkistä kahdeksan esiintyy myös yksityisleasingin top 10 -listalla, mutta hyvin eri järjestyksessä. Parhaiten leasingin puolella viime vuonna menestyi kappaleissa mitattuna BMW, toisena Volkswagen ja kolmantena Volvo.

Mihin BMW:n hyvä suosio leasingissa perustuu, BMW:n rahoituspalveluista vastaava johtaja Jussi Sutinen?

”Lanseerasimme 2021 lokakuussa BMW-yksityisleasingin, ja silloinen kampanja oli menestys. Yhtenä valttikorttina on BMW:n hyvä jälleenmyyntiarvo, joka vaikuttaa suoraan leasingin kuukausihintaan. Kuukausimaksu ei siis korreloi suoraan auton myyntihinnan kanssa.”

Miksi yksityisleasingin kokonaismarkkina on Suomessa aika vaatimaton?

”Suomessa yksityisleasing on vielä uutta

ja se tunnetaan huonosti. Luulen, että kyse on pitkälti siitä.”

Kasvua on siis odotettavissa?

”Uskon, että leasingin suosio nousee lähitulevaisuudessa myös yksityispuolella. Ihmiset arvostavat kulujen tarkkaa ennustettavuutta ja haluavat välttää yllätyksiä.”

Millaiset asiakkaat valitsevat leasingin?

”Asiakaskunta on keskimäärin nuorempaa kuin auton ostajissa. Nuorempi autoilijapölvä ei välttämättä koe auton omistamista tavoiteltavana. Omistaminen voidaan nähdä taakkana, joka sitoo pääomaa ja jossa on riskejä.”

Mikä on yleisin leasing sopimusaika?

”Ylivoimaisesti yleisin on kolmen vuoden sopimus, niitä on noin 90 prosenttia kaikista meillä tehdystä sopimuksista. Kuukausihinta on asiakkaille edullisimmillaan 3–4 vuoden sopimuksissa.” ◀

Uusien henkilöautojen (yksityisleasing) rekisteröinnit automerkeittäin 2022

Sija	Yksityis- leasingautot	Kpl
1	BMW	612
2	Volkswagen	397
3	Volvo	273
4	Mini	120
5	Toyota	107
6	Nissan	92
7	Mercedes	83
8	Škoda	69
9	Polestar	66
10	Kia	59

LÄHDE: AUTOALAN TIEDOTUS-
KESKUS, NETWHEELS, MITTARISTO
JA TRAFICOM

Ota veroasiat haltuun - hae parhaat opit meiltä!

Ilmoittaudu mukaan
veronmaksajat.fi/koulutus

Tule mukaan suosittuihin verotuksen ja kirjanpidon koulutuksiimme.

Veronmaksajien järjestämät koulutukset on suunnattu erityisesti taloushallinnon asiantuntijoille, kirjanpitäjille ja tilintarkastajille sekä yrityksen omistajille ja heitä avustaville asiantuntijoille. Webinaarien hinnat alkaen 150 € + alv.

13.4. Osakeyhtiön purkaminen – menettely ja verosuunnittelu

Osakeyhtiön toiminta voi tulla tiensä päähän esimerkiksi omistajien ikääntymisen tai toiminnan kannattamattomuuden johdosta tai jos yrityksen liiketoiminta on myyty. Jos itse yhtiötä ei ole mahdollista myydä, tulee pohdittavaksi yhtiön purkaminen. Kurssilla käydään läpi yhtiön purkamisen yhtiöoikeudellinen menettely sekä siihen liittyvät veroseuraamukset niin yhtiön kuin osakkaidenkin näkökulmasta.

18.4. Perintöverotusta ammattilaisille

Osaatko ottaa huomioon perintöverotuksen kiemurat? Tule kuulemaan tiivis tietopaketti perintöverotuksen ajankohtaisista aiheista. Koulutuksessa käsitellään muun muassa perinnöstä ja testamentista luopumista sekä hallintaoikeuksia.

19.4. Edustusmenot arvonnäkökulmasta

Tiesitkö, että tunnistamalla ja erottamalla esimerkiksi markkinointi- ja neuvottelukulut edustamisesta, yrityksen on mahdollista säästää rahaa, kun vähentämättä jätetään vain todelliset edustusmenot? Tiiviissä puoleentoista tunnin webinaarissa pohditaan käytännön ratkaisuja oikeuskäytännön ja Verohallinnon ohjeiden valossa.

25.4. Yritysjärjestelyt osakeyhtiössä

Saat koulutuksesta ratkaisuja käytännön tilanteisiin! Opit hyödyntämään yritysjärjestelyitä eri tilanteissa ja valitsemaan itsesi kannalta verotehokkaat toimintamallit. Kuulet käytännön esimerkkejä, miten muut ovat vastaavissa tilanteissa menettelleet. Koulutuksessa käsitellään myös riskialttiita järjestelyjä, joita pitää oikeuskäytännön valossa välttää.

26.4. Henkilökuntaedut verotuksessa

Hieronta, sählyvuoro, 50-vuotislahja, sairauskuluvakuutus, virkistyspäivä tai pikkujoulut - työnantaja voi antaa henkilöstölle monenlaisia etuja. Oikein järjestettynä henkilöstöedut ovat verovapaita. Tule kuulemaan, millaisia etuja verotuksen näkökulmasta on järkevää tarjota. Webinaarissa käsitellään verovapaiden henkilökuntaetujen edellytyksiä ja ongelmakohtia sekä uusinta verohallinnon ohjeistusta ja oikeuskäytäntöä.

Katso lisää ja ilmoittaudu verkossa: **veronmaksajat.fi/koulutus**

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

Näin suljet vainajan sometilit

YSTÄVÄ SAI sosiaalisen median palvelultaan onnittelumuistutuksen: ystävän ystävä täytti vuosia, kertoi Facebook, parasta onnitella.

Mutta juhlakalu oli kuollut aikaa sitten. Kiusallinen, makaaberi tilanne on monelle meistä tuttu. Saatamme saada Facebookista pyynnön ottaa kuollut ihminen kaveriksi.

Käyttäjätilit jäävät eloon ja somejättien algoritmit huutelevat niissä vaikka maailman tappiin, elleivät poisnuokkuneen omaiset sulje tilejä.

PERIAATTEESSA lähiomaisella on oikeus vainajan käyttäjätilin sulkemiseen sosiaalisessa mediassa.

Luonnollisesti palvelut vaativat todistuksen suljettavan tilin omistajan kuolemasta ja lähiomaisen henkilöllisyydestä.

Pääosa palveluista tarjoaa menettelytapoja tilien sulkemiseen ja asioiden hoito on selkeästi ohjeistettua, mutta eräät palvelut eivät tarjoa kuolintapauksiin mitään tukea.

Jotkin palvelut noudattavat maksimiaikarajaa, jonka täyttyttyä tili suljetaan, ellei sille ole kirjauduttu. Aikarajat palveluiden tarjoajien välillä vaihtelevat.

Merkittävimmät sosiaalisen median palvelut ovat ulkomaisia, joten niiden ohjeissa mainitut asiakirjat voivat olla palvelujen kotimaassa erilaisia kuin Suomessa.

Esimerkiksi Facebookin ohjeissa mainitun kuolintodistuksen sijasta asiakirjaksi käy ote väestötietojärjestelmästä. Samalla otteella voi todistaa myös sukulaisuussuhteet.

Eri palveluissa tarvitaan

3 VINKKIÄ

- Tarkempaa tietoa löytyy hakulauseella "Suomi.fi vainajan sosiaalisen median tilien sulkeminen" ja kunkin palvelun omaa hakua käyttämällä.
- Ylikansalliset somejättit kaikkine automaattitoimintoineen eivät ole asiakaspalvelun mallioppilaita. Varaudu hitauteen ja byrokraatiaan.
- Mikäli vainajan sometilin tunnukset ovat hallussasi, on tilin poisto helppoa, vaikkakin käyttöehtojen vastaista.

yleisimmin yksi tai useampi ote väestötietojärjestelmästä, kopio kuolinilmoituksesta tai muistokirjoituksesta ja vainajan sukulaisena kopio omasta henkilöllisyystodistuksesta.

Otteen väestötietojärjestelmästä voit tilata Digi- ja väestötietovirastosta puhelimitse, sähköpostilla, Lomake.fi-palvelusta tai käymällä asiakaspalvelussa.

SOSIAALISEN MEDIAN palvelut eivät tarvitse henkilötunnuksen loppuosaa. Esimerkiksi Facebook neuvoa peittämään päätteen dokumentista ennen sen kuvaamista tai skannaamista.

Sekä Facebook, Instagram että LinkedIn tarjoavat mahdollisuuden vainajan tilin poistamiseen kokonaan tai tilin siirtämistä *muistotilaan*.

Muistotila on virtuaalinen paikka, jossa perheenjäsenet ja ystävät voivat jakaa muistoja läheisestään.

Poistettu käyttäjätili katoaa

kaikkineen. Jos omaiset haluavat talteen esimerkiksi tilin valokuvia, on kuvat siirrettävä ennen tilin poistamista.

Facebook-tilin hallinta on helpompaa, mikäli tilin haltija on nimennyt etukäteen itselleen perintöyhteyshenkilön. Tämä voi hoitaa muistotilaan siirrettyä tiliä ja myös pyytää käyttäjätilin täydellistä poistamista.

Kaikkien sosiaalisen median palvelujen ohjeita ei ole käännetty suomen kielelle. Vainajan tilin sulkemisen ohjeita voi etsiä kirjoittamalla selaimen hakukenttään palvelun nimen ja hakusanat "deceased person".

Jotkin sosiaalisen median palvelut eivät ole julkaisseet lainkaan ohjeita kuolleen henkilön käyttäjätilin sulkemisesta. Tällaisia ovat ainakin nuorten suosimat Snapchat ja TikTok.

Käytännössä näiden palvelujen käyttäjätilien sulkemiseen tarvitaan käyttäjätunnus ja salasana. Mikäli ne ovat vainajan omaisen hallussa, käy tilin poistaminen helposti, joskin se on vastoin palveluiden käyttöehtoja.

Osassa palveluita tilin poistaminen ei toimi mobiilissa, vaan se on tehtävä tietokoneella. ◀

LÄHDE: SUOMI.FI

KAUKO OLLILA

PALSTAN TUOTTAJA
PALAUTE@TALOUSTAITO.FI

TIPS

*Neuvoja kodin kasviharrastajalle antoi
Raisa Ojaniemi Huonekasviseurasta.*

01

Näköisesi harrastus

Monivuotiset kukkivat tai viheriövät koristekasvit ovat huonekasviharrastajan lemmikkejä. Syötävistä kasveista joukkoon luetaan vain monivuotiset chilit ja ehkä sitruskasvit. Perinteisten hoitopuuhiin lisäksi harrastukseen voi lisätä paljon muuta mukavaa. Moni ottaa kasveistaan kuvia ja jakaa niitä muille. Taiteellinen sisustaa kasveilla kotiaan, näppärä askartelee kukkatelineitä.

Samanhenkisiin harrastajiin tutustumalla saa hoitovinkkejä ja juttuseuraa. Kierrättämällä tai vaihtokaupoilla kertyy säästöjä hankintojen kuluista. Voit myös tavoitella lisätuloja vaikka bloggaamalla tai myymällä kasvejasi. Ostajia löytyy esimerkiksi verkosta. Facebookissa on kasvinmyyntiryhmiä ja Instagramin @huudakasvisi-tilillä järjestetään reaaliaikaisia kasvihuutokauppoja.

02

Kevään askareet

Jos kasvisi ovat viettäneet talven ilman lisävaloa, ne kaipaavat keväällä kauneudenhoitoa. Rapsuttele pois kuivat, ruskeat varret. Leikkaa laihoiksi venähtäneet versot ja sujauta ne vesilasiin juurtumaan pistokkaiksi. Jos multa on huvennut ruukuista, lisää pinnalle uutta, ravinteikasta multa.

Multaa ei ole pakko vaihtaa joka kevät, sillä juurien myllääminen stressaa kasvia. Jos kuitenkin kasvisi juuret jo pursuvat ulos pohjarei'istä ja täyttävät ruukun, on aika vaihtaa astia isompaan. Toinen vaihtoehto on jakaa kasvi kahteen ruukkuun. Karista multa pois ja yritä vedellä liotteleamalla irrottaa juuret hellästi toisistaan. Joskus tarvitaan myös voimaa ja veistä. Alkavaan kasvukauteen on hauska tilata verkosta siemeniä tai taimia – kuten vaikka erilaisia muulinkorvan värimuunnoksia.

Koti kuin tropiikki

TEKSTI: SATU ALAVALKAMA // KUVA: ISTOCKPHOTO

Huonekasvit tuovat kasvua ja vihreyttä kotiin. Peikonlehti, posliinikukka, rönsylilja, fikus ja palmu ovat koristaneet suomalaisia koteja 1800-luvulta lähtien. Nämä tutut kasvit ovat kotoisin kaukaa: Meksikosta, Afrikasta, Intiasta ja Australiasta. Miten ne saisi kukoistamaan pohjoisessa? Entä millaisesta hoidosta kasvit pitävät keväällä kasvukauden alkaessa?

03

Helposti hoidettavia

Jokainen voi onnistua kasvien hoitajana. Tavallisimmin kasvi kuolee siksi, että se on kuljetettu kaupasta kotiin liian heikosti suojattuna. Jos ulkona on alle +10 astetta, trooppinen kasvi paleltuu ihan lyhyelläkin matkalla. Paleltuminen ei näy heti, vaan kasvi kuolee vähitellen.

Liika kastelu on toinen yleinen pulma. Kaada aluslautaselle jäänyt vesi pois, jotta kasvin juuret saavat happea. Varmimmin pärjäävät valitsemalla kotiisi helpon kasvin, kuten kultaköynnöksen, juorun, viirivehkan tai anopinkielen. Ne eivät hermostu pienistä hoitovirheistä. Ampelissa rönsyilevä juoru vaihtaa väriään valon määrän mukaan. Mehikasveihin kuuluva töröttävälehtinen anopinkielä myös kukkii voidessaan hyvin.

04

Valoa ja varjoa

Odotteletko turhaan kukkia saintpauliaasi tai kiinanruusuusi? Kokeile siirtää kasvi toiseen paikkaan, esimerkiksi eri ilmansuuntaan antavalle ikkunalle. Monille kasveille jo kahden metrin etäisyys ikkunasta ilman lisävaloa on liikaa. Toiset taas – kuten vehkat tai pönäkkärunkoiset traakkipuut – läikähtyvät aurinkoisella paikalla.

Lisävalo auttaa kasveja selviytymään pitkistä talvesta. Kaktukset ja sitrukset kaipaavat talvella viileän, mutta valoisan jakson. Esimerkiksi paikka vanhalla lasiverannalla sopisi niille mainiosti. Sen jälkeen ne voivat innostua kukkimaan. Kalliiden kukkavalojen sijaan voit kokeilla työmailla käytettäviä, kirkasta valkoista valoa säteileviä led-valonheittämiä. Niitä saa muutamalla kymppillä kodintuoteliikkeistä.

05

Mikä perinnekasvi?

Vahvat selviytymisen geenit perineet perinnekasvit ovat aina muodissa. Esimerkiksi monien pelargonioiden sukujuuret juontavat Karjalankannaksen kartanoihin, joista ne ovat kulkeutuneet evakoiden matkassa. Kasvin historia paikkakuntineen ja kasvattajineen voi olla hyvinkin tarkasti tiedossa. Perinnekasveja ovat myös retrokasvit, kuten 70-luvulla yleistynyt kultaköynnös.

Huonekasvisauraan liittymällä saat paljon tietoa sekä perinnekasveista että uusista lajikkeista.

VIELÄ YKSI KYSYMYS

Miten ilmoittaudun elinten luovuttajaksi?

Vuonna 2010 voimaan tulleen lain mukaan jokainen suomalainen on elinluovuttaja, jos hän ei ole sitä eläessään kieltänyt. Alaikäisten lasten osalta huoltaja päättää luovutuksesta. Läheinen ei voi enää estää elinten luovuttamista.

PETRI INOMAA

VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ
MUNUAIS- JA MAKSA-
LIITTO

Paljonko Suomessa tehdään elinsiirtoja?

”Suomessa tehtiin viime vuonna 371 elinsiirtoa. Yhdeltä luovuttajalta saadaan usein useampia elimiä. Luovuttajia oli viime vuonna hieman yli sata.”

Mitä elimiä tarvitaan eniten?

”Munuaisia odottaa tällä hetkellä 450 ihmistä, toiseksi eniten odotetaan maksansiirtoja. Myös sydämistä ja keuhkoista on merkittävä pula. Tällä hetkellä elinsiirtoa odottaa noin 550 suomalaista. Valitettavasti 5–10 prosenttia menehtyy jonoihin, koska siirrettävä elin ei löydy ajoissa. Myös elävä ihminen voi luovuttaa toisen munuaisen.”

Onko luovuttaja yleensä onnettomuuden uhri?

”Itse asiassa 85 prosentissa elinluovutuksista taustalla on aivoverenvuoto tai vakava sairaus, joka johtaa kuolemaan. Käytännössä luovuttaja on aina tehohoidossa, ja kun päätös on tehty, siirto pyritään toteuttamaan mahdollisimman nopeasti. Sydän ja keuhkot pitää saada siirrettyä muutamassa tunnissa.”

Jos ei halua luovuttaa elimiä, miten sen voi kieltää?

”Omakannassa voi tehdä merkinnän tai voi tehdä paperisen elinluovutuskortin lompakkoon (*elinluovutuskortti.fi*) tai siitä voi kertoa läheisille. Oma tahto (olipa se puolesta tai vastaan) kannattaa ilmaista, koska se helpottaa läheisten tilannetta, jos päätös luovutuksesta pitää tehdä.

Laki vaatii, että lääkärit pyrkivät selvittämään luovuttajan tahdon.”

Miksi elinten luovutus kannattaa?

”Ajattelen itse niin, että minä en tarvitse elimiäni kuoleman jälkeen. Jos pystyn auttamana muita kuoleman jälkeen, se on hieno asia. Vainajan elimillä jopa kuusi ihmistä pystyy jatkamaan elämää.”

OUTI AIRAKSINEN

leellä

SAADETTYJÄ

viellä istuva

SUOMA-LAINEN

VILLE

STADION KANNATTAJIEN MYLVIESSÄ

KERMAINEN JUHLAJUOMA

loputon ottelu

KOH-DUSTA HAU-TAAN

SIELLÄ TAMPEREEN STADION

PUU

JARO-MIR

KANTA-PAÄSTÄ TUTTU

JOU-TUVA

-KUVA

TAPAA-MISIA

2024

KOIRAN SAAMA - FLOYD

HELLI-MISIA PUOLUS-TAJIA

LIN-KUT-TAA

PAL-VELEE NILKAN-SUOJUS

TYKIN-KUULA

LADAT-TAVA KUMI-SEVIA

EIVÄT NÄMÄ AHNEEN VERBI

-PUURO

ISO ALUE

SARVI-PÄI-NEN

MEIJERI-ALALLA LÖÖ-PISSÄ

KAS-KEAJA

TUMMA-IHOINEN SILOT-TAVA

TYÖ-AIKAA

ALI-JAAMA

PII-LOSTA

NOKO-SET

TUOLLA TYYPILLÄ ON PALJON NÄITÄ!

Tervetuloa veroiltaan!

ILMOITTAUDU VEROILTAAN!

Ilmoittaudu veroiltaan etukäteen netissä
veronmaksajat.fi/veroillat tai
soita Veronmaksajien jäsenpalveluun
p. 03010 5511 (pvm/mpm).
Tilaisuudet ovat maksuttomia.
Osallistuminen ei edellytä jäsenyyttä.

Hämeenlinna torstai 23.3. klo 18

Sokos Hotelli Vaakuna, Possentie 7

Kanta-Hämeen paikallisyhdistys järjestää yhteistyössä Oma Säästöpankin kanssa neuvontatilaisuuden **veroilmoitusmenettely ja verovähennykset**. Luennoitsijana on verojuristi Miika Härkönen Veronmaksajista. Tilaisuus alkaa kahvitarjoilulla klo 17.30. Mukaan mahtuu 100 kuulijaa.

Kanta-Hämeen paikallisyhdistyksen **sääntö-määräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa klo 17.

Iisalmi torstai 23.3. klo 18

Olvi-Oluthalli, Luuniemenkatu 4

Ylä-Savon paikallisyhdistys järjestää veroillan **sähkövähennys ja kotitalousvähennys**. Aiheesta alustaa verojuristi Juha-Pekka Huovinen Veronmaksajista. Mukaan mahtuu 45 kuulijaa. Ylä-Savon paikallisyhdistyksen **sääntömääräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa klo 17.15.

Imatra maanantai 27.3. klo 18

Imatran Valtionhotelli, Torkkelinkatu 2

Imatran seudun paikallisyhdistys järjestää neuvontatilaisuuden **kotitalousvähennys ja sähkövähennys 2023**. Aiheesta alustaa verojuristi Tuomo Lindholm Veronmaksajista. Kahvitarjoilu klo 17 alkaen. Mukaan mahtuu 60 kuulijaa.

Imatran seudun paikallisyhdistyksen **sääntömääräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa klo 17.30.

Kajaani keskiviikko 29.3. klo 18

Lehtikankaan koulu, Rinnekatu 2 A

Kainuun paikallisyhdistys järjestää veroillan **Omaisuuksien siirto elinaikana jälkipolville – kauppa, lahja vai alihintainen kauppa**. Aiheesta alustaa verojuristi Harri Rajala Veronmaksajista.

Kainuun paikallisyhdistyksen **sääntömääräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa klo 17.15.

Kuopio keskiviikko 29.3. klo 18

Piispan talo / Kuopion Muotoiluakatemia, Piispankatu 8, sisäänkäynti sisäpihan puolelta

Kuopion seudun paikallisyhdistys järjestää yhdessä OP Pohjois-Savon kanssa neuvontatilaisuuden **Sähkövähennys ja kotitalousvähennys**. Aiheesta alustaa verojuristi Juha Salmikivi Veronmaksajista. Tilaisuus alkaa kahvitarjoilulla klo 17.30. Mukaan mahtuu 80 kuulijaa.

Kuopion seudun paikallisyhdistyksen **sääntömääräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa klo 17.

Seinäjoen torstai 30.3. klo 18

Frami B-talo, Auditorio 1 (1. krs), Kampusranta 9

Seinäjoen seudun paikallisyhdistys järjestää neuvontatilaisuuden **Sähkövähennys ja kotitalousvähennys**. Aiheesta alustaa verojuristi Juha-Pekka Huovinen Veronmaksajista. Tilaisuus alkaa kahvitarjoilulla klo 17.30. Mukaan mahtuu 80 kuulijaa.

Seinäjoen seudun paikallisyhdistyksen **sääntömääräinen vuosikokous** pidetään samassa paikassa neuvontatilaisuuden jälkeen.

Tampere torstai 30.3. klo 18

Tampereen pääkirjasto METSO, Luentosali Lehmus, Pirkankatu 2

Tampereen seudun paikallisyhdistys järjestää neuvontatilaisuuden **Kotitalousvähennys ja uusi sähkövähennys**. Aiheesta alustaa verojuristi Maisa Katisko Veronmaksajista. Mukaan mahtuu 150 kuulijaa.

Vaasa torstai 30.3. klo 18

Kulturföreningen AV:n tilat, Ajurinkatu 14

Vaasan seudun paikallisyhdistys järjestää neuvontatilaisuuden **Sijoittajan verotus**.
• Osakesäästötili • Säästö- ja sijoitusvakuutusten verotus • Osakkeiden luovutusvoitot- ja tappiot. Aiheesta alustaa verojuristi Johnny Örnberg Veronmaksajista. Mukaan mahtuu 100 kuulijaa.

Verkkoveroilta torstai 13.4. klo 17

Veronmaksajain keskusliitto järjestää kaikille avoimen verkkoveroilan

Veroilmoitus 2022 – verojuristien vinkit veroilmoituksen antamiseen

Ennakkokysymysten lisäksi käsittelemme muun muassa seuraavia teemoja: Mihin kiinnitän huomioni veroilmoituksen tarkistuksessa? • Palkansaajan verovähennysvinkit • Luovutusvoitton ja tappioiden ilmoittaminen • Vuokranantajan veroilmoitus. Veroillan luennosta vastaavat Veronmaksajain Keskusliiton verojuristit Maisa Katisko ja Georg Rosbäck

Voit esittää ennakkokysymyksiä ilmoittautumisen yhteydessä.

Sääntömääräisiä vuosikokouksia

Itä-Savon paikallisyhdistys:

keskiviikko 29.3. klo 12 Järvisydämen tiloissa, osoitteessa Porosalmentie 313, Rantasalmi

Keski-Uudenmaan paikallisyhdistys:

keskiviikko 29.3. klo 18 Ilmatorjuntamuseon tiloissa, osoitteessa Kilaavolantie 8, Tuusula

Pohjois-Pohjanmaan paikallisyhdistys:

torstai 30.3. klo 15 Tilitoimisto Economic Capital Oy:n toimitiloissa, osoitteessa Kauppuriinkatu 23 A, 5. krs, Oulu

Verkkoveroiltojen tallenteet jäsenille

Lahjaverosuunnittelu:

Katsottavissa 21.5. saakka

Luennoitsijoina verojuristit Harri Rajala ja Johnny Örnberg Veronmaksajista.

Verkkoveroilta senioreille:

Katsottavissa 12.6. saakka

Verojuristit Maisa Katisko ja Georg Rosbäck vastaavat mm. kysymyksiin, miten eläkettä verotetaan, miten kotitalousvähennyksestä saa apua ikäihmisen arkeen, eläkeläisen muutto ulkomaille – miten verotus muuttuu sekä omaisuuden siirto jälkipolville ja verotus.

Perinnönjako ja verosuunnittelu:

Katsottavissa 17.7. saakka

Luennoitsijoina verojuristit Juha Salmikivi ja Johnny Örnberg Veronmaksajista.

Sähkövähennys ja kotitalousvähennys:

Katsottavissa 21.8. saakka

Luennoitsijoina verojuristit Juha-Pekka Huovinen ja Tero Hämeenaho Veronmaksajista.

Vuokratulojen verotus ja veroilmoitus:

Katsottavissa 1.9. saakka

Luennoitsijoina Suomen Vuokranantajien lakimies Saata Penttilä ja Veronmaksajien johtava verojuristi Päivi Kaari.

Tallenteiden katsominen edellyttää kirjautumista Veronmaksajien verkkopalvelun jäsenalueelle. Pääset tallenteisiin verkkosivulta veronmaksajat.fi/veroillat

Veroiltapäivä verkossa keskiviikko 29.3. klo 14

Veronmaksajain Keskusliitto järjestää yhdessä Verohallinnon kanssa veroiltapäivän

Esitötetty veroilmoitus ja Omaveron käyttövinkit

Arveluttaako veroilmoituksen antaminen Omaverossa tai kaipaatko varmistusta tai opastusta palvelussa asiointiin?

Verohallinnon Omavero-palvelun asiantuntija Hilka Pihlajaniemi antaa ohjeita ja vinkkejä palvelun käyttöön.

Ilmoittaudu etukäteen verkossa veronmaksajat.fi/veroillat tai soita Veronmaksajien jäsenpalveluun 03010 5511 (pvm/mpm).

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

0082

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

Uusi lämmin jäsenetu.

Veronmaksajien jäsenenä lomaillet jatkossa edullisemmin!
Uutena jäsenetuna saat Tjäreborgilta 50 euron alennuksen/varaus.

Lisäksi luvassa on vaihtuvia erikoistarjouksia. Valitse vaikka perinteinen rantaloma, virkistävä kaupunkiloma, eksoottinen kaukoloma tai risteilyloma maailman merillä.

Nyt! Tuplaetu lomalennoilla

Uuden yhteistyön kunniaksi saat nyt jäsenedun tuplana kaikista lomalennoilla toteutettavista matkapaketeista eli säästät 100,-/varaus. Matkustusaika: 1.7.2023–31.3.2024.

Varaa viimeistään 6.4.2023.

Tarjous koskee vain uusia varauksia.

Tutustu tarkemmin ja varaa veronmaksajat.fi/tjareborg

TJÄREBORG~